

T.C
BEYKENT ÜNİVERSİTESİ
SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ
ULUSLARARASI İLİŞKİLER ANABİLİM DALI
ULUSLARARASI İLİŞKİLER BİLİM DALI

**DÜŞÜK YOĞUNLUKLU ÇATIŞMA KONSEPTİNDE
PKK'NIN SİYASALLAŞMA HAREKETLERİ VE KENT
FAALİYETLERİ**

(Yüksek Lisans Tezi)

Tezi Hazırlayan: **Alaattin KASIMOĞLU**

İstanbul, 2011

T.C
BEYKENT ÜNİVERSİTESİ
SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ
ULUSLARARASI İLİŞKİLER ANABİLİM DALI
ULUSLARARASI İLİŞKİLER BİLİM DALI

**DÜŞÜK YOĞUNLUKLU ÇATIŞMA KONSEPTİNDE
PKK’NIN SİYASALLAŞMA HAREKETLERİ VE KENT
FAALİYETLERİ**

(Yüksek Lisans Tezi)

Tezi Hazırlayan:

Alaattin KASIMOĞLU

Öğrenci No:

080771001

Danışman:

Yrd. Doç. Dr. Sefer GÜMÜŞ

İstanbul, 2011

YEMİN METNİ

Yüksek lisans Tezi çalışması olarak sunduğum “**Düşük Yoğunluklu Çatışma Konseptinde Pkk’nın Siyasallaşma Hareketleri ve Kent Faaliyetleri**” başlıklı bu çalışmanın, bilimsel ahlak ve geleneklere uygun bir şekilde tarafımdan yazıldığını, yararlandığım eserlerin tamamının kaynaklarda gösterildiğini ve çalışmanın içinde kullanıldıkları her yerde bunlara atıf yapıldığını belirtir ve bunu onurumla doğrularım.
22/08/2011

Alaattin KASIMOĞLU

T.C.
BEYKENT ÜNİVERSİTESİ
SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ MÜDÜRLÜĞÜ
TEZLİ YÜKSEK LİSANS SINAV TUTANAĞI

22.08.2011

Enstitümüz *Uluslararası İlişkiler* Anabilim dalı *Uluslararası İlişkiler* Bilim dalı yüksek lisans öğrencilerinden 080771001 numaralı *Alaattin KASIMOĞLU'* nun "Beykent Üniversitesi Lisansüstü Eğitim - Öğretim ve Sınav Yönetmeliği"nin ilgili maddesine göre hazırlayarak, Enstitümüze teslim ettiği "**DÜŞÜK YOĞUNLUKLU ÇATIŞMA KONSEPTİNDE PKK'NIN SİYASALLAŞMA HAREKETLERİ VE KENT FAALİYETLERİ**" konulu tezini, Yönetim Kurulumuzun 22.07.2011 tarih ve 2011/12 sayılı toplantısında seçilen ve Taksim Yerleşkesinde toplanan biz jüri üyeleri huzurunda, ilgili yönetmeliğin (c) bendi gereğince 4.5 dakika süre ile aday tarafından savunulmuş ve sonuçta adayın tezi hakkında ~~oyçokluğu/oybirliği~~ ile ~~Kabul/Red~~ ~~veya Düzeltme~~ kararı verilmiştir.

İşbu tutanak, 4 nüsha olarak hazırlanmış ve Enstitü Müdürlüğü'ne sunulmak üzere tarafımızdan düzenlenmiştir.

DANIŞMAN
YRD.DOÇ.DR SEFER GÜMÜŞ

ÜYE
PROF.DR. MEHMET FİKRET GEZGİN

ÜYE
DOÇ.DR. ENSAR NIŞANCI

TEŐEKKÜR

Emniyet teŐkilatındaki görevim ve terör konusunda aldığım mesleki eğitimden dolayı seğtiğim bu tez vesilesiyle, Türkiye'nin en önemli sorunlarından birini teşkil eden PKK terörü sorunu üzerine görevimin dışında akademik anlamda da bir Őeyler söyleme firsatı buldum. Tez konusunun araştırılması safhasında yoğun polislik mesaim sebebiyle birçok güçlüklerle karŐılaŐtım. Ama zamanla bu güçlükleri aŐıp Şu an elinizde bulunan tezi hazırlamış bulunmaktayım.

İlk olarak teröre kurban verdiğimiz Őehitlerimizi ve gazilerimizi Őkranla anıyorum. Bu tez konusunun belirlendiği andan itibaren yardımlarını grdğim kıymetli tez danıŐmanım Yrd. Doç. Dr. Sefer GümüŐü'e öncelikle teŐekkürü bir borç bilirim. Kaynak araŐtırması ve tez yazım sürecinde fikirlerini ve manevi desteklerini benden esirgemeyen değerli arkadaŐlarım Kadir Yıldırım, Ahmet Naim iekler; meslektaŐlarım Semih Karancel ve Mustafa Karagöz'e sonsuz sevgilerimi, ayrıca terör konusunda gerek akademik gerekse saha tecrübesiyle bana destek olan abim Hasan Kasımoğlu'na minnetlerimi sunarım.

DÜŞÜK YOĞUNLUKLU ÇATIŞMA KONSEPTİNDE PKK'NIN SİYASALLAŞMA HAREKETLERİ VE KENT FAALİYETLERİ

Tezi Hazırlayan: Alaattin KASIMOĞLU

ÖZET

Terör ve Terörizm, diğer bir tabirle siyasal şiddet hareketleri, insanlık tarihi kadar eski bir olgudur. Tarihte terör, bazen aşağıdan yani politik bakımdan zayıf bir oluşum tarafından egemen güce, bazen de yukarıdan egemen güç tarafından aşağıya, yani halka uygulanmıştır. 20. Yüzyılda özellikle 2. Dünya Savaşından sonra ise dünya dengelerinin değişmesi ve uluslararası ilişkilerin artmasıyla sıcak savaşlar yerini; askeri, politik, sosyolojik, ekonomik, psikolojik unsurlar gibi birçok gücün birlikte kullanıldığı Düşük Yoğunluklu Çatışmalara bırakmıştır. Çağın savaş konsepti olan DYÇ'ler çeşitli güç kullanımının yanında, tarafları ve aktörleri de diğer savaş türlerine göre fazla olan bir çatışma şeklidir. Nitekim, terör ve terör örgütleri Düşük Yoğunluklu Çatışma konseptinin araçları haline gelmiştir.

Türkiye Cumhuriyeti Devleti de jeopolitik konumunun hassasiyetinden dolayı Osmanlı Devleti'nin son dönemlerinden günümüze kadar, çeşitli isyanlarla ve terör hareketleri ile mücadele etmiştir ve bu mücadele halen devam etmektedir. Tezimizin konusu olan terör örgütü PKK da, DYÇ kapsamında değerlendirilebilecek olan Gerilla tarzı bir çatışma stratejisini benimsemiş ve bu yolla sözde temsilcisi olduğu Kürt halkının tümünün desteğini almaya çalışan bir örgüttür. PKK, bu amacına ulaşmak için ilk silahlı eylemi 15 Ağustos 1984 tarihinden itibaren çeşitli şiddet stratejilerine başvurmuştur.

Bu bağlamda; PKK, 1999 yılında elebaşısı Abdullah Öcalan'ın yakalanmasının ardından, Düşük Yoğunluklu Çatışmalarda vazgeçilmez unsur olan halk desteğini alabilmek ve halkı örgüt ideolojisi ve yapılanması etrafında toplayabilmek için kır terörünün yanında siyasallaşma faaliyetlerine ağırlık vermiştir. Bu stratejisini, Türkiye'de çeşitli legal siyasi partiler, gençlik yapılanmaları ve kentlerde düzenlenen eylem ve organizasyonlarla uygulamaya koymuştur. Sonuç olarak, bu çalışma PKK'nın siyasallaşma stratejisini ne şekilde ve hangi faaliyetlerle yürüttüğünü ortaya koymak için hazırlanmıştır.

Anahtar Kelimeler: Terör, Düşük Yoğunluklu Çatışma, Gerilla, PKK, Siyasallaşma, Gençlik Yapılanması, KCK.

POLITIZATION MOVEMENTS AND CITY ACTIVITIES OF PKK IN THE CONCEPT OF LOW INTENSITY CONFLICT

Prepared by: Alaattin KASIMOĞLU

ABSTRACT

Terror and Terrorism, in other words political violence movements, is a fact as old as the history of mankind. Terror, in the history, is sometimes applied towards sovereign power by politically weak and sometimes the sovereign power applied it towards the other side. In the 20th century, due to the changing of the aplomb of the World and intensification of international relations shooting- wars gave place to Low Intensity Conflict in which military, political, sociological, economic, psychological factors are used. The war concept of the age LIC, beside various use of force, is a conflict type that there are more parties and actors considering the other types of war. As a matter of fact, terror and terrorist organisations became the tools of LIC concept.

Due to the sensitivity of its geopolitical position, Turkish Republic- from the late Ottoman Empire era to present- struggled with various riots and terrorist movements and this struggle still proceeds. PKK, the subject of the thesis, has adopted Guerilla type conflict strategy which can be interpreted within the context of LIC and with this way PKK tries to take the support of the of all Kurdish people of which it is the so called representative. In order to reach this goal, PKK applied various violence strategies since its fist armed attack on 15 August 1984.

In this context, PKK concentrated on politisation activities beside rural terror in order to get the public support which is the indispensable element in Low-Intensity Conflicts and to gather the public around the ideology and the structuring of the organisation after its promoter Abdullah Öcalan was arrested in 1999. It put that strategy into practice in Turkey with several political parties, settlements of the youth and actions and organisations arranged in cities. In conclusion, this study was done to reveal how and with which actions PKK has carried out its strategy of politisation.

Keywords: Terror, Low Intensity Conflict, Guerilla, PKK, Politization, Youth set-up, KCK.

İÇİNDEKİLER

Sayfa No.

ÖZET	i
ABSTRACT	ii
KISALTMALAR	vi
1. GİRİŞ	1
2. TERÖR, TERÖRİZM VE DÜŞÜK YOĞUNLUKLU ÇATIŞMA	4
2.1. Terör ve Terörizm; Tanımı ve Tarihi Gelişimi.....	4
2.1.1. Terör Kavramının Tanımı.....	4
2.1.2. Terörizm Kavramının Tanımı.....	7
2.1.3. Terörist-Gerilla Arasındaki Fark.....	9
2.1.4. Terörün Tarihi Gelişimi.....	11
2.1.5. Terörün Türleri.....	14
2.1.5.1. Devlet Terörü.....	14
2.1.5.2. Siyasi ve İdeolojik Terör.....	15
2.1.5.3. Bölücü-Ayrılcı Terör.....	16
2.1.5.4. Uluslararası Terör.....	17
2.2. Düşük Yoğunluk Çatışma.....	18
2.2.1. Tanımı ve Kapsamı.....	18
2.2.2. Gerilla Savaşı.....	25
2.2.2.1. Tanımı ve Kapsamı.....	25
2.2.2.2. Gerilla Savaşının İlkeleri.....	28
2.2.2.3. Gerilla Savaşında Propaganda.....	32
2.2.2.4. Gerilla Savaşında Şehir Faaliyetleri.....	33
3. TÜRKİYE’DE TERÖR HAREKETLERİ VE PKK’NIN ORTAYA ÇIKIŞI	36
3.1. Türkiye’de Terör Hareketleri.....	36
3.1.1. Ermeni Terör Örgütü ASALA.....	37
3.1.1.1. Genel Özellikleri ile ASALA.....	37
3.1.1.2. ASALA’nın Eylemleri.....	38
3.1.2. Türkiye’de Aşırı Sol Hareketler.....	40
3.1.3. Türkiye’de Sağ Terör Örgütleri.....	43
3.2. Kürt Hareketlerinin Tarihi Gelişimi ve Kürtçü Örgütler.....	44
3.2.1. Osmanlı Devleti’nde Kürt Hareketleri.....	44
3.2.2. Cumhuriyet Dönemi Kürt İsyanları.....	46
3.2.3. PKK’nın Ortaya Çıkmasına Zemin Hazırlayan Kürt Örgütleri.....	48
3.2.3.1. Devrimci Doğu Kültür Ocakları (DDKO).....	48
3.2.3.2. Türkiye Kürdistan Demokrat Partisi (TKDP).....	48
3.2.3.3. Rızgari-Kürdistan Kurtuluş Partisi (KKP).....	49
3.2.3.4. Kürdistan Ulusal Kurtuluşçuları (KUK).....	49
3.2.3.5. Kawa Örgütü.....	49

3.2.3.6. Türkiye Kürdistan Sosyalist Partisi (TKSP).....	50
3.2.3.7. Kürdistan İslam Partisi (PİK).....	50
3.2.3.8. Kürdistan Sosyalist Hareketi (TSK).....	51
3.3. PKK (Partiye Karkeren Kürdistan-Kürdistan İşçi Partisi).....	51
3.3.1. PKK'nın Kuruluşu.....	51
3.3.2. PKK'nın Amacı.....	57
3.3.3. PKK'nın Stratejisi.....	58
3.3.4. PKK'nın Örgüt Yapısı.....	61
3.3.4.1. Parti (PKK).....	61
3.3.4.2. Cephe (ERNK).....	62
3.3.4.3. Ordu (HRK-ARGK).....	64
3.3.5. PKK'nın Kongreleri.....	66
3.3.5.1. Birinci Kongre (27 Kasım 1978).....	66
3.3.5.2. İkinci Kongre (20-25 Ağustos 1982).....	66
3.3.5.3. Üçüncü Kongre (26-30 Ekim 1986).....	67
3.3.5.4. Dördüncü Kongre (26-31 Aralık 1990).....	70
3.3.5.5. Beşinci Kongre (7-27 Ocak 1995).....	71
3.3.5.6. Altıncı Kongre (Aralık 1998-Ocak/Şubat 1999).....	72
3.3.6. PKK'ya Destek Veren Ülkeler.....	73
3.3.6.1. Suriye.....	74
3.3.6.2. İran.....	75
3.3.6.3. Irak.....	75
3.3.6.4. Ermenistan (ASALA).....	76
3.3.6.5. Yunanistan ve Güney Kıbrıs Rum Yönetimi.....	76
3.3.7. PKK Terör Örgütünün Gelir Kaynakları.....	78
3.3.7.1. Uyuşturucu Ticareti.....	78
3.3.7.2. İnsan Kaçakçılığı.....	80
3.3.7.3. Bağış Toplama.....	81

4. PKK'NIN SİYASALLAŞMA HAREKETLERİ VE KENT FAALİYETLERİ.....82

4.1. Öcalan'ın Yakalanmasından Sonra PKK'da Yaşanan Gelişmeler.....	83
4.1.1. PKK'nın 7. Kongresi (Şubat 2000).....	85
4.1.2. PKK'nın 8. Kongresi (4-10 Nisan 2002).....	86
4.1.3. PKK'nın 9. Kongresi (27 Ekim-6 Kasım 2003).....	87
4.1.4. PKK'nın 10. Kongresi (16-26 Mayıs 2004).....	88
4.1.5. PKK'nın 11. Kongresi (28 Mart- 4 Nisan 2005).....	89
4.2. PKK'nın Partiler üzerinden Yürüttüğü Siyasallaşma Çabaları.....	90
4.2.1. PKK - HADEP İlişkisi.....	92
4.2.2. PKK - DTP İlişkisi.....	93
4.3. PKK'nın Gençlik Yapılanmaları ve Amaçları.....	98
4.3.1. TECAK (Kürdistan Özgür Gençlik Hareketi).....	99
4.3.1.1. BAGEH (Bağımsız Gençlik Hareketi).....	100
4.3.1.2. BAGEH'ten Öcalan'a Özgürlük Kampanyası.....	102
4.3.2. Komalen Ciwan (Kürdistan Demokratik Gençlik Konfederalizmi).....	102
4.3.3. YÖGEH (Yurtsever Öğrenci Gençlik Hareketi).....	103
4.3.4. DEM GENÇ (Demokratik Gençlik Konfederasyonu).....	104

4.3.5. YDGH (Yurtsever Demokratik Gençlik Hareketi).....	105
4.3.6. Gençlik Yapılanmalarının Amacı.....	108
4.4. PKK'nın Sivil İtaatsizlik-Serhildan Stratejisi Kapsamındaki Faaliyetleri.....	109
4.4.1. PKK'nın Kampanyaları.....	111
4.4.1.1. Ana Dilde Eğitim ve Kimlik Bildirim Kampanyası.....	111
4.4.1.2. "Ben de PKK'lıyım Ulusal Kimliğimi İstiyorum" Kampanyası	112
4.4.1.3. "Başkan Apo'yu Savunma ve Sahiplenme" Kampanyası.....	113
4.4.1.4. Barış ve Demokratik Çözüm İçin Mücadele Kampanyası..	113
4.4.1.5. Önderliğe Özgürlük Kampanyası.....	115
4.4.1.6. Toplumsal Barış ve Demokratik Katılım İçin Genel Af Kampanyası.....	115
4.4.1.7. Demokratik Özgür ve Eşit Yurttaş Hareketi.....	117
4.4.1.8. Önder'in Sağlığı, Sağlığımızdır Kampanyası.....	118
4.4.1.9. Edi Bese (Yeter Artık)-Önder Apo'yu Yaşa ve Yaşat Kampanyası.....	119
4.4.2. PKK'nın Kitle Organizasyonları.....	120
4.5. KCK (Kürdistan Topluluklar Birliği) Türkiye Yapılanması.....	124
4.5.1. KKK (Kürdistan Demokratik Konfederalizm)'in İlan Edilmesi.....	124
4.5.2. KKK'dan KCK'ya Geçiş.....	125
4.5.3. KCK'nın Yapılanması.....	125
4.5.4. KCK/TM'nin (Türkiye Meclisi) Faaliyetleri ve Amacı.....	128
4.5.5. KCK/TM Yapılanmasının Demokratik Özerklik Stratejisi.....	130
5. SONUÇ VE ÖNERİLER.....	134
KAYNAKLAR.....	137
EKLER.....	148
Ek-1: PKK Terör Örgütünün Tarihçesi.....	148
Ek-2: Terör Örgütü PKK'nın Eylem Kronolojisi (1976 – 2006)	153
Ek-3: KCK (Kürdistan Topluluklar Birliği) Sözleşmesi.....	158
Ek-4: KCK Yapılanması İle İlgili Şemalar.....	188

KISALTMALAR

A.e.	: Aynı eser
a.g.e.	: Adı geçen eser
AB	: Avrupa Birliği
ABD	: Amerika Birleşik Devletleri
AİHM	: Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi
ARGK	: Kürdistan Ulusal Kurtuluş Ordusu (Arteşe Rizgariya Gele Kürdistan)
ASALA	: Ermenistan'ın Kurtuluşu İçin Ermeni Gizli Ordusu
BAGEH	: Bağımsız Gençlik Hareketi
BAT	: Başkan Aponun Talebeleri
BDP	: Barış ve Demokrasi Partisi
BM	: Birleşmiş Milletler
CPT	: İşkenceyi İzleme Komitesi
DCG	: Demokratik Cumhuriyet Gençliği
DDKO	: Devrimci Doğu Kültür Ocakları
DEHAP	: Demokratik Halk Partisi
DEM GENÇ	: Demokratik Gençlik Konfederasyonu
DEP	: Demokrasi Partisi
DEV-GENÇ	: Devrimci Gençlik
DGB	: Demokratik Gençler Birliği
DHB	: Demokratik Halk Birlikleri

DHKP-C	: Devrimci Halk Kurtuluş Partisi-Cephe
DİSK	: Devrimci İşçi Sendikaları Konfederasyonu
DÖB	: Devrimci Öğrenci Birliği
DÖH	: Demokratik Öğrenci Hareketi
DÖKH	: Demokratik Özgür Kadın Hareketi
DTK	: Demokratik Toplum Kongresi
DTP	: Demokratik Toplum Partisi
DYÇ	: Düşük Yoğunluklu Çatışma
DYG-M	: Demokratik Yurtsever Gençlik-Meclisi
ERNK	: Kürdistan Halk Kurtuluş Cephesi (Eniya Rizgariya Netewa Kürdistan)
FK	: Fikir Kulüpleri
FKF	: Fikir Kulüpleri Federasyonu
FKÖ	: Filistin Kurtuluş Örgütü
GKK	: Geçici Köy Korucuları
HADEP	: Halkın Demokrasi Partisi
HD	: Hilafet Devleti
HEP	: Halkın Emek Partisi
HPG	: Halk Savunma Güçleri (Hezen Parastina Gel)
HPP	: Örgüt içi istihbarat Örgütü
HRK	: Kürdistan Kurtuluş Birliği (Hezen Rızgariya Kürdistan)
HÜNDER-KOM	: Kürdistan Sanatçılar Birliği
IKDP	: Irak Kürdistan Demokrat Partisi

İBDA/C	: İslami Büyük Doğu Akıncılar / Cephesi
İCB/AFİD	: İslami Cemaatler Birliği / Anadolu Federe İslam Devleti Örgütü
İCCB	: İslami Cemaat ve Cemiyetler Birliği
İHD	: İnsan Hakları Derneği
İHÖ	: İslami Hareket Örgütü
KAB	: Kürdistan Aleviler Birliği
KADEK	: Kürdistan Özgürlük ve Demokrasi Kongresi
KCK	: Kürdistan Topluluklar Birliği (Koma Ciwaken Kürdistan)
KDP	: Kürdistan Demokrat Partisi
KİH	: Kürdistan İslam Hareketi
KKK	: Kürdistan Demokratik Konfederalizmi (Koma Komalen Kürdistan)
KKP	: Kürdistan Kurtuluş Partisi
KONGRE-GEL	: Kürdistan Halk Kongresi
KON-KURD	: Avrupa Kürt Devleti Federasyonu
KUK	: Kürdistan Ulusal Kurtuluşçuları
KUM	: Kürdistan Ulusal Meclisi
KÜRDİ-DER	: Kürt Dili Araştırma Geliştirme Derneği (Kürdistane)
KYB	: Kürdistan Yurtseverler Birliği
MGK	: Milli Güvenlik Kurulu
MHA	: Mezopotamya Haber Ajansı
MKP	: Maoist Komünist Parti
M-L	: Marksist-Leninist

MLKP	: Marksist-Leninist-Komünist Parti
NATO	: Kuzey Atlantik Anlaşması Örgütü (North Atlantic Treaty Organization)
OYÇ	: Orta Yoğunluklu Çatışma
ÖGH	: Özgür Gençlik Hareketi
ÖZDEP	: Özgürlük ve Demokrasi Partisi
PİK	: Kürdistan İslam Partisi (Partiya İslamiye Kürdistan)
PKK	: Kürdistan İşçi Partisi (Partiya Karkeren Kürdistan)
SHP	: Sosyalist Halkçı Parti
SKP	: Sürgünde Kürt Parlamentosu
SSCB	: Sovyet Sosyalist Cumhuriyetler Birliği
STK	: Sivil Toplum Kuruluşu
TAJK	: Kürdistan Özgür Kadın Hareketi (Tevgera Azadiya Jinen Kürdistan)
TBB	: Türkiye Barolar Birliği
TECAK	: Kürdistan Özgür Gençlik Hareketi (Tevgera Ciwanen Azad a
TEVSAL	: Örgüt dışı istihbarat
THKO	: Türkiye Halk Kurtuluş Ordusu
THKP-C	: Türkiye Halk Partisi-Cephesi
TİKKO	: Türkiye İşçi Köylü Kurtuluş Ordusu
TİP	: Türkiye İşçi Partisi
TKDP	: Türkiye Kürdistan Demokrat Partisi
TKP-ML	: Türkiye Komünist Partisi-Marksist Leninist

TKSP	: Türkiye Kürdistan Sosyalist Partisi
TÖS	: Türkiye Öğretmenler Sendikası
TSK	: Kürdistan Sosyalist Hareketi (Tevgera Sosyalis A Kürdistan)
TUYAD-DER	: Tutuklu Yakınları Derneği
TZP Kurdi	: Kürt Dili Araştırma ve Geliştirme Kurumu
YAJK	: Kürdistan Özgür Kadınlar Birliği (Yekitiya Azadiya Jinen Kürdistan)
YCK	: Kürdistan Gençler Birliği (Yekitiya Civanen Kürdistan)
YCM	: Mahmur Gençlik Birliği (Yekitiya Civanen Mahmur)
YDG	: Yurtsever Demokratik Gençlik
YDGH	: Yurtsever Demokratik Gençlik Hareketi
YDÖ	: Yurtsever Demokrat Öğrenciler
YÖGEH	: Yurtsever Öğrenci Gençlik Hareketi
YWRK	: Kürdistan Yurtsever Aydınlar Birliği
YYÇ	: Yüksek Yoğunluklu Çatışma

1. GİRİŞ

Dünya siyasi tarihi, sayısız savaflara ve savaş seviyesine varmayan birçok çatışmalara sahne olmuş, terör ve terörizm de bu şiddet tarihinde yerini almıştır. Ancak II. Dünya savaşından sonra silah teknolojisindeki gelişmeler sebebiyle, muhtemel bir sıcak savaş taraflar için onarılması güç tahribatlara yol açabileceğinden, bu savaşlar, yerini terörün de içinde bulunduğu Düşük Yoğunluklu Çatışmalara bırakmıştır. Dolayısıyla örgütsel şiddet hareketleri için 20. Yüzyılın ikinci yarısından sonra ortaya çıkan soğuk savaş döneminin bir sonucudur demek yanlış olmaz.

11 Eylül 2001 tarihinde ABD'ye yapılan terör saldırısından sonra, devletler -özellikle Batı ülkeleri- terörle daha çok meşgul olmaya başlamış ve bu yeni tehdit karşısında işbirliği ve yeniden yapılanma ihtiyacı ortaya çıkmıştır. Buna rağmen, terörün ne olduğu, hangi şiddet hareketlerinin terör sayılacağı konusunda uluslararası bir işbirliği halen sağlanmış değildir. Çünkü herhangi bir örgüt, bir devlet tarafından terörist yapılanma olarak değerlendirilirken, başka bir devlet, bu örgütün faaliyetlerini meşru müdafaa olarak görmekte veya bu örgütün ülke içindeki yapılanmalarına “demokrasi ve özgürlükler” söylemleriyle göz yumabilmektedir. Bunun sebeplerinden biri, devletlerin rakip veya düşman gördükleri devletlere karşı bu örgütleri bir dış politika aracı olarak kullanmak ve bu örgütler üzerinden emellerine ulaşmak istemeleri, diğer bir sebep olaraksa, bir ülkedeki terörist örgüt veya faaliyetlerinin mahiyetinin, bu soruna muhatap olmayan diğer bir ülkede tam olarak algılanamaması veya bir bağımsızlık savaşı olarak değerlendirilip şiddetin meşru görülebilmesidir.

Bu bağlamda Türkiye Cumhuriyeti, Osmanlı Devleti'nin son döneminden günümüze kadar, Düşük Yoğunluklu Çatışma kapsamında değerlendirilebilecek birçok isyan hareketleri ve terör örgütleriyle mücadele etmiştir. Bu hareketlerin ve örgütlerin hepsinin arkasında, Türkiye'ye karşı savaşı göze alamayan ancak menfaatlerini de korumak isteyen ve bu nedenle de doğrudan ya da dolaylı olarak destek veren başka devletlerin olduğunu tarih kaydetmiştir.

Türkiye, halen PKK terör örgütünün vekaletinde yürütülen düşük yoğunluklu bir çatışma içerisindedir. Düşük Yoğunluklu Çatışma bölümünde de izah edileceği

üzere, bu çatışma türünde birçok aktör vardır; a) saldırıya maruz kalan bir devlet, b) devlete karşı saldırıda bulunan örgüt c) örgüte destek veren başka devlet/devletler. Bu aktörlerin dışında diğer savaş türlerinde pek fazla etkisi olmayan halk ise, düşük yoğunluklu çatışmalarda önemli bir unsurdur. Düşük yoğunluklu çatışmalarda yapılan bütün faaliyetler halkın desteğini sağlamak içindir. Halk desteği, çatışmanın bütün tarafları için vazgeçilmezdir. Örgütler de yerel halk desteğini sağladığında örgütün istek ve talepleri, halkın da talepleri haline dönüşecek, devlet, örgütü reddettiğinde halkı da reddetmiş olacaktır. Nihayetinde halk, örgüt lehine olarak savaşa dahil edilebilecektir.

Bu tez çalışması, terör örgütü PKK'nın, elebaşı Abdullah Öcalan yakalandıktan sonraki süreçte siyasallaşma ve serhildan stratejisine bağlı olarak sözde temsilcisi olduğu Kürt halkının tam desteğini almak için yürüttüğü partileşme ve şiddetle karışık kent ve kitle faaliyetlerini ortaya koyabilmeyi amaçlamaktadır. Çünkü örgütün kır eylemleri de şehir faaliyetleri de propaganda yoluyla yeterli kitlesel desteği sağlayarak düşük yoğunluklu bir çatışmadan halkın bizzat katıldığı konvansiyonel olan topyekün bir savaşa geçme amacına hizmet etmektedir. Bu bakımdan PKK'nın şehirlerde düzenlediği molotof atma, araç yakma, taşlı saldırılar, kitlesel eylemler vb. faaliyetler ve bu faaliyetleri organize eden legal, illegal siyasi kurumların ve yapılanmaların incelenmesi önem arz etmektedir.

Çalışmada, PKK'nın bu faaliyetlerinin daha iyi anlaşılabilmesi için öncelikle terör ve terörizm kavramlarının ayrıntılı tanımlarına, terörün tarihine ve türlerine yer verilmiş, daha sonra aynı bölüm içerisinde Düşük Yoğunluklu Çatışma kavramı geniş olarak ele alınmıştır. DYÇ başlığı altında ise, PKK'nın da benimsediği Gerilla savaş tarzı, bu konseptin uygulayıcısı ve kuramcılarında olan Mao, Alberto Bayo, Vo Nguyen Giap, Che Guevara gibi isimlerin eserlerinden de yararlanılarak konu ayrıntılı bir biçimde irdelenmiştir.

İkinci bölümde yine terör örgütü PKK'nın ortaya çıkışını ve temellerini ortaya koyabilmek amacıyla, Türkiye'deki terör hareketlerinin tarihine, Osmanlı Devleti'nde ve Cumhuriyet dönemindeki Kürt isyanlarına, PKK'ya zemin hazırlayan diğer örgütlere kısaca değinilmiş, devamında PKK terör örgütü, kuruluşu, amacı, stratejisi, yapılanması, kongreleri, destek veren ülkeler ve gelir kaynakları konu başlıklarıyla ayrıntılı bir şekilde ele alınmıştır.

Çalışmanın en önemli ve hedefe yönelik üçüncü bölümünde ise, Abdullah Öcalan'ın yakalanmasıyla PKK'nın benimsediği siyasallaşma ve Serhildan stratejisini ortaya koyabilmek için 2000 yılı ve sonrasındaki örgüt kongrelerine değinilmiş, ardından PKK'nın partiler üzerinden yürüttüğü siyasallaşma faaliyetlerine, aynı bağlamda gençlik yapılanmalarına, kitleleri harekete geçirebilmek için düzenlediği kampanyalara, yine örgütçe önem atfedilen günlerde organize edilen kitle hareketlerine ayrıntılı bir şekilde yer verilmiştir. Üçüncü bölümün son kısmında ise son zamanlarda Türkiye'nin gündemini de meşgul eden PKK'nın KCK yapılanmasına ve Demokratik Özerklik taleplerine değinilmiştir. Son bölümde, konu itibariyle yeni olması ve bu alanda pek fazla çalışma olmaması sebebiyle, örgütün internet siteleri, Emniyet Genel Müdürlüğü kaynakları vb. birincil kaynaklara başvurularak, genel literatüre göre bir farklılık yaratılmaya çalışılmıştır.

Çalışmanın birinci bölümünde Düşük Yoğunluklu Çatışma ve Gerilla Savaş tarzı ayrıntılı bir şekilde incelenerek, PKK'nın siyasallaşma ve kitle faaliyetlerinin hangi açıdan değerlendirileceğine dair teorik dayanak oluşturulmaya çalışılmıştır.

İkinci bölümde, konu teorik çerçeveden Türkiye özeline indirgenerek, Türkiye'deki terör hareketlerine ve örgütlere genel olarak değinilmiş, devamında PKK hareketi detaylandırılmıştır.

Üçüncü bölümde ise, PKK'nın 2000 yılı ve sonrasında, kentlerdeki faaliyetleri ve yapılanmaları anlatılmış, netice itibariyle çalışmada genelden özele bir yöntem benimsenmiştir. Tezin üçüncü bölümü, örgütün elebaşı Abdullah Öcalan'ın yakalanmasından sonra PKK'nın kökten strateji değişikliğine gitmesi esas alınarak, 2000 yılı ve sonrası siyasallaşma faaliyetleriyle sınırlandırılmış, örgütün kır faaliyetlerine yer verilmemiştir. Ancak ekler bölümünde örgütün tarihsel süreci ve eylemleri kronolojik olarak verilmiştir.

2. TERÖR, TERÖRİZM VE DÜŞÜK YOĞUNLUKLU ÇATIŞMA

2.1. Terör ve Terörizm; Tanımı ve Tarihi Gelişimi

Terör ve terörist faaliyetler, özellikle 11 Eylül 2001 tarihinde Amerika’da Dünya Ticaret Merkezi’ne yapılan saldırılardan sonra, tüm dünya ülkeleri için, özellikle Batı için bir tehdit unsuru olarak ortaya çıkmış ve teorik hayatta olduğu kadar, günlük hayatta da sıkça karşılaşılan ve gündemi meşgul eden konulardan olmuştur. Gelişmiş veya az gelişmiş ülkelerin hemen hemen tamamı terörizm ve terörist faaliyetlerden muzdarip olmakta ve devlet çapında olduğu kadar uluslararası güçler seviyesinde de terörle mücadeleye yönelik birçok tedbirler alınmaktadır. Terörizmin ve terörist faaliyetlere karşı alınan bu tedbirlerin daha iyi anlaşılabilmesi ve siyasi, sosyal, ekonomik ve askeri niteliklerinin daha net belirlenebilmesi amacıyla, terör, terörizm, terörist gibi kavramların da tanımlanması gerekmektedir. Bu doğrultuda aşağıda bu kavramların tanımına ve farklı çevrelerde nasıl değerlendirildiğine yönelik olarak detaylı bilgi verilecektir.

2.1.1. Terör Kavramının Tanımı

Terör, terörist ve terörizm konusunda literatürde ortak bir tanımlama ve fikir birliği mevcut değildir. Buna göre söz konusu kavramlara yönelik olarak farklı tanımlamalarda bulunan farklı yaklaşımlar vardır. Aynı kişinin, yaptığı bir faaliyetten dolayı bir ülkede özgürlük savaşçısı, bir kahraman olarak kabul edilirken¹, diğer bir ülkede ise affedilmez suç işleyen bir hain olarak kabul edilmesi; yine bir eylemin bazı kaynaklarda facia ve terörizm; bazı kaynaklarda ise gereklilik olarak değerlendirilmesi, terör ve terörizm konusunda ortak bir tanım yapılmasını imkansız hale getirmektedir.²

Bu doğrultuda devletler, politik görüşlerini benimseyen veya varlığı menfaatlerine uygun düşen grupların eylemlerini ve mensuplarını, olumlu bir şekilde değerlendirme yoluna gitmiş, bu yöndeki çabaları da meşru bir müdafaa veya haklı mücadele olarak nitelendirmişlerdir. Hatta devletler dolaylı yollardan terörü diğer devletlere karşı dış politika aracı olarak kullanmışlardır. Sıcak savaşların bedelinin

¹ George P. Shultz, “The Challenge to the Democracies”, **Terrorism-How the West can Win**, Ed. By. Benjamin Netanyahu, Farrar Straus Giroux Press, New York, 1986, s. 18.

² Nurullah Aydın, **Küresel Terör ve Terörizm**, 4. Bs., Kum Saati Yayınları, İstanbul, 2009, s. 31.

ağır ve pahalı olması, ayrıca uluslararası camiada devleti veya egemen gücü zor duruma düşürecek olması sebebiyle, terör, maruz kalan ülkenin veya bölgenin kontrolü için ucuz ve kolay bir yöntem olarak görülmüştür.

Bu sebeplerden dolayı, terörle ilgili ortak bir tanımın yapılması zorlaşmakta, bu durum terörle mücadelede uluslararası işbirliğini neredeyse imkansız hale getirmektedir. İngiliz uzman Wardlaw; “*Terörizmin kontrol altına alınmasındaki en önemli sorun bu olgunun tanımlanmasıdır*” şeklindeki değerlendirmesiyle ortak bir tanımın önemine vurgu yaparken, İtalyan akademisyen Prof. Ferracuti, “*terörizmin nisbiliği ve ex post facto tabiatı yüzünden bir tanım yapılamamaktadır*” der.³

Köken itibariyle Latince “terrere” kelimesinden gelen terör kavramı⁴ Türkçede “dehşet” kelimesi ile tarif edilmektedir.⁵ Türk Dil Kurumu Sözlüğü’nde, terör kavramı için korkutma, yıldırma, tedhiş, yani dehşet saçma tanımları yapılmaktadır.⁶ Encyclopaedia Britannica’da ise “bombalama, öldürme ve adam kaçırma gibi güç kullanılması” olarak nitelendirilen terör, Internatinal Encyclopedia of Social Science’ta “önceden belirlenmiş hedefleri elde etmek için şiddet kullanan, şiddete başvuran bir grubun veya partinin kullandığı metot” şeklinde tanımlanmaktadır.⁷

Yukarıda belirtilen ansiklopedik ve kavramsal tanımlamalar dışındaki daha kapsamlı olacak şekilde terör ile ilgili çeşitli tanımlamalar aşağıdaki gibi sayılabilir:

- Terör, yararlandığı güç ve yöntem olarak kendine özgü kurlsız şiddet hareketi olarak tanımlanabilir.⁸
- Ordinaryüs Prof. Dr. Sulhi Dönmezer’e göre terör; şiddetin, sosyal, ulusal, irkî, dinsel, fesat çıkarıcı ve diğer amaçlarla ve toplumsal sınıflar arasında

³ Mehmet Ali Bal, **Savaş Stratejilerinde Terör**, IQ Kültürsanat Yayıncılık, İstanbul, 2003, s. 29.

⁴ Cemal Güzel, “Korkunun Korkusu: Terörizm”, **Silinen Yüzler Karşısında Terör**, Ed.: Cemal Güzel, Ayraç Yayınevi, Ankara, 2002, s. 15.

⁵ Doğu Ergil, **Türkiye’de Terör ve Şiddet Yapısal ve Kültürel Kaynakları**, Turhan Kitabevi, Ankara,, 1980, s. 1.

⁶ Türk Dil Kurumu, **Türkçe Sözlük**, Türk Tarih Kurumu Basımevi, Ankara, 1988, s. 1459.

⁷ Türkiye Barolar Birliği, **Türkiye ve Terörizm – Rapor**, Türkiye Barolar Birliği Yayınları, Yayın No: 107, Ankara, 2006, s. 4-5.

⁸ Aydın, **a.g.e.**, s. 31.

çatışma ve savaş çıkmasını tahrik etmek üzere planlı ve hukuk dışı olarak kullanılmalıdır.⁹

- Prof. Dr. Ümit Özdağ ise, teröre stratejik bir bakış açısıyla yaklaşarak tanım yapmıştır. Özdağ'a göre "*Terör irrasyonel bir hareketler dizisi değil, zayıf olan bir politik örgütlenmenin kendinden daha güçlü bir politik örgütlenmeye taleplerini dayatmak için, bir mantık silsilesi çerçevesinde geliştirdiği şiddet olaylarının bütünüdür. Bu anlamda terör, politik-militer hareketlerin iktidara geliş için kullandığı metotlar bütünü olarak da adlandırılabilir. Özetle terör, zayıf olan politik hareketin, demokratik çözüm yollarını dışlayarak şiddet uygulamasıyla, toplumsal korkuyu ve yılgınlığı, rakibin politik ve askeri mağlubiyetini hedefleyen stratejidir.*"¹⁰
- Türkiye Terörle Mücadele Kanunu 1. Maddesinde ise terör şu şekilde tanımlanmaktadır: *terör, baskı, cebir ve şiddet, korkutma, yıldırma, sindirme ve tehdit yöntemlerinden biriyle, Anayasada belirtilen Cumhuriyet'in niteliklerini siyasi, hukuki, sosyal, laik, ekonomik düzeni değiştirmek, devletin ülkesi ve milletiyle bölünmez bütünlüğünü bozmak, Türk Devleti'nin ve Cumhuriyet'inin varlığını tehlikeye düşürmek, devlet otoritesini zaafa uğratmak veya yıkmak veya ele geçirmek, temel hak ve hürriyetleri yok etmek, devletin iç ve dış güvenliğini, kamu düzenini veya genel sağlığı bozmak amacıyla bir örgüte mensup kişi veya kişiler tarafından girişilecek her türlü eylemlerdir.*¹¹
- Fransız Terörle Mücadele Kanunu'nda ise terör, baskı veya tehdit yoluyla kamu düzeninin ciddi bir biçimde bozulması maksadıyla bireysel veya toplu bir şekilde yapılan faaliyet olarak tanımlanmaktadır.¹²

⁹ Gürol Korkmaz, "Tanımı Sorunlu Bir Kavram: Terör", **Polis Dergisi**, S. 14, Yıl: 1998, s. 5

¹⁰ Orhan Usta, **Güneydoğuda Terör Görünümü ve Devlet Siyaseti**, Siirt Valiliği Yayınları, Ankara, 2003, s. 3.

¹¹ Terörle Mücadele Kanunu, <http://mevzuat.basbakanlik.gov.tr/> (Erişim: Ocak 2011)

¹² Noam Chomsky vd., **Terör Ne? Terörist Kim?**, Ütopya Yayınevi, Ankara, 2000, s. 42.

2.1.2. Terörizm Kavramının Tanımı

Terörizm ve terör kavramları birbiri ile karıştırılmaktadır. Hedefsiz, istem dışı, sistemli olmayan bireysel davranışlar terör olarak adlandırılır. Terörizm ise, terör şeklinde tanımlanan bu şiddet hareketlerinin, sistematik ve hesaplı olarak siyasi hedeflere ulaşmak için bilinçli bir şekilde kullanılması şeklinde tanımlanabilir. Nitekim terör bir olaydır, terörizm ise olgudur.¹³

Terörizm de, terör kavramı gibi birçok düşünür, kurum ve ülke tarafından farklı şekilde tanımlanmaktadır. Bu tanımların tamamı bir dereceye kadar doğru olsa da, hiçbiri terörist hareketin tam olarak nasıl geliştiğini açıklayamamaktadır. Amerika, özellikle yasal bir misilleme yapmak ve bu misillemeye hukuki bir temel kazandırabilmek amacıyla, terörizme sert bir tanım bulmaya çalışmaktadır. Amerika gibi benzeri diğer ülkelerin ve uluslararası kuruluşların bu tanımlama çabaları, literatürde birden çok terörizm tanımının ortaya çıkmasına neden olmaktadır. Aşağıda terörizm konusunda dünyaca tanınan dört uzmanın tanımlamalarına yer verilmiştir:¹⁴

1. Walter Laquer: *Terörizm, politik bir hedefe ulaşmak için masum insanları hedef alan yasadışı güç kullanmaktır.*

2. Richard A. Falk: *Yeterli bir ahlaki veya yasal sebebi olmayan her türlü siyasal şiddet, devrimci bir grup veya hükümet tarafından gerçekleştirilmiş olmasına bakılmaksızın terörizm sınıfına girer.*

3. Paul Wilkinson: *Terörizm, kısaca bir amacı gerçekleştirmek veya daha geniş bir grubu, teröristlerin hedeflerini yerine getirmek amacıyla korkutarak, bir terör ortamı yaratmak için adam öldürme, yaralama veya tehdit gibi araçların sistematik bir şekilde kullanılmasıdır.*

4. Brian Jenkins: *Terörizm, politik değişim için güç kullanmak veya güç kullanmakla tehdit etmektir.*

NATO ise terörizmi, hükümetlere veya toplumlara tehdit veya gözdağı vermek ve böylece politik, dini veya ideolojik amaçlara ulaşmak ve bunları zorla kabul

¹³ Hasan Kasımoğlu, **Terörün Küreselleşmesi ve AB'nin Terörle Mücadele Politikasındaki Dönüşüm**, Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Bilecik Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Bilecik, 2010, s. 8

¹⁴ Barry Davies, **Terörizm – Ortadoğu'da Şiddet Dünyada Terör**, Çev. Pınar Bulut, Truva Yayınları, Yayın No: 114, İstanbul, 2006, s. 23-24.

ettirmek maksadıyla, kuvvetlerin kanunsuz veya tehdit yolu ile kullanılması veya şiddetin, şahıslara veya mal varlıklarına karşı yöneltilmesi şeklinde tanımlamaktadır.¹⁵

Amerikan Merkezi Haber Alma Teşkilatı CIA'e göre terörizm; hedef toplum veya kitlede şok yaratmak, şaşkın bırakmak, umutsuzluğa düşürmek, sindirmek, yanlış yöne ve kararlara sevk etmek suretiyle, politik amaçların zorla kabul ettirilmesini sağlayacak tehdit ve şiddet eylemlerinin şahıslar veya gruplarca yaygın bir biçimde kullanılmasıdır. Burada hedef, şiddete maruz kalanlardan çok mesaj verilmek istenen kişiler, gruplar, ülkeler ve hükümetlerdir.¹⁶

Terörizm sadece bir ülke veya bölgeye yönelik olduğu vakit, söz konusu ülkenin iç ilişkileri çerçevesinde değerlendirilebilir. Ancak son dönemde terörist grupların ekonomik, siyasi ve psikolojik güç kazanmaları ile birlikte, bir terör örgütünün birden fazla ülkeyi tehdit etmesi ve bu doğrultuda terörizm konusunun uluslararası bir mahiyet kazanması söz konusu olmuştur. Bu durum, terörizmin ulusal terörizm ve uluslararası terörizm şeklinde farklı farklı tanımlanmasına da yol açmıştır.

Buna göre BM Uluslararası Terörizm Komitesi, Uluslararası Terörizm'i şu şekilde tanımlamaktadır. *“Uluslar arası boyutları da bulunan uzlaşmazlığın üzerine, bu uzlaşmazlığın arzu edilen yönde gelişimini sağlamak amacıyla, bir üçüncü devletin sınırları dahilinde, bir yabancının kendi uyruğunda bulunmayan bir başkasına uyguladığı şiddet ve baskı.”*¹⁷

Terör ve terörizmin bir çok tanımı yapılmış ve her tanımda bir unsura daha fazla vurgu yapılmıştır. Schmid ve Jorgman, 190 tane terör tanımı yayınlamışlar ve bu tanımların içeriği incelendiğinde kullanım yoğunluğuna göre vurgu yapılan hususlar şu şekilde sıralanmaktadır:¹⁸

- Olay ve güç % 83.5,
- Siyasi içerik % 65,
- Endişe ve sindirme %51,

¹⁵ Osman Akagündüz, **Terörden Kurtuluş Savaşı Terörün Ağırlık Merkezi**, Talent Yayınları, İstanbul, 2009, s. 12.

¹⁶ A.e.

¹⁷ Türkiye Barolar Birliği, a.g.e., s. 11.

¹⁸ Bekir Çınar, **Devlet Güvenliği İstihbarat ve Terör**, Sam Yayınları, Ankara, 1997, s. 198.

- *Korkutma* %46,
- *Psikolojik etki* %41.5.

Genel olarak terör veya terörizm, yukarıda maddelerde belirtilen eylemleri kullanmak veya kullanmayı yöntem haline getirmek olarak tanımlanabilir. Tabi ki bu sayılan yollardan birine başvuran her kişiyi veya her gurubu terörist diye tanımlamak da doğru olmayacaktır. Çünkü halkın bizzat katıldığı ulusal kurtuluş savaşları terör olarak nitelendirilemez. Bu mücadeleler, işgalci büyük güçler karşısında zaruriyetten başvuru ancak halk savaşı veya gerilla olarak tarif edilebilecek meşru müdafaa mücadeleleridir.

2.1.3. Terörist-Gerilla Arasındaki Fark

Teröristler de kendilerini gerilla olarak tanımlarlar. Fakat gerillalar, ücret karşılığı kurulan düzenli ordulara karşı savaşan düzensiz birliklerdir. İlk defa bu kavram 1810'da Napolyon'un ordusuna karşı savaşmak için oluşturulan birlikler için kullanılmıştır. Gerillalar sivillere karşı savaşmadıklarından onları terörist olarak tanımlamak doğru olmayacaktır. Gerillalar genellikle kendilerinden daha yüksek güce sahip ordulara karşı savaşırken, teröristler zayıf ve savunmasız sivilleri, yaşlıları, kadınları, çocukları, asker ve diğer güvenlik dahil herkesi hedef alabilirler. Bu bakımdan gerilla teröristin tam tersidir, denebilir. Çünkü gerilla, mesleği savaş olanlara karşı mücadele eder.¹⁹

Gerilla faaliyeti ile terör eylemlerinin benzer yönü, ikisinde de şiddetin caydırıcı bir araç olarak kullanılmasıdır. Ancak bu şiddet bireysel değil, siyasal şiddettir. Yani hedef, bireyler değil, istenmeyen egemen güç veya egemen gücün politikasıdır.

Bu bağlamda terörist ile gerilla arasındaki farkı ortaya koymak adına, aralarındaki farklılıklar şu şekilde sayılabilir.²⁰

¹⁹ Benjamin Netanyahu, "Defining Terrorism", **Terrorism-How the West can Win**, Ed. By. Benjamin Netanyahu, Farrar Straus Giroux Press, New York, 1986, s. 18.

²⁰ Osman Aka Gündüz, "**DTP; PKK'lı Teröristlere Neden Gerilla Diyor?**", (Çevrimiçi) <http://www.haberkapisi.com/yazi/dtp-pkkli-terorist-lere-neden-gerilla-diyor-6866.htm>, 03.12.2009, (12.07.2010)

- *“Savaşan silahlı grup, uluslararası savaş kurallarına uygun, harp hukukuna ve savaş ilkelerine bağlı hareket ediyorsa, meskun mahal veya dağda herkes tarafından tanınacak şekilde bir üniforma giyiyor, işaret veya amblem taşıyorsa gerilladır, aksi takdirde teröristtir.*
- *Saldırı hedefleri sadece askeri hedefler ise bu grup gerilla, askeri hedefler dışında masum siviller de hedef alınıyorsa teröristtir.*
- *Suçsuz ve masum siviller, yabancı turistler, çatışma ile ilgisi olmayan ve doğrudan müdahil olmayan asker ile polisler ve onların aileleri, alınan harp esirleri veya rehineler öldürülüyor, araba ve araç kundaklamaları, intihar bombacıları, yurtdışındaki temsilciliklere saldırılar, yabancı turistleri kaçırap rehin almalar, molotof kokteyli ve bombalama gibi eylemler yapılıyorsa, bu eylemleri yapanlar terörist sayılmaktadır.*
- *Suçsuz, masum ve sorunla ilgisi olmayan sivillerin mal varlıkları, insanlara hizmet sağlayan araçlar, gereçler ve tesisler, sivillere ait iş yerleri, dükkanlar, mağazalar hedef olarak seçilip buralara ciddi ekonomik zararlar verilmesi halinde, yine teröristler tarafından yapılan şiddet eylemleri söz konusu olmaktadır.*
- *Savaşan silahlı grup, bu savaşını uluslararası anlaşmalarla ve BM tarafından tescil ve kabul edilmiş, komşularınca da kabul edilmiş ve anlaşmalarla belirlenmiş meşru sınırları olan, vatandaşlarının çoğunluğu tarafından kabul edilmiş bir anayasaya sahip demokratik bir devletin topraklarında gerçekleştiriyorsa, yine terörist bir eylem söz konusudur.”*

Terörün veya terörizmin ortak bir tanımının yapılamamasının yanında, teröre karşı uluslararası işbirliğini engelleyen başka bir unsur ise, mevcut politik şiddetin yapılacak olan ortak terör tanımına uyup uymadığı konusudur. Yani terörün ortak bir tanımı yapılsa bile, -kaldı ki politik şiddet olduğu genel kabuldür- şiddet hareketi değerlendirilirken ortak algı oluşturulamayacağından yine durum değişmeyecektir.

2.1.4. Terörün Tarihi Gelişimi

Siyasal, dini, ekonomik sebeplerle insanların şiddete başvurması insanlık tarihi kadar eskidir. Bu bağlamda siyasi düzeni yıkmak ve geniş halk kitlelerini etkilemek adına tasarlanan, iyi düşünülmüş ve kasıtlı terör eylemlerine, tarihin kaydetmiş olduğu süreç içerisinde pek çok toplumda rastlamak mümkündür.

Tarihte ilk terör eylemi, miladi ilk yıllarda Jewish Zealots öncülüğünde Yahudi isyancıların Ortadoğu'da Filistin'deki Roma yönetimine başkaldırısı ile başlar.²¹ Sicariiler denilen bu örgüt, ceket altına saklanan ve eylemlerinde kullandıkları sica isimli kısa kılıçtan dolayı bu şekilde anılmaktadırlar. Tanrı'yı mutlak hakim olarak tanıyan ve dünyevi iktidarları kabul etmeyen Sicariiler,²² herhangi bir taktiksel kurala bağlı kalmadan, düşmanlarına gündüz ve düşmanın kalabalık olduğu tatil günlerinde saldırmaktaydılar.²³ Sicariiler, vur - kaç taktiğine dayalı, kural bakımından sınırları olmayan bir savaş taktiği benimsemişler ve Romalıların egemenliğini yıpratmak amacıyla insanları öldürmeyi araç olarak kullanmışlardır. Bu bakımdan Sicarii hareketini dini kaynaklı, siyasi amaçlı ilk terör hareketi olarak tanımlamak mümkündür.

Tarihte benzer siyasi terör faaliyetlerini Haşhaşinler'de de görmek mümkündür. 11. yy.da ortaya çıkan ve 13. yy.da Moğollarca ortadan kaldırılan Haşhaşinler, ilk liderleri Hasan Sabbah önderliğinde özellikle İran taraflarında yüksek memurları, valileri, halifeleri ve hatta Kudüs'ün Haçlı kralı Montferratlı Conrad'ı öldürerek Suriye'ye yayılmışlardır. Bu hareket, düşmanla açık savaşta mücadele etmek için çok küçük olmasına rağmen, disiplinli bir kuvvetle planlı, sistematik ve uzun süreli bir terör kampanyasını etkili bir şekilde kullanmıştır. Örgütün fedayin olarak nitelendirilen terörist savaşçıları tam bir gizlilik içinde hareket etmiş ve cinayetleri kutsal bir ayin olarak nitelendirmelerinden dolayı eylemlerini daima hançer kullanarak gerçekleştirmişlerdir. Yaptıkları terörist eylemlerle oldukça ses getiren Sicariiler ve Haşhaşinler böylece terörizm tarihinde

²¹ Aydın, a.g.e., s. 29.

²² Sabri Dilmaç, **Terörizm Sorunu ve Türkiye**, Emniyet Genel Müdürlüğü İDB Yayınları No:55, Ankara, 1997, s. 59.

²³ Gürol Korkmaz, **Terör ve Medya İlişkileri**, Emniyet Genel Müdürlüğü Basımevi, Ankara, 1999, s.20.

kendilerine önemli bir yer edinmişler ve günümüz terörist gruplarının terminolojilerine dahi girmişlerdir.²⁴

18. yüzyılda, 1789 yılında Fransa’da, burjuva önderliğinde harekete geçen halk, mevcut rejime özgürlük, kardeşlik ve eşitlik sloganlarıyla ayaklanarak kralı devirirler. Bu yolla 1793 yılında Jakobenler iktidarı ele geçirir ve kurmuş oldukları “Devrim Mahkemeleri” tarafından çıkarılan kanunlarla ülke tamamıyla kendilerinin kontrolüne geçer ve 17 aylık bir diktatörlük dönemi başlar. Çoğu işçi ve köylü olmak üzere binlerce kişinin hayatını kaybettiği Jakobenlerin bu dönemi Fransa tarihine “Terör Dönemi” olarak geçmiştir.²⁵

Bugünkü anlamı ve şekliyle, yani hükümetleri ve toplumsal kurumları yıkmak için bireysel olarak veya örgütlenmek suretiyle terörü bir araç olarak kullanan 19. yüzyılın ikinci yarısında faaliyet gösteren Rus anarşistlerdir.²⁶ Bu bağlamda ilk terör eylemlerinin 1878-1881 yılları arasında Rusya’da düzenlendiği de ileri sürülmektedir. Narodnaya Volya’ya mensup Kovalski isimli bir teröristin tutuklanmaya direnmesi üzerine, terör eylemleri baş göstermiştir. Olaylarda St Petersburg Valisi vurulmuş, bir general öldürülmüş, içinde Çarın bulunduğu tren havaya uçurulmuştur.²⁷ Şiddet Çar II. Alexandr’ın 1881 öldürülmesiyle doruk noktasına ulaşmış ve son bulmuştur. 1902 yılında ise, bu sefer sosyalist ihtilalcılar eylemlere başlamış ve 1905’te 54, 1906’da 82, 1907’de 71 suikast eylemi gerçekleştirmişlerdir.²⁸

Rusya’da cereyan eden bu kentsel terör eylemleri sadece aydın kesimin kaygılarından ve fikirlerinden beslendiği için halkı topyekün harekete geçirmeye yetmemiş, dolayısıyla eylemler halk desteğinden yoksun olması sebebiyle kısa süre sonra amacına ulaşmadan başarısızlıkla son bulmuştur.

Terör, Birinci Dünya Savaşından sonra Rusya’da Stalin, İtalya’da Mussolini, Almanya’da Hitler’in vatandaşlarına yönelik uyguladığı şiddetle devlet terörü olarak

²⁴ Yılmaz Altuğ, **Terörün Anatomisi**, Altın Kitaplar Yayınevi, İstanbul, 1995, s. 28-29.

²⁵ Yaşar Onay, **Etki Odaklı Hareket: Terör**, YeniYüzyıl Yayınları, İstanbul, 2009, s. 31-32.

²⁶ Altuğ, **A.g.e.** s. 31

²⁷ Dilmaç, **A.g.e.** s. 61.

²⁸ Altuğ, **a.g.e.** s. 32.

soykırım aracına dönüşmüştür. İtalya'da da Mussolini düzen karşıtı olduğu gerekçesiyle pek çok kişi katledilmiştir.²⁹

Günümüzde ise uluslararası nitelik kazanan terör konsepti, 1960'lı yıllardan itibaren kaydettiği gelişmeler kapsamında incelenmelidir. Bu dönem modern uluslararası terörizm olarak da adlandırılmaktadır. Çünkü bugünkü anlamıyla terörizm, 1960'ların sonlarına doğru ortaya çıkan politik ve teknolojik gelişmelerin ve değişmelerin bir araya gelmesiyle şekillenmiştir. II. Dünya Savaşı'ndan sonra silah teknolojisindeki gelişmeler, dolayısıyla bu yeni silah teknolojisinin tahrip gücünü yüksek olması, ulusal çıkarlar için başvurulmuş nizami savaşları başvurulabilir bir yol olmaktan çıkarmıştır. Bunun yanında, Latin Amerika'da Fidel Castro'nun Küba'daki başarısında ilham alan kırsal gerilla hareketlerinin başarısız olması neticesinde, solcu gerilla örgütlerini gerilla ile karışık terörist taktikler uygulama yoluna sevk etmiştir. Buna benzer olarak, Arapların 1967 Arap-İsrail savaşını kaybetmesiyle Filistinli guruplar, İsrail ve destekçilerine karşı küresel bir saldırı başlatmışlardır. Ayrıca Avrupa Japonya ve ABD'de de çeşitli öğrenci guruplarının şiddetsiz kitlesel eylemlerinin başarısızlıkla sonuçlanması gibi sebepler terörün amaca ulaşmada başlıca taktik olmasına ve tüm dünya geneline yayılmasına sebep olmuştur.³⁰

Sonuç olarak terör yeni bir olgu değildir. İnsanlık tarihi boyunca var olan terör, sadece dünyadaki değişmelere göre şekil değiştirmektedir. Ancak günümüzde eskiye nazaran daha tehlikeli bir hal almıştır. 21. yüzyılda dünya insanlığı, kimyasal, biyolojik, nükleer, teknolojik terör tehdidi ile karşı karşıya kalabilir.³¹ Dünya insanlığı, terörü özellikle 2001 yılında ABD'ye yapılan uçaklı saldırıdan sonra gündemine almış, ve işbirliği ihtiyacı daha güçlü bir şekilde dile getirilmiştir.

²⁹ Salim Aydemir, **Soğuk Savaş Sonrası Uluslararası Terörizm**, Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Kırıkkale Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Uluslar arası İlişkiler Anabilim Dalı, Kırıkkale, 2006, s. 20

³⁰ Hamdi Topal, **Uluslararası Terörizm ve Terörist Eylemlere Karşı Kuvvet Kullanımı**, Beta Basım Yayım Dağıtım A.Ş., İstanbul, 2005, s. 40

³¹ Tulga Uyar, **Terörle Mali ve Hukuki Mücadele**, Adalet Yayınevi, Ankara, 2008, s. 38

2.1.5. Terörün Türleri

Nasıl ki terör ve terörizmin tanımı yapılırken uzmanların çıkış noktalarında farklılıklar varsa, terörizmin sınıflandırılması konusunda da farklı görüşler mevcuttur. Ancak her terör faaliyetinin bir amacı, ideolojisi, hedef noktası, uygulama şekli, uygulama yeri vardır. Terör örgütleri veya terör hareketleri içinde bu unsurlardan bir veya birkaç unsur daha fazla öne çıkmaktadır. Aşağıda yapılacak olan sınıflandırma terör faaliyetinin öne çıkan unsuruyla başlıklandırılacaktır.

2.1.5.1. Devlet Terörü

Devletin, yani iktidar seçkinlerinin ya da egemen güçlerin³² mevcut siyasi rejimini korumak amacıyla, kendi vatandaşlarına karşı, mevcut hukuk kurallarını ihlal ederek sistemli bir şekilde şiddet uygulamasına devlet terörü denilmektedir.³³

Devlet terörü veya devlet destekli terör; bir devletin kurumları aracılığıyla bizzat terör eylemleri içerisinde yer aldığı anda, bir devletin veya devletler topluluğunun başka bir devlete karşı terörist faaliyetlerde bulunan örgütleri maddi (silah, para vb.) veya siyasi olarak desteklediğinde, bir ülkenin başka devletlerde eylemlerde bulunmak üzere terörist gruplar oluşturması şeklinde, bir devletin kendi bünyesi içerisinde bulunan halkının belirli bir kesimine terör uygulayan bir örgütü açıkça veya dolaylı olarak desteklediği hallerde ortaya çıkmaktadır.³⁴

Devlet terörü ilk kez Fransız İhtilalinde *Jacobenler* tarafından uygulanmıştır.³⁵ Daha sonra Nazizm döneminde Almanya'da çoğu Yahudi olmak üzere altı milyon insan, SSCB'de Stalin döneminde yirmi milyon insan hayatını kaybederek devlet terörüne maruz kalmıştır.³⁶ Bu rakamlardan da anlaşılacağı gibi, terörist faaliyetlerin devlet tarafından gerçekleştirilmesi veya devlet yardımı ile taşeron terör örgütleri tarafından yapılması halinde, bu eylemler çok daha tehlikeli olabilmektedir. Bu doğrultuda terörden etkilenerek fiziksel veya ruhsal anlamda yararlananlar hariç tutulduğunda dahi, terör nedeniyle ölen kişilerin sayısı milyonlara ulaşmakta ve insanlık için oldukça yıkıcı ve yok edici bir durum söz konusu olabilmektedir.

³² Ergil, **a.g.e.** s. 26.

³³ Necati Alkan, **Gençlik ve Terörizm**, TEMUH Dairesi Başkanlığı Yayınları, Ankara, 2002, s. 19.

³⁴ Aydın, **a.g.e.** s.61-62.

³⁵ Güvenlik ve Yargı Muhabirleri Derneği, **Türkiye ve Terör**, Güvenlik ve Yargı Muhabirleri Derneği Yayınları, Ankara, 1990, s.11.

³⁶ Alkan, **a.g.e.** s.20.

2.1.5.2. Siyasi ve İdeolojik Terör

İdeoloji, terörist oluşumların, örgütlerin en önemli dayanağı ve motivasyon kaynağıdır. Başka bir deyişle terörist hareketin rehberidir.³⁷ Örgütler bu ideolojilerini, şiddet kullanmak suretiyle kişilere, topluluklara, gruplara ya da siyasi otoriteye kabul ettirerek siyasi amaçlarına ulaşmak istemektedirler. Yani siyasi terör, örgütlerin içinde yaşadıkları siyasi sisteme karşı yönelttikleri bir terördür.³⁸ Siyasi ve ideolojik motivasyonlu terörü, genel olarak sağ kanat terör ve sol kanat terör şeklinde ikiye ayırmak mümkündür.

Sağ Kanat Terör: Belirli bir ırk veya bir dinin mutlak hakimiyetine dayalı sosyal, siyasi ve ekonomik bir düzen kurmayı hedefleyen örgütlerin yürütmüş oldukları terör eylemleridir.³⁹ Sağ kanat terör içerisinde, dini terör üzerinde özellikle durmak gerekir. Çünkü din, her türlü ideolojinin de üstünde, insanlığın varoluşu ile başlayan daha kapsamlı bir inanç ve yaşayış sistemidir.⁴⁰ Ancak hiçbir din, kaosu, yıkımı, şiddeti, yok etmeyi amaçlamaz. Buna rağmen bazı din mensupları, mevcut durumu veya dinin esaslarını farklı yorumlamışlar, din ve dini değerlerden vazife çıkararak, din adına örgütlenmişler ve şiddete başvurmuşlardır.⁴¹ Bu bağlamda İtalyan düşünür Giordano Bruno'nun "*Tanrı iradesini hakim kılmak için yeryüzündeki iyi insanları kullanır; yeryüzündeki kötü insanlar da kendi iradelerini hakim kılmak için Tanrı'yı kullanır*" şeklindeki sözü dinin nasıl araç olarak kullanıldığını açıklayıcı niteliktedir.⁴²

Türkiye'de, Hizbullah örgütü, İBDA/C (İslami Büyük Doğu Akıncılar / Cephesi), İCB/AFİD (İslami Cemaatler Birliği / Anadolu Federe İslam Devleti Örgütü), İHÖ (İslami Hareket Örgütü), Vasat Örgütü⁴³ Hilafet Devleti, Tevhid-Selam (Kudüs

³⁷ Dilmaç, a.g.e. s.66.

³⁸ Çınar, a.g.e. s. 235.

³⁹ Alkan, a.g.e. s. 21.

⁴⁰ Dilmaç, a.g.e. s. 86.

⁴¹ Aydın, a.g.e. s. 139.

⁴² Onay, a.g.e. s. 89.

⁴³ A. Nazmi Çora, **İrtica ve Terör**, Toplumsal Dönüşüm Yayınları, İstanbul, 2008, s. 30.

Ordusu), El-Kaide Terör Örgütü /Türkiye yapılanması⁴⁴ halen faaliyet gösteren dini nitelikli terör örgütlerindendir.

Sol Kanat Terör: Marksist-Leninist-Maoist terör⁴⁵ olarak da adlandırılan sol kanat terör örgütleri ise; faaliyet yürüttükleri ülkede mevcut siyasal düzeni yıkıp, Marksist-Leninist (Komünist) ideolojiye dayalı siyasal, sosyal, ekonomik bir düzen kurmayı hedeflemektedirler.⁴⁶ Bu amaca ulaşmak için de her yol meşru sayılmış, meşruluğu da kendi devrim ideolojisine dayandırılmıştır.⁴⁷

2.1.5.3. Bölücü/Ayrılıkçı Terör

Parçası oldukları siyasi toplumu tümüyle reddeden, bu siyasi yapıdan ayrılarak, milli veya dini kendi kimliklerini esas alan ayrı ve bağımsız bir siyasi toplum kurmak isteyen terör örgütlerinin faaliyetlerine bölücü veya ayrılıkçı terör denilmektedir.⁴⁸ Bölücü terör örgütleri, faaliyetlerine meşruiyet kazandırmak için, kendileri ile “Self-determinasyon” (ulusların kendi kaderini tayin hakkı) ilkesi arasında bağlantı kurarlar ve bu yolla uluslararası camiada haklılıklarını kanıtlamaya çalışırlar.⁴⁹

Bölücü terörün yapısı nerede olursa olsun birbirine yakınlık gösterir. Her ülkenin bünyesinde dini veya milli farklı kimliklere sahip azınlıklar vardır.⁵⁰ Bu azınlıkların şiddete başvurmalarında iki temel sebepten söz edilmektedir. Birincisi; azınlık mensupları içinde yaşadıkları toplumun siyasal ve ekonomik bakımdan eşit bir ferdi olmak için şiddete başvururlar. İkincisi; azınlıktan olan ve ekonomik olarak büyümek isteyen iş adamları, çoğunlukta olan diğer girişimciler karşısında ayrıcalıklarını korumak için bölücü hareketleri doğrudan veya dolaylı olarak destekler. Bu terör örgütleri, içinde yaşadıkları siyasi sisteme entegre olmak değil, mevcut sistemden ayrılarak yeni bir devlet kurmak istemektedirler.⁵¹

⁴⁴ Türkiye’de Faaliyet Gösteren Terör Örgütleri, <http://www.egm.gov.tr/temuh/terorgrup1.html>, Çevrimiçi : 01.01.2011.

⁴⁵ TBB, **a.g.e.** s.230.

⁴⁶ Korkmaz, **a.g.e.** s. 113.

⁴⁷ Çınar, **a.g.e.** s. 238.

⁴⁸ TBB, **a.g.e.** s. 225.

⁴⁹ Korkmaz, **a.g.e.** s. 40.

⁵⁰ Aydın, **a.g.e.** s. 61.

⁵¹ Ergil, **a.g.e.** s. 8-9.

Ayrılıkçı ideolojiye sahip bu örgütlere; Filistin Kurtuluş Örgütü, İngiltere’de İrlanda Kurtuluş Örgütü, İspanya’da Bask Örgütü, Fransa’da Korsika Ulusal Kurtuluş Cephesi, Filipin’de Moro Kurtuluş Hareketi, Srilanka’da Tamil Hareketi, Keşmir Hareketi, Rusya’da Çeçen Hareketi, Türkiye’de PKK terör örgütü örnek olarak gösterilebilir.⁵²

2.1.5.4. Uluslararası Terör

Birden fazla devletin siyasi, sosyal ve ekonomik bütünlüğünü hedef alan terör eylemleri, uluslararası terör olarak tanımlanmaktadır.⁵³ Bir terör eylemi; yabancılara veya yabancılara ait hedeflere yöneltilirse, hükümetlerden veya birden çok devletten beslenen, desteklenen örgütlerce gerçekleştirilirse, yabancı bir devletin, yabancı bir hükümetin veya uluslararası örgütlerin politikalarını etkilemek amacıyla yapılırsa uluslararası boyut kazanmaktadır.⁵⁴

Özellikle 11 Eylül 2001 tarihinde A.B.D.’ye gerçekleştirilen saldırıdan sonra sıkça gündeme gelen küresel terör, birçok ülkeyi özellikle Batı’yı bu tehlike karşısında hazırlıksız yakalamıştır. Bu eylemler, bir örgütle bir devletin çatışması değil, terörün, uluslararası toplumun sivil yaşamına uyguladığı şiddetten ibarettir. Ayrıca bu saldırılar, askeri saldırılara karşı hazırlıklı olan ancak teröre karşı hazırlıksız yakalanan ülkeleri kırılğan bir sürece sokmuştur.

Uluslararası terör örgütleri herhangi bir devlete veya hükümete doğrudan bağlı olmadıkları için, uluslararası bağlayıcı savaş kurallarından da bağımsızdırlar. Dolayısıyla hareket serbestileri vardır.⁵⁵ Ayrıca bu terör örgütlerinin bağımsız oluşları, teröre maruz kalan ülkeleri muhatap sorunuyla karşı karşıya bırakmıştır.

11 Eylül saldırılarında 3 binden fazla kişi yaşamını yitirmiş, 100 milyar dolarlık maddi zarar meydana gelmiştir. Uluslararası nitelikli terör eylemleri 11 Eylül’den sonra da devam etmiş, 2003 kasım ayında Türkiye’nin en büyük şehri İstanbul’da İngiltere ve İsrail’e ait dini ve siyasi kurumlarına iki ayrı saldırı düzenlenmiştir.

⁵² Aydın, a.g.e. s. 261-262.

⁵³ Topal, a.g.e., s. 52.

⁵⁴ Altuğ, a.g.e. s. 15.

⁵⁵ Fatih Yamaç, **11 Eylül 2001 Sonrası Fransız Terörle Mücadele Politikası**, Derleyen: İhsan Bal, Terörizm, USAK Yayınları 12, Ankara, 1996, s.111-112.

Yine 11 Mart 2004'te İspanya Madrid'de 10 ayrı bombalama eylemi, 7 Temmuz 2005'te İngiltere'nin başkenti Londra'da metro istasyonlarına dört ayrı bombalama eylemi, 22 Temmuz 2005'te yine Londra'da metro istasyonlarına bombalı saldırılar düzenlenmiştir. Bu eylemleri El Kaide ve uzantıları örgütler üstlenmiştir.⁵⁶ Terörizmin ulusları boyut kazanmasına imkan sağlayan bazı gelişmeler şu şekilde sıralanabilir:⁵⁷

- *Uluslar arası haberleşme ve ulaşım alanındaki teknolojik gelişim,*
- *Silah ve teçhizattaki teknolojik imkanların gelişmesi,*
- *Bazı devletlerin politikalarını tatbik etmek ve benimsetmek için terörü dış politik araç olarak kullanması,*
- *Uluslararası terör örgütleri arasındaki istihbarat, eğitim, lojistik ve finans alanlarındaki işbirliğinin artması.*

Terör örgütleri; silah, istihbarat, eleman temini, örgütler arası işbirliği gibi birçok alanda gelişme sağlarken, böylesi bir tehdit karşısında devletler hala tam olarak işlevsel bir işbirliği sağlayabilmiş değillerdir. Bunun sebepleri arasında terörün ortak bir tanımının yapılamaması, daha doğru bir ifadeyle yapılan ortak tanıma hangi şiddet hareketlerini dahil edileceği konusunda ülkelerin politik ve riyakar davranmaları, terörü dış politika aracı olarak kullanmak istemeleri gibi sebepler yatmaktadır.

2.2. Düşük Yoğunluklu Çatışma

2.2.1. Tanımı ve Kapsamı

21. yüzyılın savaş türü olarak değerlendirilen, düşük yoğunluklu çatışma (Low Intensity Conflict) ya da düşük yoğunluklu savaş (Low intensity Warfare), sosyo politik faaliyetlerin, yoğunluğu ve süresi değişkenlik gösteren askeri önlemler veya

⁵⁶ Aybek Keskin, **Türkiye'de Terör Sorunu Ve Sosyal Politika Stratejileri Açısından Çözümleri**, Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Sakarya Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Sakarya, 2007, s.69.

⁵⁷ A. Selim Akyıldız, **Uluslararası Terörizm Ve Terörizme Karşı Alınması Gereken Önlemler**, Derleyen: Fırat Üniversitesi Rektörlüğü, Türkiye'nin Güvenliği Sempozyumu (Tarihten Günümüze İç ve Dış Tehditler)-Bildiriler, Elazığ, 2002, s.27.

müdahalelerin, toplumsal reformların ve psikolojik hareket tekniklerinin bir arada kullanıldığı kompleks bir çatışma türüdür.⁵⁸

Düşük Yoğunluklu Çatışma kavramı, çatışmanın yoğunluğunun tasnifi ile ilgili bir isimlendirmedir. Söz konusu sınıflandırmaya göre çatışmalar Düşük Yoğunluklu Çatışma, Orta Yoğunluklu Çatışma ve Yüksek Yoğunluklu Çatışma olarak üç başlıkta incelenmektedir. Bu bağlamda DYÇ'nin daha iyi anlaşılabilmesi için Orta Yoğunluklu Çatışma (OYÇ) ve Yüksek Yoğunluklu Çatışma (YYÇ) kavramlarını da açıklamak gerekmektedir.

Orta Yoğunluklu Çatışma (OYÇ): Düşük ve orta yoğunluklu çatışmalar, isyanın savaş seviyesine dönüşmesi noktasında birbirinden ayrılır. Orta yoğunluklu çatışmada ayaklanma artık iyice kendini göstermiş ve şiddetin yoğunluğu artmıştır. Dolayısıyla mücadeleye katılan silahlı kuvvetin sayısının ve kullanılan silah sayısının da artırılmasıyla çatışma konvansiyonel bir nitelik kazanmış olur. Orta yoğunluklu çatışmada siyasal mücadele daha yoğun ve etkin kullanılmaktadır. Artık devletin amacı görüşmeler yoluyla barışı veya ateşkesi sağlamaya çalışmaktır.⁵⁹ Modern silahlarla yürütülen bölgesel savaşlar (İran-İrak çatışması gibi) veya nükleer olmayan bir dünya savaşı (Birinci ve İkinci dünya savaşı gibi) bu çatışma türüne örnek gösterilebilir.⁶⁰

Yüksek Yoğunluklu Çatışma (YYÇ): Orta yoğunlukta sürmekte olan bir çatışmada, savaşan tarafların düşman kuvvetlerinin kayıtsız şartsız teslim almayı veya düşman devletin yok edilmesini hedeflediğinde, çatışmanın şiddeti artar ve savaş orta yoğunluklu seviyeden yüksek yoğunluklu çatışma seviyesine dönüşür. Yüksek Yoğunluklu Çatışmada konvansiyonel savaş iyice belirginleşir. Kimyasal ve nükleer silahların kullanımı da söz konusu olabilir.⁶¹ Nükleer silahlarla yapılan bir savaş bu çatışma türü için örnek teşkil eder.⁶²

⁵⁸ Sait Yılmaz, **21. Yüzyılda Güvenlik ve İstihbarat**, Milenyum Yayınları, İstanbul, 2007, s. 331.

⁵⁹ Sadi Çaycı, **Düşük Yoğunluklu Çatışma**, Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Gazi Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Ankara, 1989, s. 5.

⁶⁰ Michael T. Klare, Peter Kornbluh, **80'li Yıllarda Yeni Müdahalecilik: Low İntensity Warfare, Düşük Yoğunluklu Çatışma İlan Edilmemiş Savaş**, Der. Jochen Hippler, Çev. Salih Nazlı Kaya, Belge Yayınları, İstanbul, 1996, s. 11

⁶¹ Çaycı, **a.g.e.**, s. 5.

⁶² Klare ve Kornbluh, **a.g.e.**, s. 11.

Düşük Yoğunluklu Çatışma ise, propagandadan, bir devleti yıkıcı, yıpratıcı faaliyetlerden başlayıp, taraf devletler ya da gruplar arasında silahlı güçlerin etkin bir şekilde kullanılmasına kadar çeşitlilik gösteren politik-askeri bir savaştır. Konvansiyonel savaş özelliği taşımayan, ancak devletler arası barışçıl rekabet düzeyinin de üstünde bir yerde verilen mücadele türüdür.⁶³

Amerika Birleşik Devletleri'nin kara ve hava kuvvetlerinin kullanmış olduğu 10-20 numaralı talimnamede DYÇ şu şekilde tanımlanmaktadır;⁶⁴

“DYÇ bir askeri-siyasi çatışmadır. Devletler arasında alışılmış barış içerisinde sürdürülen rekabet düzeyinin üzerinde, klasik savaşların ise altında bir düzeyde gerçekleşir. Devletler ya da gruplar arasında ortaya çıkar. Sık sık uzayan rekabetlerden, prensip ve ideoloji mücadelelerinden oluşur. DYÇ, yıkıcı faaliyetlerden başlayıp silahlı kuvvetlerin kullanılmasını gerekli kılacak alana kadar uzanan bir çatışma alanını kapsar. Bu tür çatışmada kullanılan imkanlar siyasi, ekonomik, enformasyonel ve askeridir. DYÇ genelde sınırlı bir alanda cereyan eder, ama etkileri bölgesel olabildiği gibi, küresel de olabilir.”

Yine Amerika Birleşik Devletleri Savunma Bakanlığının Askeri Terimler Sözlüğünde, Düşük Yoğunluklu Çatışma şu şekilde açıklanmıştır:⁶⁵

“Düşük Yoğunluklu Çatışma, politik, askeri, sosyal, ekonomik ve psikolojik hedeflerin elde edilmesi için yapılan sınırlı bir politik-askeri mücadeledir. Uzun süreli olma karakterindedir ve diplomatik, ekonomik, psikolojik baskıdan terörizm ve direnişe kadar uzanır. Düşük yoğunluklu çatışma genelde sınırlı bir coğrafyada cereyan eder ve silah, taktik ve kuvvet seviyesinde sınırlamalar söz konusudur. Düzenli birlikler arasındaki savaş düzeyinin altında askeri tedbirleri içerir.”

ABD'nin Düşük Yoğunluklu Çatışma Kompleksi, isyancılara karşı yürütülen operasyonları, *asilerin saldırdığı bir hükümetin ya da düşman hükümetlerden kurtulmak isteyen asi güçlerin diplomatik ve askeri olarak desteklenmesini* kapsamaktadır.

⁶³ Ümit Özdağ, **Türkiye’de Düşük Yoğunluklu Çatışma ve PKK**, Üçok Yayıncılık, Ankara, 2005, s. 17.

⁶⁴ Mehmet Ali Kışlalı, **Güneydoğu Düşük Yoğunluklu Çatışma**, Ümit Yayıncılık, Ankara, 1996, s. 26.

⁶⁵ Hüseyin Yılmaz, **Iraktaki Silahlı Direniş Hareketinin Düşük Yoğunlukta Çatışma Kavramı Çerçevesinde İncelenmesi**, Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Kara Harp Okulu Savunma Bilimleri Enstitüsü, Güvenlik Bilimleri Anabilim Dalı, Ankara, 2006, s. 5

Yani, Amerika Birleşik Devletleri'nin bir devrim durumunda müttefik hükümete veya devlete yardım edeceği, yahut düşman bir devlete veya hükümete karşı, karşı devrimci bir hareketi destekleyeceği şeklinde anlaşılmaktadır.⁶⁶

DYÇ'nin; devlet içi, devletler arası ve her ikisini de kapsayan üç bölgesel boyutu vardır.⁶⁷ DYÇ'ye katılanlar ise şu şekilde sıralanabilir;⁶⁸

- *Saldırıya maruz kalan devlet,*
- *Bir devletin toprak parçasının bir bölümünde hak iddia eden, veya devletin sosyal, politik, ekonomik bütünlüğünü tehdit eden örgüt.*
- *Bölgedeki menfaatleri için var olan bir örgüte destek veren, veya kendi çıkarlarını korumak amacıyla bir başka devlete saldırmak üzere bizzat örgüt kuran devlet.*

Ancak, DYÇ'nin taraflarından olan örgütün veya örgülle mücadele eden devletin, yürütülen çatışmada üstünlük sağlayabilmesi için, askeri üstünlükten ziyade, halkın kalbini kazanması, halkı kendi yanına çekmesi gerekmektedir. Bu bağlamda DYÇ'lerde kazanılması gereken, ele geçirilmek istenen toprak parçası değil, halkın taraftarlığı ve halkın algılarıdır. Halkı kendi ideolojisi doğrultusunda ikna eden taraf çatışmada büyük avantaj kazanacaktır. Bu sebeple, DYÇ'lerde savaşın yürütüldüğü alan bizzat halktır, halkın kanaatleridir. Dolayısıyla halk da bu savaşın bir tarafıdır.

DYÇ bir savaş sayılmasa bile, DYÇ operasyonlarının savaşlarla bazı ortak yönleri vardır. Operasyonlar, taktik ve stratejik açıdan, savaş zamanı uygulamaları ile aynıdır. Ancak savaş diye tanımlanabilecek olan OYÇ ve YYÇ'ler çatışmanın yoğunluğu ve kullanılan silahlar bakımından konvansiyonel ve/veya nükleerdir. OYÇ ve YYÇ'lerde amaç, daha yüksek ateş gücü kullanarak, düşman kuvvetini ortadan kaldırmaktır. DYÇ'de ise bu askeri hedef, siyasi koşullardan sonra gelmektedir. Orta yoğunluklu çatışma veya yüksek yoğunluklu çatışmada, savaştan etkilenen halkın, ulusun akıllarını ve gönüllerini kazanmak gibi bir amaç güdülmemektedir. Oysa Düşük yoğunluklu çatışmanın başlıca amacı, yani mücadeleyi kazanmak için mutlak suretle halk desteğini sağlamaktır. Konvansiyonel bir savaşta, ulusal bütün unsurların orduyu desteklemesi gerekir. Ancak Düşük

⁶⁶ Klare ve Kornbluh, **a.g.e.**, s. 12.

⁶⁷ Özdağ, **a.g.e.**, s. 20.

⁶⁸ **A.e.** s. 16-17.

yoğunluklu çatışmada ordu ikincildir yani, siyasi, ekonomik, kültürel ve sosyal, ulusal güç unsurlarını destekleyen tali güçtür. Bu bağlamda Düşük Yoğunluk Çatışma yarı askeri ancak özü itibariyle politik bir savaştır.⁶⁹

Amerika Birleşik Devletleri'nin Hava Kuvvetlerinden sorumlu bakan yardımcısı konumunda görev yapmış J. Michell Kelly'nin, DYÇ'nin yurt dışında uygulanması ve takviyesi ile ilgili “*Bence özel operasyonlar çerçevesinde en önemli görev Amerikan kamuoyunu komünistlerin bizi mahvetmek istediklerine inandırmaktan ibarettir.*”⁷⁰ Şeklindeki sözü, siyasi yönü daha ağır basan bu savaş türünde, halkın ve yönlendirilmiş toplum algılarının ne derece önemli olduğu vurgulamaktadır.

Her çağın kendine has bir savaş türü olduğu tespitinden yola çıkarak, DYÇ'nin hem asiler hem de isyana karşı koyanlar açısından çağımızın tercih edilen bir çatışma türü olduğu söylenebilir. Savaş teknolojilerindeki gelişmeler sebebiyle, silah türleri artmış ve çeşitlenmiştir. Olası bir savaşta bu tehlikeli silahların kullanılması halinde, insan kayıplarının önceki savaşlara kıyasla kat kat artacağından, devletler, felaketle sonuçlanabilecek böyle bir savaşlara girmekten çekinmektedirler. Özellikle kimyasal silahların yaygınlaşması, nükleer silah bulunduran ülkelerin de sayılarının artmasıyla muhtemel bir savaşın hem etki alanı hem de etki süresi artacağından, ülkeler bu tür bir savaşı göze alamamaktadırlar.⁷¹

DYÇ ise, konvansiyonel ve nükleer bir savaş tehlikesinden uzak olması, maliyetinin düşük olması, kayıpların az olması sebebiyle cazip bir çatışma şeklidir.⁷² Aynı durum isyancılar veya kurtuluş mücadelesi yürütenler için de aynıdır. Kendinden kat kat güçlü bir düşman karşısında DYÇ, başvurulabilecek en iyi çatışma şeklidir.

Düşük Yoğunluklu Çatışma ile ilgili yapılan tariflere bakıldığında, bu çatışma türünün geniş kapsamlı ve çok anlamlı olduğu anlaşılmakta ve net bir tanımın yapılamadığı görülmektedir. Her devlet için çatışmanın ağırlık noktasında farklılıklar görülmektedir. Düşük Yoğunluklu Çatışma, ABD için silahlı kuvvetlere bağlı özel

⁶⁹ Özdağ, a.g.e. s. 20-21.

⁷⁰ Klare ve Kornbluh, a.g.e. s. 20.

⁷¹ Haluk Özdemir, **11 Eylül: Post-Modern Savaşın Miladi Ya Da Dış Politika Mücadelelerinin Görünmeyen Boyutu**, <http://iibf.sdu.edu.tr/dergi/files/2002-1-10.pdf>, 2002, (17.01.2011)

⁷² Yılmaz, a.g.e. s. 332.

birliklerin kullanılması, komando veya kurtarma faaliyetleri, İsrail örneğine göre bir ordu, düşman kuvvetlerinin gerisinde örtülü faaliyetler anlamına gelmektedir. Başka ülkeler için terörizme karşı mücadele, politik amaçlı askeri operasyonlar, hedefli taarruz türü askeri saldırılar, veya bir değişim sürecine fayda sağlayacak olan politik, sosyal ve ekonomik müdahalelerle, karşı devrimci bir çatışma anlamına gelebilmektedir.⁷³

Amerika Birleşik Devletleri'nin kara ve hava kuvvetlerinin kullanmış olduğu 10-20 numaralı talimnamede, DYÇ hareket çeşitleri dört ana grupta tasnif edilmektedir:⁷⁴

1) İsyana destek veya isyan karşıtı destek: *Herhangi bir ülkeyi hedef alan isyancı kuvvetlere veya bu isyancılarla mücadele eden ülkeye – taraflardan birine- milli menfaatler göz önüne alınarak politik, ekonomik, psikolojik ve askeri olarak destek verilmesini kapsamaktadır.*

2) Terörle Mücadele: *Devleti veya ulusu terör eylemlerinden, terör tehdidinden korumak maksadıyla düzenlenen anti-terör ve karşı terör faaliyetlerini içermektedir.*

3) Barış destekleme operasyonları: *Diplomatik yolla kazanılan barış ortamının devamlılığı için, gözlem, arabuluculuk, nezaret ve devriye gibi meşru savunma dışında askeri güç kullanılmayan önlemler anlaşılmaktadır.*

4) Barış zamanı operasyonları: *Doğal afet, örgütlü suçlar, narkotik suçlar gibi genel güvenliğin temini için yürütülen faaliyetleri kapsamaktadır.*

İngiliz DYÇ doktrini ise, Amerika DYÇ yaklaşımına kıyasla daha kapsamlı ve ayrıntılıdır. İngiliz DYÇ yaklaşımında saldırı ve savunma amaçlı olmak üzere iki ana operasyon tipi vardır. Saldırı amaçlı DYÇ operasyonları; isyan, terörizm, barışı sağlama operasyonları ve barış zamanı muhtemel operasyonlarını içerirken, savunmaya dair hareket tarzı ise; isyana karşı koyma, sivil güce (kolluk güçlerine)

⁷³ Sara Miles, **abd-dış politikasının ve askeri politikasının unsuru olarak lic, Düşük Yoğunluklu Çatışma İlan Edilmemiş Savaş**, Der. Jochen Hippler, Çev. Salih Nazlı Kaya, Belge Yayınları, İstanbul, 1996, s. 28.

⁷⁴ Yılmaz, **a.g.e.**, s. 6-7.

yardım, iç savunmanın dışarıdan başlatılması, terörizme karşı konulması, barışı koruma operasyonları ve barış zamanı muhtemel operasyonları kapsamaktadır.⁷⁵

Yukarıda yapılan tanımlardan ve tasniflerden de anlaşılacağı üzere DYÇ, isyan öncesinde, isyan zamanında ve isyan sonrasında gerçekleştirilen birçok müdahale ve tedbiri kapsayan, gerek askeri gerek politik, strateji ve taktik uygulamaları gerektiren yelpazesi geniş bir çatışma şeklidir.

Yine yukarıda anlatılan tariflerden yola çıkarak Düşük Yoğunluklu Çatışmanın temel esasları şu şekilde sıralanabilir:⁷⁶

- 1) *Konvansiyonel savaşa kadar olan bütün çatışma türlerini kapsamaktadır.*
- 2) *DYÇ; politik, sosyal, ekonomik, psikolojik ve askeri güç unsurlarının bir arada kullanıldığı, çok boyutlu kompleks bir çatışmadır.*
- 3) *DYÇ, “uzun süreli” bir mücadeledir.*
- 4) *DYÇ, sınırlı bir coğrafyada yürütülür, ancak etkisi bölgesel hatta küresel olabilir.*
- 5) *Genellikle geri kalmış ve gelişmekte olan üçüncü dünya ülkelerinde görülmektedir.*
- 6) *Çatışmada kullanılan silahlar ve şiddetin ölçüsü sınırlıdır.*
- 7) *Politik zafer, askeri zaferden önemlidir. Askeri güç politik zaferin bir aracıdır.*
- 8) *DYÇ’lerde halk çatışmanın belirleyici unsurudur.*

ABD Dışişleri Bakanlığı, 1980’li yılların sonu itibariyle dünyada 84 tane farklı Düşük Yoğunluklu Çatışma alanı olduğu tespitinde bulunmuştur.⁷⁷ Konunun uzmanlarından olan Dr. Max G. Manwaring 40 DYÇ alanını inceledikten sonra, bu tür çatışmalarda sadece askeri güç ile başarıya ulaşılamayacağı sonucuna ulaşmıştır. Devletlerin kendisine karşı isyan eden örgütlere, guruplara karşı başarı sağlayabilmeleri için bazı temel görevleri yerine getirmeleri gerektiği sonucuna varmıştır. Uluslararası literatürde de genel kabul gören bu hususlar şöyle sıralanabilir:⁷⁸

⁷⁵ Özdağ, a.g.e. s. 17-18.

⁷⁶ Yılmaz, a.g.e. s. 19.

⁷⁷ Miles, a.g.e. s. 28

⁷⁸ Kışlalı, a.g.e., s. 27.

1- Devletler isyancılara karşı verdikleri mücadelede, meşruiyetlerini mutlaka korumaları gerekmektedir.

2- Mücadelede koordinasyon ve çaba birliği sağlanmalıdır.

3- Ayaklanmanın muhatabı devlete verilen desteğin tutarlı olması gerekmektedir.

4- İsyancılara verilen dış destek azaltılmalı, mümkünse tamamen kesilmelidir.

5- İsyancılar tarafından yürütülen faaliyetlere karşı iyi bir istihbarat ağı oluşturulmalıdır.

6- Devletlerin mücadelede aktif rol alan güçleri, yetenekli, disiplinli ve iyi eğitilmiş olmalıdırlar.

Düşük Yoğunluklu Çatışmada alınması gereken bu tedbirler, çatışmanın taraflarından sadece egemen gücü veya saldırıya maruz kalan devlet ile ilgili hususlardır. Bu çatışmanın taraflarından olan politik bakımdan zayıf tarafın, herhangi bir örgütün veya egemen güce karşı koyan düzensiz birliklerin bu savaşdaki rollerini ve çatışma felsefelerini anlamak için, DYÇ şemsiyesi altında değerlendirilebilecek olan gerilla savaşına ve gerilla taktiğini benimsemiş direnişçilere değinmek gerekmektedir.

2.2.2. Gerilla Savaşı

2.2.2.1. Tanımı ve Kapsamı

Köken itibarıyla İspanyolca olan Gerilla sözcüğünün, Napolyon'un ordularına karşı savaşan İspanyollarca askeri literatüre kazandırıldığı bilinmektedir. Gerilla savaşı, taarruza geçmiş büyük ordu kuvvetlerine karşı küçük, hareketli ve düzensiz birliklerin, vur-kaç tarzı eylemler yapmak suretiyle, stratejik taktik ve stratejik savunmayı hedefleyen askeri, paramiliter faaliyetleri kapsamaktadır.⁷⁹

Marksist düşüncenin savunucularına göre Gerilla savaşı; zayıf ve güçsüz olanın, küçük ve donanımsız olanın, daha kuvvetli ve donanımlı olana karşı verdiği esnek, hareketli, hızlı bir şekilde dağılıp toplanabilen küçük gruplar halindeki halkın ve

⁷⁹ Bahçeşehir Üniversitesi Stratejik Araştırmalar Merkezi, **Türkiye'nin Ulusal Güvenliğine Yönelik Etnik Ayrılıkçı Terör Tehdidinin ve Irak'ın Kuzeyinde Bir Kürt Devleti Kurulmasına İlişkin Değerlendirme**, (Araştırma Raporu) İstanbul, 2008, s. 12.

bazen de toptan bir ulusun dağların ve ormanların fiziki yapısından faydalanarak yürüttüğü çatışma tarzı şeklinde tarif edilmektedir.⁸⁰

Gerilla savaşının yöntemi, vur-kaç yöntemidir. Mark ve Engels bu yöntemi; *Dağları perde olarak kullan, ormanların örtüsünden yararlan ve saklan, elde silah aniden ortaya çık vur ve sonra gözlerden kaybol. Düzensiz savaş tarzını benimse. Toplanma dağılma ve yayılmada inisiyatif, esneklik ve dinamizm,* diye açıklamışlardır.⁸¹

Gerilla savaşında silahlı mücadele ile siyasi faaliyetler birlikte yürütülmektedir.⁸² Çünkü siyasi alandaki başarı silahlı mücadelenin kaderini belirleyecektir. Bu bakımdan halk desteğinin alınması, halkın savaşın haklılığına ikna edilmesi ve devamında toplumun isyana dahil edilmesi başarı için hayati önem taşımaktadır.

Gerilla harbinin hem teoride hem de pratikte önde gelen uzmanlarından olan General Alberto Bayo, bir gerilla savaşının başarıya ulaşabilmesi için gerekli olan ön koşulun, düşman kuvvetlere karşı yürütülen savaşta haklı olunması gerektiğini, eğer haklılık yoksa isyanın kesinlikle başarısız olacağını belirtmiştir.⁸³ Bu bağlamda Gerillaların mücadelesi, halkın çoğunluğu tarafından gayri meşru olarak görülür ya da bu savaş işgalci bir güce karşı yürütülüyorsa meşru müdafaa olarak değerlendirilebilir.⁸⁴

Gerilla savaşı, Çin devrimi ve Sovyetler Birliği'ndeki partizan savaşları bağlamında değerlendirildiğinde, düşünsel dayanağının Marksist felsefe olduğu görülmektedir. Ancak Amerikan Bağımsızlık savaşında İngilizlere karşı verilen mücadele, Napolyon'un ordusuna karşı İspanyolların, Prusya işgaline karşı Fransız halkının savunması veya İtalyan mücadelesi, "bağımsızlık savaşı" karakterindedir. Bu tür savaşlar niteliği bakımından sınıfsal veya ideolojik değildir. Yani bu

⁸⁰ Emel Yıldız, **Mark'tan Mao'ya Gerilla Savaşı**, Umut Yayıncılık, İstanbul, 2004, s.62.

⁸¹ **A.e.** s. 64.

⁸² Vo Nguyen Giap, **Vietnam Ulusal Kurtuluş Savaşı**, Çev: Aşama Yayınları, Eriş Yayınları, Ankara, 2003, s.18.

⁸³ Alberto Bayo, **One Hundred Fifty Questions to a Guerilla**, Paladin pres, Colorado, 1969, s. 19.

⁸⁴ Altuğ, **a.g.e.** s. 17.

mücadeleler, iç savaş veya iç çekişmeleri çözenin bir aracı değil, işgalci güçlere karşı tüm bir ulusun, istilaya karşı bütün gücüyle kendi ülkelerini koruma savaşdır.⁸⁵

Ülke topraklarının korunması amacıyla dış güçlere karşı bütün ulusun katıldığı bu tür savaşlar da düzenli bir ordu olmaksızın icra edildiği için gerilla savaşı olarak değerlendirilmektedir.

Uluslararası hukuk literatüründe de kendi kaderini tayin hakkı için (*Self-determination*) savaşanlara *gerilla* denilmektedir. 1977 yılına kadar, insancıl savaş hukukunda gerilla tarzında savaşanlara savaşçı statüsü tanınmamıştır. Uluslararası hukukta, yürütülen gerilla savaşının insancıl hukukun koruması altına girebilmesi için savaşçı statüsünün sağlanması gerekir. Lahey sözleşmesi ekinin 1. maddesinde insancıl hukukun, aşağıda belirtilen özellikleri taşıyan ordulara, milislere ve gönüllü birliklere uygulanacağı belirtilmektedir.⁸⁶

- 1- *Başlarında astlarından sorumlu bir kişinin bulunması,*
- 2- *Sabit ve uzaktan seçilen ayırt edici bir işaret taşımaları,*
- 3- *Silahlarını açıkça taşımaları,*
- 4- *Harekatlarda savaş kurallarına uymaları gerekmektedir.*

Bu kural 1. ve 2. Cenevre Sözleşmelerinin 3. Ortak maddesi ile 3. Cenevre Sözleşmesinin 4. maddesinde yer almıştır.

Gerilla Harbi tarzı silahlı çatışmalar büyük bir çoğunlukla şu sahalarda ortaya çıkmaktadır: sosyalist ihtilali yaymak için, bağımlı veya az gelişmiş milletlerin eşitlik mücadelesinde, bir de anarşi ve terör hareketlerinde bu tarz çatışmalar kullanılmaktadır.⁸⁷ Bu bağlamda itici gücü ve çıkış noktası bakımından gerilla hareketleri iki şekilde karşımıza çıkmaktadır:⁸⁸

1- Halkın içine iyice yerleşmiş, halkla bütünleşmiş, veya az çok halka özdeşleşmiş gerilla hareketleri: Bu tarzdaki gerilla hareketleri halkın bizzat veya kısmen kendisi olduğu için bertaraf edilmesi çok zordur. Bütün halk yok edilmediği

⁸⁵ Yıldız, **a.g.e.** s. 20.

⁸⁶ Pulat Y. Tacar, **Terör ve Demokrasi**, Bilgi Yayınları, Ankara, 1999, s. 138.

⁸⁷ Rolf Tophoven (Naşir), **Günümüzde Gerilla ve Terörizm Şiddet Yoluyla Politika**, Tercüme: Eşref Bengi Özbilen, Türk Dünyası Araştırmaları Vakfı, İstanbul, 1993, s.15.

⁸⁸ **A.e.** s. 20-21.

sürece isyan devam edecektir. Böylesi hareketler, ancak politik iyileştirmeler ve sosyo- ekonomik tedbirlerle önlenir.

2- Yabancı ülkeler veya güçler tarafından teşvik edilen ve desteklenen gerilla hareketleri: İtici gücü yabancı bir güç olan bu tarz gerilla hareketlerinde eylemler ve varılmak istenen hedefler halkın isteklerine tam olarak uygun olmadığı için, sınırlı olan gücün itici bertaraf edilmesiyle hareket önlenir.

Gerilla savaşı bir halk savaşıdır, gerillalar da halk adına savaşan veya halk adına savaştığını iddia eden gruplardır. Düzenli ordular karşısında askeri ve teçhizat bakımından zayıf gibi görünseler de çoğunluğun desteğini kazanmaları halinde büyük avantaj sağlarlar. Bu yüzden gerilla savaşında aranan en hayati koşul yerel halkın tam desteğidir.⁸⁹ Görüldüğü gibi bir gerilla hareketi halkın içinden çıktığı, toplumun ihtiyaçlarını, çıkarlarını ve hassasiyetlerini temsil ettiği oranda başarıya ulaşabilir. Yani gerilla örgütlenmesi kitlesel hareketin sonucu olması gerekmektedir.⁹⁰

2.2.2.2. Gerilla Savaşının İlkeleri

Uzun Süreli Halk Savaşı: Kır gerilla stratejisi diye de anılan Uzun Süreli Halk savaşı stratejisinin teorisyeni Mao Çe Tang'dır.⁹¹ Mücadelenin askeri stratejisi “**kırlardan şehirleri kuşatmak**” olup, önce kırlar ele geçirilir ve ardından güvenli bölgelerin oluşturulmasıyla mücadele şehirlere doğru genişleyerek tüm bir ülkeyi kapsar.⁹²

Vietnam halk ordusunun komutanlarından General Vo Nguyen Giap, Uzun Süreli Savaşını; *parça parça imha edilen, adım adım geriye sürülen, iri parçalar halinde yıkılan düşman kuvvetlerine karşı yapılan sürekli saldırılar sürecidir,*⁹³ şeklinde anlatmış, bu halk savaşının askeri çizgisini; tüm ulusun işçi sınıfı

⁸⁹ Ernesto Che Guevara, **Gerilla Savaşı**, Çev. Yar Yayınları, İstanbul, 1989, s. 9.

⁹⁰ Y. Y. “Kolombiya: Gerilla Üzerine Tezler”, **Marksiizm ve Gerilla Savaşı**, Derleyen: William J. Poweroy, Çev. A. Sarıali, , Belge Yayınları:165, İstanbul, 1992, s.385.

⁹¹ Atilla Şehirli, **Türkiye Terör Hareketleri ve Devletin Aldığı Tedbirler**, Burak Yayınevi, İstanbul, 2000, s. 112.

⁹² Yıldız, **a.g.e.** s.51

⁹³ Giap, **a.g.e.**, s. 59.

önderliğinde düşmana karşı savaşması, savaşan güçlerin sonuna kadar geliştirilmesi ve büyük saldırgan ordular karşısında galip gelebilmek için, halk savaşını ve halk ayaklanmalarını sürdürmek diye tarif etmiştir.⁹⁴

Uzun süreli halk savaşında amaç, halkın savaş için harekete geçirilmesi ve örgütlenmesi, halk içerisinde silahlı ve politik güçlerin oluşturulması yoluyla bütün halkı düşmana karşı verilen mücadeleye dahil etmektir.⁹⁵ Uzun süreli halk savaşı, her yaşta her meslekte insanın dahil olmasıyla ve her birinin örtülü, dolaylı, küçük ama sürekli olarak düşmana saldırması ve neticede düşmana zarar vermesi tarzı bir çatışma stratejisidir.

Marks ve Engels, bu savaşa dahil olan gerillaların özelliklerini sıralarken, halkın en cüretkar ve en faal gruplarının savaşa katıldığını, saf düzenine sahip düzenli orduların üzerine ani baskınlar ve taarruzlarla gerilla taktiklerini kullanarak saldırdıklarını, işleri bittiğinde ise hiçbir şey olmamış gibi normal hayatlarına geri döndüklerini, belirterek bu durumu, sivrisineğin aslana saldırması ve eziyet etmesi şeklinde örneklemişlerdir.⁹⁶

Yine Engels, *bağımsızlığını geri almaya istekli bir halk, savaşı sürdürmede alışlagelmiş biçimlerle yetinmemelidir. Yığın ayaklanması, devrimci savaş, her yerde bulunan gerilla müfrezeleri, küçük bir ulusun daha büyük bir ulusu yenmesini, zayıf bir ordunun daha güçlü ve daha iyi örgütlü bir orduya direnmesini mümkün kılar,*⁹⁷ diyerek gerilla savaşının halkçı karakterine dikkat çekmektedir.

Gerilla güçleri, zayıf, donanımsız olan düzensiz gruplardan oluşturulduğu için yürütülen silahlı mücadele, tarafların güç dengesinden dolayı uzun süreli karakterlidir. Ayrıca bu savaşta halkın aktif unsur olarak kullanılması mücadeleye halk savaşı niteliği kazandırmaktadır. Düşük Yoğunluklu Çatışma bölümünde de izah edildiği gibi, “halk” karşımıza yine belirleyici unsur olarak çıkmaktadır.

⁹⁴ A.e, s. 23.

⁹⁵ A.e. s. 24

⁹⁶ Yıldız, a.g.e. s. 16-17.

⁹⁷ Giap, a.g.e, s. 77.

Stratejik Savunma-Stratejik Denge: Mao işgalci güçlere karşı yürütülen gerilla savaşını, stratejik savunma-stratejik denge ve stratejik karşı saldırı olmak üzere iki döneme ayırmaktadır.⁹⁸ Bu bağlamda Gerilla savaşında Stratejik savunma dönemi, düşman kuvvetlerinin saldırı halinde bulunduğu zamanlarda veya düşmanın işgal ettiği toprakları koruma politikasını benimsediği dönemlerde zaruretten dolayı başvurulan bir yöntemdir.⁹⁹ Zira düzenli bir orduya, gerek kuvvet sayısı gerekse teçhizat bakımından yetersiz ve donanımsız bir güç ile karşı koymak yok olmak demektir. Bu sebeple gerilla savaşında stratejik savunma dönemi gerillaların askeri ve politik bakımdan örgütlenme, ve saldırı için hazırlık dönemidir. Bu dönem kuluçka dönemi olarak da nitelendirilmektedir.

Kırsal kesimde, kısmen ovalarda ve düşman kuvvetlerinin işgal ettiği bölgelerin gerisinde silahlı gerilla faaliyetleri yürütülerek güvenli üsler ve sağlam cephe gerisinin (kurtarılmış bölgeler) oluşturulmasıyla, artık düşmana karşı stratejik denge sağlanmış olur.¹⁰⁰

Stratejik dengenin sağlanmasıyla düşmanla gerillalar arasındaki gerek kuvvet ve teçhizat dengesizliği, gerekse hakimiyet kurulan alanlardaki dengesizlik, gerillaların lehinde denge seviyesine gelebilmiştir. Stratejik denge dönemi saldırı savaşına geçiş için bir aşamadır.

Stratejik savunma-denge dönemindeki savaş hali, politik bakımdan yabancı unsurlar üzerinde gerillalar ve savaştan halk adına olumlu bir izlenim yaratır, üstelik savaşta tarafsız kalan kitleleri ümitlendirir ve mücadeleye katılmalarını kolaylaştırır. Gerilla birliklerine propaganda bakımından malzeme avantajı sağlar. Bu dönem strateji gereği düşman güçlerinin kuşatma ve ezme tehdidi ortadan kalkıncaya kadar sürer ve saldırı ondan sonra başlar. Gerillanın gücü düşman kuvvetlerinin gücünü aştığında artık saldırı aşamasına geçilebilir. Bu değişim güç dengesinin değişmesine bağlı olarak gelişir. Ancak saldırı aşamasında bile kısmen de olsa savunma tedbirleri devam ettirilir.¹⁰¹

⁹⁸ Yıldız, a.g.e. s. 76.

⁹⁹ Mao Zedung, **Seçme Eserler Cilt 2**, Aydınlık Yayınları, Düzenleyen: Eriş Yayınları, Ankara, 2005 s.98

¹⁰⁰ Giap, a.g.e., s.28

¹⁰¹ Mao Çe Tung, **Askeri Yazılar**, Çev. N. Solukça, Eriş Yayınları, Ankara, 1976 s.42-43.

Stratejik Saldırı: Düşman kuvvetleri, elindeki bölgeleri veya kendi birliklerini korumak için savunma durumuna geçtiğinde, gerilla birlikleri, düşmanın küçük ve zayıf birliklerini buldukları bölgelerden atmak için saldırıya geçer. Bu sayede gerilla birliklerinin kurtarılmış bölgeleri genişletilmiş, yeni gerilla birlikleri ve kitle örgütleri oluşturmak için zaman ve saha kazanılmış olur. Stratejik saldırı evresine geçildiğinde düşman kuvvetleri ve destekçilerinde panik ve çözülme başlayacaktır. Buna karşılık gerilla birliklerinin ve bu birliklere taraftar halkın ise moral ve motivasyonu artacaktır. Bu da halkın ayaklandırılmasında gerilla için fırsat anlamına gelir. Stratejik savunma ve stratejik saldırı evreleri, birbirilerinden kesin çizgilerle ayrılmaz, bu sebeple stratejik saldırı döneminde de düşman kuvvetlerinin saldırıya geçmesi halinde stratejik savunma tedbirleri uygulanabilir.¹⁰² Stratejik saldırı aşaması topyekün bir savaşın verileceği hareketli savaşa adaptasyon devresidir.

Hareketli Savaş: Gerilla savaşında iki stratejik amaç vardır, birincisi gerilla birliklerini düzenli bir savaşa hazırlamak, ikincisi bu birlikleri düzenli savaşa adapte etmektir. Dolayısıyla gerilla savaşının nihai amacı düzenli savaştır. Çünkü düşman kuvvetleri ancak düzenli bir ordunun düzenli savaşı ile tamamen etkisizleştirilebilir.¹⁰³ Gerilla savaşında halk örgütlenmeleri ve halkın topyekün mücadelesi bile en vazgeçilmez durumken, bu faaliyetlerin bile amacı konvansiyonel savaş için bir araçtır.¹⁰⁴

Bu bağlamda hareketli savaş; geniş cephelerde, dış hatlarda, ve büyük çatışma alanlarında düzenli orduların çabuk sonuçlu saldırı hareketleri ve saldırı muharebeleri verdiği bir taarruz savaşı biçimidir. Bu stratejinin özellikleri, düzenli birlikler, sefer ve çatışmalarda kuvvet üstünlüğü, saldırı ve akıcılıktır.¹⁰⁵

Hareketli savaşın düzenli birlikleri, ülkenin tamamında ya da bir bölümünde görevli hareketli güçlerdir. Bu birlikler yeterli sayıda ve uygun kuvvette bir kara ordusunu, bir hava kuvvetini ve yeterli oranda deniz kuvvetini ihtiva ederler. Geniş

¹⁰² Mao Zedung, **Seçme Eserler Cilt 2**, s. 101-102

¹⁰³ Yıldız, **a.g.e.** s. 71-72

¹⁰⁴ **A.e.**, s. 52.

¹⁰⁵ Mao Zedung, **Seçme Eserler Cilt 2**, s. 171.

çaplı imha savaşlarını yürütecek kapasitede olmalıdırlar. Muharebe zaferi kazanmalılar ve giderek daha güçlü düşman birliklerini tasfiye etmelidirler.¹⁰⁶

Anlaşılacağı gibi Gerilla Savaşı, düşmanla topyekun olarak savaşabilecek düzeye gelinceye kadar geçen süredeki faaliyetlerdir. Dolayısıyla bu savaş tarzı klasik savaşa varmak için bir aşamadır, yani özünde klasik savaşa hizmet eder.¹⁰⁷

Cephe (Güçler) Birliği İlkesi: Gerilla Savaşı, askeri, politik ve sosyolojik alanda yürütülen çok cepheli karmaşık bir çatışma tarzıdır. Bu bağlamda, gerilla harbinde kitlelerin politik güçleri ile halkın silahlı birliklerinin, siyasi çalışma ve silahlı mücadelesinin birleştirilmesiyle genel ayaklanma ve topyekun halk savaşı hedeflenir.¹⁰⁸

Mao, Çin Devriminden yola çıkarak, gerilla savaşının başarıya ulaşmasını birleşik cephe, parti inşası ve silahlı mücadele olmak üzere üç ayak üzerinde ele alır. Birleşik cephe, parti önderliğine bağlı bütün devrimci gruplardır.¹⁰⁹ Bu devrimci grupların dağlarda, ovalarda ve şehirlerdeki düşmana karşı saldırı hamlelerinin birleştirilmesiyle, cephe birliği ve bütünlüğü sağlanmış olur.¹¹⁰ Çünkü Gerilla savaşının topyekun bir halk savaşına dönüşmesi, ancak kırlarda, ovalarda ve şehirlerde bulunan askeri ve politik bütün ulusal güçlerin birleştirilmesiyle mümkündür.

2.2.2.3. Gerilla Savaşında Propaganda

Gerilla savaşının politik amacı halkın desteğini kazanmaktır. Gerillalar kitlesel desteği sağlayamazlarsa yok olacaklardır. Bu yüzden toplumu savaşın haklılığına hatta savaşı kazanacaklarına ikna etmeleri gerekmektedir. Bunun için de kitlelere hitap ederek, konuşma yaparak,¹¹¹ gerilla güçlerinin hedeflerinin anlatılması, düşmanın savaşı kazanamayacağı propagandasının yapılması gerekir.¹¹²

¹⁰⁶ Giap, **a.g.e.**, s. 32.

¹⁰⁷ Guevara, **a.g.e.**, s. 8.

¹⁰⁸ Giap, **a.g.e.**, s. 24.

¹⁰⁹ Yıldız, **a.g.e.**, s. 56.

¹¹⁰ Giap, **a.g.e.**, s. 53.

¹¹¹ Regis Debray, **Devrimde Devrim**, Der. Ve Çev. Eriş Yayınları, Ankara, 2003, s. 30.

¹¹² Guevara, **a.g.e.**, s. 13.

Nitekim Vietnam savaşının komutanlarından Giap, halkın aktif desteğini sağlamak amacıyla bir bölük oluşturmuştu. Silahlı olarak savaşta yer almayan bu bölük, savaşın haklılığını, verilen mücadeleyi yerel halka anlatarak, halk milisleri ile düzensiz gerilla birliklerini oluşturmak amacıyla sadece propaganda faaliyetleri yürütmüştür.¹¹³

Politik seferberlik için yürütülen bu propaganda faaliyetlerinde, broşürler, haber bültenleri, okul, gazete ve kitaplar, oyunlar, filmler, kitle örgütleri ve parti kadrosu araç olarak kullanılabilir. ¹¹⁴ Bu araçlarla sivil halka pratik bilgiler aktararak kitle ideolojik bakımdan yönlendirilir, savaşın liderlerinin söylevleri halka dağıtılır.¹¹⁵ Propaganda çalışmaları sadece halkın içinde değil, aktif olarak savaşan gerilla birlikleri arasında da yoğun bir şekilde yürütülmektedir.¹¹⁶

Gerilla örgütü yerel halkın içinden çıktığı için toplumun hassasiyetlerini bilir, aynı kültürü paylaşırlar aynı dili konuşurlar, kısacası onlardan biridir. Düşman ise yerel halka yabancısıdır. Bu sebeple propaganda faaliyetlerinde gerillalar düşmana göre avantajlıdır. Ayrıca düşman kadar sorumluluğu yoktur, propaganda konusunda daha serbesttir. Çeşitli oyunlara başvurabilir, yalan söyleyebilir, hile yapabilir, herhangi bir olayı halka abartarak anlatabilir. Sonuç olarak gerilla için propaganda, halkın taraftarlığını kazanmada en etkili silahtır.¹¹⁷

2.2.2.4. Gerilla Savaşında Şehir Faaliyetleri

Şehir gerillasının hedefi kır gerillasına destek olmaktır. Bu hedef doğrultusunda şehirdeki halkı, gerillanın ideolojisi doğrultusunda politize ederek savaşa dahil etmeye çalışırlar.¹¹⁸ Şehirde düşman kuvvetleri güçlü ve dikkatli olduğundan gerilla için şehir oldukça elverişsiz ve tehlikelidir. Bu yüzden gerillanın sayısı 4-5 kişiyle

¹¹³ Debray, **a.g.e.**, s. 30-31

¹¹⁴ Mao Zedung, **Seçme Eserler Cilt 2**, s.153.

¹¹⁵ Guevara, **a.g.e.**, s. 67.

¹¹⁶ Mao Tse-Tung - Che Guevara , **Gerilla Harbi**, Çev: Can Yücel, Payel Yayınevi, İstanbul, 1967, s.137

¹¹⁷ David Galula, **Kontrgerilla Savaşı Teori ve Pratik**, Çev: Deniz Ateşok, Kawa Yayınları, İstanbul, 2008, s.3-38

¹¹⁸ Carlos Marghella, **Şehir Gerillası El Kitabı**, Çev: Mehmet Atilla, Evren Yayınları, İstanbul, 1977, s.89

sınırlı tutulur ve faaliyetler büyük bir disiplin ve gizlilik içinde yürütülür.¹¹⁹ Şehir gerillasının hedefleri genel olarak şu şekilde sıralanabilir:¹²⁰

- *Düşmanın gücününün oluşturan sanayi, ekonomik, kültürel, askeri ve politik güçlerini sarsmak.*
- *Şehirlerde gerçekleştirilen eylemlerle emniyeti ve genel düzeni zafiyete uğratmak ve düşmanı savunma pozisyonunda bırakmak.*
- *Düşman kuvvetlerini dağıtmak için kendi başına hareket edebilen mobil birliklerle her taraftan saldırıya geçmek.*
- *Mevcut durumdan veya rejimden memnun olmayan halk guruplarını harekete geçirebilmek için savaşçılık, kararlılık, inanmışlık, dayanıklılık gibi erdemlerle halkın ilgisini çekecek, bir duruş sergilemek.*
- *Gizli ve örtülü arka arkaya yapılacak eylemlerle, şehirlerdeki karışıklığı artırmak ve bu sayede düşmanın kuvvetlerini kırlardan çekerek şehirlerde savunmada kalmak zorunda bırakmak.*
- *Düşman kuvvetlerini şehirde sürekli alarm durumunda, sınırları gergin bir vaziyette tutmak ve onları boş şüphelere sevk etmek.*
- *Kır gerillasının düzenli bir ordu kurabilmesine ortam oluşturmak ve gerillaya çok geniş hareket ve eylem serbestliği sağlamak.*

Gerillanın genel amacı kapsamında şehir faaliyetleri, şehirlerde üsler kurmak suretiyle, düşmana saldırmak için uygun koşulları yaratmak ve düşman için şehirleri güvenli ortam olmaktan çıkarmaktır. Çünkü düşmanın amacı kendi saldırgan savaşı için şehirleri cephe gerisi halinde tutabilmektir. Gerilla, şehirlerde güç kazandıktan sonra kırlardaki ve şehirlerdeki güçleri birleştirerek düşmana saldırmayı hedefler.¹²¹

Şehir gerillası hedeflerine ulaşabilmesi için çok değişik eylem biçimlerine başvurması gerekmektedir. Eylemlerin zorluk derecesi basitten karmaşığa doğru bir sırayı izlemeli, şehir gerillasının gücüyle doğru orantılı olmalıdır. Bu bağlamda şehir gerillasının yapabileceği eylemler şunlardır:¹²²

¹¹⁹ Guevara, a.g.e., s. 26.

¹²⁰ Marghella, a.g.e., s. 112-113.

¹²¹ Giap, a.g.e, s. 43.

¹²² Marghella, a.g.e., s. 113-114.

- 1- Saldırı
- 2- Bir yerin basılması
- 3- Bir yerin işgali
- 4- Pusu kurma
- 5- Sokak taktikleri
- 6- Grev, boykot eylemleri
- 7- Silah, cephane depolarının boşaltılması
- 8- Mahkumların kurtarılması
- 9- Ele geçirilen düşmanların idam edilmesi
- 10- Sabotajlar
- 11- Terörizm
- 12- Silahlı propaganda
- 13- Sınır savaşı

Şehir faaliyetleri düzenli savaşı ve topyekün isyanı başlatacak olan kır gerillasına yardımcı hareketlerdir. Kır gerillasından kopuk şehir gerillası faaliyetleri genel bir isyan için yeterli olmayacaktır. Ayrıca şehir, gerilla için güvenli bir bölge olmadığından hareket kabiliyeti de zayıftır. Bu sebeple başarı için kır desteği vazgeçilmezdir.

3. TÜRKİYE'DE TERÖR HAREKETLERİ VE PKK'NIN ORTAYA ÇIKIŞI

3.1. Türkiye'de Terör Hareketleri

Türkiye Cumhuriyeti, kuruluşundan itibaren bir kısmı Osmanlı Devleti'nden kalan Cumhuriyetin ideolojisine yönelik isyan hareketlerine, bir kısmı da coğrafyasının jeopolitik ve jeostratejik öneminden kaynaklanan çeşitli terör tehditlerine maruz kalmıştır. Bu bağlamda Türkiye'nin devlet ve toplum olarak teröre muhatap olmadığı dönem neredeyse yok gibidir.¹²³

Türkiye 1960'lı yıllardan itibaren, hem kırsalda hem şehirlerde, bölücü, Marksist-Leninist ve dini motifli birçok terör örgütüyle mücadele etmiştir. Türkiye'nin karşı karşıya kaldığı bu terör hareketlerini, 5 dönemde incelemek mümkündür.

Birinci dönem; Asala terör örgütünün 1915 olaylarını gerekçe göstererek Türklerin Ermenilere soykırım uyguladığı iddiasıyla, küresel boyutta özellikle Türkiye'nin devlet adamlarına yönelik gerçekleştirdiği terör eylemleri.¹²⁴

İkinci Dönem; Türkiye'de 1961 Anayasası'nın sağladığı özgürlük ortamı içerisinde Marksist-Leninist fikirlerin iyice belirginleşmesiyle sol örgütlerin ortaya çıkması, yine anayasa sayesinde işçilere grev hakkının verilmesiyle bu sol örgütlerin işçileri kitlesel tabanı olarak kullanması ve şiddet içeren eylemlere girişmesi,¹²⁵ bu hareketler karşısında legal ve illegal olarak örgütlenen sağ oluşumlarla çatışmaların yaşandığı, sağ-sol çatışma dönemi.¹²⁶

Üçüncü Dönem: Sağ-sol çatışmaları 12 Eylül 1980 askeri müdahaleyle sona ermiş, ancak müdahaleden önce siyasi olarak kuruluşunu tamamlamış olan PKK terör örgütü, 15 Ağustos 1984'te Şemdinli ve Eruh'taki baskınlarla silahlı faaliyetlerine başlamış ve Türkiye için bölücü terörle mücadele dönemi başlamıştır.

¹²³ TBB, a.g.e., s. 531

¹²⁴ Uyar, a.g.e., s. 19

¹²⁵ Dilmaç, a.g.e., s. 166

¹²⁶ Alkan, a.g.e. s. 59

Dördüncü Dönem: Uluslar arası platformda ortaya çıkan siyasi gelişmelerin etkisiyle Dini motifli terör eylemleri, özellikle 1990'lı yıllardan itibaren Türkiye'yi meşgul etmeye başlamıştır. Dini duyguların istismar edilmesiyle özellikle doğu ve güneydoğu bölgesinde çok çabuk taban oluşturan Hizbullah terör örgütü 600'den fazla insanı katletmiştir.

Beşinci Dönem: 11 Eylül 2001 tarihinde El-Kaide terör örgütü tarafından ABD'ye gerçekleştirilen eylemlerle başlayan, akabinde Avrupa Devletleri'nde ve Türkiye'de yapılan bombalı saldırılarla devam eden radikal dini küresel terör tehdidi, Türkiye için beşinci dönem terör tehdidi olarak değerlendirilmektedir. Türkiye'de gerçekleştiren bu eylemlerde El-Kaide'nin doğrudan bir bağlantısı tespit edilememişse de, eylemin şekli, eylemcilerin ideolojisi ve bazı eylemcilerin Afganistan ve Pakistan'da eğitim almış olmaları, terör örgütü El-Kaide'yi işaret etmektedir.¹²⁷ Ayrıca bu örgüt kamplarında askeri ve ideolojik eğitim gören ve daha sonra dünyanın değişik ülkelerine dağılan kişilerin çeşitli olaylardan kendilerine pay çıkararak El-Kaide adına eyleme giriştikleri bilinmektedir.

Bu terör dönemlerinde Türkiye'de faaliyet gösteren başta Asala terör örgütüne, sol terör hareketlerine, dini motifli terör örgütlerine kısaca yer verilecektir.

3.1.1. Ermeni Terörü ASALA

3.1.1.1. Genel Özellikleri ile ASALA

Özellikle 1973 ile 1985 yılları arasında faaliyet gösteren Ermeni terör örgütü Asala hakkında kesin bilgiler henüz yayınlanmamıştır. Ancak çeşitli Ermeni kaynakları ASALA ile ilgili ve bazı şahıslar hakkında bazı bilgiler vermekte ve bu örgütün yayınlarından temin edilen sonuçları açıklamaktadır.¹²⁸

ASALA 1975 yılında Lübnan iç savaşında Beyrut şehrinde, Filistin Halk Kurtuluş Cephesi'nin yardımı ile Agop Agopyan tarafından kurulmuştur.¹²⁹ 6-7 kişiden oluşan bir örgüttür. Örgütün ateşin diğer mensubu Agopyan'ın yokluğunda örgütün ayakta kalmasını sağlayan ve cinayet eylemlerini bizzat gerçekleştiren

¹²⁷ Uyar, a.g.e., s.20-21

¹²⁸ ASALA, <http://www.ermenisorunu.gen.tr/turkce/teror/asala.html> (Erişim: Mart 2011)

¹²⁹ ASALA, <http://tr.wikipedia.org/wiki/ASALA#Tarihi>, (Erişim: Mart 2011)

Agop Tarakıyan'dı. Tarakıyan 1981'de ölmüş, Agopyan ise örgütün lideri olarak kalmıştır. Ayrıca Agopyan Filistin Kurtuluş Örgütü'nün de lideri olarak tanınmış ve mücahit ismini almıştır. Asala terör örgütü 1981 yılı sonunda yayınladığı siyasi programında örgütün amacını; Demokratik, sosyalist ve devrimci bir hükümetin önderliğinde Birleşmiş Ermenistan'ın kurulmasını sağlamak olarak belirlemiştir. Bu siyasi programda düşmanlar iki grupta toplanıyordu. Bunlardan birincisi ASALA karşısında yer alan veya yanlarında yer almayan Ermenilerdi, Taşnak Ermeni terör örgütüydü. İkincisi ise Uluslararası emperyalizmin desteklediği Türk emperyalizmi olarak gösterilmekteydi. ASALA'nın temel stratejisi, dünyadaki ilerici Ermeni hareketlerini bir merkezde (Lübnan) toplamaktı. Yani Sosyalist Marksist Ermenileri ASALA çatısı altında birleştirerek ASALA halk hareketini başlatmaktı. ASALA'nın Marksist ideolojiyi benimsemesi ve Ortadoğu'daki kurtuluş mücadelelerinin bir parçası olması sebebiyle ASALA ile PKK arasında işbirliğini ortaya çıkarmıştır.¹³⁰

3.1.1.2. ASALA'nın Eylemleri

1970 ve 1980'li yıllarda özellikle Türk hedeflere saldırılar düzenleyen örgüt, Marksist Leninist ideolojiye bağlılık gibi değişik nedenlerle Madrid'de Trans World Airlines ve Los Angeles'ta Air Canada ofislerini de bombalamıştır. Ermeni teröristler, 21 ülkenin farklı 38 kentinde, 39'u silahlı, 70'i bombalı, biri de işgal şeklinde olmak üzere toplam 110 terör eylemi gerçekleştirmişlerdir. Örgütün Türkiye'deki ilk terör eylemi 7 Ağustos 1982'de Ankara Esenboğa Havalimanında gerçekleştirdiği bombalı saldırıdır. Saldırıda 9 kişi hayatını kaybetmiş, 72 kişi de yaralanmıştır. Bu terör eylemlerinde Türkiye'nin 42 diplomatı ile 4 yabancı uyruklu kişi hayatını kaybetmiş, 15 Türk ve 66 yabancı uyruklu kişi de yaralanmıştır. ASALA'ya mal edilen eylemler ve sayısı değişik kaynaklarda farklılık göstermektedir. Amerikan hükümet kaynaklarına göre örgüt 1968'ten itibaren 84 olayda 46 kişiyi öldürmüş, 299 kişiyi yaralamıştır. Örgütün eylemlerde özellikle diplomatları hedef aldığı, yapılan eylem tasnifinden de anlaşılmaktadır.¹³¹

- *Sivil şahıslar ve malları %2*
- *Havaalanları ve havayolu şirketleri %34*

¹³⁰ ASALA , <http://www.ermenisorumu.gen.tr/turkce/teror/asala.html>, (Erişim Mart 2011)

¹³¹ ASALA, <http://tr.wikipedia.org/wiki/ASALA#Eylemleri>, (Erişim Mart 2011)

- *İş yeri %14*
- *Diplomatik hedefler %41*
- *Basın-yayın %1*
- *Dini şahıslar ve kuruluşlar %1*
- *Taşımacılık %2*
- *Diğer %2*

ASALA'nın eylemleri 1980'li yılların ortasında son bulmuştur. Bazı kaynaklara göre örgütün eylemlerinin sona ermesi Türkiye'nin etkin mücadelesi ile açıklanırken, örgütün içinde çözümlerin yaşanması ve bazı Avrupa devletlerinin desteğini geri çekmesi sebebiyle etkisizleştiği de iddia edilmektedir.¹³²

Ancak Türklere ve Türkiye Devleti'ne yönelik gerçekleştirilen kin ve nefret temelli Ermeni terörü 1970'li yıllarda başlamış değildir. 1918 ile 1923 yılları arasında da yine 1915 olayları gerekçe gösterilerek, Yunan mitolojisinde tanrısal öcü temsil eden "Nemesiz" intikamcılığı adı altında birçok Türk devlet adamını öldürülmüştür. Nemesis operasyonları için ABD'den Türkiyeli bir Ermeni olan Shahan Natali (Hagop Der Hagopian) görevlendirilmiştir. Çeşitli sebeplerle yurt dışında bulunan Jön Türk liderleri bu suikastçılara hedef olmuşlardır. Ermeni Taşnaklar kendilerince suçlu buldukları kişilerin listesini hazırlamış ve Türkiye, Kafkasya ve Avrupa'da bu kişilerin pek çoğunu öldürmüşlerdir. Ermeni Taşnaklar tarafında oluşturulan "Kara listede" yaklaşık 200 kişi bulunmaktadır.¹³³ Bu listede Mustafa Kemal Paşa, Enver Paşa, Talat Paşa, Ahmet İzzet Paşa, Sait Halim Paşa gibi birçok devlet adamı bulunmaktadır. Nitekim Ermeni katil Tehleryan 15 Mart 1921'de Berlin'de Osmanlı Devleti Eski Başbakanı Talat Paşa'yı öldürmüştür. Bu olaydan 9 ay sonra yine eski Başbakan Sadrazam Sait Halim Paşa 6 Aralık 1921'de Roma'da Arşavir Şirekyan tarafından kurşunlanarak öldürülmüştür. 17 Nisan 1922'de İttihat Terakki'nin iki eski yöneticisi, Dr. Bahaeddin Şakir ve Cemal Azmi, Ermeni örgütçüler Arşavir Şirekyan ve Arama Yerkenyan tarafından katledilmişlerdir. 22 Temmuz 1922'de Tiflis'te Osmanlı Devleti'nin Eski Bahriye Nazırı, Dördüncü Ordu Komutanı ve Suriye Genel Valisi Cemal Paşa, Petros Ter-

¹³² Reyhan İşeri, **Türkiye'de Etnik Terör: ASALA Ve PKK Örneği**, Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Atılım Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Kamu Yönetimi Ve Siyaset Bilim Anabilim Dalı, Ankara, 2008, s. 54.

¹³³ Hikmet Özdemir, **Üç Jöntürk'ün Ölümü, Talat-Cemal-Enver**, Remzi Kitabevi, İstanbul, 2007, s. 10-11.

Porosyan, Arteşes Gevorkyan ve Sarıkyan tarafından kurşunlanmak suretiyle öldürülmüştür. Son olarak 4 Ağustos 1922'de Doğu Buhara'da, Osmanlı Devleti Eski Harbiye Nazırı ve Başkumandan vekili Enver Paşa Tacikistan'da Rus kuvvetlere karşı savaşırken Karabağlı bir Ermeni olan Hakop Melkumyan tarafından öldürülmüştür. Ayrıca Ermeni Taşnaklar tarafından 1923 Mayıs ayında Lozan görüşmelerinde bulunan İsmet Paşa'nın öldürülmesi için bir çaba gösterildiği ayrıntılı olarak bilinmektedir.¹³⁴

Ermeni terörü Osmanlı Devleti'nin son zamanlarından başlayarak 1980'li yılların ortasına kadar uzunca bir süre Türkiye'yi meşgul etmiş, halen şiddet eylemleri yapılmısa da Türkiye için tehdit olmaya devam etmektedir.

3.1.2. Türkiye'de Aşırı Sol Hareketler

Türkiye'de 1980'e kadar olan terör hareketleri incelendiğinde, şiddet faaliyetlerinin ideolojik kaynağının Marksizm-Leninizm olduğu görülmektedir. Marksizm-Leninizm Türkiye'ye 10 Eylül 1920 tarihinde Azerbaycan Bakü'de Mustafa Suphi liderliğinde kurulan Türkiye Komünist Partisi (TKP) ile girmeye başlamıştır.¹³⁵ Parti, kuruluş kongresini Ankara hükümeti izin vermediği için, Azerbaycan Sovyet Cumhuriyeti'nin onayı ile Bakü'de yapmıştır. Çoğunluğu İstanbul ve Anadolu'dan gelen 75 delege ile gerçekleştirilen kongrede dünyadaki komünist hareketlerin tek bir merkeze bağlı olması gerektiği vurgulanmış ve Rusya Komünist Partisi merkez olarak kabul edilmiştir.¹³⁶ Kurtuluş savaşı döneminde legal bir nitelik taşıyan TKP, 1925'te Tahrir-i Sükun kanunuyla yasal niteliğini kaybetmiştir.¹³⁷

TKP hareketi, 1946 yılından sonra tekrar legalleşme çabaları içine girmişse de kurulan iki sol parti, kuruluşundan altı ay sonra kapatılmıştır. 1951 yılında TKP üyelerinden 167 kişi tutuklanmış, tutuklama ve mahkeme sürecinde şahısların duruşlarındaki farklılıklar sol harekette bölünmelere sebep olmuştur.¹³⁸ 1923'ten

¹³⁴ A.e. s.14-15-17.

¹³⁵ Dilmaç, a.g.e., s.165

¹³⁶ M. A. Bal, a.g.e., s.103

¹³⁷ Alkan, a.g.e., s.56

¹³⁸ Dilmaç, a.g.e. s.165

1952'ye kadar komünist faaliyeti yürüten 24 örgüt ortaya çıkarılmış ve mahkemelere sevk edilmiştir.¹³⁹

Bu süre içerisinde klasik yer altı faaliyeti gösteren sol guruplar, 1961 yılından sonra yeni anayasasının sağladığı hürriyet ortamından yararlanarak yeniden örgütlenmeye başlamışlardır. Ayrıca 1951 yılında tutuklanan Zeki Baştımar, Mihri Belli ve Hikmet Kıvılcımlı başta olmak üzere birçok komünist serbest bırakılmış, onlar da yeniden faaliyetlerine başlamışlardır.¹⁴⁰

1961 Anayasası ile hak ve özgürlükler genişletilmiş ve bu serbestlik sol örgütler tarafından etkili bir şekilde kullanılmaya başlanmıştır. Bu süreçte TKP yeniden faaliyetlerine başlamış, ayrıca TKP içerisinde yasal olarak faaliyet gösteren gurupların öncülüğünde siyasi parti, işçi sendikaları, öğrenci ve öğretmen kuruluşları gibi toplumsal sınıflar oluşturulmaya başlanmıştır. Bu çalışmalar neticesinde 1960-1970 döneminde;

1- 13 Şubat 1961 tarihinde sendikacılar tarafından kurulan Türkiye İşçi Partisi (TİP)

2- İşçi kuruluşu olarak Devrimci İşçi Sendikaları Konfederasyonu (DİSK)

3- Öğrencileri örgütlemek amacıyla, 1963 yılında oluşturulan Fikir Kulüpleri (FK) ve bu fikir kulüplerinin birleştirilmesi neticesinde, 1965 yılında Fikir Kulüpleri Federasyonu (FKF) kurulmuştur. 1969 yılında yapılan kurultayda FKF ad ve tüzük değiştirerek Dev-Genç adını almıştır.

4- Türkiye Öğretmenler Sendikası (TÖS) ile ise bir öğretmenler örgütü kurulmuştur.

1960'lı yıllardaki bu yapılanmalar, yasal olmakla birlikte daha sonra başka başka isimlerle ortaya çıkacak olan diğer illegal sol guruplar için kuluçka makinesi işlevini görmüştür.¹⁴¹

1961 yılının sonuna doğru Türkiye İşçi Partisi'nin öncüleri ile öğrenci gurupları arasındaki ilişkiler sıkılaşmış, nitekim TİP'in denetimine giren öğrenci gurubu Fikir

¹³⁹ Beyaz Kitap, **Türkiye Gerçekleri ve Terörizm**, Başbakanlık Basımevi, Ankara, 1973, s.16

¹⁴⁰ Dilmaç, **a.g.e.**, s.166

¹⁴¹ Alkan, **a.g.e.**, s.56-57

Kulüpleri Federasyonu bir süre sonra faaliyetleriyle kontrolden çıkmıştır. 1968 yılında Amerikan 6. Filosunun İstanbul'a tekrar gelmesiyle "Devrimci Öğrenci Birliği" (DÖB) ve bazı FKF üyeleri çeşitli eylemlere girişmişler, devamında Ankara Amerikan Haberler Merkezine silahlı saldırı düzenlenmiştir.¹⁴² 1965-1966 yıllarında yüksek öğretim okullarında öğrenci isteklerinin dile getirildiği eylemlerle başlayan gençlik hareketleri, 1968-69 yıllarında dersleri boykot, sınavlara girmeme şeklinde devam etmiş, ancak yeterli halk desteğini alamayan örgütler, kendilerinin güçlü olduğunu göstermek için şiddet eylemlerine yönelmişlerdir.¹⁴³

1971 yılının ilk aylarında başka isimlerle ortaya çıkan gurupların eylemleri mahiyet değiştirerek, silahlı ve bombalı saldırı, fidye almak için adam kaçırma ve banka soygunları şeklinde terörist eylemlere dönüşmüştür. DEV-GENÇ (Devrimci Gençlik Federasyonu) olarak örgütlenen devrimci gençlik hareketinden THKP-C, THKO ve TKP-ML TİKKO gibi örgütler ortaya çıkmış ve bu örgütler kendilerini "parti-cephe-ordu" olarak tanımlayarak terör hareketlerine girişmişlerdir. 12 Mart 1971 Muhtırasıyla yoğunlaşan terör eylemleri tasfiye edilmiş ve THKP-C'nin kurucusu Mahir ÇAYAN ve bazı örgüt üyeleri 30 Mart 1972'de Niksar'ın Kızıldere köyünde güvenlik güçleriyle girdiği çatışma sonucunda, THKO'nun kurucusu Deniz GEZMİŞ, Sinan CEMGİL ve Hüseyin İNAN ile birlikte 6 Mayıs 1972'de idam edilmek suretiyle, TKP-ML kurucusu İbrahim KAYPAKKAYA ise 18 Mayıs 1973'te yaralı vaziyette yattığı hastanede ölmüşlerdir. Bu üç örgüt, sonradan kurulacak olan diğer sol örgütlere ideolojik bakımdan kaynaklık etmiştir.¹⁴⁴

1970 yılının mart ayından 12 Mart 1972 tarihine kadar başta bombalama eylemi olmak üzere, suikast, güvenlik güçleriyle çatışma ve banka soygunu şeklinde toplam 49 eylem gerçekleştirilmiştir.¹⁴⁵

1974 yılından sonra artan sol terör hareketleri karşısında "Milliyetçilik" duygusu temelinde "Komünist", "Ateist" faaliyetlere yönelik karşı şiddet hareketleri ortaya çıkmış ve Türkiye hızla sağ-sol çatışmasına sürüklenmiştir. 1977 yılından sonra sağ-

¹⁴² M. A. Bal, a.g.e. s. 119

¹⁴³ Alkan, a.g.e., s. 58

¹⁴⁴ M. A. Bal, a.g.e., s.121

¹⁴⁵ Beyaz Kitap, a.g.e., s.37-39-41-43

sol çatışmasında şiddet artmış ve 1977 yılında 319, 1978'de 1095, 1979'da ise 1362 kişi hayatını kaybetmiştir.¹⁴⁶

Bu olayların hızla artmasıyla siyasi iktidarlar ülke içinde huzur ve güvenliği sağlayamaz hale gelmişler ve bu durumun bir sonucu olarak 12 Eylül 1980'te askeri müdahale yapılmıştır. Müdahale ile birlikte sol, sağ ve bölücü terör örgütlerine mensup sayısız militan yakalanarak cezaevlerine konulmuş, bir kısmı güvenlik güçleriyle girdiği çatışmalarda yaşamlarını yitirmişlerdir. Birçoğu da durumu önceden sezerek yurt dışına kaçmışlardır. 12 Eylül Askeri Müdahalesiyle Türkiye'de terör büyük ölçüde kontrol altına alınmışsa da tamamıyla ortadan kaldırılamamıştır.¹⁴⁷

Askeri müdahaleyle aşırı solda yer alan terör örgütleri %30 ile %35 arasında değişen oranda yıpratılmıştır. Yapılan operasyonlarda yakalanan terör örgütü mensubunun sayısı 98.904 iken, bunlardan 21.764'ü mahkum edilmiş, geriye kalanlar ise serbest bırakılmışlardır. Tahliye edilen örgüt mensupları faaliyetlerine gizli olarak sürdürmeye devam etmişlerdir.¹⁴⁸

Devrimci Halk Kurtuluş Partisi (DHKP-C), Maoist Komünist Parti (MKP), Türkiye Komünist Partisi-Marksist/Leninist (TKP-ML) Konferans, Marksist-Leninist-Komünist Parti (MLKP) Türkiye'de halen faaliyet gösteren başlıca sol terör örgütleridir.¹⁴⁹

3.1.3. Türkiye'de Sağ Terör Örgütleri

Sağ terör tabiriyle, aşırı dinci örgütler kastedilmekte olup, sağ terör başlığı altında dini gerekçe göstererek şiddete başvuran örgütlere yer verilecektir.

1961 hareketi sol kesime olduğu gibi sağ guruplara da faaliyet imkanı tanımıştır. Cumhuriyet rejimi tekke, zaviye, tarikatlar ve gerici hareketleri uzunca bir süre engellemiş, ancak 1960'lı yıllarda yeni anayasadan bu irticai guruplar da

¹⁴⁶ Dilmaç, **a.g.e.**, s.168

¹⁴⁷ Alkan, **a.g.e.**, s.62

¹⁴⁸ YÖK, **Türkiye'de Anarşi ve Terörün Sebepleri ve Hedefleri**, YÖK Yayınları, Ankara, 1985, s.97-98

¹⁴⁹ Türkiye'de Halen Faaliyetlerine Devam Eden Başlıca Terör Örgütleri, <http://www.egm.gov.tr/temuh/terorgrup1.html>, (Erişim, Nisan 2011)

yararlanmışlardır. Dini araç olarak kullanan bu guruplar 1979 İran Devrimi sürecine kadar, terör örgütü olarak faaliyet göstermemişlerdir. İslamiyet ile alakası olmayan bu radikal dinci zihniyetin dini şiddete nasıl malzeme ettikleri, İranlı yazar Mutahhari'nin “*İslam, kan, ihtilal, gözyaşı ve cihad dinidir*” sözünden ve Humeyni'nin “*Aşk iki rekattır, abdesti ancak kanla alınır*” sözünden daha iyi anlaşılmaktadır.¹⁵⁰

İran'ın devrimle Şahlık rejiminden dini esaslara dayalı bir devlet düzenine geçmesi ve Mısır ve İran kaynaklı eserlerin Türkçeye çevrilmesiyle bu radikal İslamcı fikirler Türkiye'ye de yayılmış ve dini istismar eden terör örgütleri ortaya çıkmıştır. Özellikle 1980 yıllardan sonra Ortadoğu kökenli radikal dinci örgütlerden etkilenecek Hizbullah, Anadolu Federe İslam Devleti/İslami Cemaat ve Cemiyetler Birliği (AFİD-İCCB), İslami Büyük Doğu Akıncılar Cephesi (İBDA-C), Vasat gibi örgütleri ortaya çıkmıştır.¹⁵¹

Türkiye'de Hizbullah, Hilafet Devleti (HD), İBDA-C, Tevhidi Selam (Kudüs Ordusu) ve küresel terörün başlıca aktörü olan El-Kaide'nin Türkiye Yapılanması halen faaliyet gösteren dini nitelikli başlıca terör örgütleridir.¹⁵²

3.2. Kürt Hareketlerinin Tarihi Gelişimi Ve Kürtçü Örgütler

3.2.1. Osmanlı Devleti'nde Kürt Hareketleri

Osmanlı Devletinden itibaren Türklerin hakim olduğu topraklardaki Kürt hareketlerini ve faaliyetlerini 1800'li yıllara kadar dayandırmak mümkündür. Osmanlı Devleti dönemindeki Kürt isyan hareketlerinin, İngiliz, Fransız ve Rus'ların kışkırtması ile zorunlu askerlik ve vergi olayları gibi iç sorunların istismar edilmesiyle ortaya çıktığı görülmektedir.¹⁵³ 1806 yılında Babanzade Abdurrahmanpaşa isyanıyla başlayan Kürt isyanları Osmanlı Devleti'nin son

¹⁵⁰ M. A. Bal, **a.g.e.**, s. 208

¹⁵¹ Alkan, **a.g.e.**, s. 97-98

¹⁵² Türkiye'de Halen Faaliyet Gösteren Terör Örgütleri, <http://www.egm.gov.tr/temuh/terorgrup1.html>, (Erişim, Nisan 2011)

¹⁵³ Alkan, **a.g.e.**, s. 86.

yıllarına kadar sürmüŒ, 1920 yılına kadar toplam 32 Kürt isyanı ortaya çıkmıŒtır.¹⁵⁴
Bu Kürt isyanlarının başlıcaları ise Œunlardır.¹⁵⁵

- 1- Babanzade Abdurrahman PaŒa İsyanı (1806-Musul)
- 2- Babanzade Ahmet PaŒa İsyanı (1812-Musul)
- 3- Zazaların İsyanı (1820)
- 4- Yezidilerin İsyanı (1830-Hakkari)
- 5- Œerefhan İsyanı (1831-Bitlis)
- 6- Bedirhan İsyanı (1835-Botan)
- 7- Garzan İsyanı (1839-Diyarbakır)
- 8- Bedirhan Osman PaŒa ve kardeŒi Hüseyin Kenan PaŒa İsyanı (1877-Mardin, Cizre)
- 9- Œeyh Ubeydullah İsyanı (1881-Hakkari)
- 10- Bedirhan Emin Ali İsyanı (1889-Erzincan)
- 11- Bedirhaniler ve Halil Remo İsyanı (1912-Bitlis)
- 12- Œeyh Selim Œebahattin ve Ali İsyanı (1912-Bitlis)
- 13- KoŒgiri İsyanı (1920-KoŒgiri)¹⁵⁶

II. MeŒrutiyet döneminin başlamasıyla yayılan özgürlük hareketlerinden diğer halklar gibi Kürtler de etkilenmiŒ ve MeŒrutiyetten hemen sonra örgütlenmeye başlamıŒlardır. 1900'lü yılların başında da bazı Kürt örgütleri kurulmuŒsa da genel kanı 19 Eylül 1908 tarihinde Kürt aydınları tarafından kurulan "Kürt Teavün ve Terakki Cemiyeti"nin ilk Kürt örgütü olduğu yönündedir. Bu örgütün tüzüğüne göre, Kürtçe ilköğretimi kolaylaŒtırmak için Kürt dilini yazıp kitaplaŒtırmak, Kürtçe dilbilgisi kitabı ve Kürtçe sözlük hazırlamak gibi tarihi, kültürel, edebi faaliyetler hedeflenmiŒtir.¹⁵⁷ Daha sonraki yıllarda "Kürt NeŒri Maarif Cemiyeti" (1910), "Kürdistan TeŒrik-i Mesai Cemiyeti" (1912), "Kürt Talebe Hevi Cemiyeti" (1912) Teavün ve Terakki, Roji Kurd, Hetave Kurd gibi dergi ve gazeteler etrafında toplanarak örgütlenmiŒler, bu durum 1. Dünya SavaŒı'na kadar devam etmiŒtir.¹⁵⁸

¹⁵⁴ M. Kemal Demirören, **Yeni Dünya Düzeni Ve Kürdistan Hayali**, Kum Saati Yayınları, İstanbul, 2008, s. 81-82

¹⁵⁵ Fatih Öznur, **Atatürk'ün Kürtleri**, Karakutu Yayınları, İstanbul, 2009, s. 90

¹⁵⁶ **Ankara Hükümeti'ne karŒı yapılan ilk isyandır.** (Bkz. M. Kemal Demirören, **Yeni Dünya Düzeni Ve Kürdistan Hayali**, Kum Saati Yayınları, İstanbul, 2008, s.125)

¹⁵⁷ Altan Tan, **Kürt Sorunu**, TİMAŒ Yayınları, İstanbul, 2009, s. 134-135

¹⁵⁸ M. A. Bal, **a.g.e.**, s. 153

Birinci Dünya Savaşı'ndan sonra Osmanlı Devleti'nin fiilen dağılma sürecine girmesiyle Kürt gurupları taleplerini açık bir şekilde dile getirilmeye başlamış ve Mondros Mütarekesi'nin imzalanmasından sonraki süreçte Kürt aydınları yeniden örgütlenmeye başlamışlardır. Bu dernek şeklinde örgütlenen birçok Kürt cemiyetinin amacı Mondros Mütarekesi ile işgal edilen Osmanlı Devleti topraklarında bir Kürt devleti kurabilmektir. Bu zararlı cemiyetler arasında en çok dikkat çeken örgüt “*Kürt Teali Cemiyetidir*”¹⁵⁹

Kürt Teali Cemiyeti içinde iki ayrı kanat bulunuyordu. Bedirhanilerin içinde bulunduğu radikal kanat ve cemiyetin başkanı olan Seyid Abdülkadir başını çektiği ılımlı kanat.¹⁶⁰ Seyid Abdülkadir önderliğindeki grup ABD, Fransa, İngiltere gibi ülkelerle özerklik için temasa geçerken, radikal grup Bedirhaniler ise bağımsız bir Kürdistan fikrini savunuyorlardı. Nitekim Bedirhaniler fikir ayrılığından dolayı Cemilpaşazadelerle birlikte cemiyetten ayrılarak, Teşkilat-ı İctimaiye Cemiyetini kurmuşlardır. Bu bölünmeden sonra Kürdistan Teali Cemiyeti'nin yayın organı “Jin” 1920'de yayın hayatına son vermiş ve cemiyetin bazı üyeleri örgütten ayrılmıştır.¹⁶¹

Osmanlı Devleti zamanındaki Kürt isyanları incelendiğinde çoğunun bağımsız bir devlet kurmayı amaçlamadığı görülmektedir. Genelde idareye karşı, yönetimin uygulamalarına karşı hareketlerdir.¹⁶²

Bu bakımdan bütün bu isyanlar Kürt aşiretlerinin veya Kürt guruplarının isyanları olarak nitelendirilebilir, ancak bu başkaldırıların ayrılıkçı olduğu söylenemez.

3.2.2. Cumhuriyet Dönemi Kürt İsyancıları

Türkiye Cumhuriyeti Devleti'nin kurulmasıyla birlikte, cumhuriyetle gelen devrimlere karşı olanlar ve şahsi nüfuz çıkarları zarar gören bazı Kürt guruplarında,

¹⁵⁹ Zeynep Çamsoy, **Milli Mücadele Döneminde Kürdistan Teali Cemiyeti**, Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Ankara Üniversitesi Türk İnkılap Tarihi Enstitüsü, Ankara, 2007, s. 46-47

¹⁶⁰ Tan, **a.g.e.**, 159

¹⁶¹ Öznur, **a.g.e.**, s.79.

¹⁶² **A.e.**, s.82.

yabancı güçlerin tahrikleri neticesinde Kürtçülük fikri ön plana çıkmaya başlamış ve Kürt isyanları ortaya çıkmıştır.¹⁶³ Cumhuriyet Dönemi Kürt İsyamları.¹⁶⁴

- 1- *Nasturi İsyanı (1924-Hakkari)*
- 2- *Jilyan İsyanı (1926-Siirt)*
- 3- *Şeyh Sait İsyanı (1925-Bingöl-Muş-Diyarbakır)*
- 4- *Seit Taha ve Seit Abdullah İsyanı (1925-Şemdinli)*
- 5- *Reşkotan ve Reman İsyanı (1925-Diyarbakır)*
- 6- *Eruhlu Yakup Ağa ve oğulları isyanı (1926 Pervari)*
- 7- *Güyan İsyanı (1926-Siirt)*
- 8- *Haco İsyanı (1926-Nusaybin)*
- 9- *I. Ağrı İsyanı (1926)*
- 10- *Koçuşığı İsyanı (1926-Silvan)*
- 11- *Hakkari Beytüşşebap İsyanı (1926)*
- 12- *Mutki (1927-Bitlis)*
- 13- *II. Ağrı İsyanı (1927)*
- 14- *Bicar İsyanı (1927-Silvan)*
- 15- *Zılanlı Resul Ağa İsyanı (1929-Eruh)*
- 16- *Zeylan İsyanı (1930-Van)*
- 17- *Tutaklı Ali Can İsyanı (1930-Tutak-Bulanık-Hınıs)*
- 18- *Oramar İsyanı (1930-Van)*
- 19- *III. Ağrı İsyanı (1930)*
- 20- *Buban Aşireti İsyanı (1934-Bitlis)*
- 21- *Abdurrahman İsyanı (1935-Siirt)*
- 22- *Abdülkuddüs İsyanı (1935 Siirt)*
- 23- *Sason İsyanı (1935-Siirt)*
- 24- *Dersim İsyanı (1937-Tunceli)*

¹⁶³ Türkmen Törel, **PKK Terör Örgütü, Tarihsel ve Siyasi Gelişimi Bakımından İncelenmesi, 1978-1998**, Yayınlanmamış Doktora Tezi, Süleyman Demirel Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Tarih Anabilim Dalı, Isparta, 2002, s. 23

¹⁶⁴ Öznur, **a.g.e.**, s. 90-91

Milli Mücadele dönemi ve Cumhuriyet döneminde ortaya çıkan Kürt İsyanları, sebep ve sonuçları ve kapsamı bakımından değerlendirildiğinde;

- *Ayrılıkçı zihniyetin ön plana çıktığı dış destekli isyanlar,*
- *Dinin etkisi ve buna bağlı olarak Halifelik ve Padişahlığa bağlılık kapsamında şeyh, ağa ve tarikat isyanları*
- *Osmanlı Devleti'nin son döneminde otorite zafiyetinin baş göstermesi ile bu zamanda isyan bölgelerinde ortaya çıkmış olan yerel otoritelerin yeni merkezi otoriteyi reddetmelerinden kaynaklanan isyanlardır.*¹⁶⁵

Cumhuriyet dönemindeki isyanlar, ayrılıkçı niteliğe sahiptir. Devletin uluslararası başka sorunlarla uğraştığı dönemlerde çıkartılmıştır. Bu sebeple isyanlarda dış güçlerin desteği bulunmaktadır. Genelde bir aşiret reisinin önderliğinde başlamış ve önderler isyanın başında bulunmuş, liderlerin yakalanıp cezalandırılmasıyla isyanlar son bulmuştur. İsyanlarda halk desteği yoktur. İsyanlara katılanların bir kısmı da zorlanarak isyana dahil edilmişlerdir. Ayrıca bu isyanlar yıllarca süren isyanlar değildir.¹⁶⁶

3.2.3. PKK'nın Ortaya Çıkmasına Zemin Hazırlayan Kürt Örgütleri

3.2.3.1. Devrimci Doğu Kültür Ocakları (DDKO)

1969 yılında DEV-GENÇ gurubundan ayrılan Kürtçüler tarafından Ankara'da kurulmuştur. Güneydoğu Anadolu başta olmak üzere birçok şubesi bulunan örgüt 1971 Sıkıyönetimince liderlerinin tutuklanmasıyla kapatılmıştır.¹⁶⁷

3.2.3.2. Türkiye Kürdistan Demokrat Partisi (TKDP)

Irak'ta faaliyet gösteren Kürdistan Demokrat Partisi'nin (KDP) Türkiye dahil dört ülkede sekreterlikler oluşturma kararı alması üzerine 1965 yılında kurulmuştur. Amacı, Doğu ve Güney Doğu bölgesinde KDP'ye bağlı bağımsız bir Kürdistan

¹⁶⁵ Rahmi Doğanay, **Cumhuriyet Dönemi İsyanların Mahiyeti**, Derleyen: Fırat Üniversitesi Rektörlüğü, Türkiye'nin Güvenliği Sempozyumu (Tarihten Günümüze İç ve Dış Tehditler)-Bildiriler, Elazığ, 2002, s. 254

¹⁶⁶ Alaettin Parmaksız, **PKK Gerçeği Terör Örgütünün İç Yüzü ve Çözüm Önerileri**, Pozitif Yayınları, İstanbul, 2009, s. 42-43

¹⁶⁷ Törel, **a.g.e.** s. 32

devleti kurmaktır. 1968 yılında üyeleri deşifre edilerek çeşitli cezalara çarptırılmışlardır. 1970 yılında cezaevinden çıkan üyeler örgütü güçlendirmek için örgüte sol ideolojiye sahip 11 kişiyi dahil etmeleri üzerine, örgütte milliyetçi ve sol kamplaşma ortaya çıkmış, örgütü ele geçiremeyen sol cenah TKDP'den ayrılarak 1978 yılında Kürdistan Ulusal Kurtuluş (KUK) adı altına yeni bir örgüt kurmuşlardır. 12 Eylül 1980 sonrasında örgüt faaliyetlerini durdurma kararı almış ve bazı örgüt üyeleri yakalanmış bir kısmı da yurt dışına kaçmıştır.¹⁶⁸

3.2.3.3. Rızgari-Kürdistan Kurtuluş Partisi (KKP)

Kürdistan olarak tabir edilen topraklarda Marksist Leninist ilkeler çerçevesinde bağımsız bir Kürdistan kurmayı amaçlayan bu örgüt, legal dernekler içerisinde illegal olarak faaliyet yürütmüş ve yine dernekler içerisinde, partileşme ve askeri olarak da örgütlenerek devletle silahlı mücadeleye girmeyi, halkın silahlı mücadelenin içine çekilmesini planlayarak, yapılacak olan halk savaşı sonunda Marksist-Leninist bir Kürt devleti kurmayı hedeflemişlerdir.¹⁶⁹

3.2.3.4. Kürdistan Ulusal Kurtuluşçuları (KUK)

TKDP'den Marksist Leninst oldukları için ayrılmak zorunda kalan Mustafa Fisli ve arkadaşları 1978 yılında KUK örgütünü kurduklarını bildiri dağıtarak ilan etmişlerdir. Amaçları; Doğu ve Güneydoğu bölgelerinde bağımsız Kuzey Kürdistan Cumhuriyetini kurmak, daha sonra Irak, İran, Suriye ve Türkiye tarafından işgal edildiği iddia edilen coğrafya üzerinde Marksist-Leninist bağımsız bir Kürdistan kurmayı hedeflemişlerdir.¹⁷⁰

3.2.3.5. Kawa Örgütü

1976 yılında Devrimci Doğu Kültür Derneklerinden ayrılan bazı kişiler, Maocu düşünce çerçevesinde ve işçi önderliğinde köylü hareketini esas alan Kawa adlı bir

¹⁶⁸ A. Güven Şahin, **Terörle Mücadele ve Polis**, Lazer OFSET, Ankara, 1994, s.217-218

¹⁶⁹ Korkmaz, **a.g.e.**, s. 144

¹⁷⁰ Şahin, **a.g.e.**, s. 221

örgüt kurmuşlardır. 12 Eylül 1980'den sonra faaliyetleri tamamen etkisizleştirilmiştir.¹⁷¹

3.2.3.6. Türkiye Kürdistan Sosyalist Partisi (TKSP)

1970 yılında başlayan DDKO tutuklamaları sebebiyle yurt dışına kaçan Kemal Burkay ve arkadaşları 1974 affıyla yurda dönmüşler ve 1975 yılında Özgürlük Yolu isimli bir dergi etrafında toplanmışlardır. Özgürlük Yolu gurubu 1978 yılında partileşme kararı alarak Türkiye Kürdistan Sosyalist Partisini kurmuşlardır. TKSP'nin amacı, Kürdistan olarak kabul ettikleri Türkiye, Suriye, Irak ve İran topraklarının bir kısmını kapsayan coğrafyada, Türkiye'de önce SSCB tipi bir federe devlet oluşturmayı, şartlar oluştuğunda da Marksist-Leninist fikirlere dayalı bağımsız bir Kürdistan devleti kurmayı hedeflemişlerdir. Örgüt silahlı mücadele yerine Türkiye'deki şartlara göre Kürtlerin Kendi Kaderini Tayin Hakkından hareketle, diğer örgütlerle işbirliği (geniş cephe) yoluyla demokratik yollardan hedeflerine ulaşmak istemektedirler.¹⁷²

3.2.3.7. Kürdistan İslam Partisi (PİK)

11 Aralık 1979 tarihinde ABD'de Türkiye kökenli olmayan Kürtler tarafından kurulmuş bir partidir. Örgüt, Kürtlerin yaşadığı Irak, İran, Suriye ve Türkiye toprakları üzerinde İslami esaslara dayalı bağımsız bir Kürt İslam devleti kurmayı amaçlamıştır. Bu amaçlanan devletin kuruluş aşamalarında tebliğ, davet, sohbet ve cemaat (Halk Şurası) evrelerini propaganda yoluyla sağlamak ve daha sonra cihat aşaması için de halkı silahlandırma strateji benimsenmiştir. Örgüt bu bağlamda önemli kişilere suikast düzenlemeyi ve doğacak kaos ortamından yararlanarak silahlı halk isyanıyla anayasal düzeni yıkmayı hedeflemiştir. Türkiye'de Malatya merkez olmak üzere Doğu ve Güneydoğu illeriyle Ankara ve İstanbul'da faaliyet gösteren örgüt, yurt dışında da faaliyetleri mevcuttur.¹⁷³

¹⁷¹ Törel, a.g.e., s. 33

¹⁷² Şahin, a.g.e. s. 230

¹⁷³ M. A. Bal, a.g.e., s.155-156

3.2.3.8. Kürdistan Sosyalist Hareketi (TSK)

Farklı Kürtçü örgütlerden kopan Eyüp Alacabey ve Zeki Adsız'ın guruplarının birleşmesiyle oluşan bu örgüt, İran, Irak, Suriye ve Türkiye topraklarının Kürdistan diye tabir edilen topraklarında Markist-Leninist ilkeler çerçevesinde bir bağımsız Kürt devleti kurmayı amaç edinmişlerdir. Örgüt silahlı propagandayı esas almış ve Türk sol örgütleri ile bölücü örgütleri birleştirerek geniş cephe bağlamında Sovyet tipi bir halk isyanı ile amaçlarına ulaşmayı strateji edinmişlerdir. Yurt içinde legal faaliyeti bulunmayan örgütün Fransa'da ve Almanya'daki Kürt enstitü ve derneklerle bağlantısı olduğu bilinmektedir. Türkiye'de Hakkari başta olmak üzere Doğu ve Güneydoğu Anadolu bölgelerinde faaliyetleri tespit edilmiştir.¹⁷⁴

1961 Anayasası imkanlarından yararlanarak ortaya çıkan sol gurupların içinde Kürtçü ayrılıkçı hareketler kendilerine yer bulmuş ve 12 Eylül 1980 Askeri müdahalesine kadar geçen sürede yukarıda adı geçen örgütlerin dışında da birçok Kürtçü örgüt kurulmuştur. Adı geçen örgütlerin açıklanmasında da anlaşılacağı üzere çoğunun amacı Türkiye, Suriye, İran ve Irak toprakları üzerinde Kürdistan denilen coğrafyada Marksist-Leninist çizgide bir bağımsız Kürt devleti kurabilmektir. PKK hareketi bu örgütlerin faaliyet gösterdiği dönemde siyasi olarak örgütlenmiş ve aynı amaca ulaşmayı hedeflemiş bir örgüttür. Bu bağlamda PKK terör örgütü, bu hareketlerden etkilenmiş ve beslenmiş bir örgüttür.

3.3. PKK (Partiye Karkeren Kürdistan-Kürdistan İşçi Partisi)

3.3.1. PKK'nın Kuruluşu

1970'li yıllarda dünyada olduğu gibi Türkiye'de de siyasi nitelikli gençlik hareketleri görülmeye başlanmıştır. Bu siyasi hareketler neticesinde örgütlenmeye başlayan üniversite öğrenci gurupları özellikle Marksist-Leninist fikirlere dayanarak ve “zor”u araç olarak kullanmak suretiyle mevcut rejimi devirip yerine kendi ideolojileri doğrultusunda bir devlet kurmayı amaçlamışlardır. Bu amaç doğrultusunda bu dönemde birçok terör örgütü kurulur. PKK terör örgütünün temelleri de bu siyasal şiddet ortamında atılmıştır.¹⁷⁵

¹⁷⁴ Şahin, a.g.e., s.245-246

¹⁷⁵ İstanbul Valiliği İl Emniyet Müdürlüğü, **PKK Kongre-GEL**, (Hizmete Özel), Eğitim Serisi No:6, İstanbul, 2004, s. 67

PKK terör örgütünün temelleri, o yıllarda Ankara Siyasal Bilgiler Fakültesinde okuyan ve Ankara Yüksek Öğrenim Derneği içerisinde faaliyet yürüten *Abdullah Öcalan, Kesire Yıldırım (Kesire Öcalan), Haki Karaer, Cemil Bayık ve Kemal Pir* isimli kişiler tarafından¹⁷⁶ 1973 baharında Ankara'da Çubuk Barajında yapılan bir toplantıyla atılır. Öcalan bu toplantıda arkadaşlarına bir parti kurup gerilla yöntemleriyle ayaklanma başlatmak gerektiğini anlatıyor ve PKK'nın stratejisini burada belirlemiş oluyordu.¹⁷⁷ Ayrıca Öcalan, o günlerde Mahir Çayan ile Deniz Gezmiş'in gerilla yöntemlerini birleştirmek gerektiğini savunuyordu. Hatta bu durum PKK'nın Mahir Çayan liderliğindeki THKP-C'nin devamı olarak algılanmasına neden olmuştur.¹⁷⁸

Abdullah ÖCALAN, Mahir Çayan'dan aldığı Marksist-Leninist fikirlerle DDKO çevresinde edindiği bölücü düşünceleri birleştirerek Marksist-Leninist türde yeni bir bölücü düşünce oluşturmuş ve bu düşünceleri de kendi orijinal fikirleri olarak lanse etmeye çalışmıştır. Ayrıca diğer Marksist-Leninist örgütlerle olan benzerliklerini örtmek amacıyla diğer bölücü ve sol örgütleri reddetme yoluna gitmiştir. Öcalan bu M-L bölücü görüşlerini özetle; “...*Kürdistan*” olarak tabir ettiği *Doğu ve Güneydoğu Anadolu coğrafyasında yaşayan Kürt kökenli vatandaşların ayrı bir ulus olduğu, Kürt orijinli vatandaşların yoğun olarak yaşadığı bölgelerin de Kürdistan olarak isimlendirilmesi gerektiğini ve Türkiye'nin bu bölgeleri sömürge statüsünde yönettiği...* şeklinde savunmaya çalışmıştır.”¹⁷⁹

PKK, kuruluş aşamasında ikinci toplantısını 1975 yılı ekim ayında Ankara'nın Dikmen semtinde gerçekleştirir. Örgüt ile ilgili ilk yazılı metnin oluşturulduğu bu toplantıda, Öcalan, üst düzey diğer örgüt üyesi Hayri Durmuş ile birlikte 68 sayfadan oluşan “*Kürdistan Devriminin Yolu*” isimli broşürü hazırlar. Manifesto niteliğindeki bu broşürle örgüt artık programını da belirlemiş oluyordu. Ayrıca bu toplantıda; örgütün yeterli kadroya ulaştığı ve örgüt elemanlarının artık propaganda için asıl faaliyet sahası olan Doğu ve Güneydoğu bölgelerine gitmelerinin zamanı geldiği belirtilmişti. Aynı yılın kasım ayında Dikmen'de yapılan ikinci toplantıda sahaya incek örgüt mensupları ve görevleri belirlenmişti¹⁸⁰

¹⁷⁶ Alkan, a.g.e., s. 88

¹⁷⁷ Bilal N. Şimşir, *Kürtçülük II. (1924-1999)*, Bilgi Yayınevi, Ankara, 2009, s. 599

¹⁷⁸ Şehirli, a.g.e., s. 267

¹⁷⁹ İstanbul Valiliği İEM, a.g.e., s. 69-70

¹⁸⁰ Şimşir, a.g.e., s. 601

Bu toplantıya başkanlık eden Öcalan; “Ankara Dikmen’ de yapılan toplantıda ülkeye dönüş kararı alınır. Kürdistan’ ı ayağa kaldıracak taze kanın ilk taşıyıcıları Haki ve Kemal yoldaşlar olacaklardır. Haki yoldaş Batman’ a, Kemal yoldaş da Antep’ e gitmektedir. Bazı yoldaşlar da Dersim, Kars ve Ağrı’ ya yayılmaktadır. Marksizmin Kürdistan’ a taşırılması bu ilk adımlarla atılmış durumdadır.” Şeklinde ifadeler kullanmıştır.¹⁸¹ Öcalan’ın görevlendirdiği bu kişilerden birçoğu PKK’nın üst düzey mensuplarıydı. Görevlendirilen örgüt mensupları Doğu ve Güneydoğu Anadolu’da “Ulusalçılar”, “Apocular”, “Kürdistan Devrimcileri” gibi isimler altında propaganda faaliyetleri yürütmeye başlamışlardır.¹⁸²

1978 yılında Kesire Yıldırım ile evlenen Abdullah Öcalan Diyarbakır’a geçer ve 27 Kasım 1978’te Diyarbakır’ın Lice ilçesi Fis (Ziyaret) köyünde bir evde 25 mensubun katılımıyla PKK’yı kurar ve örgütün genel sekreteri seçilir. Bu kuruluş toplantısı aynı zamanda örgütün ilk kongresi kabul edilir. Toplantıda alınan kararlar ise şunlardır:¹⁸³

- 1- Planlı hazırlık döneminin başlatılması,
- 2- Örgüt kadrosu konusundaki ve eğitim alanındaki eksikliklerin giderilmesi,
- 3- Yanlış tutum neticesinde halkın örgüte karşı tavrı almasının önlenmesi,
- 4- Yurt dışı temasların ve ilişkilerin geliştirilmesi çabaları,

Örgüt bu kararların dışında gerçekleştireceği eylemlerin programını da hazırlamıştır.¹⁸⁴

- 1- Devletin güvenlik güçleri ve istihbarat kaynakları,
- 2- Türk Milliyetçi teşkilatlar ve bunların liderleri,
- 3- Doğu ve Güneydoğu Anadolu’daki nüfuzlu kişiler,
- 4- Güneydoğulu milletvekilleri,
- 5- Belediye Başkanları,
- 6- Aşiret ileri gelenleri
- 7- Diğer sol örgütler ile diğer tüm örgütlere karşı savaş ilan edilmiştir.

¹⁸¹ İstanbul V aliliği İEM, a.g.e., s. 71

¹⁸² Şimşir, a.g.e., s. 602

¹⁸³ Şehirli, a.g.e., s. 269

¹⁸⁴ Alkan, a.g.e., s. 90

Nitekim örgüt 31 Temmuz 1979 tarihinde Urfa Siverek'te Adalet Partisi milletvekili, ve Bucak aşiretinin önde gelenlerinden Mehmet Celal Bucak'a silahlı saldırıda bulunarak varlığını ilan etmiştir. Bölgedeki diğer örgütleri de zamanla sindiren PKK, Güneydoğu Anadolu'da en etkili örgüt halini almıştır.¹⁸⁵ Mehmet Celal Bucak eyleminden önce mayıs ayında Elazığ merkezde güvenlik güçlerince yapılan operasyonda üst düzey örgüt mensubu, hatta örgütün ikinci adamı olan Şahin Dönmez'le birlikte çok sayıda örgüt mensubunun yakalanmasıyla örgüt ilk defa deşifre edilir. Şahin Dönmez'in yakalandığını haber alan Öcalan'ın Diyarbakır'daki evini terk eder. Elazığ tutuklamalarından sonra örgüt için cezaevi süreci başlamış ve Öcalan, örgüt mensuplarına polise yakalanmaları halinde kesinlikle örgütle ilgili bilgi vermemelerini, verenlerin ise hain ilan edileceğini bildirerek, bir cezaevi tarzı geliştirir.¹⁸⁶

Ancak Elazığ'da yakalanan Şahin Dönmez, güvenlik güçlerine örgütle ilgili bütün bildiklerini anlatmış, hatta bu itiraflar polisi bile şaşırmıştır. Örgütün bu şekilde üst düzey bir örgüt yöneticisi tarafından deşifre edilmesi üzerine PKK Şanlıurfa'da bir toplantı yapar ve toplantıda konuşan Cemil Bayık; işlerin tehlikeli bir noktaya geldiğini ve örgütün ciddi sorunlar yaşadığını, bu şekilde faaliyetlerin yürütülemeyeceğini, ülke içinde kalmaları durumunda tehlikeli bir sürece girileceğini, bu yüzden yurt dışı yolunun mutlaka açılabilmesini, örgütün yaşadığı sorunların yurt dışında yeni olanaklar yaratılarak aşılabileceğini, aksi takdirde bir yenilgiyle karşı karşıya kalacaklarını dile getirmiştir.¹⁸⁷

Nitekim 1979 kasımında Kemal Pir, Mahsum Korkmaz, Delil Doğan, İrfan Palabıyık, Halil Ataç, Suphi Karkuş, Baki Karer, Sedat Bilici, Hüseyin Engizek, Mehmet Girgin, Hayrettin Toka, Seyfettin Zoğurlu, Mehmet Barlin, Müslüm Çetin gibi üst düzey örgüt mensuplarının da bulunduğu (60) civarında örgüt mensubu Türkiye sınırlarından illegal olarak Suriye'ye geçiş yapmış, Suriye'den de Lübnan'daki Yaser ARAFAT'ın liderliğini yaptığı FKÖ'nün (Filistin Kurtuluş Örgütü) en büyük gurubu EL FETİH örgütünün 2 kampına yerleşmişlerdir. 1980 yılı nisan ayına kadar subay rütbeli Filistinlilerden askeri eğitim almışlardır. Ayrıca PKK mensuplarının eğitimi üstlenen bu Filistinlerin tamamının daha önce Sovyetler

¹⁸⁵ A.e., s. 90

¹⁸⁶ Törel, a.g.e., s. 58

¹⁸⁷ N. Mehmet Güler, **KCK Dosyası Küresel Devlet Devletsiz Kürtler**, Belge Yayınları, İstanbul, 2010, s.21-22

Birliği, Bulgaristan, Romanya ve Kuba gibi sosyalist ÷lkelerde eğitim g÷rdükleri bilinmektedir. Bu yurt dışına kaçış ve kamp dönemi PKK tarafından *pasif dönem* olarak nitelendirilmiştir.¹⁸⁸

Bu arada Türkiye’de 12 Eylül Askeri Hareketi yapılmış, ordu yönetime el koymuştur. Abdullah Öcalan’ın böyle bir askeri müdahale olacağını daha önceden – Prof Dr. Ümit Özdağ’a göre muhtemelen- Bulgar Gizli Servisi’nden öğrendiği de iddia edilmektedir. Askeri müdahale neticesinde yapılan terör operasyonlarında eylemlere karışmış 790 PKK mensubu terörist faaliyetlerinden dolayı hüküm giymiş, büyük çoğunluğu müebbet hapis cezası, bir kısmı da idam cezası almıştır.¹⁸⁹

Yurt dışında faaliyetlerine devam eden PKK 25-26 Temmuz 1981 tarihinde Lübnan Helbe’de gerçekteştirilen ve 60 kadar örgüt mensubunun katıldığı 1. Konferansı’nda; daha önce yapılan ihanetler hatırlatılarak örgüte ihanet eden herkesin yapılacak bir yargılama ile idam cezasına çarptırılabilereği ancak bir sefere mahsus bunun yapılmayacağı belirtilerek, örgüt mensupları sindirmeye çalışır. Bu Konferans’ta öncelikli ele alınacak konulara değinilmiş ve Partinin Yeniden İnşası, Cephe ve İttifaklar, Silahlı Faaliyetlerin Birleştirilmesi amacıyla yapılacak hazırlıklar Propaganda ve Ajitasyon, Basın-Yayın, Cezaevleri, sözde şehitler, Dış İlişkiler gibi konularda delegeler gruplaştırılmış ve ihtisas komisyonları oluşturulmuştur.¹⁹⁰

Örgüt, Türkiye’ye girişte kullanabileceği geri üst bölgeleri oluşturmak amacıyla 1982 yılı başından itibaren üst düzey örgüt mensubu Mehmet Karasungur liderliğindeki bir grubu İran’a, Mahsum Korkmaz liderliğindeki bir grup elemanı da Kuzey Irak’a gönderir. PKK ile I-KDP (B-KDP) arasında 1982 yılında başlayan iş birliği, 1983 yılı ortalarında imzalanan ittifak ve iş birliği protokolüyle resmileşir. Bu anlaşma Abdullah Öcalan ile Mesut Barzani tarafından imzalanmış ve 1983 Ağustos ayında SERXWEBUN gazetesinin 16. sayfasında yayınlanmıştır.¹⁹¹

PKK’nın Kuzey Irak’a yerleşmesi 1982 yılı Ocak ayında başlar ve 1982 ekim ayında tamamlanır. Yapılan bu anlaşmaya göre örgüt, KDP kampları yakınında hatta içinde geri üsler kurma ve Türkiye’ye sızma hakkını elde etmiştir. Ancak bu durumdan rahatsız olan o zamanki Bağdat yönetimi örgüt mensuplarının Suriye’den

¹⁸⁸ İstanbul Valiliği İEM, **a.g.e.**, s. 75

¹⁸⁹ Özdağ, **a.g.e.**, s. 25-26

¹⁹⁰ İstanbul Valiliği İEM, **a.g.e.**, s. 80

¹⁹¹ **A.e.**, s. 80

Kuzey Irak'a girişlerine engel olmaya çalışır. Hatta sınır boyunca bazı PKK mensupları Irak askerlerince öldürülür. Daha sonra bu sorun İran'ın devreye girmesiyle, örgüt mensupları Suriye'den İran sınırına kargo uçaklarıyla taşınması suretiyle aşılmış ve Kuzey Irak'a girişleri İran sınırından yapılmıştır.¹⁹²

20 - 25 Ağustos 1982 tarihleri arasında Şam'da Abdullah Öcalan, Cemil Bayık, Duran Kalkan, Selahattin Çelik, Murat Karayılan gibi birçok üst düzey örgüt mensuplarının katılımıyla, örgüt 2. Kongresi'ni gerçekleştirir. Kongrede kurulması hedeflenen demokratik bağımsız Kürdistan devletinin silahlı bir mücadele ile inşa edilmesi gerektiği benimsenmiş ve uzun süredir eğitim gören örgüt militanlarının Türkiye'ye gönderilmesi kararlaştırılmıştır. Gerilla taktikleri üzerine eğitim alan PKK militanları, bu taktiklerini Türkiye koşullarına uygulamak amacıyla ilk deney bölgesi olarak da Siirt – Eruh – Bitlis ve Şırnak bölgelerini içine alan Botan diye anılan bölgeyi seçmişlerdir. Örgüt ilk olarak 15 Ağustos 1984 tarihinde gerçekleştirmiş olduğu Şemdinli ve Eruh baskınlarıyla, terör örgütünün Kürdistan Kurtuluş Birliği-Hezen Rızgariya Kürdistan- HRK isimli silahlı kanadının kuruluşunu ilan etmiştir.¹⁹³

PKK terör örgütü, 21 Mart 1985'te Yunanistan'ın başkenti Atina'da örgüte ve örgüt ideolojisine yakın toplum kesimlerini örgütlemek, ve aktif hale getirmek için ERNK'yı (Kürdistan Halk Kurtuluş Cephesi-Eniya Rizgariya Netewa Kürdistan) kurar. Bu örgütlenme terör örgütünün askeri kanadına lojistik, savaşçı temini ve özellikle halk desteği anlamında destek vermek için oluşturulmuş siyasi bir oluşumdur. Ayrıca 26-30 Ekim 1986 tarihlerinde Beka vadisinde Mahsun Korkmaz kampında yapılan 3. Kongrede, örgütün askeri kanadı olan HRK ismi, ARGK (Kürdistan Ulusal Kurtuluş Ordusu-Arteşe Rizgariya Gele Kürdistan) olarak değiştirilir. PKK, askeri örgütlenmenin yanında siyasi faaliyetler yürütecek olan ERNK'yı da kurarak, benimsemiş oldukları halk savaşının üç temel oluşumu olan Parti(PKK),Cephe(ERNK), Ordu (ARGK) üçlü örgütlenmeyi gerçekleştirir.¹⁹⁴ Bu silahlı faaliyetler dönemi PKK tarafından *aktif dönem* olarak isimlendirilmiştir.¹⁹⁵

¹⁹² Özdağ, a.g.e., s. 29-30

¹⁹³ İstanbul Valiliği İEM, a.g.e., s. 81-82

¹⁹⁴ M. A. Bal, a.g.e., s. 168-169

¹⁹⁵ İstanbul Valiliği İEM, a.g.e., s. 82

3.3.2. PKK'nın Amacı

Terör örgütlerinin amaçlarını anlayabilmek için, yaptığı eylemlere ve örgüte ait bildiri, broşür gibi belgelere bakmak gerekir.¹⁹⁶ Ancak PKK, diğer Marksist - Leninist ve bölücü ideolojiye sahip örgütlerin yaptığı gibi illegal veya legal düzeyde gazete, dergi ve broşür gibi materyalleri kullanmak yerine, görüşlerini gözlerden irak çeşitli hücre evlerinde ve benzeri kapalı mekanlarda, yazılı kaynak kullanmadan, yüz yüze aktarma yoluyla faaliyetlerine başlamıştır.¹⁹⁷

Ancak Abdullah Öcalan'ın Devlet Güvenlik Mahkemesi'ne verdiği ifade, *“Başlangıçta gerçekten “Kürdistan Devleti kurma” gibi bir kavramımız vardı. Bu da doğrudur. Ancak gelişen süreç içerisinde müstakil bir Kürt devleti kurmak değil de, Kürtlerin de Cumhuriyetin kuruluşunda rol almış bir halk olarak, özgür olduğu bir ortam içerisinde birleştirilmesi sonucuna vardım.”* Demiştir. Ayrıca yine savunmalarında bağımsız bir Kürt devletinden değil de, “Demokratik Cumhuriyet”, “Demokratik Ortadoğu Birliği gibi ılımlı modellerden bahsetmiştir. Öcalan'ın yakalanması ve bu ılımlı yeni tavrı sebebiyle örgüt 4-8 Nisan 2002 tarihlerinde gerçekleştirdiği 8. Kongresinde, örgütün PKK adıyla yürüttüğü faaliyetlerin 4 Nisan 2002'den itibaren her alanda sona erdiğini, Öcalan'ın AİHM'e sunduğu savunması da esas alınarak, dört ülkede -Türkiye, İran, Irak, Suriye- Kürt sorununun mevcut sınırlar içinde çözmeyi esas alan yeni bir tüzük ve programla bundan sonra KADEK (Kürdistan Özgürlük ve Demokrasi Kongresi) adı altında faaliyet yürüteceklerini ilan etmişlerdir. Yine KADEK'in de uluslar arası alanda PKK'nın devamı şeklinde algılanması sebebiyle, örgütün siyasallaşma faaliyetlerinin Kogre-Gel (Kürdistan Halk Kongresi) adıyla yürütüleceği duyurulmuştur. Yine bu kongrede de, örgütün amacı, Kürt sorununu siyasal yollardan demokratik birlik temelinde Demokratik Ortadoğu Birliği amacına göre çözmek şeklinde belirlenmiştir.¹⁹⁸

Ancak bu değişim süreci, örgütün lideri Abdullah Öcalan'ın yakalanması ile askeri olarak alınan mağlubiyetin bir neticesi olduğu, örgütün nihai amacının Türkiye topraklarının Kürdistan diye tabir olunan bölümünde bağımsız bir Kürt devleti kurmak olduğu bilinmektedir.

¹⁹⁶ Parmaksız, a.g.e., s. 25

¹⁹⁷ İstanbul Valiliği İEM, a.g.e., s. 67

¹⁹⁸ Parmaksız, a.g.e., s. 26-27-28

Nitekim örgütün kuruluş aşamasında 1977 yılının sonlarında hazırlanmış “Kürdistan Devriminin Yolu-Manifesto” broşüründe yer alan ve 1995 yılında yapılan V. Kongre’inde de parti programının 3. Bölümünde aynen korunan “Kürdistan Devriminin Özellikleri, Kürdistan Devriminin Görevleri” kısmında, örgütlenmenin amacının “Bağımsız Birleşik Kürdistan’ın Kurulması” olduğu belirtilmiştir.¹⁹⁹

Ancak Abdullah ÖCALAN’ın yakalanması ile birlikte örgüt yeni bir sürece girmiş ve amacıyla ilgili söylemini değiştirmek zorunda kalmıştır. Bu bağlamda örgütün amacını, kuruluşundan Öcalan’ın yakalanmasına kadar, birinci dönem ve yakalandıktan sonraki yani 1998 sonrası ikinci dönem olmak üzere iki şekilde tasnif etmek mümkündür.²⁰⁰

Birinci Dönem (1978-1998): *Türkiye’nin Doğu ve Güneydoğu Anadolu Bölgesini ve Suriye, Irak, İran’ın da bir bölümünü kapsayan ve Kürdistan diye tabir ettikleri topraklarda Marksist-Leninist ilkeler doğrultusunda Bağımsız Birleşik bir Kürdistan devleti kurabilmektir.*

İkinci Dönem (1998 ve sonrası): *Siyasal mücadele yöntemini belirledikleri bu dönemde ise, Sovyet Bloğunun da dağılmasıyla Marksist-Leninist söylemden vazgeçmişler ve Türkiye’nin ve diğer ülkelerin toprak bütünlüğü içinde Kürt sorununun çözülebileceğini, bunu da siyasi mücadele ile sağlamayı amaçlamışlardır.*

3.3.3. PKK’nın Stratejisi

PKK, askeri ve siyasi yönden zayıf bir örgütlenme olduğu için, bağımsız bir Kürdistan Devleti kurma amacına ulaşmada, bütün Kürt halkının katılacağı “uzun süreli halk savaşı” stratejisini benimsemiştir.²⁰¹ Bu stratejinin babası ise Mao Çe Tang’dır. Geniş halk kitlelerinin politik ve askeri olarak, verilecek olan mücadeleye dahil edilmesi esasına dayanır.²⁰²

Örgüt, Kürdistan Devriminin Yolu adlı broşürde, halk savaşı stratejisinin örgütlenme biçimini “parti-cephe-ordu”, faaliyet şeklini de “gerilla savaşı” olarak

¹⁹⁹ Arslan Tekin, **İmralı’daki Konuk**, Bilgeoğuz Yayınları, İstanbul, 2009, s. 115-117

²⁰⁰ Alkan, **a.g.e.**, s. 95

²⁰¹ Parmaksız, **a.g.e.**, s. 31

²⁰² Kışlalı, **a.g.e.**, s. 150

belirlemiştir. Bu strateji ise üç aşamadan oluşmaktadır: Stratejik Savunma, Stratejik Denge ve Stratejik Saldırı.²⁰³

Stratejik savunma aşaması, kademeli olarak üç aşamadan oluşuyordu: Silahlı Propaganda, Silahlı Çatışma ve gerilla aşaması. Öcalan'a göre stratejik savunma aşaması, 1995 kadar sürecek, 2000 yılında da stratejik denge aşaması tamamlanmış olacak, 2000 yılından sonra da stratejik saldırı evresine geçilecekti.²⁰⁴

Stratejik Savunma Evresi : Bu aşamada örgüt güç dengesizliğinden dolayı savunmada kalmayı, ancak devletin güvenlik güçlerini yıpratmak için taktik saldırılar yapmayı, bu sayede devletle baş edebilecek duruma gelebilmeyi amaçlamıştır.

Stratejik Denge Evresi :Yoğun silahlı eylemlerle halk, mücadele içine çekilecek ve eylemlerin yoğunluğu artırılabilecek. Silahlı faaliyetlerin yanında grev, boykot, işgal gibi toplumsal iştirakin yüksek olduğu faaliyetler düzenlenecek ve bütün devrimci ve işçi sınıflarının desteği alınarak cephe birliği oluşturulacaktı.

Stratejik Saldırı Evresi : Devlet ile güç dengesi sağlandıktan ve kurtarılmış bölgeler oluşturulduktan sonra devletin gücünün tamamen yok edilmesi hedeflenir. Kırlardan ovalara doğru süpürme hareketi başlatılır. Bazı küçük yerleşim yerleri işgal edilir. Kırlardan şehirler kuşatılır. Şehirlere sıkışan devlet güçlerine karşı şehir içinde ayaklanmalar organize edilir. Kır ve şehir birlikleri birleştirilerek topyekün bir hareketle devlet otoritesi imha edilmeye çalışılır.²⁰⁵

Bu aşamalarda sırasıyla, Stratejik savunma dönemi; ideolojik olarak örgütlenme, ideolojik mücadele, ideoloji çerçevesinde bir partinin kurulması, partinin silahlı propaganda faaliyetlerine başlaması ve mücadelenin halka kavratılması, cephe ve ordunun oluşturulması, gerilla savaşıyla cephe ve ordunun kuvvetlendirilmesi aşamalarını kapsamaktadır. Stratejik denge döneminde; savunmadan stratejik denge aşamasına geçilmesiyle artık “kurtarılmış bölgeler” oluşturulacak ve örgütün cephe gerisi genişletilecekti. Stratejik saldırı döneminde ise; askeri ve politik bakımdan örgüt ile devlet arasındaki güç dengesinin sağlanmasıyla, stratejik saldırı aşamasına

²⁰³ Tekin, a.g.e., s. 118-119

²⁰⁴ Özdağ, a.g.e., s. 27-28

²⁰⁵ Şehirli, a.g.e., s.165-166

geçilebilecek, düzenli bir ordunun yanında bütün halkın da katılacağı topyekün bir saldırıyla devlet güçleri imha edilmiş olacaktır.²⁰⁶

Örgütün belirlemiş olduğu bu strateji, Türkiye'deki güvenlik güçlerinin sağlamlığı ve Kürt halkının PKK'ya istediği desteği vermemesi sebebiyle uygulanamamıştır.

PKK'nın şiddet stratejisine bakıldığında, özellikle kuruluşundan 1990 yılına kadar Doğu ve Güneydoğu halkı üzerinde yoğun bir terör faaliyeti yürüttüğü görülmektedir. Örgüt, halk savaşı olarak tanımladığı ve neticede tüm halkın devlete karşı ayaklanmasının hedeflendiği bir stratejiyi benimsemesine rağmen neden bölge halkına şiddet uygulamıştır. Bu sorunun cevabını, örgütün elebaşı Abdullah Öcalan "*Kürtler zorun gücünden anlar, onlarla fikri tartışmalarla bir sonuca ulaşmak olanaksızdır*" şeklindeki beyanında bulmak mümkündür. Örgüt şiddet eylemleriyle halk ile devlet arasına bir duvar örmeyi amaçlamış ve yerel halkı kendi tahakkümüne almaya çalışmıştır. Nitekim 1990'lı yıllarda devlet özellikle geceleri halkı koruyamaz hale gelmiştir. 1990 yılından sonra da örgüt artık zulüm ettiği halkı derneklerle örgütlemeye ve onlara şefkat göstermeye başlamıştır.²⁰⁷

Gerilla aşaması diye tarif ettiği dönemde halkı yanına çekmede ve devletle olan mücadelesinde başarılı olamayınca 1994 yılından sonra yeniden yoğun terör dönemini uygulamaya koymuştur. Abdullah Öcalan'ın yakalanmasından sonra ise; uluslararası kamuoyuna demokratik söylemlerle mesajlar verme, legal kurumları kullanarak silahlı eylemlerinin yanı sıra siyasal faaliyetler yürütme stratejisini benimsemiştir.²⁰⁸

Terör örgütü PKK, Öcalan'ın yakalanmasına kadar geçen sürede silahlı faaliyetlere ağırlık vererek, Öcalan'ın yakalanmasından sonra da siyasal oluşumlarla ve şehir eylemlerine yoğunlaşarak Kürt halkını terörize ve politize etmeye çalışmıştır. Her ikisinde de amaç halkın savaşa dahil edilmesidir. Çünkü sadece örgüt yapılanmasıyla veya dış destekle bu savaşı kazanamayacaklarını bilmektedirler.

²⁰⁶ A. Cem Ersever, *Kürtler PKK Ve Abdullah Öcalan*, Milenyum Yayınları, İstanbul, 2009, s. 188

²⁰⁷ İhsan Bal, *PKK Terör Örgütü: Tarihsel Süreç ve 28 Mart Diyarbakır Olayları Analizi*, USAK Yayınları, Uluslararası Hukuk ve Politika Dergisi (UHP), Cilt: 2, Sayı: 8, Ankara, 2006, s. 77-78

²⁰⁸ *A.e.*, s. 77-78

Nitekim uzun süreli halk savaşının temel unsuru halktır. Yapılan tüm faaliyetler de halkın örgütün ideolojilerini benimsemeleri ve bu yönde harekete geçmeleri içindir. Bu bakımdan kırdaki askerlere yapılan silahlı eylem ile şehirde yürütülen molotof atma, araç kundaklama veya illegal gösteriler özünde aynıdır. Yani her iki eylem türü de örgütün propagandası için yapılır.

PKK, Abdullah Öcalan'ın yakalanmasıyla politikasını değiştirmek zorunda kalmıştır. Politikanın değişmesiyle örgütün stratejisi de değişmiştir. Öcalan'ın savunma olarak AİHM'e sunduğu kitap ve 4 Aralık 1999'da örgüte gönderdiği politik raporla örgüt bir kongre gerçekleştirir ve Marksist-Leninist örgüt modeli ile ulusal kurtuluşa dayalı strateji artık terk edilmiştir. Önceden bağımsız Kürdistan amacı için Türkiye'yi bölmek hedeflenirken artık ortak vatanda sözde demokratik cumhuriyeti kurmak hedeflenmiştir. PKK'nın ismini de değiştirdiği bu 7. Kongresinde silahlı mücadelenin birincil önemini kaybettiği ve onun yerine sivil itaatsizlik (serhildan) yönteminin başlıca yöntem olacağı belirlenmiş, ARGK (Kürdistan Ulusal Kurtuluş Ordusu) yerine HPG (Halk Savunma Güçleri), cephe örgütlenmesi ERNK yerine de Demokratik Halk Birlikleri örgütlenmiştir.²⁰⁹

3.3.4. PKK'nın Örgüt Yapısı

3.3.4.1. Parti (PKK)

Parti ideolojik ve kadro bakımından Kürdistan ulusal kurtuluş mücadelesinin yol göstericisi olarak kabul edilmektedir. Genel esaslar, Parti tüzüğü, parti üyeliği, partinin yapısı ve partinin iç işleyişini anlatan bölümlerden oluşmaktadır. Bu bölümlerde örgütün adı, amblemi, amacı, parti üyeliğine alınma, üyelikten çıkarılma gibi parti üyeliğinin özellikleri ve partinin en yüksek karar organı olan kongrenin görevleri belirlenmiştir.²¹⁰

3.3.4.2. Cephe-(ERNK)

PKK, stratejisi gereği halkın desteğini kazanması gerekiyordu. Bunun için parti önderliğinde siyasi bir örgütlenmeye gitti ve 21 Mart 1985'te ERNK'yı (Kürdistan

²⁰⁹ Güler, a.g.e., s. 87-88

²¹⁰ Tekin, a.g.e., s. 118-119

Ulusal Kurtuluş Cephesi) örgütün siyasi kolu olarak kurdu. Örgüt kaynaklarına göre ERNK'nın görevleri şunlardır:²¹¹

- 1- *Toplu faaliyetler, basın toplantıları, baskın ve işgaller,*
- 2- *Örgüte eleman kazandırma, bu elemanları eğitme, lojistik imkanlar oluşturma, başka silahlı guruplarla işbirliği sağlama, Avrupa ve Suriye'de bulunan guruplarla bağlantıların koordinasyonu,*
- 3- *İstihbarat ve güvenlik konularında çalışmalar yürütme,*
- 4- *Finansal destek sağlama.*

Bu bağlamda ERNK, ordu cephesinin köylere yaptığı eylemlerden sonra buralarda toplantılar yapar ve halkı baskı altında tutmaya çalışırdı. Ayrıca Yurtsever Köylüler Birliği, Yurtsever Gençlik Birliği, Yurtsever İşçiler Birliği, Yurtsever Kadınlar Birliği gibi komitelerle farklı toplumsal kesimleri örgütlemeye çalışırdı. Serhildan eylemlerini yapacak olan organ da yine ERNK idi.²¹²

Örgüt ERNK vasıtasıyla din ve mezhebe dayalı gurupları da örgüt ideolojisine kanalize etmeye çalışmıştır. Bu amaçla KİH (Kürdistan İslam Hareketi), KAB (Kürdistan Aleviler Birliği) ve yurt dışında diplomasi cephesini oluşturan KUM (Kürdistan Ulusal Meclisi) adı altında eleman temin etme ve siyasi alanda tanınma amaçlı yapılanmalar oluşturmuştur.²¹³

PKK terör örgütü bu amaçla, farklı ülkelerde farklı hassasiyetli ve farklı özelliklere sahip kesimleri örgüt ideolojisi çerçevesinde toplamak için ERNK faaliyetleri kapsamında birçok yapılanmaya gitmiştir. Bu yapılanmalar:

TAJK (Tevgera Azadiya Jinen Kürdistan-Kürdistan Özgür Kadın Hareketi); ERNK bünyesine bağlı kadın komitesidir. Daha sonra YAJK (Yektiya Azadiya Jinen Kürdistan-Kürdistan Özgür Kadınlar Birliği) olarak isimlendirilmiştir.

²¹¹ Özdağ, a.g.e., s. 38

²¹² Halit Keskin ve Ercan Karakoç, **Türkiye'de Bölücü Terör: PKK Örgütünün İncelenmesi**, Derleyen: Fırat Üniversitesi Rektörlüğü, Türkiye'nin Güvenliği Sempozyumu (Tarihten Günümüze İç ve Dış Tehditler)-Bildiriler, Elazığ, 2002, s.485.

²¹³ Tekin, a.g.e. s. 123-124

YWRK (Yektiya Welatparazen Rewşanberen Kürdistan-Kürdistan Yurtsever Aydınlar Birliği); ERNK'nın aydın diye tabir ettikleri kişilerden oluşan alt örgütlenmedir.

YCK (Yektiya Civanen Kürdistan-Kürdistan Gençler Birliği); ERNK'nın gençlik yapılanması.

HÜNDER-KOM (Kürdistan Sanatçılar Birliği); ERNK'nın kültür ve sanatla uğraşan kesimi örgütleyen oluşumdur.

Kürdistan Yurtsever Esnaflar Birliği; ERNK'nın yurtdışında bulunan Kürt kökenli vatandaşları kapsayan bir örgütlenmesi.

Kürdistan Yezidiler Birliği; Örgüte eleman kazandırma amaçlı yurtdışında bulunan Yezidi kökenli vatandaşları bu yönde politize eden yapılanma.

Asuriler Birliği; Avrupa ülkelerine yerleşmiş ve çoğunluğunu Iraklıların oluşturduğu bir örgütlenme.

KUM (Kürdistan Ulusal Meclisi) Avrupa Grubu; Örgüt tarafından ulusal meclis oluşturmak amacıyla Avrupa ülkelerinde yapılan bir seçim sonucu oluşturulan yapılanma.

Kapatılan DEP eski milletvekilleri ve yöneticileri; Örgütün ideolojisi ve yönlendirmesiyle hareket eden yurtdışına çıkan milletvekili ve yönetici grubu.

KON-KURD (Avrupa Kürt Devleti Federasyonu); Çeşitli Avrupa ülkelerinde bulunan ve çoğunluğu örgütün güdümünde olan derneklerin üst kuruluğu.

KİH (Kürdistan İslam Hareketi); PKK tarafından dindar kesimi örgüte kanalize etmek amacıyla oluşturulan yapılanma.

KAB (Kürdistan Aleviler Birliği); PKK tarafından Alevi vatandaşları kazanmak amacıyla oluşturulan örgütlenme.²¹⁴

²¹⁴ Öcalan Davası İddianame , <http://www.belgenet.com/dava/dava06.html> , (Erişim, Nisan, 2011)

Terör örgütü PKK, 2000 yılındaki 7. Kongresi ile birlikte yeni stratejisi “Demokratik Cumhuriyet ve Barış Projesi”ne bağlı olarak ERNK’nın yerine YDK-KDHP (**YDG-Kürt Demokratik Halk Birlikleri-Yekitiya Demokrasiya Gele Kurd**) adı altında yeni bir yapılanmaya gitmiştir.²¹⁵

3.3.4.3. Ordu (HRK-ARGK)

PKK, kuruluşundan itibaren varlığını kabul ettirme ve halk üzerinde etki oluşturma amacıyla silahlı faaliyetlere öncelik ve büyük önem vermiştir. Nitekim 1981 yılında Lübnan’da gerçekleştirdiği 1. PKK Konferansında;

“Partinin yeniden inşasında silahlı mücadele anlayışına öncelik vermek, siyasi mücadeleyi sürekli geliştirecek bir silahlı mücadele çizgisini uygulamak gereklidir. Gerilla güçlendirilmeden, Kürdistan koşullarında siyasi sonuçlara ulaşmak mümkün değildir.Askeri örgütlenme açısından küçük silahlı guruplar, gerilla gurupları, gerilla ordusu ve giderek halk ordusunun örgütlenmesi, bu alanda kurulacak örgüt biçimleridir.” Şeklinde açıklama ve kararlar ile silahlı faaliyetlerin önemine vurgu yapılmıştır. Silahlı faaliyetlerin ne şekilde yürütüleceğini anlatan “Kürdistan’da Zorun Rolü-Ulusal Kurtuluş Siyaseti ve Ulusal Kurtuluş Savaşı adlı kitapçıklar ise bu dönemde örgüt mensuplarına dağıtılmıştır. Nitekim 15 Ağustos 1984 Şemdinli, Eruh saldırılarıyla örgütün askeri aparatı HRK (*Kürdistan Kurtuluş Birlikleri-Hezen Rızgariye Kürdistan*) kuruluşunu ilan etmiştir. Bu PKK’nın ilk ordu yapılanmasıdır. Ancak, aynı dönemde ERNK’nın da varlığını ilan etmesi gerekirken, örgüt içindeki bazı sorunlar sebebiyle ERNK’nın kuruluşu 1985 yılına kalmıştır. ERNK’nın kuruluşuna kadar HRK aynı zamanda propaganda faaliyetlerini de üstlenmiştir. HRK’nın savaşımı, hem silahlı hem de propaganda faaliyetleri yürütmesi bakımından *dağ eksenli halk savaşı* olarak tanımlanır. Bir zamanlar örgütün içinde bulunmuş ve sonradan itirafçı olan Abdülkadir Aygan, HRK’nin askeri yapılanmasını “Vietnamdaki Vietkong’un kopyası” olarak tarif etmiştir. Yine Aygan HRK’nın 3-3 lük bir sistem üzerine kurulduğunu, 3 manganın bir takımı, 3 takımın da bir bölüğü oluşturduğunu belirtmiştir.²¹⁶

²¹⁵ İstanbul Valiliği İEM, a.g.e., s. 274

²¹⁶ Burhan Semiz, **Çıkmaz Sokak PKK, Dağ Kadrosunun Metodolojisi ve Sosyolojisi**, Lalezar Kitabevi, Ankara, 2007, s. 82-83-84

PKK, 1986 yılında yapılan 3. Kongresi'nde HRK'yı fesh ederek ARGK'yı (*Kürdistan Halk Kurtuluş Ordusu-Arteşe Rızgariye Gele*) kurmuştur. Kuruluş bildirgesinde ARGK'nın kuruluş gerekçesi "... Önümüzdeki dönem için taktik, gelişmenin silahlı propaganda evresinden gerilla ordusunun kuruluşuna geçilmesi, bununla aynı zamanda Halk Kurtuluş Ordusunun kuruluşu ve inşa çalışmalarının başlatılması..." şeklinde açıklanıyordu. ARGK'nin stratejisi ise, Öcalan tarafından şöyle açıklanıyordu.²¹⁷

"Evet, yurt dışındaki bu kısa faaliyetimizin ardından ülkeye nihai bir dönüğe gerçekleştirdiğimizi sanıyoruz. Artık ülkeye girmek ve bir müddet sonra yurt dışına çıkmak olmayacaktır... Bir daha sökülememesine topraklarımıza yerleşip kök salmak için dağlarımız ve halkımız uygundur."

ARGK yapısı ve işlevi ise, hazırlanan "ARGK Genel Yönetmeliği" başlıklı yönetmelikle belirlenmiş, bu yönetmelik "Genel Hükümler, Halk Savaşı, Gerilla Birlikleri, Örgüt Yapısı, Örgütsel İşleyiş, Suç ve Ceza" bölümlerinden teşkil edilmişti. ARGK'nin komuta zinciri ise, yukarıdan aşağıya doğru; Yüksek Askeri Konsey, Genel Kurmay, Ana Karargah, Sahra Komutanlığı, Eyalet Komutanlığı şeklinde belirlenmiş ve tabur, bölük, takım, manga gibi askeri disipline uygun birlikler oluşturulmaya çalışılmıştır. Düzenli bir ordu hiyerarşisine göre örgütlenmek istenen ARGK; Başkomutanlık, Yüksek Askeri Konsey ve Genel Kurmay adı altında üst birimlere sahiptir. ARGK'nin başkomutanı örgütün lideri Abdullah Öcalan olarak gösterilmiştir. Silahlı eylemlerin neredeyse tamamı Abdullah Öcalan'ın talimatıyla gerçekleştirmiştir.²¹⁸

Örgüt, Abdullah ÖCALAN'ın yakalanarak Türkiye'ye getirilmesinden sonraki süreçte "Demokratik Cumhuriyet ve Barış Projesi" stratejisini benimsemiş ve 7. Kongresinde, ERNK ile birlikte askeri yapılanmasının da ismini bir kez daha değiştirerek ARGK'nın yerini **HPG (Halk Savunma Güçleri- Hezen Parastina Gel)** almıştır.²¹⁹

²¹⁷ Şehirli, a.g.e., s. 301

²¹⁸ Tekin, a.g.e. s. 132

²¹⁹ İstanbul Valiliği İEM, a.g.e., s. 280

3.3.5. PKK'nın Kongreleri

Örgüt, kongrelerini 4 yılda bir gerçekleştirmeyi planlamış olup, bu kongreler arasında geçen zamanda yapmış oldukları faaliyetleri gözden geçirilir, durum değerlendirmesi yapılır, gelecek dönem için amaç ve hedefler belirlenir ve örgütün komite ve kurulların seçimleri yapılır. Ayrıca, örgüt mensuplarının eğitim durumu, militanların faaliyet sahalarının belirlenmesi, lojistik imkanların ve ihtiyaçların belirlenmesi konularda kararlar alınmaktadır.²²⁰ Bu bağlamda örgütün kongreleri ve bu kongrelerde alınan kararlar incelendiğinde PKK'nın stratejisi, hedefi, değişimi ve dönüşümü ile ilgili yerinde tespitler yapılabilecektir.

3.3.5.1. Birinci Kongre (27 Kasım 1978)

PKK'nın kuruluş kongresi olan birinci kongre, 27 Kasım 1978'de Diyarbakır'ın Lice İlçesi Fis (Ziyaret) köyünde gerçekleştirilmiş, kongrede Abdullah Öcalan partinin genel sekreteri yani başkanı seçilmiştir. Bu kongre ile PKK'nın alt birimleri şekillendirilmiş ve kuruluşunun kamuoyuna ilan edilmesi kararı alınmıştır.²²¹ Ancak örgütlenme hemen ilan edilmemiş, 1979 yılı mayıs ayına alınan kararların gizliliği korunmuştur. Ayrıca daha önce taban çalışmaları yapılmış olan Gaziantep, Şanlıurfa, Mardin, Batman, Diyarbakır, Elazığ, Tunceli, Bingöl ve Ağrı gibi illerde komiteler teşkil edilmiş ve bu illerden sorumlu üst kadrodan isimler görevlendirilmiştir.²²² Bu örgüt mensupları kongrede alınan kararlar gereği görevlendirildikleri bölgelerde yoğun faaliyetler yürütmüşler ve neticede 1978 kışı 1979 baharında PKK'nın eylemlerinde artış olmuştur. Daha sonra örgütün bazı üst düzey üyelerinin yakalanması üzerine Abdullah Öcalan 1979 yılında illegal yollardan Suriye'ye kaçmıştır.²²³

3.3.5.2. İkinci Kongre (20-25 Ağustos 1982)

20-25 Ağustos 1982 tarihleri arasında Suriye'nin başkenti Şam'da gerçekleştirilen PKK 2. Kongresine, Abdullah Öcalan, Kesire Öcalan, Duran Kalkan,

²²⁰ İstanbul Valiliği İEM, a.g.e., s. 354

²²¹ Öcalan Davası, <http://www.belgenet.com/dava/gerekce11.html>, (Erişim, Nisan, 2011)

²²² İstanbul Valiliği İEM, a.g.e., s. 355-356

²²³ Tekin, a.g.e., s. 144

Selahattin Çelik, Çetin Güngör, Cemil Bayık, Halil Ataç, Murat Karayılan, Sabri Ok, Ali Ömürcañ, Şahin Kılavuz, Meral Kızırdı, Saime Aşkın, Ali Haydar Kaytan, İbrahim Aydın, Osman Öcalan, Abdullah Ekinci, Mustafa Çimen ve önde gelen örgüt mensupları katılmıştır.²²⁴

Kongre’de alınan önemli kararlar ise şunlardır.²²⁵

- 1) Örgüt militanlarının Suriye’de eğitilmesi ve eğitimin kısmen Türk sınırına yakın yerlerde yapılması,
- 2) Şam, Halep, Kamışlı, Afrin gibi Suriye şehirlerinde temsilcilikler kurulması,
- 3) Kuzey Irak’ta Lak-ı Yanın’a bir kamp açılması,
- 4) Bir yıl içinde, askeri faaliyetleri yürütecek olan silahlı propaganda birliklerinin kadro ve teçhizat bakımından hazır edilmesi,
- 5) Gerilla savaşı ve akabinde halk ayaklanması için propagandaya başlanması,

Alınan bu kararlardan da anlaşılacağı gibi terör örgütü PKK militanları Filistinli teröristlerden öğrendikleri gerilla taktiklerini Türkiye’de faaliyete geçirmek ve silahlı eylemler yürütmek istemişlerdir. Bu amaçla ilk üst olarak belirlenen Botan kırsal alanını tanımak, yöre halkı içerisinde güvendikleri köylerde küçük komiteler kurmak, askeri hedefler seçerek keşifler yapmak ve bölgede yaşayan köylü gençleri propaganda yoluyla yanlarına çekmek ve saflarını genişletmeyi hedeflemişlerdir. Ancak bu kararların hayata geçirilmesinde görev alan örgüt militanlarının çoğunluğunun üniversite okurken ayrılmış öğrencilerden olmaları, çoğunun bölge halkının gelenek ve kültürlerine yabancı olmaları, sert doğa şartlarına uyum sağlayamamaları, lojistik ve teçhizatın yetersiz olması sebebiyle belirlenen amaçlarına ulaşamamışlardır.²²⁶

3.3.5.3. Üçüncü Kongre (26-30 Ekim 1986)

PKK 3. Kongresini 25-30 Ekim 1986 tarihleri arasında Lübnan’da bulunan Helve isimli bir kampta gerçekleştirmiştir. Abdullah Öcalan silahlı eylemlerden tatmin olmadığından “savaşmıyorlar” gerekçesiyle üst düzeyde birçok örgüt mensubunu tasfiye ettiği bir kongredir. Ayrıca “kötü gidişi engelleme kongresi”

²²⁴ İstanbul Valiliği İEM, a.g.e., s. 356

²²⁵ Şehirli, a.g.e., s. 271

²²⁶ İstanbul Valiliği İEM, a.g.e., s. 356

olarak da nitelendirilmiştir. Tasfiye edilen örgüt mensuplarının yerine ileride büyük katliamlar yapacak ve her seferinde Öcalan tarafından takdir ve taltif edilecek olan Halil Kaya, Şah İsmail Al, Şemdin Sakık, Nizamettin Taş, Halil Ataç, Haydar Altun, Şahin Balıç, Cemil Işık, Şeyhmus Yiğit, Müslüm Durgun, Cihangir Hazir getirilmişlerdir.²²⁷

Kongrede alınan kararlar ise şöyle sıralanabilir:²²⁸

- 1- HRK isimli askeri aparat kaldırılarak yerine ARGK kurulacak.
- 2- Askeri mücadelenin genel kurmayı olarak ARGK konseyi kabul edilecek.
- 3- Helve kampı adı değiştirilerek Masum Korkmaz Akademisi olacak. Burada bir tabur çapında kuvvet bulundurulacak.
- 4- Bir genel koordinatör ve bunun yardımcısı konumundaki iki kişi Akademi Yönetimini alacak.
- 5- Bu akademi, PKK'ya ARGK'ye askeri ve siyasi bilgilerle donatılmış komutanlar yetiştirecektir.
- 6- Türkiye'de faaliyetler yedi eyalet tarafından yönetilecektir.

Bu eyaletler;

Botan: (Siirt, Şırnak, Uludere, Beytüşşebap, Hakkari, Van)

Garzan: (Batman, Sason, Kurtalan, Bitlis'in bir kısmı)

Orta Eyalet: (Diyarbakır, Muş, Bingöl, Elazığ'ın bir bölümü)

Serhad: (Kars, Ağrı)

Dersim: (Tunceli)

Mardin

Güneybatı: (Urfa, Antep, Adıyaman, Maraş)

Bu eyaletlerin altında Bölge Komiteleri ve Bölge Komitelerine bağlı yerel komiteler olacaktır. ARGK savaşçıları bu komiteler tarafından komuta edilecek, eyaletlerde bir veya iki hareketli ana birlik kurulacak, ayrıca takım ve guruplar şeklinde gerilla birlikleri bulunacaktır. Ayrıca kongre'de ARGK'nin ihtiyaç duyduğu

²²⁷ Tekin, a.g.e., s. 152

²²⁸ Ersever, a.g.e., s. 139-140

personelin temin edilebilmesi için Askerlik Yasasının çıkartılması, örgüte engel olarak görülen Geçici Köy Korucularının (GKK) ya da yakınlarının öldürülmesi, evlerinin kundaklanması, mallarının yağmalanması faaliyetleriyle bu kişilerin sindirilmeleri, HPP (Örgüt içi istihbarat) ve TEVSAL (örgüt dışı istihbarat) birimlerinin oluşturulması, cezaevlerinin daha aktif hale getirilmesi, firar olaylarının organize edilmesi, tahliye olan örgüt mensuplarıyla ilişkiye geçilmesi gibi kararlar alınmıştır.²²⁹

Kongrede ERNK'nın faaliyetlerine dair alınan kararlar ise;

1- Savaşın geliştirilmesi ve yaygınlaştırılması amacıyla acil olarak, kitlelerin siyasal ordulaşması, örgütsel yapının geliştirilmesi ve cephe örgütlenmesinin pratik maddi biçimlerinin yaratılması,

2- Stratejik alanlar olarak değerlendirilen *dağlık-ovalık* ve *kentsel* alanlarda devrimci çalışmanın ve ulusal kurtuluşçu örgütlenmenin olacağı esas alınarak faaliyetlerin bu temelde yürütülmesi, buna göre dağlık alanlara bağlı olarak toplumsal yoğunlaşmanın, ulusal ve sınıfsal çekişmelerin daha belirgin olduğu ovalık alanlarda, ülke çapında yürütülecek olan gerilla savaşının, silahlı ayaklanma ve toprak işgalleri biçimindeki mücadele tarzına uygun olarak kitleleri gerilla, ayaklanma, işgal birlikleri ve benzeri gruplar biçiminde, muhtarlık, camiler, partiler, kooperatifler gibi biçimlerde örgütleyen bir çalışma içerisine girilmesi,

3- Mücadelenin yürütüldüğü çeşitli alanlarda aşiretsel, kabilesel ve benzeri yapıların bulunduğu, bu alanlara yönelik olarak yapılacak çalışmaların özelliklerinin dikkate alınarak yürütülmesi,

4- Yine değişik alanlarda bulunan çeşitli azınlıklara yönelik yapılan çalışmalarda, cephe programının belirlediği anlayış doğrultusunda, bu alanlardaki halkın özgün yapı ve çıkarlarının dikkate alınması... şeklinde özetlenebilir.²³⁰

Üçüncü kongreden sonra örgüt, silahlı kanadının ismini değiştirerek, ordulaşma aşamasına geçmek istemiş, bu amaçla eylemlerin yoğunluğu ve şiddeti de

²²⁹ Tekin, a.g.e., s. 152-153

²³⁰ İstanbul Valiliği İEM, a.g.e., s. 360

artırılmıştır. Örgüt kendilerine engel olan, üstelik yerel halktan kurulmuş olan Geçici Köy Korucularına yönelik eylemlere yönelmiş ve kongre kararları doğrultusunda 1987 yılı içinde köy korucularına yönelik Mardin, Şırnak, Siirt yöreleri başta olmak üzere birçok yerde 15 ayrı toplu katliam gerçekleştirmiştir.²³¹

3.3.5.4. Dördüncü Kongre (26-31 Aralık 1990)

PKK, 4. Kongresini Abdullah Öcalan'ın yokluğunda 26-31 Aralık 1991 tarihleri arasında Kuzey Irak Haftanın bölgesinde gerçekleştirmiştir. Körfez krizinin en kritik döneminde yapılan bu kongrede 1990 yılı Mayıs ayı içerisinde gerçekleştirilen 2.Konferans'ta alınan kararlara benzer kararlar alınmıştır. Kongrede halk isyanına ve toplumsal eylemlere ağırlıklı kararlar alınmış, 2000 yılına kadar bölgede bağımsız sözde bir Kürt devleti kurulması hedefi belirtilmiştir.²³² Bu kongrede alınan kararlar şunlardır.²³³

- 1- Kitleye yönelik şiddet uygulamasından vazgeçilmesi,
- 2- Siyasal faaliyetlerle, kitlesel faaliyetlerin birleştirilmesi ve parça parça kurtarılmış bölgeler oluşturulması,
- 3- Kongrede Sovyet Sosyalist bloğunun çizgisindeki değişiklik ve neticede dengelerin değişmesine bağlı olarak *Dünya İnsanlığının Durumu* adlı bir değerlendirme yapılmış ve örgüt içinde ve yerel halk üzerinde Marksist ideolojik yaklaşımın yumuşatılması,
- 4- Gerillanın yaygınlaştırılması,
- 5- GKK (Geçici Köy Korucusu) yapılanmasını kaldırmak için koruculara af ilan edilmesi,
- 6- Kepenk kapatma, protesto yürüyüşleri, açlık grevleri düzenleme kararının alınması,
- 7- Çatışmalarda ölen örgüt mensuplarının törenle gömülmesi,
- 8- Legal olarak faaliyet gösteren bazı partilere sızılması,
- 9- Kitlesel eylemlerin, silahlı eylemlerle desteklenmesi,
- 10- 15 Ağustos, 21 Mart, 1 Mayıs günlerinin bayram olarak kutlanması,
- 11- Aşiretlere karşı ılımlı yaklaşılması ve gönüllerinin kazanılması,

²³¹ İhsan Bal ve Emre Özkan, **PKK Terör Örgütü Kronolojisi (1976-2006)**, <http://www.usak.org.tr/dosyalar/dergi/> (Erişim, Nisan 2011)

²³² İstanbul Valiliği İEM, **a.g.e.**, s. 364

²³³ Törel, **a.g.e.**, s. 101

12- T.C. yöneticilerine karşı suikast eylemleri düzenlenmesi kararları alınmıştır.

PKK terör örgütü 4. Kongresinde aldığı kararlarla, daha önce köy korucuları başta olmak üzere bölge halkına uygulamış olduğu sert tutumdan “Kürdün Kürde kıldırıldığı” gerekçesiyle vazgeçmiş ve bölge halkını yanına çekmeyi hedeflemiştir. Legal kitle örgütlerine ve kitle eylemlerine yönelik örgüt, bu amaç ve strateji doğrultusunda legal partiler olan HEP (Halkın Emek Partisi) ve SHP'nin (Sosyalist Halkçı Parti) il ve ilçe teşkilatları içinde yer almak istemiştir. 1991 yılında parlamentoya giren HEP ve daha sonra bu partinin yerini alan DEP'in (Demokrasi Partisi) bünyesinde kitlesel eylemler gerçekleştirebilmiştir. Ayrıca bu partiler içinde örgütlenen PKK sempatizanların bir kısmı daha sonradan örgüte katılmışlardır.²³⁴

3.3.5.5. Beşinci Kongre (7-27 Ocak 1995)

PKK, 7- 27 Ocak 1995 tarihleri arasında Kuzey Irak'ta 5. Kongresini gerçekleştirmiştir. Kongrenin örgüt için bir dönüm noktası olduğu ve yeni bir döneme girildiğinden bahisle, 20 yıllık mücadelenin diriliş örgütü kurma çabası olduğu ve bunun başarıldığı belirtilerek, bundan sonraki dönemde artık kurtuluş örgütü oluşturma gayreti içine girileceği, yeni hedeflerin daha bilinçli ve daha güçlü olmayı gerektirdiği vurgulanmış, ayrıca örgütsel ve silahlı faaliyetlerin artık basit bir şekilde yürütülemeyeceği ifade edilmiştir.²³⁵ Kongrede parti programı ve tüzüğünde de değişikliğe gidilmiştir. Alınan kararlar ise şunlardır.²³⁶

1. Abdullah Öcalan Genel Sekreterlik statüsünden Başkanlık olarak değiştirildi ve bir başkanlık konseyi kuruldu. Konseye Cemil Bayık, Duran Kalkan, Murat Karayılan, Halil Ataç, Haydar Kaytan, Mustafa Karasu üye oldular.
2. Örgütün bayrağında bulunan Sosyalist semboller, Orak-Çekiç kaldırılarak, yerine sarı-kırmızı-yeşil renklerinden oluşan bir motif kabul edildi.
3. Örgüt içi infazlarda, hata ile öldürüldüğü anlaşılan örgüt üyelerinin itibarları geri verilmesine karar verildi.

²³⁴ M. A. Bal, **a.g.e.**, s. 172

²³⁵ İstanbul Valiliği İEM, **a.g.e.**, s. 365

²³⁶ Erhan Ergül, **Kürdistan İşçi Partisi (PKK) Terör Örgütü: Etnik Terörün Fikri Yapısı Anatomisi Ve Şiddet Stratejileri**, Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Abant İzzet Baysal Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Siyaset Bilimi Anabilimdalı, Bolu, 2007, s. 111-112

4. Zindan örgütlenmeleri olarak adlandırılan cezaevi tutuklarına yönelik siyasi eğitimin devam ettirilmesi kararı alındı.
5. Sol örgütlerle ittifak oluşturma ve Karadeniz ile Akdeniz bölgelerine açılma kararı alınmış, özellikle Sivas, Tokat, Amasya, Ordu, Giresun, Bayburt, Gümüşhane ve Artvin illerinde yoğunlaşmışlardır.
6. Eylem stratejisi bakımından *Hareketli Savaş* taktiğinin yanında, buna paralel olarak suikast, pusu, sabotaj, baskın, çatışma, kuşatma gibi faaliyet biçimlerini iç içe kullanılması, kurtarılmış bölgeler oluşturulması, geçici köy korucularının ailesiyle birlikte yok edilmeleri kararları alınmıştır.
7. Örgütün uluslar arası alanda daha fazla duyurulmasını sağlamak için, silahlı eylemlerin yanında siyasi faaliyetlerin de yoğunlaştırılarak, Türkiye üzerinde uluslar arası toplum baskısı oluşturulması amacıyla, “Sürgünde Kürt Parlamentosu”nun (SKP) kurulması kararı alındı.

Sürgünde bir Kürt parlamentosu kurma kararının sonucu olarak, 1995 yılı ocak ayında Hollanda'nın Lahey kentinde Kürt parlamentosu ilk toplantısını yapmıştır. Kapatılan DEP'in eski milletvekillerinden ve yurt dışına kaçmış olan Remzi Kartal, verdiği demeçte “...kendilerinin seçilmiş milletvekilleri olarak PKK'nın yanında olduklarını...” açıklamışlardır. Sürgündeki Kürt parlamentosu 31 Temmuz 1995'te Avusturya'nın başkenti Viyana'da ikinci toplantısını gerçekleştirmiştir.²³⁷

3.3.5.6. Altıncı Kongre (Aralık 1998-Ocak/Şubat 1999)

PKK terör örgütü 1998 yılı son ayı ile 1999 yılı ilk aylarında Kuzey Irak ve İran'a sınır bölgesinde bulunan Hınere kampında gerçekleştirdiği kongrede, silahlı faaliyetlerin ülke genelinde daha yaygın bir şekilde yürütülmesi ve özellikle Karadeniz ve Akdeniz bölgelerine açılma konusuna önem verilmesi gerektiği vurgulanmıştır.²³⁸ Kongrede eyalet sisteminden vazgeçilerek, Botan, Behdinan, Soran, Kuzey Irak, Kuzey Kürdistan saha komutanlıkları şeklinde saha sistemi benimsenmiştir. Kongrede örgütün siyasallaşma faaliyetleri de gündeme gelmişse de Abdullah Öcalan'nın yakalanarak Türkiye'ye getirilmesiyle gündem değişmiş ve “fedai eylemleri yapılması” kararından başka bir karar alınmadan sona ermiştir.

²³⁷ Şehirli, a.g.e., s. 337-338

²³⁸ M. A. Bal, a.g.e., s. 175

Örgüt Abdullah Öcalan'ın yakalanmasını "Emperyalizmin 9 Ekim Komplosu" ve "Uluslar arası Komplo" şeklinde değerlendirmiş ve devamında 11.10.1999 tarihinden itibaren Türkiye içindeki örgüt kadrolarını yurt dışına çekmeye başlamıştır. Ayrıca kongrede alınan fedai eylemleri kararına bağlı olarak, örgüt kadrolarına Abdullah Öcalan hakkında idam kararı verilmesi halinde fedai eylemlerine başlanması talimatını vermiştir. Nitekim 01.07.1999 tarihinde Elazığ Merkezde karı-koca görünümünde iki örgüt üyesi uzun namlularla yaptıkları saldırı neticesinde biri polis dört kişi şehit olmuş, dört kişi de yaralanmıştır. Ölü olarak ele geçirilen teröristlerde PKK Fedai timleri ibareli dokümanlar ele geçirilmiştir. Bu eylem örgütün ilk fedai eylemi olarak kayıt altına alınmıştır.²³⁹

Örgüt kuruluşundan Abdullah Öcalan'nın yakalanması sürecine kadar 6. Kongre gerçekleştirmiştir. Örgütün bundan sonraki kongreleri ise, örgütün isminin değiştirilmesi, genel strateji değişikliği ve amaca yönelik farklı değerlendirmelerin yapılması sebebiyle 3. Bölümde PKK'nın siyasallaşma faaliyetleri kapsamında değerlendirilecektir.

3.3.6. PKK'ya Destek Ülkeler

Hiç şüphesizdir ki, Türkiye bulunduğu coğrafya itibariyle stratejik öneme sahip bir ülkedir. Adeta Doğu ile Batı'nın merkezi konumundadır. Gerek bu jeopolitik önemden dolayı, gerekse komşu ve diğer ülkelerin tarihten gelen Türkiye üzerindeki emelleri sebebiyle, Ermeni Meselesi, Kürt Meselesi, Alevi-Sünni Meselesi gibi... sun'i meselelerle Türkiye zayıflatılmaya veya zayıf bırakılmaya çalışılmıştır. Özellikle, sıcak savaşların çeşitli siyasi ve ekonomik sebeplerle cazibesini kaybetmesi ile Türkiye üzerinde planları olan veya Türkiye'ye karşı dış politikada koz elde etmek isteyen ülkeler, bu iç sorunlar üzerinde oynamışlar bazen dolaylı bazen de doğrudan dahil olarak, Türkiye'nin içe dönük bir ülke olarak kalmasını hedeflemişlerdir. Bu duruma belki de en güzel örnek Cumhuriyet döneminde Lozan'da Musul meselesi görüşülürken ülke içinde Şeyh Said İsyanının çıkması gösterilebilir. Terör örgütü PKK da Türkiye'ye karşı diğer ülkeler tarafından yukarıda bahsettiğimiz gerekçelerle koz olarak kullanılmıştır.

²³⁹ Ergül, a.g.e., 158-159

PKK'nın kuruluşundan itibaren pek çok ülke bu örgüte dolaylı ve doğrudan destek vermiştir. Almanya Belçika, Fransa, Hollanda, İngiltere, Danimarka, ABD, Avusturya, İsveç, İsviçre, Norveç, Yunanistan, Kıbrıs Rum Kesimi, Suriye, İran, Irak, Ermenistan PKK'ya dolaylı veya doğrudan destek veren ülkeler arasındadır. Ancak bu ülkelerden bazıları, PKK'nın kuruluşunda ve silahlı faaliyetlerine başlama sürecinde doğrudan etkisi bulunduğundan, ayrıca Türkiye'ye komşu olmaları da dikkate alınarak aşağıda incelemeye tabi tutulmuşlardır.

2.2.4.6.1. Suriye

Türkiye ile Suriye arasında 1980'li yıllardan sonra Hatay sorununa ek olarak bir de su sorunu dahil olmuştur. Ayrıca Türkiye'nin İsrail ile olan askeri işbirliği de Suriye ile olan gerginliği artırmıştır. Ancak temel sebepler, Hatay sorunu ve su meselesi olarak gösterilebilir.²⁴⁰

Suriye temelde bu sebeplerle PKK'ya kuruluşundan itibaren destek vermiştir. 12 Eylül askeri müdahalesinden önce Suriye'ye geçen Abdullah Öcalan ve çok sayıdaki diğer örgüt mensuplarına geniş imkanlar sağlamıştır. 1984 yılına kadar Suriye toprakları PKK hizmetine sunulmuş, örgütün sevk ve idare merkezi haline gelmiştir. Suriye ayrıca, kendi içindeki Kürtleri de PKK'nın militan ihtiyacını karşılamak amacıyla seferber etmiş, bu şekilde hem kendi içindeki Kürtlere başka bir hedefe yöneltmiş, hem de onları "Büyük Suriye" ideali için savaştırmıştır.²⁴¹

Örgütün elebaşı Abdullah Öcalan'ı da 15 yıldan fazla ülkesinde misafir etmiştir. Türkiye'nin yoğun siyasi ve askeri baskılarına dayanamayan Suriye 1998 yılında örgüt liderini ülkeden çıkarmak zorunda kalmıştır.²⁴²

Abdullah Öcalan Suriye'nin örgüte olan desteğini şu sözlerle dile getiriyor:²⁴³
Bize en büyük dış destek, Suriye'nin desteğidir. Suriye 72 örgüte ne diyorsa bize de onu diyor: "Ülkemizde misafir kalabilirler" Misafir kalabilmek en büyük destektir

²⁴⁰ Kaan Kaytancıoğlu, **Soğuk Savaş Sonrası Dönemde Türkiye-Suriye İlişkilerinin Ortadoğu Politikasına Etkisi**, Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Trakya Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Uluslararası İlişkiler Anabilimdalı, Edirne, 2008, s. 63

²⁴¹ Ergünöz Akçura, **Tarihi Gelişimi İçinde Terör Örgütlerinin Türkiye Üzerindeki Emelleri ve İşbirlikçileri**, Derleyen: Fırat Üniversitesi Rektörlüğü, Doğu Anadolu'da Güvenlik ve Huzur Sempozyumu-Bildiriler, Elazığ, 1998, s.275.

²⁴² M. A. Bal, **a.g.e.**, s. 191

²⁴³ Doğu Perinçek, **Abdullah Öcalan ile Görüşmeler**, Kaynak Yayınları, İstanbul, 2009, s. 124

bizim açımızdan. Bunu Avrupa'da da sağlıyoruz. Tabii bu konuda tarihi fırsatları değerlendirmek oldukça önemlidir.

3.3.6.2. İran

Müslüman kimliği ile, İslam dünyasının tek laik ve demokratik ülkesi olan Türkiye, İslam rejimi yönetilen İran açısından bir tehdit olarak görülmekteydi. Ayrıca Türkiye'nin bölgesel güç olma yolundaki potansiyeli de, İran için bir önceki kadar önemli bir sorun teşkil ediyordu. Bütün savaş enerjisini Irak'a odaklamış olan İran bu süre zarfında, Türkiye'nin kaynaklarını ve siyasi askeri enerjisini PKK ile tüketmesini uygun görmüştür. Nitekim İran'ın PKK'lı teröristlerin Kuzey Irak'a yerleşmesi sürecinde, Suriye'den aldığı teröristleri kargo uçakları ile İran sınırından Irak'ın kuzeyine yerleştirdiği bilinmektedir. Esasında ne Suriye ne de İran Kürdistan diye tabir edilen kendi topraklarını da kapsayan bölgede bir Kürt devletinin kurulmasını istememektedirler. Çünkü bu durum kendi sınırları için de bir tehdit oluşturacaktır. Suriye ve İran PKK'yı sadece kendi amaçları doğrultusunda belirli zamanlarda araç olarak kullanmışlardır. Suriye ve İran'ın desteği ile PKK Türkiye'ye karşı düşük yoğunluklu bir çatışma sürecine girebilmiştir.²⁴⁴

Abdullah Öcalan da İran'ın desteğini kabul etmektedir.²⁴⁵ *Gelişme hem bu konumumuzu yaratmış hem de bu konumumuzla karşı karşıya bulunmuştur. Bu anlamda Irak mücadele cephesindedir. İran ve Suriye ise mücadelemizin cephe gerisi durumundadır. Fakat etkileri oluyor. Burada onların (Suriye-İran) çıkarları söz konusudur. Bu çıkarların sarsıldığı oranda tavır koyma ve tehdit de oluyor. Bu hassas bir konu taraflar son derece duyarlıdır. Biz de duyarlıyız.*

3.3.6.3. Irak

Irak'ın PKK terör örgütüne olan desteği 1988 yılında Abdullah Öcalan ile Saddam Hüseyin arasında yapılan gizli bir anlaşmayla başlamıştır. Saddam Hüseyin bu anlaşmayla Kuzey Irak'taki KDP ve KYB Kürt yönetimlerinin etkisizleştirmeyi amaçlıyordu. Ayrıca Türkiye'yi geleneksel Arap düşmanlığı tavrı ve su sorunu sebebiyle cezalandırmak istiyordu. Bu sebeplerle 1988 yılında Barzani ve

²⁴⁴ Özdağ, a.g.e., s. 30-31

²⁴⁵ Perinçek, a.g.e., s. 214-125

Talabani'nin peşmergelerini kimyasal silahlarla etkisizleştirdikten sonra, boşalan bölgelere kapsayan büyük bir alanı PKK'ya tahsis etmiştir. Irak hükümeti zor durumda olduğu Körfez Savaşı sırasında diğer örgütlere yaptığı gibi PKK'ya büyük imkanlar sağlamıştır.²⁴⁶

3.3.6.4. Ermenistan ve ASALA

Ermenistan, Doğu Anadolu bölgesinde Türklerin Ermenilere soykırım uyguladığını iddia etmekte ve bu toprakları Büyük Ermenistan ideali çerçevesinde görmektedir. Bu amacına ulaşmak için özellikle yurt dışında diasporalar aracılığıyla faaliyet gösteren Ermeni kuruluşları, bu devletlerin Türklerin Ermenileri katlettiği fikrini kabul etmesini sağlamaya çalışmaktadırlar. ASALA terör örgütü bölümünde bahsettiğimiz üzere 1915'li yıllara dayanan bu Türk düşmanlığı, ASALA terör örgütünün Türk diplomatlarına yönelik gerçekleştirdiği eylemlerle yeniden başlamış ve kuruluşu aynı döneme denk gelen PKK ile işbirliği şeklinde devam etmiştir. PKK ile ASALA'nın siyasi ve askeri işbirliği, 1979 yılına dayanmaktadır. PKK ASALA militanlarını eğiten George Habbaş ile Lübnan'da bir görüşme yapar ve bu görüşme sonrasında PKK ve ASALA'nın yayınlamış olduğu ortak deklarasyonda, *“Türkiye'deki yönetimin faşist olduğu, Ermeni ve Kürt halkı adına faşist Türkiye'ye karşı ortak eylem kararı aldıklarını”* bildirirler. Ayrıca Londra'da yayınlanan 1980 şubat tarihli bir Ermeni dergisinde; ASALA ile PKK'nın Doğu ve Güneydoğu Anadolu bölgelerinde *“Ermeni-Kürt Federe Devleti”* kurmak üzere anlaşıklarını yazmaktadır. Bu işbirliği neticesinde eylemleri başlatan ASALA, terör görevini PKK'ya devretmiştir.²⁴⁷

3.3.6.5. Yunanistan ve Güney Kıbrıs Rum Yönetimi

Yunanistan, Türkiye'de terör suçlarına karışmış ve haklarında adli takibat yapılan PKK'lı teröristlere siyasi sığınma, kamp ortamı sağlama silahlı eğitim, sağlık hizmeti, barınma gibi imkanlar sağlamış bir ülkedir. Bu durumun sebeplerini Yunanistan'ın Türkiye ve Kıbrıs üzerindeki emellerine dayandırmak mümkündür.

²⁴⁶ Ersever, a.g.e., s. 194

²⁴⁷ Muharrem Bayraktar, *Batı'nın Kanatları Altında PKK*, Toplumsal Dönüşüm Yayınları, İstanbul, 2009, s. 42-43

PKK, Yunanistan ve Güney Kıbrıs Rum kesiminde rahatça faaliyet gösterebilmektedir.²⁴⁸

1994 yılında yakalanan bazı teröristler verdikleri ifadelerde; Atina'daki örgüt evlerinden, kamplarından, bu kamplarda verilen eğitimlerden açıkça bahsetmişlerdir. Bu teröristlerden Seyithan Samacan ifadesinde özetle; *“Atina'ya geldiğimizde yabancı polisler diye tabir ettikleri görevlilerce Lavrion Göçmen Kampına götürüldük. Burada Deniz adında bir şahısla tanıştım. Atina'ya gittik. Yedi sekiz ay içinde Deniz beni PKK örgütünün komitesi olarak adlandırılan Atina'daki bir derneğe götürmeye başladı. 1991 eylül ayı içerisinde bana Yunan pasaportu vererek Atina'dan Beyrut'a uçakla gönderdiler.”* Yine PKK'lı üst düzey sorumlulardan Nevzat Çiftçi güvenlik güçlerine verdiği ifadede; *“Yunanistan'da üst düzey personeller işimle bizzat ilgilendiler. Mesela pasaportumun çıkartılmasında bir Yunanlı general yardım etti”* demiştir. Yunanistan'ın PKK'ya verdiği bu desteğin gerekçesi, PASOK Milletvekili Dimitrios Vunatsos tarafından şu sözlerle izah edilmiştir: *“Düşmanımın düşmanı dostumdur”*, o dönem Yunanistan İçişleri Bakanlığı müsteşarı Kuluris ise; *“Başı böylesine büyük dertler içindeyken Türkiye ile boy ölçüşmemiz zor olmaz”* demiştir.²⁴⁹

Ayrıca The Sunday Times 30 Nisan 1995 tarihli yayınında; özellikle bomba eğitimi gören PKK'lı teröristlerin Atina'ya 75 km mesafede bulunan kamplarda kaldıklarını, eylem yapmak üzere adalar üzerinden Türkiye'ye geçtiklerini yazmıştır. 1991 ekim ayında Kıbrıs Rum Milli Muhafız Ordusu'nun eski komutanı Yunanlı emekli Korgeneral Dimitris Matafias Beka vadisinde PKK'lıları ve Abdullah Öcalan'ı ziyaret etmiş ve burada örgüte her türlü desteğin verileceğini garanti etmiştir. Bu durumu Abdullah Öcalan da ifadelerinde doğrulamıştır. Yine Abdullah Öcalan yakalandığında üzerinden Kıbrıs Rum Kesimi pasaportu çıkmıştır.²⁵⁰

Londra'da yayınlanan Sunday Ekspres gazetesi 19 Temmuz 1987 tarihli yayınında Kıbrıs Rum Kesimi'nde Filistinli, ayrılıkçı Kürt (PKK), Marksist kökenli Türk teröristlere kamplar kurulduğunu yazmış ve bir hafta sonra dönemin başbakanı Turgut Özal, Kıbrıs Rum kesiminde Türkiye'ye yönelik kamplar kurulduğunu ve bu

²⁴⁸ M. A. Bal, a.g.e., s. 189

²⁴⁹ Ali Galip Alçırtepe, **Yunanistan Kıbrıs Rum Kesimi PKK Üçgeni**, Esra Yayınları, Ankara, 1997, s. 47-48-49

²⁵⁰ Bayraktar, a.g.e., s. 181-182-183

teröristlere silahların Kıbrıs Rum Kesimi tarafından verildiğini belirtmiştir. Kıbrıs Rum Kesimi Enformasyon Dairesi Türk Masası Şefi ve Kürdistan’la Dayanışma Komitesi başkanı Theofilos Georgides 1990 yılında Beka vadisindeki PKK kampını ziyarete gittiğinde “*Kürtler’le Rumlar aynı kaderi paylaşıyor, ortak düşmanları Türkiye’ye karşı savaşıyorlar*” diyerek resmen işbirliğini açıklamıştır.²⁵¹

3.3.7. PKK Terör Örgütünün Gelir Kaynakları

PKK terör örgütü, uzun yıllar boyunca hala varlığını sürdürebiliyorsa, uluslar arası siyasi desteği ve para kaynağının iyi olması bu durumun en önemli nedenleri arasında gösterilebilir. Çünkü örgütün kadro ve teçhizat ihtiyacını karşılayabilmesi için finansal desteğinin ya da gelir kaynaklarının iyi olması gerekir. PKK gelir kaynakları; aidatlar, para ve mal bağışları, vergilendirme, cezalandırma, gasp ve soygun faaliyetleri, fidye almak için adam kaçırmalar, firmalar, müteahhitler ve şahıslardan, seyahat acentelerinden vergilendirme adı altında alınan paralar, silah ve uyuşturucu kaçakçılığından elde edilen gelirler, metropollerdeki doğu kökenli sanayici ve işadamlarından tehditle alınan paralar, yurt dışında ise; Yardım kampanyaları ve bağışlar, üye aidatları, tehdit, şantaj, gasp yoluyla elde edilen gelirler, kara para aklama faaliyetleri, örgüt adına çalıştırılan işyerleri, adam kaçırma ve fidye alma faaliyetleri, insan ticareti, işçi simsarlığı ve ilticacılardan alınan paralar, yabancı kurum ve kuruluşların maddi destekleri, sınır ticareti ve mültecilerden elde edilen gelirler ve örgüt yayınlarının fahiş fiyatla satılmasından elde edilen gelirler şeklinde özetlenebilir. Bu kaynaklardan uyuşturucu kaçakçılığı başta olmak üzere birkaçı üzerinde durmakta yarar vardır.²⁵²

3.3.7.1. Uyuşturucu Ticareti

Uyuşturucu ticareti PKK terör örgütünün en önemli gelir kaynaklarından. Örgütün 1984 ile 1997 arasında gerçekleştirdiği 205 kaçakçılık olayında, 2.5 ton eroin, 21 ton esrar, 4.5 ton baz morfin, 2 milyon kök Hint Kenevir, 22 asetik anhidrit, 277.000 amfetamin tablet ele geçirilmiştir.²⁵³

²⁵¹ Alçıtepe, a.g.e., s. 50-51

²⁵² Öcalan Davası İddianame, <http://www.belgenet.com/dava/gerekce13.html> (Erişim, Mayıs 2011)

²⁵³ Şehirli, a.g.e., s. 90

Milli Güvenlik Kurulu Genel Sekreterliği'ne sunulan, 5 Temmuz 1993 tarihli raporda ise örgütün bu kapsamdaki faaliyetleri ile ilgili şu ifadelere yer verilmiştir:²⁵⁴

“... PKK'nın Türkiye'de silahlı eylemlerini yoğunlaştırmasıyla birlikte, militan kadrolarının silah ve diğer lojistik ihtiyaçlarını temin için uluslar arası uyuşturucu şebekeleri ile temasa geçerek, Ortadoğu – Türkiye - Avrupa hattında bir uyuşturucu ticaretine yöneldiği gözlemlenmektedir. PKK bir yandan Lübnan / Bekaa'da kamp yerleri üzerindeki tarlalarda haşhaş ekimi yaparak elde ettiği uyuşturucu maddeleri Tripoli, Beyrut, Sayda gibi limanlardan deniz yoluyla Avrupa ülkelerine sevk ederken, diğer yandan Afganistan sınırındaki bölgede yerleşik olan Beludicilerden elde ettiği uyuşturucuları Türkiye üzerinden Avrupa 'ya göndermektedir (...) PKK 'nın uyuşturucu ticaretinden, yılda yaklaşık 2.5 trilyon TL. gelir sağladığı, elde ettiği bu paralarla örgütün silah ihtiyacını karşılamaya çalıştığı anlaşılmaktadır (...) PKK 'ya, uyuşturucu ticareti faaliyetlerinde en önemli desteği sağlayanlar arasında Ermeni asıllı Varujan Kumdagezer ile yine Ermeni asıllı Behçet Cantürk'ün yer aldığı dikkatleri çekmektedir. Bilindiği gibi, 1980'li yıllarda, Doğu Anadolu'da bir eroin imalathanesine yapılan baskında, Ortadoğu'nun en büyük imalathanelerinden biri ortaya çıkarılmıştır. Bu imalathanelerin sahibi Behçet Cantürk olarak bilinmektedir...”

Uyuşturucu ticaretinde özellikle Avrupa'da faaliyet gösteren örgüt, Doğu'dan, Afganistan'dan gelen uyuşturucu ham maddesini işleyip kullanılabilir hale getirerek, uyuşturucuyu Türkiye üzerinden Romanya'ya ve Romanya'dan da mensupları aracılığıyla tüm Avrupa'ya dağıtmaktadır. PKK'nın bu ticaretten çok yüksek meblağlar kazandığı bilinmektedir. Avrupa polisi EUROPOL, Avrupa çapındaki uyuşturucu pazarında PKK'nın ilk sırada yer aldığını ve uyuşturucu işinden yıllık 300 milyon dolar gelir elde ettiğini açıklamıştır. Hollandalı ve Alman devlet yetkilileri de PKK'nın Avrupa'da uyuşturucu ticareti yaptığını belirtir açıklamalarda bulunmuşlardır. PKK terör örgütü uyuşturucu ticareti faaliyetini Avrupa'da örgütlediği taşeron derneklere ve kulüpler vasıtasıyla yapmaktadır. İsminin yasak olmasından dolayı farklı isimlerle kurmuş olduğu taşeron dernek ve örgütler dağıtım görevini üstlenmekte ve bu organizasyonu sorunsuz bir şekilde yerine getirmektedirler. PKK'nın Güney Kıbrıslı kaçakçılarla kurmuş olduğu ilişkiler de uyuşturucu ağının bir başka kanadını oluşturmaktadır. Ortadoğu'dan çıkan

²⁵⁴ Mustafa Urlu, **21. Yüzyılda PKK Terör Örgütünün Türkiye'de Kullandığı Propaganda Strateji ve Teknikleri**, Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Marmara Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, İletişim Bilimleri Anabilimdalı, İstanbul, 2008, s. 64

uyuşturucu Avrupa'ya Güney Kıbrıs üzerinden gitmekte, Batı'dan gelen silahlar yine aynı güzergâhla PKK ve diğer terör örgütlerinin eline geçmektedir. Güney Kıbrıslı kaçakçıların PKK ile ilişkisi bu trafiği canlı tutmaktadır. Bunun karşılığında Güney Kıbrıs ve Ege adalarında üretilen uyuşturucu maddeler PKK elemanları tarafından Yunanistan üzerinden Avrupa ülkelerine dağıtılmaktadır.²⁵⁵

3.3.7.2. İnsan Kaçakçılığı

Yasadışı göç ve insan kaçaklığı da PKK'nın önemli gelir kaynakları arasındadır. Örgüt militan kadrolarını yurt dışına çıkararak, Romanya, Bulgaristan, Arnavutluk, Macaristan ve İtalya'da faaliyet gösteren insan kaçakçılığı yapan suç örgütleriyle yurt dışına çıkardığı mensupları aracılığıyla işbirliği yapmaktadır. PKK 12 yıl içinde yurt dışına 220 bin mülteci taşımıştır. Yurt dışına göç 1989 yılında en yoğun dönemini yaşamış, 1992 yılına doğru mülteci akımı yavaşlamıştır. Örgütün yurt dışı yapılanması Ortadoğu ülkelerinde Batı Avrupa ülkelerine kadar uzanmaktadır. Ayrıca bu hat uyuşturucu kaçakçılığı güzergahlarından olan Balkan rotasını kapsamaktadır. Dolayısıyla uyuşturucu kaçakçılığı ile insan kaçakçılığı aynı hat üzerinde yapılan birleşik faaliyetlerdir. Bu rota üzerinde bulunan ülkelerde örgütlenmiş PKK'lılar, örgüt adına çalışan dernekler ya da taşeronlar aracılığıyla yasadışı geçişlere yardım ve yataklık etmektedirler.²⁵⁶

1996 yılında eylül ayında Belçika'nın Anvers, Gand ve Brüksel kentlerinde 22 Türk fırınına yapılan baskında, bu fırınlarda kaçak olarak çalışan birçok Kürt çocuğun bulunduğu ve bu çocukların PKK hesabına çalıştırıldığı, ayrıca örgütün insan kaçakçılığı vasıtasıyla büyük paralar kazanmış olabileceği, yine yapılan bir operasyon neticesinde ele geçirilen belgelerden anlaşılmıştır.²⁵⁷

3.3.7.3. Bağış Toplama

Devlet kaynaklarına göre, örgüt için toplanan bağışlar, Türkiye'de bulunan sempatanlardan, bunun yanında Kürt kökenli iş adamlarından ve zenginlerden

²⁵⁵ Eren Okur, **Uluslararası Uyuşturucu Kaçakçılığı, Terörizm ve PKK'nın Rolü**, Bilge Adamlar Stratejik Araştırmalar Merkezi, 2008, <http://www.bilgesam.org/> (Erişim, Mayıs 2011)

²⁵⁶ İbrahim Üney, **Organize Suç ve Terörizm İlişkisi, PKK Örneği**, Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, s. 103-104 <http://www.belgeler.com/blg/rus/> (Erişim, Mayıs 2011)

²⁵⁷ Milliyet Gazetesi, **İnsan Taciri Örgüt**, 21.09.1996, s. 19

toplanmaktadır. Ayrıca uzun bir süre örgüt bölgede yapılan birçok ticari faaliyetten kendine pay almıştır. Bu haraç tarzındaki bağışların içinde Avrupa’da ve Kuzey Amerika’da toplananlar aslan payını oluşturmaktadır. Bu haraç ve bağış şeklinde toplanan paralar, başta Almanya, Fransa, İngiltere, İsviçre ve Danimarka ülkeleri olmak üzere geniş bir Avrupa coğrafyasında PKK’nın görevlendirdiği militanlarca vergi, bağış, yardım adı altında yürütüldüğü anlaşılmaktadır. Ayrıca insan kaçakçılığı faaliyeti ile göçmenlerden ve mültecilerden alınan paralar örgüt için büyük bir finans kaynağıdır.²⁵⁸

2001 yılında bir Emniyet Genel Müdürlüğü yetkilisi, PKK’nın mültecileri iyi bir gelecek vaadiyle kandırdığını ve bu insanlardan Avrupa’ya götürmek üzere 3000 Dolar civarında para talep edildiğini belirtmiştir.²⁵⁹

Ayrıca PKK, örgüte bağış yapan kişilere “ERNK bağış makbuzu” kesmektedir. Güvenlik güçlerinin yapmış olduğu operasyonlar neticesinde, PKK’nın siyasi yapılanması olan ERNK adına düzenlenmiş çok sayıda bağış makbuzu ele geçirilmiştir. Abdullah Öcalan yakalandıktan sonra ilgili makamlara verdiği ifadede, maddi yardım olarak aldığı bağışları itiraf etmiştir. Öcalan ifadesinde; "*Tatlıses Turizm'in İstanbul bağlantılı ve gönüllü yardımlarını gördük. (...) "Toprak Holding (Halis Toprak)'ın parasal yardımlarını zaman zaman gördük. (...) Batman'da petrol sendikaları iyi dosttur. Örgüte zaman zaman yardımları oldu. (...) Antalya'da da geniş yatırımlara giren Ceylan Holding'in birçok yardım ve katkılarını gördük...*"²⁶⁰

²⁵⁸ Ergül, a.g.e., s. 203

²⁵⁹ Milliyet Gazetesi, 5 Soru 5 Cevap, 18.02.2001, s. 17

²⁶⁰ <http://www.hanemiz.com/ozel-kuvvetler-istihbarat/148456> (Nisan 2011)

4. PKK'NIN SİYASALLAŞMA HAREKETLERİ VE KENT FAALİYETLERİ

4.1. Öcalan'ın Yakalanmasından Sonra PKK'da Yaşanan Gelişmeler

Terör örgütü PKK, ilk silahlı eylemi Eruh baskınıyla başlayan (1984) ve Abdullah Öcalan'ın yakalanmasına kadar (1999) geçen sürede düşük yoğunluklu çatışma konseptinde değerlendirilebilecek farklı şiddet stratejileri benimsemiştir. PKK'nın bu çatışma stratejileri şu şekilde dönemlere ayrılabilir:²⁶¹

- 1984- 1989 arasında bölge halka yönelik yoğun terör,
- 1989-1995 arasında güvenlik güçlerini hedef alma ve gerilla aşamasına geçme çabaları,
- 1995-1999 arasında, bölge dışı özellikle Türkiye'nin batısında büyük kentlerde yoğun terör uygulama.
- 1999 ve sonrasında ise; terör, pasif itaatsizlik ve siyasallaşma sürecidir.

Terör örgütünün strateji değişikliğine gitmesinin temel sebebi, istenilen düzeyde halk desteğini sağlayamamış olmasıdır. Yine bu dönemsel stratejilerin nihai amacı topyekün bir savaş için yeterli halk desteğini sağlamaktır. Düşük Yoğunluk Çatışma konusu bölümünde ve Gerilla savaşı kısmında da belirtildiği üzere, DYÇ'lerde halk, çatışmanın belirleyici unsurudur. PKK da bu strateji ve politika doğrultusunda örgütlenmiş ve faaliyet yürütmüş/yürüten bir örgüttür.

PKK'nın elebaşı Abdullah Öcalan'ın 15 Şubat 1999 tarihinde yakalanarak, Türkiye getirilmesinden sonra, örgüt için amaç, politika ve strateji açısından yeni bir dönem başlamıştır. Zira örgütün liderinin Türkiye tarafından ele geçirilmesi, bu savaş konseptinde PKK'nın askeri bakımdan mağlup edildiğini göstermektedir.

Abdullah Öcalan'ın yakalandıktan sonra “*devletime hizmet etmeye hazırım, benim annem de Türk, halkların kardeşliği, akan kanın durdurulmasında üzerime düşeni yapmaya hazırım*” ve “*demokratik cumhuriyet*” gibi ifadeleri bu askeri yenilgiyi teyit eder niteliktedir.²⁶²

²⁶¹ İhsan Bal, **Alacakaranlıkta Terörle Mücadele Ve Komploları Teorileri**, USAK Yayınları, Ankara, 2006, s. 180

²⁶² İhsan Bal, **PKK Terör Örgütü: Tarihsel Süreç ve 28 Mart Diyarbakır Olayları Analizi**, a.g.e., s. 79

PKK ise, Abdullah Öcalan'ın “bölünme değil birlik”, “düşmanlık değil çözüm için güçlendirme”, “demokratik kurtuluş”, “demokratik cumhuriyet” gibi avukatları aracılığıyla bildirdiği görüşleri karşısında, önce Öcalan'ın esaret altında olduğu gerekçesiyle bu talimatların geçersiz olduğunu açıkladıysa da daha sonradan yaptıkları görüşmede, Öcalan'ın görüşlerini kayıtsız şartsız kabul etmişlerdir.²⁶³

Abdullah Öcalan da, yargılama sürecinde ve sonrasında taktik olarak, uysal bir tavır takınmış, ve “**Bağımsız Kürdistan**” veya “**Federasyon**” tezlerinden vazgeçtiğini, amacının “**Kürtlerin kültürel hakları ve kurucu ulus**” olarak kabul edilmesi ile sınırlı olduğunu, Türkiye ulusu kavramının benimsenmesinin sorunu çözeceğini ileri sürmüştür. Öcalan'ın yakalanmasından sonra askeri operasyonlarla ağır darbe alan örgüt ise Abdullah Öcalan'ın 2 Ağustos 1999 tarihinde “ateşkes ve Türkiye'yi terk et” yönündeki talimatıyla, silahlı elemanlarıyla yurt dışına çekilmiş ve yargılama sürecini izlemeye başlamıştır.²⁶⁴

Abdullah Öcalan'ın Örgüte Çağrı Metni:²⁶⁵

“2 Ağustos 1999'da silahlı çatışmaya son verme çağrım, gerek ülkemizin devlet ve toplum yapısındaki doğuracağı sonuçlar ve gerekse de PKK'nın ideolojik ve örgütsel bünyesinde doğuracağı gelişmeler açısından hayatidir. Bunun basit taktik amaçlarla yapılmadığını özellikle belirtmek isterim. Stratejiktir. Önümüzdeki süreçte yaşanacak gelişmeler bunu gösterecektir.

Zamanlama olarak 1 Eylülün seçilmesi pratik hazırlıkların pazarlıkların yapılması, güçlerin hazırlığını yapabilmesi, birliklerle haberleşme içindir. Böyle bir zamana ihtiyaç vardır. Ama yine de duyan tüm birlikler çekilmeye başlayabilirler.

Neden teslim ol değil de sınır dışına çıkma biçimindeki yaklaşımlar işi yokuşa sürme anlayışıdır. Olumsuz bir yaklaşımdır. Gerçekçi olmadığı gibi pratik hiçbir değeri ve uygulama şansı yoktur. Çıkmazı derinleştirmeye hizmet edecektir. Kaldı ki Türkiye bile on bin gerillayı teslim almaya hazır değildir. Dolayısıyla sınırların dışına çıkma herkes için olumludur. Güçlerin içeride olması halinde provokasyonlar

²⁶³ Güler, a.g.e., s. 84

²⁶⁴ Ümit Özdağ, **Türk Ordusu PKK'yı Nasıl Yendi? Türkiye PKK'ya Nasıl Teslim Oluyor? Askeri Galibiyetten, Siyasi Mağlubiyete**, Kripto Yayınları, Ankara, 2010, s. 167-168

²⁶⁵ Güler, a.g.e., s. 85

devam eder. PKK güçlerinin sınır dışına çıkması durumunda provokatörler ortada kalır. Netlik doğar. Türkiye için en uygun çözümdür. Çünkü ikili oynayanlar var ve bunlar etkinliklerini yitirirler. Ayrıca gerek devletin yapacağı reformlar ve yasal düzenlemeler gerekse PKK'nın kendi içinde yapacağı demokratik dönüşüm hazırlıkları için sınır dışında bir hazırlığa hayati ihtiyaç vardır.”

Abdullah Öcalan, bu çağrısında, “geri çekilme taktik değil stratejik” diyerek köklü bir strateji değişikliğine gidileceğini, “demokratik dönüşüm” şeklindeki ifadesi ile de bu değişimin yönünü tayin etmiştir. Örgüt de, Öcalan’ın 13 Temmuz tarihli mektubu doğrultusunda, 23-29 Temmuz 1999 tarihli Merkez Komite toplantısı adıyla bir toplantı gerçekleştirmiş ve Olağanüstü Kongreye gitmeyi ve bu kongrede, Öcalan’ın görüş ve istekleri doğrultusunda “*silahlı mücadelenin yerine siyasal mücadeleyi esas almayı hedeflemiştir.*” Toplantı sonunda, Abdullah Öcalan’ın görüşlerine dayandırılan bir bildiri ile, “*Cepheden savaşım ve silahlı mücadelenin vazgeçilmez tek yöntem olma gerçeği aşıldı. Bazen silahlı mücadele yolu bir zorunluluk olarak kullanılsa da, geride bıraktığımız yüzyıl gerçeğinde olduğu gibi, ağırlıklı ve süreklilik gösteren özelliğini kaybetmiştir.*” denilerek, komite tarafından alınan kararlar özet halinde açıklanmıştır.²⁶⁶

Örgüt ise siyasallaşma olarak ortaya çıkan stratejik değişikliği, PKK’nın silahlı faaliyetlerinin sonucunda, yeterli sosyal siyasal zeminin oluşmasına bağlamıştır. Örgüt kaynaklarına göre siyasallaşma süreci şu şekilde ifade ediliyor:²⁶⁷

“Dünyadaki gelişmelerin, Ortadoğu’daki durumun, Kürdistan’daki gelişmelerin değerlendirilmesinden doğdu bu siyaseti birinci plana alma. 1970’lerin ‘80’lerin koşullarında siyaseti öne almak mümkün değildi. Siyaset yapacak gücü yoktu Kürt halkının. Sözle Kürt halkını o düzeye getirmenin ortamı da yoktu. Propagandaya, inkâr ve imha siyaseti silahlı saldırı yapıyordu. O nedenle o zaman silahın önde olması, birinci olması yanlış değildi. Doğruydü. Öyle olduğu zaman silah yine önde olur. Kimse sanmasın ki, hiçbir zaman olmaz. Öyle olur, ama durum değişti işte. Yürütülen mücadeleyle, çalışmalarla Kürdistan’da önemli gelişmeler oldu. Hem ruhta, hem bilinçte, hem örgütlülükte gelişme, ilerleme yaşandı. Demokratik siyaset yapmanın zemini ortaya çıktı. Bu geçmiş mücadelenin ortaya

²⁶⁶ Törel, a.g.e., s. 162

²⁶⁷ HPG-BİM, *Silahlı Mücadele Tarihimiz ve Komuta Sorunlarımız*, 2006, s. 80

çıkardığı bir zemindir. Onun birikim üzerinde oluyor. Onun birikimi anlamına geliyor. Bu kadar bir birikim ortaya çıkardı. Stratejik değişiklik böyle gündeme geldi.”

Abdullah Öcalan’ın yakalanmasıyla terör örgütünde ortaya çıkan stratejik ve taktik değişiklikleri örgütün sözde kongrelerinde görmek mümkündür.

4.1.1. PKK’nın 7. Kongresi (Şubat 2000)

PKK, 12 Ocak tarihinde 57. Hükümet tarafından Öcalan’ın infazıyla ilgili alınan siyasi kararın ardından 7. Kongresini gerçekleştirdi. Öcalan’ın idam edilmeyeceğinin anlaşılmasıyla örgüt, Öcalan’ın yeni stratejisini benimsediğini açıkladı.²⁶⁸ Öcalan’ın savunma olarak sunduğu kitap ve 4 Aralık 1999’da örgüte gönderdiği politik rapor, kongrenin niteliğini belirledi. Köklü stratejik değişimi hedefleyen örgüt, Marksist parti örgüt modeli ve klasik ulusal kurtuluş stratejisinden vazgeçti, “zor” yeniden tanımlandı, meşru savunma dışına çıkmama kararı alındı. Önceden devleti yıkma hedeflenirken, artık devletin demokratik dönüşümü esas alınacaktı. PKK bağımsız Kürdistan veya federe Kürdistan yerine sınırların korunması suretiyle ortak vatanda “Demokratik Cumhuriyeti” inşa etmeyi amaçlamıştı. Kongrede alınan kararlardan bazıları ise şunlardır;²⁶⁹

- Askeri strateji açısından silahlı mücadele birincil önemini kaybetti, onun yerini siyasi mücadele (**Serhildan-Sivil İtaatsizlik**) aldı.
- Partinin yeni stratejisi temel mücadele tarzı demokratik siyasal mücadele olarak kabul edildi.
- Silahlı mücadele yapılanması olan ARGK’nın, Türkiye’nin demokratik dönüşümüne ve Kürt sorununun çözümüne bağlı olan varlığının **HPG-Halk Savunma Gücü** biçiminde yeniden düzenlenmesi kararı alındı.
- Cephe örgütlenmesi olan ERNK’nın yerine DHB-Demokratik Halk Birlikleri örgütlenilecekti.
- Abdullah Öcalan oybirliğiyle yeniden partinin genel başkanı seçildi.

²⁶⁸ Özdağ, Türk Ordusu PKK’yı Nasıl Yendi? Türkiye PKK’ya Nasıl Teslim Oluyor? Askeri Galibiyetten, Siyasi Mağlubiyete, **a.g.e.**, s. 168

²⁶⁹ Güler, **a.g.e.**, s. 87-88

- PKK'nın KADEK (Kongreyi Azadi u Demokrasiya Kürdistan-**Kürdistan Özgürlük ve Demokrasi Kongresi**) ile yeniden yapılanmasını düzenleyen yeni bir tüzük hazırlanmasına karar verildi.
- PKK-KADEK bayrağı kırmızı zemin üzerinde sol üst köşede bir güneş içinde yer alan kırmızı bir yıldız şeklinde belirlenmesi kararları alınmıştır.

Örgütün 7. Kongresi PKK'nın kuruluşundaki 1. Kongre gibi “Yeniden Kuruluş” kongresi niteliğindedir. Ayrıca örgüt içindeki dağılma ve zayıflamanın önüne geçmesi açısından örgüte fayda sağlamıştır. Yine kongrede alınan kararlara bakıldığında, Abdullah Öcalan'ın yakalandıktan hemen sonra ve cezaevinden avukatları aracılığıyla kamuoyuna ve örgüte gönderdiği mesajlarla, örgütün siyasal faaliyetlere yöneldiği ve Öcalan'ın görüşlerinin kongrede kabul edildiği anlaşılmaktadır. Ayrıca örgütün *Kürdistan'a barış* amacıyla genel bir kampanya başlatılması kararı aldığı ve bu çerçevede tüm Kürt halkının ve demokratik örgütlerin bu amaç çerçevesinde örgütlendirileceği belirtilmektedir. Yine alınan kararlarda PKK'nın yıllardır sürdürdüğü silahlı faaliyetlerden dolayı takılan **terörist** imajını başta yurtdışı ve iç kamuoyunda KADEK yapılanmasıyla silmek, Kürt gruplarını yanına çekerek Ortadoğu' da bir güç odağı oluşturmak ve Türk halkından ayrı tuttukları Kürt halkına kültürel, dil, eğitim ve benzeri birtakım siyasi haklar sağlama söylemleriyle Kürt halkının tek savunucusu ve sözcüsü kimliğini kazanma amacı güttüğü anlaşılmaktadır.²⁷⁰

4.1.2. PKK'nın 8. Kongresi (4-10 Nisan 2002) -(KADEK' in 1.Kongresidir)

Terör örgütü, 4-10 Nisan 2002 tarihinde gerçekleştirmiş olduğu 8. Kongre' sinde almış olduğu kararla Kürdistan'ın coğrafi bir terim olarak ele alındığını, bu coğrafyadaki hiçbir ülkenin toprak bütünlüğüne karşı olmadıklarını, terör örgütünün silahlı kanadı olan HPG-Hezen Paristina Gele-*Halk Savunma Güçlerinin* bu coğrafyanın herhangi bir yerinde konuşlanabileceğini, **belirtilen hedeflere siyasal ve kitlesel mücadele ile ulaşılabileceğini**, ancak buna karşı durulduğu takdirde HPG-Hezen Paristina Gele-*Halk Savunma Güçlerinin* devreye gireceği ve sözde Kürt sorunu

²⁷⁰ İstanbul Valiliği-İEM, a.g.e., s. 368-369

önünde engel olan, Kürdistan'ın tüm parçalarındaki feodal zihniyetle mücadelede kararlı oldukları belirtilmiştir. Genel olarak kongre kararları ise şunlardır:²⁷¹

- PKK(KADEK)'in Genel Başkanlığına getirilen Abdullah Öcalan'ı da kapsayacak şekilde bir genel affın çıkarılması,
- İdamın koşulsuz kaldırılması,
- Kürtler üzerindeki sözde inkar ve imha politikalarından vazgeçilmesi,
- Kürt kimliğinin tanınarak Kürt dili ve kültürü üzerindeki baskıların son bulması ve bunların gelişiminin anayasal güvenceye kavuşturulması,
- Terör örgütünün son dönem stratejisine karşı çıkararak hizip düşen kişilere de yeniden PKK(KADEK) etrafında birleşmeleri için çağrı yapılması,
- Geçici köy korucuları için kendilerince genel bir af çıkarılması,
- Kürt kimliği, dili ve kültürü üzerindeki baskıların terörizm olarak değerlendirildiği,

Ayrıca bu kongrede örgütün genel başkanlık konseyi üyelerinde ve sayılarında değişiklik yapılmış, bu kongre sonrasında başkanlık konseyi üyeleri (3)' ü kadın olmak üzere toplam (11)' e yükseltilmiş, yine daha önceden (41) olan parti meclisi üye sayısı (51)' e çıkartılmıştır.

4.1.3. PKK'nın 9. Kongresi (27 Ekim-6 Kasım 2003)= (KADEK' in 2.Kongresi) (KONGRA-GEL' in 1.Kongresi)

ABD'nin, 09.12.2002 tarihinde PKK'nın yanında KADEK'i de terör örgütü listesine dahil etmesi,²⁷² devamında yine ABD tarafından AB'nin KADEK'i terör listesine alması için Türkiye'ye destek vereceğini açıklama yapılması, KADEK'in finans sağlamak için başvurduğu, haraç alma ve kaçakçılık gibi faaliyetlerini sona erdireceğini, ortak operasyon yapılabileceği şeklindeki açıklamaları neticesinde KADEK üzerindeki baskı artırılmış ve örgüt,²⁷³ olağanüstü olarak toplanarak

²⁷¹ A.e. s. 369-370

²⁷² Yasemin Çongar, **ABD KADEK'i Terör Listesine Aldı**, Milliyet, 10.12.2002, s. 19

²⁷³ Milliyet Gazetesi, **PKK İçin Beş Aşamalı Plan**, 28.09.2003, s. 18

KADEK'in kendini fesh ettiğini açıklamıştır.²⁷⁴ Türk askeri kaynaklar ise örgütün yakında “**siyasallaşma faaliyetlerine**” hız vereceği, ayrıca örgütün silahlı kanadı “Halk Savunma Kuvvetlerini” özerk bir yapıya kavuşturarak, terör örgütü sıfatından kurtulmaya çalıştığı değerlendirilmesini yaptı.²⁷⁵ İsmi KONGRE-GEL (Kürdistan Halk Kongresi) olarak değiştiren örgüt, 9. Kongrede genel olarak şu kararları almıştır:²⁷⁶

- KONGRE-GEL'in başkanlığına Zübeyr Aydar'ın getirildiği,
- KONGRE-GEL'in program, tüzük, reformlar “Demokratik Toplum Koordinasyonu” ve “Demokratik Haklar Bildirgesi'nin” kabul edildiği,
- Örgütün yeni bayrağının kırmızı yeşil zemin üzerine sarı güneş olarak kabul edildiği,
- Başkanlık sisteminin benimsenerek, Kurumsal Genel Başkanın Abdullah Öcalan olarak belirlendiği,
- **Kürt sorununun siyasi çözüme dayandığı,**
- Silahlı kanat olan HPG'nin özerk bir şekilde varlığını sürdüreceği, ancak siyasi kararlara bağlı kalacağı,
- Silahlı mücadelenin bırakılmak istendiği, ancak bunun Türkiye ve diğer bölge ülkelerinin atacağı olumlu siyasi adımlara bağlı olduğu, bunun için ABD'den arabuluculuk beklendiği,

Örgüt bu kararlarla, siyasi mücadelenin altını bir kez daha çizmiş ve silahlı kanat olan HPG'ye özerklik vererek, silahlı eylemlerden partinin ayrı tutulması, kendilerinin sadece siyasi bir yapılanma olarak algılanmasını amaçlamıştır. Ancak HPG ve KONGRE-GEL'in üst yöneticilerinin aynı olduğu görülmektedir.

4.1.4. PKK'nın 10. Kongresi (16-26 Mayıs 2004)

PKK/KONGRA-GEL'de **Muhafazakarlar** ve **Reformcular** adı altındaki hizipleşmelerin ortaya çıkması sebebiyle, Abdullah Öcalan'ın talimatları doğrultusunda *yeniden inşa komitesi* kurulmuş ve örgütün yeniden inşa edilmesi için

²⁷⁴ Güler, a.g.e., s. 96

²⁷⁵ Milliyet Gazetesi, **PKK Olmadı, KADEK O da Olmadı, KHK...**, 12.11.2003, s. 19

²⁷⁶ Ergül, a.g.e., s. 178-179

örgüt içerisinde örgüte bağlı 500-600 kişilik genç bir grubun HPG' nin başında bulunan CEMAL KOD Murat Karayılan başkanlığında, örgütün üst düzey mensupları, PKK/KONGRA-GEL terör örgütünün yapılacak olan kongresi için hazırlık çalışmaları yapmışlardır. 16-26 Mayıs 2004 tarihleri arasında PKK/KONGRA-GEL K. Irak Kandil Dağı'nda 2. Kongre'sini gerçekleştirmiştir.²⁷⁷

Örgütün 10. Kongresinde genel olarak şu kararlar alınmıştır:²⁷⁸

- 28 Mayıs 2004 tarihli açıklamayla sözde ateşkes tek taraflı olarak bozulmuştur.
- Amed, Botan ve Dersim alanlarının sözde gerillaların üslenme yeri olduğu, bu bölgelere güvenlik güçlerinin girmesi halinde saldırıyla karşılık verileceği,
- Sivillere ise herhangi bir saldırıda bulunulmayacağı kararı alınmıştır.

Ayrıca Zübeyr Aydar tekrar örgütün genel başkanlığına seçilmiştir.

Örgüt ateşkesi bitirme kararını Merkezi Almanya'da bulunan Mezopotamya Haber Ajansı (MHA) vasıtasıyla, *Halk Savunma Kuvvetleri (HPG) Kürt sorununun demokratik, siyasal çözümünü sağlamak amacıyla Abdullah Öcalan tarafından 1 Eylül 1998 tarihinde başlatılan tek taraflı ateşkes sürecinin sona erdirmiştir.* Diye duyurdu. HPG, ateşkesin sona erme gerekçesini ise, "*1 Eylül 1998 tarihinde resmen başlattığımız ve 2 Ağustos 1999 tarihinde gerilla güçlerimizi Türkiye sınırları dışına çekerek kapsamını genişlettiğimiz tek taraflı ateşkes taahhüdümüz, Türk devletinin son süreçte sergilediği siyasi ve askeri yaklaşımlardan kaynaklı olarak ortadan kalkmıştır.*" Şeklinde açıklamıştır.²⁷⁹

4.1.5. PKK'nın 11. Kongresi (28 Mart- 4 Nisan 2005)

Terör örgütü PKK/KONGRE-GEL 11. Kongresinde yeniden PKK olarak kurulmuştur. Oluşturulan yeni tüzüğe göre;²⁸⁰

²⁷⁷ İstanbul Valiliği, İEM, a.g.e., s. 371

²⁷⁸ Mutlu Akkurt, **PKK Terör Örgütünü Gençlik Yapılanması**, IQ Kültür Sanat Yayıncılık, İstanbul, 2010, s. 67

²⁷⁹ **PKK/KADEK Ateşkesi Bitirdi**, Hürriyet, 29.05.2004
<http://hurarsiv.hurriyet.com.tr/goster/ShowNew.aspx?id=229487> (Erişim: Mayıs 2011)

²⁸⁰ Güler, a.g.e., s. 100

- 1- Örgütün adının Partiye Karkeren Kürdistan (Kürdistan İşçi Partisi) kısa adının PKK olduğunu,
- 2- Örgütün amblemi, kırmızı zemin üzerine oturtulmuş sarı güneş içinde kırmızı yıldız şeklinde olduğu,
- 3- Örgütün amacının ise özetle; Kürdistan üzerinde egemen devletlerin küçültülerek demokrasiye duyarlı hale getirilmesi.

Ayrıca örgüt Abdullah Öcalan'ın talimatları doğrultusunda KKK (Koma Komalen Kürdistan-Kürdistan Demokratik Konfederalizmi) adı altında yeni bir yapılanmaya gitmiştir.²⁸¹

4.2. PKK'nın Partiler üzerinden Yürüttüğü Siyasallaşma Çabaları

Abdullah Öcalan yakalandıktan sonra ve yine yukarıda bahsettiğimiz gelişmeler neticesinde, örgüt siyasal mücadelenin esas alındığını açıklamış ve bu doğrultuda faaliyetlerini siyasal alana kaydırma çabaları içine girerek, sözde Kürt partisi olarak faaliyetlerini devam ettirmeyi hedeflemiştir.²⁸²

Esasında bu stratejik kayma Öcalan yakalanmadan önce ve yakalandıktan sonra Türkiye Cumhuriyeti makamlarınca dile getirilmiştir. 1998 yılında T.C. Dışişleri Bakanlığı'nca, Avrupa çevrelerinin PKK'yı şiddet zemininden çekerek siyasi zemine kaydırmaya teşvik ettiği belirtilmiştir.²⁸³

Öcalan yakalandıktan sonra da, 2000 yılının aralık ayında yine dönemin Başbakanı Bülent ECEVİT, Genelkurmay Başkanı Hüseyin KIVRIKOĞLU ile görüşükten sonra; PKK'nın siyasallaştığı yönünde kaygılarının olduğunu, terör eylemlerinde başarılı olamayınca siyasal etkinliklere ağırlık verdiğini ve Avrupa ülkelerindeki bazı çevrelerin örgüte destek verdiğini söyledi. Genel Kurmay Başkanlığı'nın ise "2000 Yılı İç Güvenlik Harekatı Değerlendirmesi"nde "*PKK'nın siyasallaşması terörün ikinci boyutudur. PKK bu faaliyetlerinde etnik kimlik, ana dilde eğitim, radyo TV yayını toplumu ikna etme teması olarak kullanıyor. PKK'yu cesaretlendiren gelişmeler, Türkiye'nin AB'ye giriş sürecinde yaşanmakta.*"

²⁸¹ A.e., s. 100

²⁸² Törel, a.g.e., s. 151

²⁸³ Milliyet Gazetesi, **Terörden Siyasi Zemine**, 15.11.1998, s. 20

Şeklindeki görüşlerle, örgütün siyasallaşma faaliyetlerinden duyulan kaygıya ve bu yeni sürecin uluslar arası boyutuna dikkat çekilmiştir.²⁸⁴

Yine 27.11.2001 tarihinde yapılan MGK toplantısında askeri kanat tarafından, PKK'nın süratle siyasallaşma çabası içinde olduğu, HADEP'in bu sürecin bir ürünü olduğu, ayrıca örgütün "sivil itaatsizlik" şeklinde bir politikayı uygulamaya çalıştığı, sivil direniş eylemlerinin düzenleneceği belirtilmiştir.²⁸⁵

Devlet makamlarında bu şekilde kaygılar yaşanırken PKK'nın siyasallaşması bazı çevrelerce olumlu karşılanmıştır. Bunun sebebi ise siyasallaşma faaliyetinden, örgütün silahlı faaliyetleri tamamen bırakacağı ve ideolojisini legal siyaset zemininde savunacağı anlaşıldığındandır. Oysa PKK bu girişimi ile şiddeti legal parti, dernek ve bezeri kuruluşlarla şehirlere yaymayı, kırdaki şiddet ile şehir faaliyetlerini birleştirmeyi düşünmektedir. Gerilla savaşı bölümünde anlatılan cephe birliği ilkesi ile özdeş bu stratejinin amacı; devlet ile hem kırdaki hem şehirde hem de siyasi olarak meclis gibi kürsü serbestisinin olduğu alanlarda mücadele etmek ve bu farklı cephe faaliyetleriyle daha çok kişiyi PKK ideolojisi çerçevesinde örgütlemeyi hedeflemektedir. Netice itibarıyla örgüt, siyasal partiler ve bu partilerin gençlik kolları, yine partilerin ve organlarının şemsiyesi altında kitle organizasyonları, üniversite yapılanmaları ve sokak faaliyetleriyle örgütsel mücadeleyi ve şiddeti ülkenin dört bir yanına yaymayı amaçlamaktadır.

PKK terör örgütü Türkiye'de 1990'lı yılların başından itibaren Halkın Emek Partisi (HEP), Demokrasi Partisi (DEP), Özgürlük ve Demokrasi Partisi (ÖZDEP), Halkın Demokrasi Partisi (HADEP), Demokratik Halk Partisi (DEHAP) ve (Demokratik Toplum Partisi) DTP isimleri altında partileşerek yoluna devam etmektedir.²⁸⁶ Bunlardan sadece HADEP ve DTP'ye yer verilecektir. Zira sadece partilerin isimleri farklıdır, faaliyetleri ve siyasetçiler ise hemen hemen aynıdır.

²⁸⁴ Milliyet Gazetesi, **Serzenişe Gerek Yok**, 12.12.2000 s. 22

²⁸⁵ Fikret Bila, **MGK'da Neler Konuşuldu**, Milliyet, 28.11.2001, s. 16,

²⁸⁶ Taha Özhan ve Hatem Ete, **Kürt Meselesi Problemler ve Çözüm Önerileri**, Seta Analiz Dergisi, Sayı: Kasım 2008, s. 8

4.2.1. PKK - HADEP İlişkisi

Öcalan, siyasallaşma sürecine katkı sağlaması için siyasallaşma konusunda önemli gördüğü hususları ve stratejileri taraftarlarına aktarabilmek amacıyla yargılanma aşamasında yaptığı açıklamaları da kapsayan *Kürt Sorununda Demokratik Çözüm* adlı bir kitap yayınlamıştır. Öcalan bu kitabında özetle şu görüşlere yer vermiştir:²⁸⁷

.....Silahlı mücadele geçerliliğini kaybetmiş yerini siyasal mücadele almıştır....Kürt sorununda bağımsızlık yerine Türkiye'nin üniter yapısı içinde Kürt kimliği yasalarla tanınmalıdır... Kürt kimliği ve Kültürünün gelişmesi için eğitim ve iletişim sağlanmalıdır.... Siyasal alanda Kürt kimliğini temsil edecek yasal partilere izin verilmelidir....

Nitekim Diyarbakır Belediye Başkanı seçilen Feridun Çelik yayınladığı Belediye Bülteninde şu ifadeleri kullanmıştır: *Sonucu önceden belli olmakla birlikte, nihayetinde yaşadıklarımız yine de seçimdi. Seçim döneminin engelleme ve zorluklarını bir yana bırakmak istiyorum. Yaşayanlar biliyor, deşmenin anlamı yok.....Çok canlı siyasal ilişkilerden süzülerek gelen bir geleneğin belediyelerdeki temsilcileri olduğumuzu göz ardı etmeden kentimizi de kendimizi de birlikte yönetiyoruz yöneteceğiz.* diyerek siyasallaşma faaliyetlerine HADEP'li belediyelerin de katkılarının olacağını bu şekilde beyan etmiştir.²⁸⁸

Daha sonra PKK'ya yurt içi ve yurt dışında destek verdikleri ve PKK'nın Diyarbakır'daki örgütlenmesine yardımcı oldukları gerekçesiyle HADEP'li Diyarbakır Büyükşehir Belediye Başkanı **Feridun Çelik**, Siirt Belediye Başkanı **M. Selim Özalp**, Bingöl Belediye Başkanı **Feyzullah Karaaslan** ile Diyarbakır Büyükşehir Belediye Başkan Yardımcısı **Ramazan Tekin** gibi isimlerin de aralarında bulunduğu 22 kişi hakkında dava açılmıştır. İddianameye göre HADEP'li bu siyasilerin, PKK terör örgütünün siyasi kanadı ERNK'nin Diyarbakır'daki yapılanması içerisinde yer aldıkları, ERNK'in Diyarbakır birim sorumlusu olan “**Mahsun**” kod adlı **Abdülkadir Güzel**'in, HADEP Diyarbakır İl Başkanlığı ve Diyarbakır Büyükşehir Belediye Başkanlığı ile örgüt arasında irtibatı sağladığı belirtilmiştir. Ayrıca 30 kişilik partili bir gurubun 18 Aralık 1999 tarihinde terör

²⁸⁷ Törel, a.g.e., s. 152

²⁸⁸ A.e., s. 151

örgütünün Avrupa sorumlusu **Murat Karayılan**'la da görüşerek örgütün sözde 7'nci kongresiyle ilgili görüş alışverişinde buldukları iddia olunmuş²⁸⁹ ve üç belediye başkanı ve diğer şahıslar hakkında PKK'ya yardım ve yataklık suçuyla ilgili 15'er yıl hapis cezası istenmiştir.²⁹⁰

Abdullah Öcalan da savunmasında HADEP ile örgüt arasında ilişki olduğunu kabul etmiştir. Öcalan'ın HADEP'le ilgili sözleri:²⁹¹

“HADEP Pekeke'nin tabanı üzerinde politika yaptı. HADEP içerisinde Pekeke'ye kırsala elaman temini yönünde çalışmalar yapmış olabilir ama resmi Pekeke kuruluşu diyemeyiz.”

Yine Öcalan, savcılık ve mahkemedeki beyanlarında PKK-HADEP ilişkileri hakkında açıklamada bulunmuş, HADEP'in kuruluşu sırasında para yardımı yaptıklarını, HADEP'in Gençlik ve Kadın Komisyonları'nda yapılan eğitim faaliyetlerinin PKK görüşüne uygun olduğunu, HADEP'in il ve ilçe teşkilatlarında, yurtdışı kampları ve kırsala eleman gönderme faaliyetlerinin yürütüldüğünü ve halen cezaevinde hükümlü olan PKK mensubu Sabri Ok'un HADEP'lilere talimat verdiğini söylemiştir.²⁹²

HADEP'in bu faaliyetleri sebebiyle, 13 Mart 2003 tarihinde Anayasa Mahkemesi tarafından, Halkın Demokrasi Partisi'ni (HADEP) terör örgütü PKK'ya yardım ve destek sağlayarak ülke bütünlüğüne aykırı fiillerin odağı haline geldiği gerekçesiyle temelli kapatmıştır.²⁹³

4.2.2. PKK - DTP İlişkisi

Terör Örgütü PKK'nın Kürtçü partilerle ilişkisi HADEP'ten sonra DTP ile devam etmiştir. Hatta DTP'nin ismini bile Abdullah Öcalan belirlemiştir. Öcalan 05.05.2004 tarihinde avukatlarıyla yaptığı görüşmede, *“Evet. Yeni bir parti gerekiyor. İsmi Demokratik Toplum Partisi olabilir. Ama tabandan gelecek. Özgür Parti kendini fesheder. Diğeri (HADEP) zaten kapatılma durumu var. Bu temelde*

²⁸⁹ Hürriyet Gazetesi, **Suçlama: PKK'ya Destek**, 25.04.2000

²⁹⁰ Sabah Gazetesi, **HADEP'li Üç Başkana 15'er Yıl Hapis İsteniyor**, 25.04.2000

²⁹¹ Tekin, **a.g.e.**, s. 279

²⁹² Türkiye Gazetesi, **HADEP'e PKK Yardımı**, 25.03.2000

²⁹³ Zaman Gazetesi, **HADEP kapatıldı, Sabih Kanadoğlu DEHAP için de kapatma davası açtı**, 04.03.2003

tartışmalar yürütsünler. Daha sonra bunları daha detaylı açarız. Kongre öncesi tartışmaları yürütsünler. Geniş katılımlı delegeler oluşturulur. Bu delegeler kurucular kurulunu seçer. Yeni partinin programını savunmamdan olduğu gibi uyarlayabilirler.” şeklinde beyanda bulunmuş ve bu sözler talimat olarak değerlendirilmiş olacak ki yeni parti Demokratik Toplum Partisi adıyla kurulmuştur.²⁹⁴ DTP'nin Abdullah Öcalan ve PKK ile aralarındaki bağı, parti yetkililerinin eylem ve söylemlerinde de görmek mümkündür.

DTP'li Cizre Belediye Başkanı AYDIN Budak; 14.01 2006 tarihinde bir kültür merkezinde yaptığı konuşmada, “...ve milyonlarca Kürdün siyasal iradesi olan Öcalan'ı hücre hapsi cezasıyla cezalandırıyor, ailesi ile görüştürmeme kararı alıyor, sayın Başbakanım Kürt sorununu böyle mi çözeceksin, ama bilin ki Kürtler sizin bu kirli oyununuzun farkındadır, bunu başaramayacaksınız, ve başaramayacaksınız. Sonunda Kürt iradesi galip gelecek, Türkiye'de demokratik Cumhuriyetin gerekleri yerine getirilecek...” Şeklindeki beyanlarla PKK terör örgütünü ve Abdullah Öcalan'ı övücü ve örgüt lehinde propagandif sözler sarf etmiştir.²⁹⁵

Yine 02.03.2006 tarihinde Cizre ilçe merkezinde bir askeri aracın pusuya düşürülerek silahla taranması ve bomba ile yakılması olayında DTP Cizre Belediye Başkan yardımcısı Abdülkadir İnedi'nin teröristlere yardım ve yataklık ettiği tespit edilmiştir. DTP'li belediye başkanları bunlara benzer birçok eylem ve beyanlarla örgütle eylemsellik ve ideolojik anlamda ilişkileri olduğunu kanıtlamıştır.²⁹⁶

DTP'nin üst düzey parti yöneticileri de eylem ve söylemleriyle terör örgütü PKK ve bölücübaşı Abdullah Öcalan'dan farklı olmadıklarını göstermişlerdir. Bu duruma birkaç örnek vermek gerekirse; 2009 temmuz ayında sözde barış yürüyüşünde DTP il binası önünde toplanan yaklaşık 50 bin kişi önünde kol kola girerek yürüyen DTP'li Milletvekilleri, Belediye Başkanları; Apo posterleri, PKK flamaları ve PKK lehine atılan sloganlar eşliğinde yürümüşler ve DTP'nin Genel Başkanlığını yapan Ahmet Türk “...PKK önderi Sayın Öcalan İmralı'da barışçıl

²⁹⁴ **2004 Görüşme Notları**, Rojaciwan com. E-Kitap Yayınları, s. 54

²⁹⁵ Yargıtay Cumhuriyet Başsavcılığı, **İddianame (Demokratik Toplum Partisi)**, Ankara, 16.11.2007

²⁹⁶ **A.e.**, 16.11.2007

sürecin gelişmesi için 'Hazırım' diyor.... Başbakan'a, Cumhurbaşkanına sesleniyoruz, lütfen bu halkın barış sesini dinleyin ve bu sese kulak verin, adam olun adam” diyerek Öcalan’ın sözlerini Kürt halkının sesi gibi göstermiştir.²⁹⁷

2009 yılı haziran ayında DTP’nin İstanbul Milletvekili Sebahat Tuncel de Türkiye’de terör sorunu değil, bir Kürt sorunu olduğunu söyledi. Tuncel, “*Bu sorunun çözümü için de muhatap sayın Abdullah Öcalan ve PKK’dır. Bunu çözmek istiyorsanız, bu gerçeği görmeden çözüm aramak gerçekçi değildir*” diyerek açıkça örgütün sözcülüğünü yapmış, parti olarak iradelerinin olmadığını, hakimiyetin ve inisiyatifin terör örgütünde ve Abdullah Öcalan’da olduğunu itiraf etmiştir.²⁹⁸ Yine DTP’li parti yöneticileri PKK ve Abdullah Öcalan lehinde birçok beyanatlarda bulunmuşlardır. DTP’lilerin sözleri ise şöyle özetlenebilir:²⁹⁹

DTP Genel Başkanı Ahmet Türk:

- *Halkımız PKK’yı kahraman gibi görüyor.*
- *PKK’ya terörist dersem benim halkı ikna etme şansım kalır mı? PKK’yı kınamamın, silahı bırakması üzerinde etkisi olur mu?*

DTP Genel Başkan Yardımcısı Emine Ayna:

- *Kürtler kendileri açısından 'sahipsiz bir halktır' bu yüzden PKK’yı koruyucu güç olarak gördükleri için sırtlarını dönmezler.*
- *Kürt sorununu tartışırken PKK yokmuş gibi, gerilla yokmuş gibi yaklaşmak gerçekçi olmayacaktır.*

DTP Diyarbakır Milletvekili Gülten Kışanak:

- *Gerilla ile çatışmada başarı elde etmek mümkün değil.*

²⁹⁷ Hürriyet Gazetesi, **DTP Genel Başkanı Ahmet Türk: Barış sesine kulak verin, adam olun adam**, 15.07.2009

²⁹⁸ Milliyet Gazetesi, **DTP’li Tuncel: Kürt sorununun muhatabı sayın Öcalan ve PKK’dır**, 07.06.2009 (<http://www.milliyet.com.tr/Siyaset/SonDakika>) (Erişim: Haziran 2011)

²⁹⁹ DTP PKK Değil Diyenlere Yeniçağ’dan Belgeselli Cevap, (08.08.2009), http://www.mirhaber.com/haber.php?haber_id=29104&print=1 (Erişim: Haziran 2011)

DTP İğdır milletvekili Pervin Buldan:

- *Hakkari’de çocuklarımız, toplanarak, tüfeklerle, gaz bombalarına maruz kaldı. Bu coğrafya, Kürdistan coğrafyasıdır. Bugün bu ülkede sayın Abdullah Öcalan, bu halkın iradesidir.*

DTP Şırnak Milletvekili Sevahir Bayındır:

- *Sayın Öcalan’ dediği için birçok insan yargılanmış, gözaltına alınmış ve tutuklanmıştır. ‘Sayın’ demek suçsa bu saygın değere sahip çıktık ve çıkacağız.*

DTP Diyarbakır Milletvekili Selahattin Demirtaş:

- *İster aydınlarla ister DTP ile ister Öcalan’la görüşürsünüz. Başbakan DTP’ye Terör örgütüyle aranızda mesafe koyun diyorsa, bundan vazgeçecek. Batman’dan sesleniyoruz. Bu muhataplardan biriyle mutlaka er ya da geç görüşeceksiniz*

DTP Tunceli Milletvekili Şerafettin Halis:

- *Devlet TRT 6’yı bize sunarken, TRT Şeş için mücadele eden Kürt dinamikleri yani PKK’yı yani, PKK’nın lideri sayın Abdullah Öcalan’ı muhatap almazsanız bu sorun çözülmez.*

DTP Diyarbakır Milletvekili Aysel Tuğluk:

- *Müzakerelere sayın Abdullah Öcalan ve PKK da konulmalı. Öcalan ve PKK muhatap alınmayarak Kürt sorunu çözülemez.*
- *PKK ve sayın Abdullah Öcalan’ı bir şekilde sürecin içine katarak bu süreci götürmek gerekiyor.*

DTP’li Sırrı Sakık:

- *Yıllardır Türkiye’de bütün siyasi partiler ‘PKK terör örgütüdür’ diyor, sorun çözüldü mü? Çözülüyor. Turgut Özal da bize eğer PKK terör örgütüdür dersiniz, sizin onların üzerinizdeki etkiniz kalmaz’ demişti...*

DTP Genel Başkanlarından Nurettin Demirtaş:

- *9 gencin üzerine 10 bin kişilik ordu gönderiliyor. Şimdi buna ister kahramanlık deyin, ister zafer deyin. Bundan utanç duymuyorlar. Bundan utanç duymayacak mıyız? Her gün bu acılar yaşanırken biz halen barış diyoruz. Biz direneceğiz*

DTP İstanbul Milletvekili Sebahat Tuncel:

- *Kimse bizden kardeşlerimizi terörist ilan etmemizi beklemesin. Hiçbir Kürt bunu demez.*

DTP Şanlıurfa Milletvekili İbrahim Binici:

- *Kürt sorununun çözümünde çarptırıldığı ömür boyu hapis cezasını İmralı Cezaevi'nde çeken 'sayın' Abdullah Öcalan'ın muhatap alınması gerekiyor.*

Terör örgütü PKK da DTP'nin bu desteklerini karşılıksız bırakmamış, PKK üst düzey yöneticilerinden Murat Karayılan da: *DTP ile aramızda bir tür bağlantı var. PKK silahlı, DTP ise siyasi bir parti. Gidin İmralı'daki ile görüşün. Onu muhatap kabul etmiyorsanız bizimle görüşün. Bizi kabul etmiyorsanız DTP ile görüşün DTP bir Türkiye partisi, onu anladık. DTP kadroları iyi çalışmalıdır. DTP'nin devlet terörüne karşı demokratik eylemlerle direnişini anlamlı buluyoruz. Amed'deki açlık grevi bir ilk olduğu kadar, DTP'nin kararlılığını, birliğini ve gücünü ortaya koyması açısından da önemli bir eylemdir. Tüm halkımız da, DTP'nin bu tutumunun yanında olmalıdır. Biz yerel seçimlerle birlikte bir yumuşama beklerken, tam tersi oldu. DTP'ye dönük operasyon, bastırma başladı. Bu bir 'siyasal katliam'dır. Şeklindeki söylemleriyle DTP'nin örgütün siyasi kanadı olduğunu, ve örgütten farklı olmadığını ortaya koymuştur.³⁰⁰*

Ahmet TÜRK de PKK'nın himayesinde siyaset yaptıklarını ve terörden güç aldıklarını, "**PKK olmasa siz bizi sabah kahvaltısında yersiniz**" diye itiraf etmiştir.³⁰¹

³⁰⁰ Sahibinden Orijinal PKK-DTP Belgeseli, 07.08.2009, <http://www.yenicaggazetesi.com.tr/haberdetay.php?hit=21187> (Erişim: Haziran 2011)

³⁰¹ Tehditleriniz Bıktırdı Artık, 23.06.2011, http://www.habervakti.com/news_details?page=news_details&id=48916 (Erişim: Haziran 2011)

Yine PKK'lı teröristler 25.06.2007 tarihinde Tunceli- Pülümür bölgesinde yol kesip, araçlardan indirilen vatandaşlara seçimlerde DTP'nin gösterdiği bağımsız adayların dışında kimseye oy verilmemesi ve örgüte yardım edilmesi yönünde propaganda yapmışlardır.³⁰²

Nitekim 11 Aralık 2009 tarihinde DTP de “Devletin ülkesi ve milletiyle bölünmez bütünlüğüne aykırı nitelikteki fiillerin işlendiği bir odak haline geldiği anlaşıldığından” Anayasa Mahkemesi tarafından kapatılmıştır.³⁰³ Ancak PKK yoluna BDP (Barış ve Demokrasi Partisi) ile devam etmektedir.

4.3. PKK'nın Gençlik Yapılanmaları ve Amaçları

Terör örgütü PKK, genç kesimi gerek ideolojik gerekse eylemsellik bağlamında kazanmak amacıyla, 25 Ekim 1987 tarihinde, (YCK) “Kürdistan Gençler Birliği” adlı yapılanmaya gitmiştir. YCK özellikle 1991 yılından sonraki dönemde, üniversitelerde etkinliğini artırmış ve buralardan kazandığı kişileri örgütün eleman kadrosuna dahil etmiştir. YCK oluşumun amacı özetle, Kürt gençliğini PKK ideolojisi doğrultusunda eğitmek, Üniversite içindeki özellikle Kürt kökenli öğrencileri kullanarak, ideolojik taban oluşturmak, örgütte eleman kazandırmak, üniversite gençliğinden kazanılan eğitimli öğrencilere örgütün propagandasını yaptırmaktır.³⁰⁴

Abdullah Öcalan'ın yakalanmasından sonra örgüt 7. Kongresinde alınan kararları hayata geçirilebilmek amacıyla 05-15 Ağustos 2001 tarihinde gerçekleştirdiği sözde 6. Ulusal Konferans'ında alınan kararlar gereği; PKK'nın dünya kamuoyuna terör örgütü olmadığını, Kürt halkının legal temsilcileri olduğu imajını verebilmek için terör örgütünün yapılanmalarında bir takım değişikliğe gitmişlerdir. YCK' da bu değişiklikler çerçevesinde isim değişikliği yapılarak **DCG-Demokratik Cumhuriyet Gençliği** olarak adlandırılmıştır. Ayrıca terör örgütünün üniversitelerdeki faaliyetlerinde DCG'ye bağlı olarak **YDÖ-Yurtsever Demokrat**

³⁰² PKK Tunceli'de Yol Kesti Propaganda Yaptı, (25.06.2007), <http://hurarsiv.hurriyet.com.tr/goster/ShowNew.aspx?id=6778231> (Erişim: Haziran 2011)

³⁰³ DTP Kapatma Kararı Resmi Gazetede, (14.12.2009), <http://www.haber34.com/dtp-kapatma-karari-resmi-gazetede--17522-haberi.html> (Erişim: Haziran 2011)

³⁰⁴ Alkan, a.g.e., s. 96

Öğrenciler, YDG-Yurtsever Demokratik Gençlik, DÖH-Demokratik Öğrenci Hareketi adları ile faaliyet yürütmeye başlamışlardır. Terör örgütünün gençlik yapılanması YCK, 12 Ağustos 2003 tarihinde yayınlamış olduğu bildirge ile artık YCK'nın fesh edildiğini ve gençlik yapılanmasının *TECAK-Tevgera Ciwanen Azad a Kürdistane-Kürdistan Özgür Gençlik Hareketi* adıyla faaliyet yürüteceği açıklanmıştır.³⁰⁵

4.3.1. TECAK (Kürdistan Özgür Gençlik Hareketi)

PKK terör örgütünün gençlik yapılanması olan TECAK, kuruluş tarihini 12.08.2003 olarak ilan etmiştir. TECAK, Ortadoğu'da antidemokratik rejimleri ve geleneksel toplum yapısını değiştirmeyi hedeflemiş, bu amaçla Kürtleri yaşadığı ülkelerin özgünlüğüne göre örgütleyerek gençlik faaliyetleri yürütmeyi amaçlamıştır. Ancak burada öncelikli olarak gösterilen amaç, Kürt sorununun, Türkiye, Suriye, İran, Irak ülkelerinin bir bölümünde Kürdistan diye tabir olunan coğrafyada ve yurt dışında siyasal faaliyetlerle demokratik yollardan çözümlenmesi şeklindedir.³⁰⁶

Terör örgütünün gençlik örgütlenmesi (TECAK) 1. Kongresinde Kürdistan Özgür Gençlik hareketinin;

-Türkiye topraklarında **BAGEH-Bağımsız Gençlik Hareketi**,

-İran'da TCD-Demokratik Gençlik Hareketi,

-Irak'ta TCM-Bağımsız Gençlik Hareketi,

-Suriye'de TCA- Özgür Gençlik Hareketi,

-Avrupa ve Bağımsız Devletler Topluluğunda ise ÖGH-Özgür Gençlik Hareketi adı altında faaliyet göstermesi kararlaştırılmıştır.³⁰⁷

TECAK lise düzeyindeki öğrenciler üzerinde özellikle durmuş ve bu kademeye önem vermiştir. Liseli gençliğin örgütlenme zincirinin ilk halkası olduğu, güçlü bir üniversite örgütlenmesinin gençliğin lisedeki politizasyonundan geçtiği vurgulanmıştır. TECAK üniversitelerde, Kürtçe'nin eğitim dili olması için projeler

³⁰⁵ İstanbul Valiliği-İEM, a.g.e., s. 311

³⁰⁶ Akkurt, a.g.e., s. 80

³⁰⁷ Emniyet Genel Müdürlüğü TEMÜH Daire Başkanlığı, **PKK KONGRE-GEL Terör Örgütünün Kuruluşundan Günümüze Kadar Gençlik Yapılanmasının Tarihi Süreci**, Ders Notları, Hizmete Özel.

geliştirmekte, ana dilde eğitim için çalışmalar yürütmekte ve Kürt halk kültürünün, dilinin, edebiyatının yaygınlaştırılarak tanıtılmasına çalışmaktadır.

TECAK, gençliği etkilemek için değişik propaganda yöntemleri kullanarak, bu şekilde Kürt gençlerini gerek yurt içinde şehirlerde gerekse kırdaki şiddet oluşumlarının içine dahil etmeye çalışmaktadır. 2005 yılında yazılan ve *Ey Kürt Gençliği* şeklinde başlayan metin bu propagandalara örnek gösterilebilir. Bu Propagandif yazının içeriği ise şöyledir:³⁰⁸

EY KÜRT GENÇLİĞİ

Artık sabrın ve tahammülün sonu gelmedi mi?

Trabzon, Balıkesir, İzmir ve Batman'da yaşanan devlet terörüne karşı verilecek en anlamlı cevap; fedai Kürdistan gençliğinin özgür dağlarla buluşmasıdır.

Gelişen her türlü tecrit ve inkara karşı 20 Eylül'den sonra söz hakkı Kürt fedai gençliğinin olacaktır.

Her türlü ırkçı ve şoven saldırılar karşısında gençler harekete geçmelidir. Önderliğin esarete düşürüldüğü gün verilen 1999 yılının SERHİLDAN ruhu ile fedai ve eylemsel sürece girilmelidir.

Eğer onurluyum diyorsan gün gerillaya katılma ve mücadeleyi yükseltme günüdür, gün gençliğin SERHİLDAN günüdür.

Eylemsizlik kararının son günü olan 20 Eylül'den sonra Kürt sorununda tek muhatabın Reber Apo olduğunu tüm dünyaya hep birlikte halk olarak gösterelim.

4.3.1.1. BAGEH (Bağımsız Gençlik Hareketi)

BAGEH, PKK'nın gençlik yapılanması olan TECAK'ın Türkiye Yapılanmasını oluşturmaktadır. TECAK'ın amacı, hedefleri, yapılanması ve faaliyetlerine yönelik yapılan toplantılar ve eğitim programlarında alınan kararlar doğrultusunda;

BAGEH-Bağımsız Gençlik Hareketi'nin Üniversite, Lise, Kültür ve genel gençlik (işçi, işsiz vb.) şeklinde (4) ayrı bileşen olarak örgütlenmiştir.

³⁰⁸ Akkurt, a.g.e., s. 81-82-83

- Özellikle lise ve dengi okullarda gençliğin temel bir çalışma alanı olarak örgütlenmesi,
- Özel Üniversitelerde gençliğin potansiyel olarak görüldüğü, bu sebeple buralarda örgütlenmeye önem verileceği,
- BAGEH çatısı altında diğer gençlik kollarının bir araya getirilerek sorunların tartışılacağı bir gençlik koordinasyonunun oluşturulması,
- Genç kadın örgütlenmesinin oluşturulması ve genç kadın konferansının yapılması hedeflenmiştir.

Bu sayede 6 ay içinde PKK'ya 750 elamanın katılması amaçlanmıştır.³⁰⁹ BAGEH'in Türkiye Genel Sorumlusuna bağlı, Üniversiteler Koordinatörü, Lise Koordinatörü, Kültür Hareketi ve Gençlik Hareketi bölümler bulunmaktadır. Bu koordinatörlüklere bağlı, Marmara Bölgesi, İstanbul Bölgesi, Orta Anadolu Bölgesi, Ege Bölgesi, Çukurova Bölgesi, Doğu ve Güneydoğu Bölgesi şeklinde alt yapılanmalar mevcuttur.³¹⁰

2004 yılında, BAGEH (Bağımsız Gençlik Hareketi) mensuplarının terör örgütünün taleplerinin devlet tarafından dikkate alınmasını ve güvenlik güçlerince bölgede yapılan operasyonların sona erdirilmesini sağlamak amacıyla “**Savaşa Karşı Canlı Kalkan Olun**” adı altında sürdürülen kampanyanın organizesinde etkin rol üstlenmişlerdir. Bu kampanya çerçevesinde çok sayıda gencin Irak'ın kuzeyine geçerek silahlı faaliyetlerde bulunmak üzere örgüt kamplarına katıldıkları güvenlik güçlerince tespit edilmiştir.³¹¹

BAGEH'e üye militanlar ayrıca şehir faaliyetleri kapsamında molotoflama, kundaklama gibi sokak eylemlerine karışmışlardır. İstanbul'da Sarıgazi'de bir belediye otobüsünün molotof kokteyli atılarak kundaklanması olayına karışan 25 yaşındaki bir BAGEH üyesi, İzmir'de Nevruz etkinliklerinde Öcalan'ın posterini asarken yakalanmıştır.³¹²

³⁰⁹ Emniyet Genel Müdürlüğü TEMÜH Daire Başkanlığı, **a.g.e.**

³¹⁰ Akkurt, **a.g.e.**, s. 81-82

³¹¹ Emniyet Genel Müdürlüğü TEMÜH Daire Başkanlığı, **a.g.e.**

³¹² Hürriyet Gazetesi, **İETT Aracını Kundaklayan Terörist Yakalandı**, 22.03.2006

Yine Erzurum'da Atatürk Üniversitesi'nde okuyan BAGEH üyesi 13 üniversite öğrencisinin kaldığı evlerde yapılan aramalarda, terör örgütü PKK'nın propagandasının yapıldığı dergiler ve kitaplar ele geçirilmiştir.³¹³

4.3.1.2. BAGEH'ten Öcalan'a Özgürlük Kampanyası

BAGEH tarafından 40 üniversiteden 105 delegenin katılımıyla 4-7 Mart 2005 tarihleri arasında İstanbul'da bir toplantı gerçekleştirilmiştir. Genişletilmiş Yapı Toplantısı adıyla yapılan bu toplantı sonucunda, sözde Kürt sorununun demokratik çözümü ve barış için başlatılan "Savaşa Geçit Vermeyeceğiz" kampanyasına aktif katılma, sözde Kürt Halk Önderi Abdullah Öcalan'ın özgürleşmesi ve KONGRA-GEL'in açık bir şekilde sahiplenmesi için kampanya başlatma kararının alındığı belirtilmiştir. Kampanyanın Newroz'da Türkiye'nin 7 bölgesinden gelecek üniversite öğrencileri ile Diyarbakır'da başlatılacağı ifade edilen bildirmede, "**Kampanyamız kapsamında savaşın durdurulması, Öcalan'ın özgürlüğü ve KONGRA-GEL'in meşru görülmesi** birlikte ele alınacağı, Newroz'la birlikte bu sürece start verileceği bildirilmiştir. Bildirmede, kampanya çerçevesinde 1 Mayıs'a kadar her türlü eylemin örgütleneceği ve "serhildan" dalgasının üniversitelerde cevabını bulacağı belirtilerek, "*Gençliğin bu dönem içerisinde esas alacağı ya onurlu bir barışın yaratılması ya da onurlu bir direnişin geliştirilmesi olacaktır*" denilmiştir.

Toplantıda alınan diğer karar ise şunlardır; "*Ortadoğu'da 'Barış için üniversiteler buluşuyor'* adıyla Diyarbakır'da, Kürdistan'ın 4 parçasından ve Ortadoğu'nun diğer ülkelerinden öğrencilerin katılımıyla etkinlik (barış köprüsü vb.) yapılması. Dünyadaki diğer gençlik örgütleriyle iletişim için '*İletişim ve enformasyon komitesi*' oluşturulması. Her yıl tüm üniversitelerin katılımıyla Türkiye Öğrenci Gençlik Konferansı'nın gerçekleştirilmesi."³¹⁴

4.3.2. Komalen Ciwan (Kürdistan Demokratik Gençlik Konfederalizmi)

PKK/KONGRA-GEL terör örgütünün Gençlik yapılanması TECAK, 26 Temmuz-06 Ağustos 2005 tarihleri arasında sözde 2. olağan kongresini gerçekleştirmiştir. Kongrede Demokratik Konfederalizm temelinde nasıl bir

³¹³ Hürriyet Gazetesi, **Erzurum'da PKK Yanlısı 13 Öğrenci Yakalandı**, 08.12.2005

³¹⁴ BAGEH'ten Öcalan' Özgürlük Kampanyası, 15.03.2005, <http://www.rojaciwan.com/haber-3791.html> (Erişim: Nisan 2011)

örgütlenme içerisine girileceği konuları gündeme getirilmiş, ayrıca kongrede **4 ülke (Türkiye-Suriye-Irak-İran) topraklarında TECAK ismi ile faaliyet gösteren gençlik yapılanmasının bundan böyle KOMALEN-CİWAN (KOMA KOMALEN CİWANEN DEMOKRATİK A KÜRDİSTAN-Kürdistan Demokratik Gençlik Konfederalizmi)** adı altında faaliyet gösterilmesi kararlaştırılmıştır. Komalen Ciwan 05-08 Mayıs 2006 tarihleri arasında Kuzey Irak'taki bir kampta gerçekleştirdiği toplantıda;

- 2005-2006 yıllarının değerlendirilmesi yapılarak, Sivil İtaatsizlik tarzı toplumsal eylemlerin devam ettirilmesi,
- Sürdürülecek sivil itaatsizlik eylemleri, etkinlikleri ve söylemlerde Öcalan'ın mevcut durumunun ön plana çıkartılması,
- Irak'ın Kuzeyinde bulunan Mahmur Kampı içerisindeki gençlik örgütlenmesinin Komalen Ciwan bünyesinde **YCM (Yekitiya Civanen Mahmur-Mahmur Gençlik birliği)** adıyla faaliyet yürütülmesi, kararları alınmıştır.³¹⁵

4.3.3. YÖGEH (Yurtsever Öğrenci Gençlik Hareketi)

TECAK yapılanmasının yerini Komalen Ciwan örgütlenmesinin almasıyla, Türkiye'de faaliyet gösteren BAGEH, 2005 aralık ayından sonra yerini YÖGEH'e (Yurtsever Öğrenci Gençlik Hareketi) bırakmıştır.³¹⁶

YÖGEH yapılanmasıyla birlikte örgütün gençlik yapılanmasına mensup kişiler, **YÖGEH** adı altında, Türkiye genelinde; molotof kokteyl atma, kundaklama, kanunsuz gösteri, yazılama ve afiş asma gibi örgüt ideolojisi çerçevesinde çeşitli eylem ve faaliyetlerde bulunmuşlardır.³¹⁷

Ayrıca YÖGEH adı altında faaliyet gösteren öğrenciler, Abdullah Öcalan için "Kürt Halk Önderi Abdullah Öcalan'ı siyasi iradem olarak kabul ediyorum" konu başlıklı bir kampanya organize etmişler ve sözde referandum için bir milyon imza toplamak için çalışma başlatmışlardır.³¹⁸

³¹⁵ Emniyet Genel Müdürlüğü TEMÜH Daire Başkanlığı, **a.g.e.**

³¹⁶ Akkurt, **a.g.e.**, s. 84

³¹⁷ Emniyet Genel Müdürlüğü TEMÜH Daire Başkanlığı, **a.g.e.**

³¹⁸ Akkurt, **a.g.e.**, s. 84

YÖGEH İstanbul meclis üyeleri, referandum çalışmalarını ağırlıklı olarak **Kadıköy, Ümraniye, Gaziosmanpaşa, Avcılar, Esenler ve Bağcılar'da** yürüteceklerini belirtmiş, ayrıca bu kampanyanın özellikle İzmir, Adana, Diyarbakır ve Van'da da sürdürüleceğini belirtmişlerdir. YÖGEH bu çalışmayla 1 milyon imza toplayarak, Öcalan'ın halk tarafından siyasi irade olarak görüldüğünü belgelemeyi ve bu belgeyi uluslararası kuruluşlara ve Türkiye'de bulunan kurumlara sunmayı amaçlamıştır. YÖGEH'in imza kampanyası çalışmaları özellikle üniversite öğrencileri tarafından yürütülmüştür.³¹⁹

Nitekim 2006 şubat ayında Malatya'da teröristbaşının serbest bırakılması ve sözde Kürt sorunu için uluslararası platformda referandum yapılmış gibi göstermek maksadıyla, "Abdullah Öcalan'ı siyasi irade olarak kabul ediyorum" kampanyası için imza toplayan 4 kişi güvenlik güçlerince yakalanmıştır.³²⁰

4.3.4. DEM GENÇ (Demokratik Gençlik Konfederasyonu)

Örgütün gençlik yapılanması olan DEM GENÇ, Türkiye'de her siyasi kesimden genci bir arada toplayabilmek için Diyarbakır'da 6 Ocak 2006 tarihinde kurulmuştur. Yapılan konferansta;

- “Öcalan siyasi irademdir” referandumu ile ilgili tartışmalar yaşanmış ve tartışmalar neticesinde “Kürdistan'da Kürt halk önderliği bir realite olarak kabul edilmeli” yaklaşımı benimsenmiştir.
- Meclis örgütlenmesinin esas alınması kararlaştırılmıştır.
- Meclis çalışmalarının siyasi, mali, sosyal, kültür-sanat, basın yayın ve enformasyon, lise, üniversite, işçi, emekçi, eğitim ve bilim araştırmaları adı altında 13 komite ile yürütüleceği kararı alınmıştır.

DEM GENÇ yapılanması, meclis örgütlenme modeli için İstanbul, Van ve Diyarbakır'ı pilot bölge olarak seçmiştir.³²¹ **DEM-GENÇ** isimli yapılanmanın

³¹⁹Kampanya Metropollere Kaydırıldı, 06.02.2006, <http://www.ciwanenazad.org/> (Mayıs, 2011)

³²⁰ Öcalan İçin İmza Topladılar, 27.02.2006, <http://www.kenthaber.com/dogu-anadolu/malatya/Haber/Genel/Normal/ocalan-icin-imza-topladilar/869f5b8e-1436-44d8-9752-a88f4cb94492> (Erişim: Mayıs 2011)

³²¹ Akkurt, **a.g.e.**, s. 84-85

kurulacak çeşitli dernekler vasıtasıyla faaliyetlerini legal zemine taşımak ve ülke genelinde **sol gençlik grupları üzerinde etkili olmayı** amaçlamaktadır.³²²

DEM GENÇ Abdullah Öcalan'ın bir projesidir ve DEV-GENÇ yapılanmasına benzetilmiş, farklı ideolojiye mensup gurupları, kitleleri harekete geçirmeyi hedeflemiştir. DEM-GENÇ, TECAK ve Komelen Ciwan örgütlenmesinin devamı niteliğindedir.³²³

4.3.5. YDGH (Yurtsever Demokratik Gençlik Hareketi)

YÖGEH'e mensup öğrencilerin birçoğu gerçekleştirdiği eylemler neticesinde, PKK KONGRE-GEL terör örgütüne üye olmak ve benzeri suçlar sebebiyle tutuklanmış, dolayısıyla yapılanma, güvenlik güçlerince deşifre edilmiştir. Gençlik yapılanmasına bağlı şahıslar da YÖGEH ismini eylem ve etkinliklerde kullanmaktan çekinmişlerdir. Yaşanan bu gelişmelerin ardından **DTP (Demokratik Toplum Partisi) Gençlik Meclisleri organizesinde 25-27.07.2007** tarihleri arasında İstanbul'da yapılan bir toplantıyla gençlik yapılanmalarının (**DTP Gençlik, DEM-GENÇ, YÖGEH**) birleştirilerek "**YURTSEVER GENÇLİK HAREKETİ**" adıyla tek çatı altında faaliyet yürütmesi, **Yurtsever Gençlik Hareketinin** yapılanmasının (**İnşa**) **Meclisi ve Yürütme Meclisi** olmak üzere iki meclisten oluşması kararları alınmıştır.³²⁴

Yurtsever Demokratik Gençlik hareketi 2-3 Şubat 2008 tarihleri arasında Diyarbakır'da 130 delegenin katılımıyla gerçekleştirilen konferansla, kuruluşunu kamuoyuna ilan etmiştir. Kuruluş bildirgesinde ise şu ifadeler yer verilmiştir. "*Özellikle son 4 ayda başta milyonlarca imza ile Kürt Halk Önderi olarak kabul edilen Sayın Abdullah Öcalan üzerindeki ağır tecrit uygulamaları ve zehirleme meselesi gerginlik ortamı yaratmaktadır. Yine özgürlük ve demokrasi mücadelesi yürüten güçlerin üzerindeki saldırılar kabul edilemez hal almıştır. Bu doğrultu da Kürt halkı ve gençliği iradeleri üzerindeki sinsî ve çirkin politikalara karşı bir direniş hamlesi başlatılmış bulunmaktadır. Kürt halkının ulusal demokratik hakları*

³²² Emniyet Genel Müdürlüğü TEMÜH Daire Başkanlığı, **a.g.e.**

³²³ Akkurt, **a.g.e.**, s. 84-85

³²⁴ Emniyet Genel Müdürlüğü TEMÜH Daire Başkanlığı, **a.g.e.**

tanınmadığı sürece bu direniş tutumunun sürdürüleceği konferansımızın temel kararlaşması olmuştur."

Ayrıca DTP (Demokratik Toplum Partisi) Eşbaşkanı Nurettin Demirtaş'ın haksız iddialar ile tutuklandığı ve derhal serbest bırakılması istenmiş, '**Edi bese**' (Yeter Artık) hamlesi çerçevesinde sözde meşru-demokratik eylemlerine devam edeceklerini açıklamışlardır.³²⁵

*YDG-Yurtsever Demokratik Gençlik Yönetmeliği ; PKK terör örgütünün gençlik yapılanması olan Yurtsever Demokratik Gençlik hareketinin yönetmeliğini bölümleri ve hükümleri, örgütün gençlik yapılanması üzerinden nasıl siyasallaşmaya çalıştığı ve örgütün isteklerinin bu yolla nasıl dile getirildiğinin daha iyi anlaşılabilmesi için aşağıda özetle verilmiştir.*³²⁶

Bölüm 1-Genel Hükümler

Kuruluş

- *Yurtsever Demokratik Gençlik kimliği esas alınarak; genel, il, ilçe ve beldeler düzeyinde sürekli çalışacak Gençlik Meclisleri oluşturulur.*
- *İsmi 'Yurtsever Demokratik Gençlik'tir. Kısaltılışı YDGH'dir.*
- *Daha sonra belirlenecek bir flama gençlik hareketinin sembolleri olarak kabul edilir.*

Amaçlar

- *Kürt özgürlük hareketinin yarattığı tüm değerleri savunup, sahiplenmeyi esas alır.*
- *Yurtsever Demokratik Gençlik Hareketi; toplumsal kuruluşun inşası, siyasetin toplumsallaşması ve toplumun demokratikleşmesi için gençliği temel değişim dinamiği olarak görür, gençliğin bu rolünü oynayabilmesi için 'gençlik kimliği' ekseninde örgütlenmesini esas alır.*

³²⁵ Yurtsever Demokratik Gençlik Kuruluşunu Deklare Etti, 11.02.2008, <http://www.rojaciwan.com/haber-32791.html>, (Erişim, Mayıs 2011)

³²⁶ Yurtsever Demokratik Gençlik Yönetmeliği, 01.11.2009, [http://www.geleceksosyalizm.net/yurtsever-demokratik-genclik-yonetmeliği-t647.html?s=dcbcf3a1aaf891c6b1237872c90532ed&";](http://www.geleceksosyalizm.net/yurtsever-demokratik-genclik-yonetmeliği-t647.html?s=dcbcf3a1aaf891c6b1237872c90532ed&) (Erişim, Mayıs 2011)

- *Yurtsever Demokratik Gençlik Hareketi; gençliğin komünal –demokratik yaşam sistemine dayanarak, Demokratik Gençlik Konfederalizmini yaratmayı amaçlar. Gençlik Konfederal sisteminin öncü örgütü olma rolüne sahiptir. Örgütlenmede meclis modelini esas alır.*
- *Temel karakterini devrimcilik, ideolojik Kimliğini Demokratik Sosyalizm olarak tanımlar. Dayandığı tarihsel temeli ise 68–78 gençlik kuşakları ile Kürt toplumsal mücadelesinin yarattığı Özgürlük hareketi olarak kabul eder.*
- *Devlete dayalı ulusçuluğu, siyasal islamı, her türlü milliyetçiliği ve dini fanatizmi reddeder. Bunun yerine siyasal, kültürel kimliklerin demokratik katılımını esas alan demokratik ulusçuluğu savunur.*
- *Özgür birey ve özgür toplumun gelişimi için; anadilde, parasız, demokratik, akademik ve bilimsel bir eğitim sistemini gerekli görür.*
- *Zorunlu askerliği ret eder, buna karşı vicdani ret hakkını savunur.*
- *Meşru savunmayı temel bir insani hak olarak görür ve meşru savunmayı aşan her türlü şiddeti reddeder.*
- *Seçme yaşınının 16'ya, Seçilme yaşınının 18'e indirilmesini savunur.*
- *Kürt sorununun demokratik çözümü ve Türkiye'nin demokratikleşmesi için devletin siyasi ve idari yapıda **Demokratik Özerklik** biçiminde bir değişime gitmesi için mücadele yürütür.*

Bölüm 2- Örgütsel İşleyiş İlkeleri ve Çalışma

Genel İlkeler ve Çalışma Düzeni

- *Yurtsever Demokratik Gençlik Meclisleri örgütsel işleyişte yatay örgütlenmeyi ve iradi-demokratik katılımı esas alır.*
- *Tüm Yurtsever Demokratik Gençlik Meclisleri birbirine karşı sorumludur. Rapor ve genelge sistemi işletilir.*
- *Mahalle, köy, lise ve üniversitelerde komite ve meclis tarzında örgütlenmeyi esas alır. Ayrıca belde, ilçe, il ve genel düzeyde meclis biçiminde örgütlenir.*

Demokratik Toplum Koordinasyonu ve Parti ile İlişki Hukuku

- *Yurtsever Demokratik Gençlik Meclisleri, DTP içerisinde özerk ve özgün bir yapılanmaya sahiptir.*

- *Gençliği ilgilendiren konularda karar ve yönetim organı olup partinin genel politika ve programlarında ise partinin genel yönetim yapılarıyla uyumlu ve karşılıklı sorumluluk çerçevesinde faaliyet yürütür.*
- *Gençlik hareketi, Demokratik Toplum Koordinasyonu ve diğer örgütsel organlar ile karşılıklı dayanışma uyum ve koordine içinde çalışır. Toplum koordinasyonuna düzenli bilgilendirme raporu sunar ve ona karşı sorumludur. YDGH toplum koordinasyonu içerisinde sosyal alan çalışma merkezinde ifadesini bulur.*
- *Belde ilçe ve il halk meclisleri içinde gençlik komite biçiminde örgütlenir. Bu komiteler gençlik hareketi ile halk meclisleri arasındaki ilişkiyi sağlar.*

Bölüm 5- Mali İşler

Mali Çalışma ilkeleri

Gençlik Meclisleri çalışmalarının gerektirdiği giderleri karşılayabilmek için;

- *Genç üyelerin aidatlarını toplar. Toplanan aidat genel mali komitenin belirlediği yüzdelerle esas alınarak alınır.*
- *Gençlik meclisleri faaliyetlerine gelir oluşturmak için belirli zaman aralıkları ile şölen, gece vb. etkinlikler düzenleyebilir.*
- *Gençlik Meclislerinin makbuz karşılığında bağış yolu ile elde ettiği gelirlerin %50'si bir üst gençlik organına, geri kalan % 50'si ise bağış alan gençlik organına kalır.*
- *İl ve ilçelerde partinin bütçesinin %10'u Gençlik Meclislerine ayrılır.*

4.3.6. Gençlik Yapılanmalarının Amacı

Terör örgütü, **PKK ve KADEK** yapılanmaları altında **YCK** (Kürdistan Gençler Birliği), **KONGRA-GEL** bünyesinde ise, **TECAK** (Kürdistan Özgür Gençlik Hareketi), **BAGEH** (Bağımsız Gençlik Hareketi), ve **KOMALEN-CİWAN** isimli oluşumlarla, Türkiye'de şiddet içerikli molotoflama, kundaklama ve propaganda türü yazılama, slogan atma, afiş asma, vb. terörist ideolojiyi destekler eylem ve faaliyetlerde bulunmaktadır. Örgüt bu eylem ve etkinliklerde "**Demokratik Gençler Hareketi (DGH), Demokratik Cumhuriyet Gençliği (DCG), Yurtsever Demokrat Öğrenciler (YDÖ), Yurtsever Demokratik Gençlik (YDG)** veya

Demokratik Gençler Birliği (DGB), Başkan Apo'nun Talebeleri (BAT)" gibi isimler de kullanmıştır.³²⁷

Son dönemde ise; Türkiye, İnan, Irak ve Suriye topraklarında faaliyet gösteren ve tüm gençlik yapılanmalarını bünyesinde barındıran çatı yapılanması **KOMALEN-CİWAN** yapılanmasına mensup kişiler, Türkiye sınırları içindeki eylem ve faaliyetlerini **DEM-GENÇ (Demokratik Gençlik Konfederasyonu)** ve **YDGH (Yurtsever Demokratik Gençlik Hareketi)** adı altında sürdürmektedir. Terör örgütünü gençlik yapılanmalarının ve faaliyetlerini amacı; **gençliği kitlesel eylemlere yönlendirerek, şehirlerde eylemliliğin daha güçlü hale getirilmesi, bu sayede devletle karşı karşıya getirilen gençlerin örgüt ile anılmalarını sağlamak ve onları bir nevi suç ortağı yapabilmektir.** Çünkü devlet tarafından gözaltına alınan, veya tutuklanan/hüküm giyen kişilerin kırsala yani dağ kadrosuna dahil edilmesi daha kolay olacaktır. Ayrıca bu faaliyetlerle örgütün asıl amacı **PKK/KONGRA-GEL** terör örgütünün verdiği talimatları gençlere uygulamak, örgütün eleman ihtiyacını temin etmek, bu örgütlenme içerisindeki gençleri, çeşitli yollardan (İnternet siteleri, ROJ TV gibi basın organlarından) aldıkları talimatlarla **Serhildan (başkaldırı), EDİ BESE (yeter artık) kampanyaları,** basın açıklamaları, mitingler, yürüyüşler, eylemler ve diğer başka faaliyetlerle, örgüte moral ve destek vermek, aynı zamanda Türk devletini ülke içerisinde ve uluslararası düzeyde zora sokan faaliyetleri yürütmektir.³²⁸

4.4. PKK'nın Sivil İtaatsizlik-Serhildan Stratejisi Kapsamındaki Faaliyetleri

PKK terör örgütü, yeni süreçte siyasallaşma stratejisi kapsamında **Kürt halkının kimliğinin tanınması, idamın kaldırılması, Abdullah Öcalan'ın serbest bırakılması** gibi bir takım istekler içerisine girmiş, ayrıca örgüte geniş bir kitlesel taban oluşturmak amacıyla **SERHİLDAN-SİVİL İTAATSİZLİK** adı altında, Filistin türü İntifada tarzı eylemliliğin yaygınlaştırılması kararı almıştır. Bu strateji gereği kent yaşantısını iyi bilen mensuplarına DOLE KOGE isimli kampında; *Türkiye Çalışma Grubu, Orta Doğu Çalışma Grubu, Basın Yayın Okulu, Kültür Okulu, Kültür Sanat Okulu ve Edebiyat Okulu* gibi okullar kurarak, bu okullarda,

³²⁷ Emniyet Genel Müdürlüğü, Terörle Mücadele Kursu Çeşitli Ders Notları

³²⁸ Emniyet Genel Müdürlüğü TEMÜH Daire Başkanlığı, **a.g.e.**

Demokratik cumhuriyet projesi, Sivil itaatsizlik, Siyasi Serhildan, Kürt halkının ayaklanması, Gandhi model ve benzeri konularda siyasi ve silahlı eğitimler verilmiştir. Örgüt, eğitim alan bu militanları Türkiye, Suriye, İran ve Irak'a gönderip, bu ülkelerdeki legal olarak faaliyet gösteren sivil toplum örgütleri ve legal kurumlara yerleştirerek, buralarda örgüt ideolojisi ve kararları doğrultusunda örgütlemelerini ve legal görünüm altında çeşitli şiddet faaliyetlerinde bulunmalarını sağlamaktadır. Bu eylem stratejisi doğrultusunda terör örgütü PKK tarafından kadrolarına;

- *Ben de PKK'lıyım,*
- *Ben de PKK'nın stratejisini destekliyorum,*
- *Anadilde eğitim istiyorum,*
- *Kürtçenin üniversitelerde seçmeli dersler arasına alınmasını istiyorum,*
- *Kimliğime Kürt yazdırmak istiyorum* söylemleriyle devlet makamlarına başvurmaları talimatını vermiştir.

Sivil İtaatsizlik – Serhildan tarzı bu eylem stratejisi genel olarak değerlendirilecek olursa 2 ana grupta toplanabilir;

1- Aktif Eylemler; *Küçük ama yaygın kitle etkinlikleri, büyük kitlesel eylemlilikler*

2- Pasif Eylemler; *Kılık kıyafetle mesaj verme, ışıkları karartma, evlerden slogan atma...vb.*³²⁹

Terör örgütü PKK, sivil itaatsizlik ve siyasal Serhildan eylemlerini;

*“..Siyasal serhildan, sadece yığınların eylemleri değil, Kürt halkının her sınıf ve tabakasının siyasal eylemselliğe çekilmesidir... **Siyasal serhildan** bu açıdan dönemin eylem çizgisidir. Her türlü eylem biçimiyle bu çizginin beklenen sonuçları ortaya çıkacaktır.”*³³⁰

*“...**Serhildan**, kendisini yasal alanda ifade etme sorunuyla karşı karşıya bulunan halkın ve tüm toplumsal kesimlerin, yasalara rağmen siyaset yapma ve kendi iradesini ortaya çıkarma mücadelesidir.....**Yani Serhildan** kimilerinin anladığı gibi silahlı mücadele ile yasal mücadelenin ortası, silahlı mücadele ile yasal mücadelenin*

³²⁹ İstanbul Valiliği-İEM, a.g.e., s. 142-143

³³⁰ Serwebun, www.serwebun.com/2001/09/hah.03.html (Aktaran: Emniyet Genel Müdürlüğü)

*bulunduğu alan değildir. Böylelikle siyasal mücadele silahlı mücadelenin zeminini, ön aşamasını oluşturur*³³¹ şeklinde tarif etmiştir.

4.4.1. PKK'nın Kampanyaları

4.4.1.1. Ana Dilde Eğitim ve Kimlik Bildirim Kampanyası” (15 Kasım 2001)

Terör örgütü PKK, 05-22 Ağustos 2001 tarihleri arasında gerçekleştirmiş olduğu sözde 6. Ulusal Konferansında alınan kararlara bağlı olarak, Kürtçe'nin yaygınlaştırılarak her alanda kullanılması için 2001 yılı Kasım ayı içerisinde örgüt alt birimlerine ve legal yan kuruluşlarına Türkiye genelinde 15.11.2001 tarihi itibarıyla Kürt kimliğinin tanınması yönünde **Kimlik Bildirme Kampanyasının** başlatılması, İstanbul'daki üniversitelerde öğrenim gören örgüt sempatanları tarafından Kürtçe eğitim ve öğretim kampanyası gerçekleştirilmesi, bu çerçevede üniversite kampüslerinde Kürtçe eğitim taleplerini içeren imza toplanması yönünde talimatlar vermiştir. Bunun üzerine İstanbul'daki üniversitelerde eğitim gören öğrenciler tarafından rektörlüklere Kürtçe eğitimle ilgili çeşitli dilekçeler verilmiştir. Ayrıca Milli Eğitim Müdürlüklerine de bu istekleri içeren dilekçelerin verilmesi eylemi başlatılmıştır.³³²

2002 yılının ocak ayında Dicle Üniversitesi'nde 520 öğrenci Kürtçe eğitim için rektörlüğe dilekçe vermiştir. Daha sonra hakkında işlem yapılan bu öğrencilere Van Yüzüncü Yıl Üniversitesinden ve Trakya'dan destek gelmiş ve yüzlerce öğrenci hakkında DGM'ce soruşturma başlatılmıştır. Savcılıklar, bu dilekçelerin PKK'nın siyasallaştırılması kapsamında, örgütün 6. Kongresi doğrultusunda organize edildiği sonucuna ulaşmıştır.³³³ Yine aynı dönemde Çanakkale On Sekiz Mart Üniversitesi, Malatya İnönü Üniversitesi ve Hatay Mustafa Kemal Üniversitesi'nde çok sayıda öğrenci hakkında üniversite rektörlüklerine Kürtçe eğitim için dilekçe vermeleri sebebiyle adli işlem başlatılmıştır.³³⁴

Bu kampanya çerçevesindeki eylemler uzun süre devam etmiş, 2008 yılında Şanlıurfa merkez ve bazı ilçelerinde DTP (Demokratik Toplum Partisi)

³³¹ Serxwebun, 2000 Aralık. Sayı:228

³³² İstanbul Valiliği, İEM, a.g.e. s. 145

³³³ Milliyet Gazetesi, **Düğmeye Kim Bastı**, 12.01.2002 s. 12

³³⁴ Milliyet Gazetesi, **Çanakkale'de Kürtçe Eğitim Eylemi**, 22.01.2002 s. 16

koordinesinde eylemler düzenlenmiş, ilköğretim çağındaki çocuklara, ellerinde üzerinde **sarı, kırmızı ve yeşil renkte harflerle Kürtçe “Eğitim hakkımızı istiyoruz”, “Dilsiz yaşam olmaz”** yazılı dövizlerle ve Kürtçe sloganlar atılarak eylem yaptırılmıştır.³³⁵

Yine kampanya kapsamında, **“Kürt Dili Araştırma ve Geliştirme Kurumu (TZP Kurdi)”** ve **“Kürt Dili Araştırma Geliştirme Derneği (KÜRDİ-DER)”** **“Anadilde Eğitim”** talebiyle 08-15 Eylül 2008 tarihleri arasında DTP, KÜRDİ-DER Şubeleri, Özgür Yurttaş Derneği, TUYAD-DER (Tutuklu Yakınları Derneği), Yurtsever Demokratik Gençlik Hareketi ve Özgür Demokratik Kadın Hareketi ile Barış Anneleri İnisyatifi tarafından, İzmir, Van, Mardin, Siirt, Şırnak, Batman, Hakkari, Bitlis, Şanlıurfa ve Muş'ta miting, yürüyüş, basın açıklaması ve oturma eylemi şeklinde protesto eylemleri gerçekleştirilmiştir.³³⁶

Üniversite ve Ortaöğretim kurumlarında anadilde eğitim verilmesi talebiyle, PKK'nın İstanbul'da örgütlenmiş Üniversite yapılanmaları tarafından (951) adet, İlçe Milli Eğitim müdürlüklerine de toplam (323) adet dilekçe başvurusu yapılmıştır. Ayrıca aynı kampanya çerçevesinde cezaevlerinde de dilekçe verme ve açlık grevi eylemleri gerçekleştirilmiştir. Kimlik bildirme kampanyası doğrultusunda da bazı nüfus müdürlüklerine **X,W,Q** gibi harfleri de ihtiva eden Kürt isimlerinin yazdırılması talebi ile ilgili dilekçeler verilmiştir.³³⁷

4.4.1.2. **“Ben de PKK'lıyım Ulusal Kimliğimi İstiyorum” Kampanyası**

PKK'nın Avrupa ülkeleri tarafından terör örgütü listesine alınmasıyla, Avrupa ülkelerinde yaşayan örgüt sempatzıvanları aracılığıyla 21 Haziran 2001 tarihinde **“Ben de PKK'lıyım ve Ulusal Kimliğimi İstiyorum”** kampanyası başlatıldı. Kampanya kapsamında Avrupa ülkeleri ve Türkiye temsilciliklerine ***Ben de PKK'lıyım, Kürdüm ve Ulusal Kimliğimi İstiyorum, kimliğime Kürt yazdırmak istiyorum*** şeklinde müracaatlarda bulunmuşlardır. Bu kampanyaları ERNK'nın

³³⁵ DTP'nin Kürtçe eğitim eylemi, <http://www.tumgazeteler.com/?a=4222744&cache=1> (Mayıs, 2011)

³³⁶ Emniyet Genel Müdürlüğü, Terörle Mücadele Kursu Çeşitli Ders Notları

³³⁷ İstanbul Valiliği, İEM, a.g.e. s. 145

yerine kurulan YDG-*Kürt Demokratik Halk Birlikleri* yapılanması ve **KON-KURD-Avrupa Kürt Devleti Federasyonu** yürütmüştür.³³⁸

4.4.1.3. “Başkan Apo’ yu Savunma ve Sahiplenme” Kampanyası

Terör örgütü PKK tarafından Türkiye genelinde cezaevlerinde bulunan örgüt mensuplarına ve örgütün sözde Kürt Halk Önderi olarak ilan ettikleri Abdullah Öcalan'a karşı sözde tecrit uygulandığı ve tecridin son bulunması için 15 Şubat 2003 tarihine kadar sürecek bir eylem kampanyasını başlatılmıştır. Kampanya çerçevesinde yapılması planlanan eylemler ise;

- Dönüşümlü açlık grevleri,
- Bayram açık görüşü dışındaki ziyaretlere çıkmama,
- Revir ve hastanelere çıkmama,
- Ulusal ve uluslararası kurumları mektup, dosya ve dilekçe ile bilgilendirme.
- Korsan gösteri,
- Basın açıklamaları,
- Molotoflama ve Güvenlik kuvvetlerine karşı taşlı ve sopalı saldırı yapılması, şeklinde eylemler yapılmıştır.³³⁹

4.4.1.4. Barış ve Demokratik Çözüm İçin Mücadele Kampanyası

PKK terör örgütünün “**Barış için Demokratik Çözüm Kampanyası** “ olarak adlandırdığı ve 1 Ekim 2003 tarihinde sözde Kürt sorununun Demokratik çözümü söylemiyle başlattığı kampanya kapsamında 23 ilde 567 eylem gerçekleştirilmiştir. Eylemlere 40 bine yakın kişi katılmış, eylemler 357 adet toplantı gösteri, 12 adet oturma eylemi, 104 adet yürüyüş, 44 adet basın açıklaması, 50 adet Molotoflu saldırı

³³⁸ Ses Getiren İtaatsizlik Eylemleri, <http://www.keditor.org/yazilar/652.html> (Erişim: Mayıs 2011)

³³⁹ İstanbul Valiliği İEM, a.g.e. s. 146

ve yol kesme şeklinde gerçekleştirilmiştir. Eylemler ağırlıklı olarak Diyarbakır, Batman, İstanbul, Mardin ve Van'da tertip edilmiştir.³⁴⁰

Örgüt yöneticilerinden olan Mustafa Karasu'nun kampanya ve kampanya çerçevesinde düzenlenen eylemlerle ilgili yaptığı şu değerlendirmesi kitlesel eylemlerin örgüt kaynaklı olduğunu ve Serhildan stratejisi doğrultusunda organize edildiğini açıkça ortaya koymaktadır.³⁴¹

Bir kere bu kampanyayı bir serhildan seferberliğiyle yürütmek zorunludur. Bunun için Kürt halkının tüm demokratik gücünü harekete geçirecek eylemler gerekiyor. Diğer kampanyalarda olduğu gibi yalnız bazı illerle sınırlı kalan değil de Kürt halkının yaşadığı bütün il, ilçe, kasaba, mahalle ve köylerde her gün ve süreklileşen bir eylem gücüne ulaşma önemlidir. Sözün anlamsızlaştığı bir süreçte siyasal ihtiyaca cevap verecek olan seferberlik ruhuyla eylem tarzının harekete geçirilmesidir. Yalnız etkileyen değil; sonuç alıcı, dayatıcı bir niteliğe ulaşma amaçlanmıştır. Yalnızca yasal eylemler değil, gerekirse bedel ödeyecek meşru demokratik eylemler bu kampanyanın amacının doğal sonucu olarak ortaya çıkacaktır. Kimi bazı ilerlemeler, gelişmeler yaratmak değil de bazı sonuçlar alınmak istendiğinden eylemlerin karakterleri de daha radikal, daha kitlesel ve daha yoğun biçimde olacaktır....

Eylemler giderek günlük hale gelecek. Yalnız illerde değil, ilçelerde de yaygınlaşacak. Gece eylemleri terk edilerek eylemler tamamen gündüze kaydırılacak. Kitle gücü harekete geçtiğinde beş yüz ile başlayan bir eylem hemen yeni kitlelerin katılımıyla beş binlere, elli binlere çıkacaktır. Bir eylem ortaya çıktığında hemen herkes bu eylemi sahiplenecek, etrafında toplanacaktır... Belki yasal eylemler önceden hazırlanıp planlanır, kitleler büyük çoğunlukla katılım gösterir, ancak diğer eylem türlerinde kitlenin bizzat sorumluluk duyması, kimsenin çağırmasını, örgütlemesini, katmasını beklemeden ortaya çıkan her fırsatı, eylemi büyütme ve etkili kılmaya yönelmesi gerekmektedir. Biz bunu 1990'lardaki kitle serhildanlarının yeni koşullarda farklı biçimde yaratılması olarak değerlendiriyoruz. O zaman da belirli kitleler hareket geçirdi ve arkasından da herkes evinden, sokağından,

³⁴⁰ Ses Getiren İtaatsizlik Eylemleri, <http://www.keditor.org/yazilar/652.html> (Erişim: Mayıs 2011)

³⁴¹ Karasu Eylemler Sonuç Alıcı Olmalı, 20.03.2003, <http://www.savaskarsitlari.org/arsiv.asp?ArsivTipID=1&ArsivAnalID=16477> (**Özgür Politika**) (Erişim: Mayıs 2011)

mahallesinden çıkararak bu eyleme katılır ve eylemi binlerin, on binlerin serhildanları haline getirirdi.

Bu kampanyanın ortaya koyduğumuz yol haritasıyla bağı nettir. Biz yol haritamızla yeni bir dönemin başladığını ortaya koymuş olduk. Türkiye zihniyet değişikliği yaparak ya bu yol haritamıza cevap verecek, onun ortaya koyduğu aşamalardan olan ilkinin sağlayacak adımları atacak ya da bu adımları atmayarak, Kürt halkı ile hem siyasi hem de diğer alanlarda kapsamlı bir çatışma ve çekişme içerisine girecektir...

4.4.1.5. Önderliğe Özgürlük Kampanyası

Örgüt, genel seçimler öncesinde 01 Şubat -01 Mayıs 2004 tarihleri arasında “Önderliğe Özgürlük” adı altında açıklanan bu kampanya doğrultusunda F ve D tipi cezaevine geçişi ve Abdullah Öcalan’a yönelik sözde tecridi protesto etmek amacıyla basın açıklamaları yapmış, basın açıklamalarından sonra da korsan gösteri vb. eylemler düzenlenmiştir. Eylem ve etkinlikler genellikle gündüz saatlerinde organize edilerek, Abdullah Öcalan ile avukatlarının görüşmesi öncesi **her salı** günü yoğun bir şekilde, görüşme gerçekleşmemesi halinde **her çarşamba** günü şiddet içerikli eylemler (*Molotof atma, korsan gösteri, taşlı sopalı saldırı vb.*) gerçekleştirilmiştir.³⁴²

4.4.1.6. Toplumsal Barış ve Demokratik Katılım İçin Genel Af Kampanyası

Devletin çıkardığı “Topluma Kazandırma Yasası”nın örgüt üst düzey yöneticilerini kapsamaması sebebiyle yasanın çerçevesinin genişletilmesi ve başta Abdullah Öcalan olmak üzere tutuklu/hükümlü örgüt mensupları ile kırsaldaki teröristleri de kapsayan Toplumsal Barış ve Demokratik Katılım İçin Genel Af Kampanyası organize edilmiştir.³⁴³ Örgüt af kampanyası kapsamındaki amaç ve çalışmalarını şu şekilde ifade etmiştir:³⁴⁴

“Türkiye halkı ve demokratik güçleri, Türkiye'deki açmazın, Başkan Apo'nun barış ve kardeşliği esas alan demokratik özgür birlik projesiyle aşılabileceğini görmeli.

³⁴²İstanbul Valiliği, İEM, a.g.e. s. 146-147

³⁴³İstanbul Valiliği İEM, a.g.e. s. 146

³⁴⁴KADEK'ten Genel Af Kampanyası, 20.05.2003,

<http://www.savaskarsitlari.org/arsiv.asp?ArsivTipID=5&ArsivAnaID=14044> (Erişim: Mayıs 2011)

Başta Başkan Apo olmak üzere, gerillanın ve tutukluların demokratik siyasal yaşama katılmasını sağlayacak kampanyayı, demokratik Türkiye'yi yaratma mücadelesi haline getirmelidir...”

- *"Gençler, gece ve gündüz demeden her okulu, her caddeyi, her mahalleyi, her kasabayı ve her şehri eylem alanı haline getirecek bir dinamizm ve atılganlıkla kampanyanın ve eylemlerin öncüsü olmalıdır. Yaratıcı ve zengin eylem türleriyle, eylemsiz geçen bir gün geçirmemelidir.*
- *“Kadınlar, özgürlüğün ve demokrasinin ruhu ve derinleştirici gücü olarak ayağa kalkmalı, Başkan Apo'nun, gerillanın ve tutukluların demokratik siyasal yaşama katılımını sağlamak için evde kalmayı haram sayarak, günlük eylem içinde olmalıdırlar.*
- *Kürt halkı, çekilen acıların ve kimliksiz yaşamının sonuna gelindiğini duymanın heyecanı ile özgürlük ve demokrasiyi kazanma süreci olan bu kampanyaya var gücüyle katılmalıdır...*
- *Emekçiler, toplumun en örgütlü gücü demokrasi ve özgürlüğe en fazla ihtiyacı olan toplum kesimleri olarak, bu kampanyaya damgasını vurmalıdır. Türkiye'nin ve tüm diğer ülkelerin demokrasi ve özgürlük temelinde yeniden yapılanmasında belirleyici rolü oynayarak yeniden yapılanmanın adil, eşit ve emekçiden yana olmasını sağlamalıdır. Kürt, Türk, Arap, Fars, Çerkez, Süryani ve diğer halkların emekçileri omuz omuza her gün eylem yaparak halkların demokratik birliğini mücadele içinde gerçekleştirmelidirler.*
- *Şimdiye kadar Türkiye'nin temel sorunlarına el atmayarak itibar kaybeden siyasal partiler, Türkiye'nin temel sorunu olan Kürt sorununu çözmede adım olacak bu kampanyada rol alarak, Türkiye'nin demokratik kurtuluşuna katkıda bulunmalı ve böylece demokratik yaşamdaki vazgeçilmez yerlerini almalıdırlar.*
- *Aydınlar, yazarlar, demokratlar toplumun vicdanı ve moral gücü olarak mutlaka bu kampanyanın vazgeçilmez parçası haline gelmeli; tarihe ve geleceğe olan sorumluluklarıyla, gerçekleri özgürce ve yüksek sesle haykırmalıdırlar.*

- *Bariş ve demokratik katılım yasası, yalnız Başkan APO'yu, Kürt özgürlük hareketini, gerilla ve tutsakları özgür ve demokratik topluma katmayacak; Başkan APO, gerilla ve tutsaklar şahsında halklar özgür ve demokratik yaşama kavuşacaklardır."*

4.4.1.7. Demokratik Özgür ve Eşit Yurttaş Hareketi

Abdullah ÖCALAN avukatları ile yapmış olduğu **10.03.2004** tarihli görüşmesinde “*Türkiye ile ilişkiler konusunda şunu söyleyebilirim. Bizim devlet amacımız yok. Bizim çıkışımız **Özgür Yurttaş Hareketidir**. Devlet konusu teorimde yok. Devletçi Kürt akımları kan getirir, başa bela olur. Kargaşa, kan getirir. Milliyetçilik milliyetçiliği besler. Sonuna kadar demokrasi diyorum. Kürtler kendi içinde demokrasiyi kursunlar, Türkiye'yi de demokratikleştirsinler.*”³⁴⁵ **17.03.2004** tarihli görüşmesinde, “*Kürt hareketini dört beş kelime ile sloganlaştırıyorum. Halk hamlenizin ismi şu; **Demokratik özgür ve eşit yurttaş hareketi**. Sadece Kürtlerin hamlesi demeye de gerek yok demokrasi hamlesi diyorum. Bu son Suriye olaylarına ilişkin de demokrasi ve haklar komitesi kurulur, devreye girer.*”³⁴⁶ şeklindeki talimat niteliğindeki açıklamaları doğrultusunda, devlet karşıtlığı değil temel haklarda eşit ve özgür yurttaşlığı amaç edindiklerini ve bu temelde milyonları örgütleyerek geniş bir komite kurmayı planladıklarını, Özgür Yurttaşlık hareketine belediyeler ve hukukçular dahil toplumun tüm kesimlerinin katılımının sağlanmasını amaçladıklarını, Demokrasi ve haklar komitesi adı altında sözde Kürdistan’ın her ilinde ve ilçesinde örgütlenmenin yapılacağını örgüt mensuplarına ve örgüte yakın kitleye duyurmuşlardır.³⁴⁷

Yürütülen kampanya doğrultusunda İstanbul’da ve diğer birçok ilde ve ilçelerde Valilik ve Kaymakamlıklara örgüt kararları doğrultusunda matbuu şekilde basılmış dilekçeler verilmiştir. Verilen dilekçelerde; bu sorunun Kürt yurttaşlara yurttaşlık haklarının tanınmamasından kaynaklandığını, Abdullah Öcalan’ın Kürt sorununa barış ve demokratik çözüm konusunda büyük çaba gösterdiğini ve İmralı’da tek kişilik cezaevinde tutulmasından dolayı endişe duyulduğu belirtilerek;

- Abdullah Öcalan’ın halk önderi olarak kabul edildiği ve salıverilmesi,

³⁴⁵ İstanbul Valiliği İEM, a.g.e. s. 147

³⁴⁶ **2004 Görüşme Notları**, Rojaciwan com. E-Kitap Yayınları, s. 15

³⁴⁷ İstanbul Valiliği İEM, a.g.e. s. 147

- Kürt olgusunun demokratikleşmenin temel ögesi olarak ele alınıp, Kürt kimliğinin anayasal güvenceye kavuşturulması ve Kürt halkının tüm vatandaşlık haklarının tanınması ,
- Kürt halkına karşı uygulanan sözde anadil yasağı ile ilgili özür dilenmesi, devletin Kürt halkının sosyal, siyasal, kültürel haklarını güvence altına alacak bir süreci başlattığını kamuoyuna ilan etmesi ve devletin geçmişi ile hesaplaşması çerçevesinde “Gerçekleri Araştırma ve Adalet Komisyonu Oluşturulması” taleplerini içermektedir.

Abdullah ÖCALAN yine avukatları aracılığıyla, DEP davasından dolayı yargılanan Leyla ZANA ve arkadaşlarının tahliyelerinden sonra Leyla Zana ve arkadaşlarının geniş kesimleri kapsayacak “Demokratik Özgür ve Eşit Yurttaş Komitesi”nde yer almalarını önermiştir.

Terör örgütü, bizzat kendi talimatları doğrultusunda gerçekleştirilen bu tür eylemlerin, halk iradesinin bir sonucu olduğu imajını vererek, örgüte yakın sempatican kitlesine ve uluslararası kamuoyuna terör örgütü olmadıklarını ve sözde Kürt halkının legal temsilcisi oldukları izlenimi vermeye ve terör örgütlerine uygulanan yaptırımlardan kurtulmaya çalışmaktadır.³⁴⁸

4.4.1.8. Önder’in Sağlığı, Sağlığımızdır Kampanyası

Abdullah Öcalan’ın avukatları 1 Mart 2007 tarihinde bir basın toplantısı yaparak, Öcalan’ın sistematik olarak zehirlendiğini iddia etmiş ve bunun üzerine örgüt yandaşları tarafından “Öcalan’ın sağlığı, sağlığımızdır” söylemiyle bir kampanya başlatılmıştır. Türkiye’de başlayan eylemler Avrupa ülkelerinde de devam ettirilmiş, Avrupa’daki eylem ve beyanatlara yanıt alamayan örgüt militanları, 11 Nisan 2007’de süresiz dönüşümsüz açlık grevine başlamış ve grev 39 gün sonra Öcalan’ın talimatıyla son bulmuştur. Türkiye’de Batman, Diyarbakır, Doğubeyazıt, Şırnak ve İstanbul’da açlık grevleri düzenlenmiş, bunun üzerine Avrupa’dan İşkenceyi İzleme Komitesi (CPT) tarafından Abdullah Öcalan’ın cezaevi koşulları incelenmiştir.³⁴⁹

³⁴⁸ A.e., s. 147-148

³⁴⁹ Ses Getiren 9 Büyük Kürt Kampanyası, 20.12.2007, <http://www.firatnews.org/index.php?rupel=arsiv&anf=nuce&nucelD=34716> (Erişim: Mayıs 2011)

4.4.1.9. Edi Bese (Yeter Artık)-Önder Apo'yu Yaşa ve Yaşat

Terör örgütü, 2007 yılı eylül ayında Kuzey Irak'ta bulunan kamplarında bir toplantı gerçekleştirmiş ve örgütün yeni yapılanması **KCK (Koma Ciwaken Kürdistan-Kürdistan Topluluklar Birliği)** tarafından **30.09.2007** tarihinden itibaren Abdullah Öcalan'ın sağlık sorunu sebebiyle tedavi edilmesi ve özgür bırakılması için "**Önder Apo'yu Yaşa ve Yaşat**" ve "**Artık Yeter (Edi Bese)**" adı altında bir kampanya başlatmıştır. Bu kampanyanın devamında ise oluşan kitleyi canlı tutabilmek amacıyla 18.05.2008 tarihi itibariyle kampanyanın 2. aşamasına geçilmiş ve ikinci kampanya doğrultusunda ilk eylem niteliğini taşıyan "**Ben de Sayın Öcalan Diyorum**" dilekçe/imza kampanyasına başlanmıştır. Bu kampanya kapsamında basın açıklamaları, dilekçelerin bir heyetle Cumhuriyet Başsavcılıklarına verilmesi, eylemleri gerçekleştirilmiştir³⁵⁰

Bu eylemlerin yapılması talimatını veren KCK sözde yürütme konseyinin kampanya çağrısı ise şu şekildedir:³⁵¹ *"Kürt halkı 'Önderliğini savunamayan bir halk' olarak tarihe geçmemelidir, bunun için de hemen eylemsel hamleye geçilmesi gerekmektedir... Tüm parçalardaki ve yurtdışındaki örgüt, birim, kadro ve halkımız ilerde daha kapsamlı bir biçimde açıklayacağımız hamlesel sürece ilişkin gereken hazırlıklara şimdiden başlamalıdır. Bu tehlikeli saldırılar karşısında direnişi geliştirmekten ve halk olarak **Êdi Bese** demekten başka bir yol bırakılmamıştır. Yakın bir zamanda başlatılacak olan "**Önder Apo'yu, Yaşa ve Yaşat**" hamlesine yurtsever, tutarlı ve dürüst her Kürdün yüreği ve tüm benliğiyle katılması gereken bir hamledir. Hamle biçiminde geliştirilecek bu kampanyanın başlangıç tarihi halkımıza ve demokratik kamuoyuna önümüzdeki hafta içerisinde duyurulacaktır. Unutulmamalıdır ki, Önder Apo'ya yönelik imha saldırısı engellenemezse, ulusal imha da engellenemez. Tüm Kürt halkı ve kadroları bu bilinç ve kararlılıkla sürecin görevlerine büyük bir fedakarlıkla yüklenmelidir. Bu dönemde cesaret, kararlılık ve fedakarlıkla sürecin görevlerine yüklenmemiz halinde sonuç almak ve başarmak her zamankinden daha fazla mümkündür.*

³⁵⁰ Emniyet Genel Müdürlüğü Terörle Mücadele Daire Başkanlığı, **2008 Yılı PKK/KONGRE-GEL Değerlendirmesi**

³⁵¹ KCK'den Öcalan İçin Yeni Kampanya, 26.09.2007, <http://www.firatnews.org/index.php?rupel=arsiv&anf=nuce&nuceID=30736> (Erişim: Haziran 2011)

Kampanyanın “*Ben de Sayın Öcalan Diyorum*” aşamasında ise bazı Cumhuriyet Başsavcılıklarına;³⁵²

.....**CUMHURİYET BAŞSAVCILIGI'NA**

Küresel gelişmelerle birlikte, Orta Doğu'daki güç dengelerinin değişmesi, Türkiye'nin içerisine düştüğü ulusal ve uluslararası çıkmazlarla barış ve demokrasiye olan tahammülsüzlüğü son noktaya gelmiştir. Başta Kürtlerin temel Hak ve Özgürlük Taleplerinin reddi, inkarı, çözümsüzlüğü olmak üzere, toplumdaki diğer temel sorunları kendi dinamikleri ile çözme yerine, her türlü şiddet ve baskı yöntemini tercih etme yolunu benimsemiştir.

*Daha önce Kürt kelimesine karşı olan tahammülsüzlüğün yerini, bu günde sayın Öcalan hitabı almıştır. Temel sorunları çözme yerine, yargı baskısı ile örtbas ederek, sonuç alma yoluna gidilmiştir. Bu baskı o kadar ilerletilmiştir ki insanların hitapları dahi dava konusu yapılmıştır. Bunun en somut örneği 9 yıldır tek başına Özel Tip İmralı Kapalı Cezaevinde bulunan sayın Abdullah ÖCALAN'a sayın olarak hitap edilmesidir. Bu güne kadar binlerce soruşturma başlatılıp, yüzlerce yurttaş, yönetici, aydın, siyasetçi ceza almıştır. En son avukatlarının resmi mercilere yaptıkları başvurularda geçen sayın sözcüğü nedeniyle dahi soruşturma başlatılmıştır. Eğer sayın olarak hitap etmek suç ise bende Sayın Abdullah ÖCALAN diyorum ve bu suçu işleyip kendimi ihbar ediyorum. Adres: Adı Soyadı imza.. şeklinde **66.593** adet dilekçe gönderilmiştir.*

4.4.2. PKK'nın Kitle Organizasyonları

PKK, kampanyaların yanında, kendilerince önemli gördüğü bazı günlerde kitleleri şiddet eylemlerinde, çeşitli gösteri ve yürüyüşlerde bir araya getirmekte ve bu organizasyonlarda örgütün propagandası yaptırılmaktadır. Örgütün propaganda ve eylemler için bahane ettiği günler ise şunlardır:³⁵³

- 15 Şubat (Abdullah Öcalan'ın Yakalanması)
- 8 Mart (Dünya Emekçi Kadınlar Günü)

³⁵² Emniyet Genel Müdürlüğü Terörle Mücadele Daire Başkanlığı, **2008 Yılı PKK/KONGRE-GEL Değerlendirmesi**

³⁵³ Emniyet Genel Müdürlüğü Terörle Mücadele Daire Başkanlığı, Terörle Mücadele Kursu Çeşitli Ders Notları

- 16 Mart (Halepçe Katliamı Yıldönümü)
- 21 Mart (Nevruz Kutlamaları)
- 4 Nisan (Abdullah Öcalan'ın Doğum Günü;
- 15 Ağustos Eylemleri (PKK'nın Silahlı Eylemlere Başlamasının Yıldönümü)
- 1 Eylül (Dünya Barış Günü)

Yukarıda bahsi geçen günlerin yıldönümlerinde Türkiye genelinde *korsan gösteri, molotof kokteyli atma, kundaklama, pankart asma, lastik/ateş yakma, kepenk kapatma, yazılama, bildiri dağıtma, kamu binalarına zarar verme, güvenlik güçlerine taşlı/sopalı saldırı, şeklinde eylemler gerçekleştirilmektedir. Belirtilen günlerdeki eylemlerle ilgili 2008 yılına ait örnekler vermek gerekirse; 15 şubat Abdullah Öcalan'ın yakalanışının yıldönümü sebebiyle 28 Ocak 2008 tarihinde, örgütün üst düzey yöneticilerinden Murat Karayılan; 15 Şubat ulusal kara gün artık gelenekselleşen bir oruç günüdür. Bir oruç ve çalışmama günü olmalıdır. Bu da Kürtlerin bir ulusal günü olmalıdır. O gün de Kürtler çalışmamalı, oruç tutmalı, iş yerlerini kapatmalıdır. 15 Şubat gününde bir kara gün olarak, oruç tutmalı, yoğunlaşmalı ve eylem yapılmalıdır.*³⁵⁴ Şeklinde bir açıklama yapmıştır. Bu doğrultuda; 08-19 Şubat 2008 tarihleri arasında ülke genelinde (28) ilde yaklaşık (12.300) kişinin katılımıyla toplam (125) çeşitli eylem gerçekleştirilmiştir.³⁵⁵

Yine 2008 yılında “**08 Mart Dünya Emekçi Kadınlar Günü**” kutlamaları kapsamında batı illerinde sol terör grupları ile ortaklaşa, Doğu ve Güneydoğu Anadolu Bölge illerinde de PKK terör örgütüne yakın **siyasi parti, sivil toplum kuruluşları vb.** oluşumların organizesinde (**01-10 Mart 2008 tarihleri arasında**) açık hava toplantısı, şölen-etkinlik-konser, kapalı yer toplantısı, basın açıklaması, kanunsuz gösteri, pankart asma, resmi kuruluşlara mektup gönderme gibi (**42**) ilde, (**60.185**) kişinin katılımı ile (**115**) eylem ve etkinlik meydana gelmiştir.³⁵⁶

³⁵⁴ Karayılan: Türkiye Güney'e girerse bir daha çıkmaz, 28.01.2008, <http://www.firatnews.org/index.php?rupel=arsiv&anf=nuce&nucelD=36443> (Erişim: Haziran 2011)

³⁵⁵ Emniyet Genel Müdürlüğü Terörle Mücadele Daire Başkanlığı, **2008 Yılı PKK/KONGRE-GEL Değerlendirmesi**

³⁵⁶ Emniyet Genel Müdürlüğü Terörle Mücadele Daire Başkanlığı, **2008 Yılı PKK/KONGRE-GEL Değerlendirmesi**

İzmir’de gerçekleştirilen organizasyonda, terör örgütüne sınır içinde ve dışında düzenlenen operasyonlara son verilmesi istenmiş, ayrıca DTP Kadın Meclisi’nin kortejinden “Jin, Jiyan, Azadi” ve “Biji Serok Apo” şeklinde sloganlar atılmış, böylelikle güvenlik güçlerinin müdahale etmesi sağlanmıştır.³⁵⁷

16 Mart Halepçe Katliamının yıldönümünde, **16 Mart 1988** tarihinde Irak Hükümetince Irak’ın kuzeyindeki Halepçe kasabasına kimyasal bomba atılmasıyla, çok sayıda sivilin zehirlenerek hayatını yitirmesi ile sonuçlanan “**Halepçe Katliamı**” sebebiyle, İHD (İnsan Hakları Derneği), DTP Kadın ve Gençlik Kolları ile PKK terör örgütüne yandaş oluşumlar içerisinde yer alan çeşitli yapılanmaların organizesinde, ülke genelinde (*15-16 Mart 2008 tarihleri arasında*) basın açıklaması, kapalı yer toplantısı, *mevrit, sergi ve tiyatro* gibi, **(18)** ilde, **(3.180)** kişinin katılımı ile **(34)** eylem ve etkinlik gerçekleştirilmiştir.³⁵⁸

21 Mart Nevruz kutlamalarında, Türkiye genelinde PKK terör örgütünün uzantısı grupların organizesinde (*16-23 Mart 2008 tarihleri arasında*); kanunsuz gösteri, açık hava toplantısı ve miting, lastik yakma, şölen-etkinlik-konser, basın açıklaması, bildiri dağıtma, kapalı yer toplantısı, pankart-afiş asma ve diğer olaylar olmak üzere **(46)** ilde, **(367.523)** kişinin katılımı ile toplam **(204)** eylem gerçekleştirilmiştir. Ayrıca; Diyarbakır ilindeki nevruz etkinliklerinde bir ilk gerçekleştirilerek, yaklaşık **(70.000)** kişinin katılımı ile açık hava mitingi düzenlenmiş, örgütün görsel yayın organı **ROJ TV** tarafından **HAYAT TV** isimli televizyon kanalından frekans kiralamak suretiyle gerek internet üzerinden gerekse uydu üzerinden yandaş kitleye canlı olarak izlettirilmiştir.³⁵⁹

4 Nisan Abdullah Öcalan’ın doğum nünü dolayısıyla; KCK/TM tarafından organize edilen “**4 Nisan**” etkinlikleri kapsamında ülke genelinden **(19)** ilden katılımlarla; **04.04.2008** günü Şanlıurfa ili Halfeti ilçesi Onbir Nisan Beldesinde **(4.900)** kişi toplanmıştır.³⁶⁰

³⁵⁷ Dünyayı Değiştireceğiz Mesajı, 08.03.2008, <http://www.firatnews.org/index.php?rupel=arsiv&anf=nuce&nucelD=38649> (Erişim: Haziran 2011)

³⁵⁸ Emniyet Genel Müdürlüğü Terörle Mücadele Daire Başkanlığı, **2008 Yılı PKK/KONGRE-GEL Değerlendirmesi**

³⁵⁹ Emniyet Genel Müdürlüğü Terörle Mücadele Daire Başkanlığı, **a.e.**

³⁶⁰ Emniyet Genel Müdürlüğü Terörle Mücadele Daire Başkanlığı, **a.e.**

Ayrıca; etkinlikler kapsamında; Türkiye genelinde PKK terör örgütüne müzahir grupların organizesinde **03-04 Nisan 2008** tarihleri arasında kanunsuz gösteri, şölen-etkinlik-konser gibi **(4)** ilde, **(5.310)** kişinin katılımı ile toplam **(8)** eylem/etkinlik meydana gelmiştir.³⁶¹

PKK terör örgütünün 15 Ağustos 1984 yılında silahlı eylemlere başlamasının yıldönümü nedeniyle, 15 Ağustos öncesinde yandaş kitlenin eylemlere yönlendirilmesi amacıyla örgüt üst düzey yöneticilerince eylem yoğunluğunun artırılmasına yönelik verdikleri kışkırtıcı talimatlar neticesinde, **12-18 Ağustos 2008** tarihleri arasında kanunsuz gösteri, molotof kokteyli atma, yazılama, kapalı yer toplantısı, şölen-etkinlik-konser ve diğer olaylar gibi **(10)** ilde, **(3.757)** kişinin katılımı ile toplam **(34)** eylem/etkinlik gerçekleştirilmiştir.³⁶²

Yine **1 Eylül Dünya Barış Günü** sebebiyle ülke genelinde **“Türkiye Barış İçin Buluşuyor”**, **“Kürt Sorununa Demokratik Çözüm”** gibi söylemler adı altında; (26 Ağustos – 01 Eylül 2008 tarihleri arasında) **“01 Eylül Dünya Barış Günü”** etkinlikleri kapsamında; basın açıklaması, açık hava toplantısı, şölen-etkinlik-konser, kapalı yer toplantısı, kanunsuz gösteri gibi **(35.833)** kişinin katılımı ile toplam **(61)** eylem/etkinlik meydana gelmiştir.³⁶³

Sonuç olarak PKK, bu organizasyonlara yoğun katılımı sağlamak suretiyle, gerek yurt içindeki gerekse yurt dışındaki siyasi kurumlara, PKK'nın Kürt hakından bağımsız bir örgüt olmadığını, PKK'nın taleplerinin Kürt halkının talepleri olduğunu ve bu hareketin bir halk hareketi olduğunu göstermeye çalışmaktadır. Yine eylemler ve etkinlikler vasıtasıyla, katılımcılar ile devlet görevlilerini karşı karşıya getirmekte ve kitleleri devletten uzaklaştırmaya, devamında da örgüte yakınlaştırmaya çalışmaktadır. Bu sayede gerek kır gerekse şehir eylemleri için eleman temin etmiş olacaktır.

³⁶¹ Emniyet Genel Müdürlüğü Terörle Mücadele Daire Başkanlığı, a.e.

³⁶² Emniyet Genel Müdürlüğü Terörle Mücadele Daire Başkanlığı, a.e.

³⁶³ Emniyet Genel Müdürlüğü Terörle Mücadele Daire Başkanlığı, a.e.

4.5. KCK (Kürdistan Topluluklar Birliği) Türkiye Yapılanması

4.5.1. KKK (Kürdistan Demokratik Konfederalizm)'in İlan Edilmesi (KKK Sözleşmesinin kabulü 04-21. 05. 2005)

Abdullah ÖCALAN'ın talimatıyla PKK terör örgütü 2005 yılı başlarında **“KKK (Koma Komalen Kürdistan - Kürdistan Demokratik Konfederalizm)”** adı altında yeni bir yapılanma içerisine girmiştir. Öcalan, 4 Nisan 2005 tarihinde **KKK** sisteminin ideolojik organı olarak PKK'nın yeniden kurulduğunu, Türkiye'nin Doğu ve Güneydoğu Anadolu bölgesi ile Irak, İran ve Suriye topraklarının bir kısmını içerisine alan bu 4 parçalı yapılanma içerisinde, bölgedeki bütün Kürt halklarının yer alması gerektiğini, sözde bayrağının ise “yeşil zemin üzerine sarı güneş içerisine kırmızı yıldız” olduğunu ve kendisinin de bu oluşumun önderi olduğunu duyurmuştur. **Kürdistan Demokratik Konfederalizm** yapılanması ile ilgili taslak haline getirdiği yazılı metinleri avukatları aracılığıyla PKK terör örgütü üst düzey yöneticilerine ulaştırmıştır.³⁶⁴

Kürdistan Demokratik Konfederalizm yapılanması Abdullah Öcalan'ın Demokratik Konfederalizm değerlendirmeleri kapsamında tasarladığı bir üst yapı yani çatı yapılanması organizasyonudur. Örgüt bu yapılanmayla toplumun tüm kesimlerinde örgütlenmeyi amaçlamakta ve bu sayede ortaya çıkacak taban hareketlerinin toplumsal iradeyi açığa çıkaracağını, örgütçe alınan kararların da halka mal edileceğini düşünmektedir.³⁶⁵

PKK, yıllardır gerçekleştirdiği eylem ve oluşturduğu yapılanmalarla yeterli halk desteğini almaya çalışmıştır. Yine bu organizasyonla Serhildan stratejisini uygulamaya koymak istemiştir. Nitekim 2005 yılında KKK/TK (Türkiye Koordinasyonu)'nun faaliyete geçirilmesi ile metropollerde Serhildan (Sivil itaatsizlik) eylemsellik süreci başlatılmış ve bu kapsamda;

1 - 2005-2006 yılları içerisinde; başta Nevruz etkinlikleri olmak üzere, "Abdullah ÖCALAN'ı Siyasi İradem Olarak Kabul Ediyorum" imza kampanyası,

2 – "İmralı'ya Yürüyüş" adı altında Bursa ili Mudanya İlçesine kitlesel olarak katılımın,

³⁶⁴ Diyarbakır Cumhuriyet Başsavcılığı, **2009/827 Esas - 2009/786 nolu İddianame**, 25.05.2009, s. 5-6

³⁶⁵ Güler, **a.g.e.** s. 102-103

3 - 13 Kasım 2005 tarihinde Diyarbakır ilindeki "Kürt Sorununa Demokratik ve Barışçıl Çözüm" mitingi,

4 - 2005 yılı Aralık ayı içerisinde Öcalan'a verilen hücre cezası sonrasında cezaevleri ve örgüte yandaş kuruluşlara ait binaların içerisindeki düzenlenen açlık grevleri,

5 - 2006 yılı Mart ayı içerisinde kırsal alanda ölü ele geçirilen 4 örgüt mensubuna ait cenazelerin Diyarbakır'a defnedilmeleri sırasında başlayan ve bölge illerine de sıçrayan şiddet eylemleri, **KKK/TK yapılanması** tarafından organize edilmiş ve bizzat yönetilmiştir.³⁶⁶

4.5.2. KKK'dan KCK'ya Geçiş

Esasında KCK yapılanmasının stratejik temeli 2000 yılına dayanmaktadır. KCK yapılanması, PKK'nın Abdullah Öcalan'ın talimatı ile Şubat 2000'de yaptığı 7. kongrede farklı politik hedeflere yönelmesinin bir sonucudur. Kongreler bölümünde de bahsedildiği üzere Örgüt, 7. kongresinde dağılmayı engellemek ve tabanını geniş bir kitleye yayabilmek amacıyla 'serhildan (sivil itaatsizlik)' adı altında eylemlerini kitleleştirme hedeflemiş ve bu yönde kararlar almıştır. Bu kararlar doğrultusunda PKK adına Irak'ta, İran'da ve Suriye'de Kürtleri örgütleyebilmek için çeşitli yapılanmalar oluşturuldu. 2005 yılı nisan ayında yine Abdullah Öcalan'ın "**Kürtler için KCK sistemini öneriyorum**" şeklindeki talimatları neticesinde,³⁶⁷ 2007 yılı mayıs ayında PKK'nın sözde yasama meclisi KONGRA-GEL, örgütün anayasası olarak değerlendirdiği KCK (Koma Ciwaken Kürdistan-Kürdistan Topluluklar Birliği) sözleşmesini Orta Doğu (4 parça) ve Avrupa'dan 213 delegenin katılımı ile kabul etti. Ancak örgüt, sözleşmenin kabul tarihi olarak 17 Mayıs 2005'i esas almakta, yani KCK'yı KKK yapılanmasının devamı olarak görmektedir.³⁶⁸

4.5.3. KCK'nın Yapılanması

KCK sözleşmesinin ikinci maddesinde bu yapılanma şöyle tanımlanıyor: "*Koma Ciwakên Kürdistan demokratik, toplumcu-konfederal bir sistemdir. Demokrasi, cinsiyet özgürlüğü ve ekolojik yaşamı esas alır. Toplumcu, yatay ve*

³⁶⁶ Diyarbakır Cumhuriyet Başsavcılığı, **2009/827 Esas - 2009/786 nolu İddianame**, 25.05.2009, s. 5-6

³⁶⁷ Güler, **a.g.e.**, s. 199

³⁶⁸ Emniyet Genel Müdürlüğü, Terörle Mücadele Kursu Çeşitli Kurs Notları

piramit tarzı bir örgütlenmedir. Halk toplulukları iradesini komün, ocak, meclis ve kongreler ile ortaya koyar. Aynı zamanda seçilmiş ve denetlenebilir demokratik yönetimler yolu ile kendini yönetirler. Topluluk demokrasisi, toplulukların eşit ve özgür bir arada yaşaması benimsenir. Her düzeyde katılımcılığı öngörür. İçte demokratik ulusu, dışta ise ulus üstünlüğünü esas alır. Devlet olmayan örgütlenmiş, demokratik, siyasal ve toplumsal organizasyondur.” KCK sözleşmesinde ‘demokratik toplumcu-konfederal sistem’ tabiriyle, KCK’nın üye kabul eden, yargılayan, silahlı mücadele eden, mahallî ve merkezî teşkilatları olan, özellikle yerel yönetimler üzerinde hakimiyet kurmayı amaçlayan ve her şekilde Abdullah Öcalan’ın önderliğini dikte eden bir yapı olduğu vurgulanmıştır.³⁶⁹

KCK yapılanmasının genel organları KCK sözleşmesinin 11 – 30. maddeleri arasında ele alınmıştır. Abdullah Öcalan’ın temsil ettiği Önderliğin altında Yasama, Yürütme ve Yargı sacayakları üzerine kurgulanmıştır. Sözleşmede Önderlik yani Abdullah Öcalan, hem maddi hem de manevi açıdan mutlak liderliği tanınmakta, KCK yapılanmasının felsefi, teorik ve stratejik kuramcısı tanımlamasıyla ifade edilmektedir.³⁷⁰

Kongra-Gele Kürdistan (Kürdistan Halk Meclisi) KCK yapılanmasının sözde Yasama organını temsil etmekte, KCK sözleşmesi de bu yapılanmanın sözde Anayasasını teşkil etmektedir. Sözleşmede yer alan Yürütme organı da KCK’nın temel faaliyet alanlarını ve bu faaliyetlerin nasıl yürütüleceğini, sözde Yargı organı ise adalet mekanizmasının işletilme biçimini ifade etmektedir.³⁷¹

KCK’nın 4. maddesinde genel örgütsel değerlendirmeler yapılarak “b” fıkrasında *Koma Ciwaken Kürdistan; Bir devlet sistemi olmayıp, Halkın devlet olmayan ve sınırları esas almayan demokratik bir sistem olduğundan, başta kadınlar, gençler ve kadınlar olmak üzere halkın tüm kesimlerinin, halk ve toplulukların kendi demokratik örgütlenmesini yaratmasını, politikayı doğrudan ve özgür yurttaşlık meclislerinde özgür ve yeterlilik ilkesine göre yapmasını sağlamak.* şeklinde tanımlanmıştır.³⁷²

³⁶⁹ Melik Duvaklı, **Terörden Devlete KCK**, Aksiyon Dergisi, Sayı:787, 2010

³⁷⁰ Emniyet Genel Müdürlüğü Terörle Mücadele Kursu Çeşitli Ders Notları

³⁷¹ Emniyet Genel Müdürlüğü, Terörle Mücadele Kursu Çeşitli Ders Notları

³⁷² Diyarbakır Cumhuriyet Başsavcılığı, **2009/827 Esas - 2009/786 nolu İddianame**, 25.05.2009, s. 27

Netice itibariyle KCK denilen yapılanma sadece bir “şehir yapılanması” değildir. KCK çok iyi örgütlenmiş; hedefleri, basamakları, stratejileri belirlenmiş adeta alternatif bir devlet yapılanmasıdır. KCK 2005 yılında KKK ile temelleri atılmış, 2007’lerden sonraki süreçte adım adım etkin hale getirilmiştir. Türkiye bölme nihai hedefini gizleyerek, “demokrasi”, “barış”, “sivilleşme”, “halkların kardeşliği” gibi kimselerin muhalefet edemeyeceği büyümlü kavramlarla silahlı tarafını ve asıl bölücü maksadını gizleyen, silahlı-silahsız kırdı ve şehirdeki bütün yapılanmaları kapsayan, PKK’yı da içine alan bir çatı organizasyondur. Bu çatı yapılanması Suriye, İran, Irak ve Türkiye içindeki örgüt unsurlarını da içine alan ve bu coğrafyada nihai olarak birleşik bağımsız, büyük Kürdistan kurmayı hedefleyen geniş, etkili bir organizasyondur.

Örgüt, Türkiye’de KCK/TM (KCK Türkiye Meclisi) üzerinden dağdaki silahlı gurupların baskısını kullanarak toplum ve Kürtler üzerinde yaygın şekilde örgütlenmeyi ve bağımsız Kürdistan hedefi için toplumu dönüştürmeyi, örgüt ideolojisi doğrultusunda devlet olmaya yönelik organlar, kuruluşlar, STK’lar oluşturmayı hedeflemektedir. Yani mücadeleye bütün halkı dahil etmeyi ve topyekün bir eylemselliği amaçlamaktadır.³⁷³

KCK yapılanması PKK’dan ayrı bir örgütlenme değildir. KCK sözleşmesinin 37. Maddesinde PKK’dan bahsederek **“KCK Sistemi içerisindeki her kadro ideolojik, ahlaki, felesekik ölçüler açısından PKK yapılanmasına bağlıdır. Aynı zamanda her kadro yer aldığı çalışmanın, çalışma ilkeleri ile de faaliyet yürütür.”** şeklinde düzenlenmiştir.³⁷⁴

Yine KCK sözleşmesinin 36. maddesinin PKK için ayrılmıştır. PKK için, **“KCK sisteminin ideolojik gücüdür. Önderlik felsefe ve ideolojisinin hayata geçirilmesinden sorumludur. KCK sistemi içerisindeki her PKK kadrosu ideolojik, ahlaki, felesekik, örgütsel ve yaşamsal ölçüler açısından PKK yapılanmasına bağlıdır. Aynı zamanda her kadro yer aldığı çalışmanın çalışma**

³⁷³ KCK Nedir? Örgüt Nereye Gidiyor ? 17.12.2010, <http://www.aktifhaber.com/kck-nedir-orgut-nereye-gidiyor-1-7549yy.htm> (Erişim: Nisan 2011)

³⁷⁴ Diyarbakır Cumhuriyet Başsavcılığı, **2009/827 Esas - 2009/786 nolu İddianame**, 25.05.2009, s. 8

ilkeleriyle de faaliyet yürütür. Ayrıca KCK sistemi içerisinde her çalışan PKK'nın ideolojik ve ahlaki ölçülerini esas alır.” Denilmektedir.³⁷⁵

Nitekim KCK davasında sanık olarak yargılanan Diyarbakır Belediye Başkanı Osman Baydemir de bir televizyon programında “*KCK Yürütme Kurulu Başkanı Sayın Karayılan'ın kendisidir... KCK zaten PKK'nın adıdır. PKK adını KCK olarak değiştirmiştir.*” diyerek, KCK'nın masumane bir organizasyon olmadığını itiraf etmiştir.³⁷⁶

Roj TV'nin 12.09.2008 tarihli haber bülteninde: “PKK'nın onuncu kongresini değerlendiren PKK kurucu üyelerinden Cemil Bayık, PKK kadrolarının KCK sisteminin dört temel örgütlenmesini hayata geçirmekle sorumlu olduğunu beyan etmiş; ayrıca PKK meclis üyesi de olan Bayık, KCK sisteminin hayata geçirilmesi için **meşru savunma savaşının zorunlu olduğunu belirtmiştir**”, Bayık: “*her yerde siyaset akademilerinin kurulması, kent meclislerinin kurulması, demokratik toplum kongresinin kurumlaşarak çalışması ve yine her yerde kooperatiflerin kurulması, kadro önderliğin belirttiği bu dört ayağı esas alarak pratikte örgütlenmeyi geliştirmelidir. Eğer kadro buna öncülük yaparsa halkı buna çekebilirse sistem örgütlenir ve halklar açısından alternatif bir sistem düzeni oluşabilir... Meşru savunma savaşı gerilla ve serhildan cephesinden yürütülmedikçe ve bundan başarılı sonuçlar çıkarılmadıkça KCK sisteminin yine sağlıklı örgütlenemeyeceğini bilmek zorunludur.*³⁷⁷ Şeklindeki sözleri KCK yapılanmasının hedef kitleyi örgüt ideolojisi ve hedefleri doğrultusunda, gerek örgütlenme gerekse eylemsellik bağlamında yönlendirmeyi planladığı anlaşılmaktadır.

4.5.4. KCK/TM'nin (Türkiye Meclisi) Faaliyetleri ve Amacı

PKK terör örgütü, Nisan 2002'den itibaren yaptığı stratejik değişime paralel olarak, yapılanmasında da bazı değişikliklere gitmiştir. KCK/TM yapılanması da KCK faaliyetlerine paralel olarak ve özellikle Öcalan'ın yakalanmasından sonraki süreçte bu stratejik ve yapısal değişimlerin sonucu olarak ortaya çıkmıştır. Temel amaç terör örgütünün ayakta tutulması, terör örgütünün eylemlerinin ve

³⁷⁵ Güler, a.g.e. s. 223-224

³⁷⁶ Baydemir: KCK Yapılanması PKK'nın ta Kendisi, 23.10.2010, <http://www.haberaktuel.com/baydemir-kck-yapilanmasi-pkknin-ta-kendisi-haberi-321265.html>

(Erişim: Nisan 2011)

³⁷⁷ Diyarbakır Cumhuriyet Başsavcılığı, 2009/827 Esas - 2009/786 nolu İddianame, 25.05.2009, s. 5-6

faaliyetlerinin tek merkezden yönetilmesi ve nihai olarak da Birleşik Bağımsız bir Kürdistan Devleti kurulmasına yönelik sürecin örgüt tarafından yönetilmesidir.³⁷⁸

Türkiye içinde ise bu faaliyetlerin KCK Sözleşmesi esas alınarak KCK/TM tarafından yürütülmesi kararı alınmış ve KCK/TM'nin başına Sabri Ok getirilmiştir. KCK/TM'nin, terör örgütünün kitlesel eylemlerini, şiddet eylemlerini ve propaganda faaliyetlerini yürütecek, örgütsel talepleri kamuoyunda yayacak, Konfederal bir devlet sisteminin oluşturulması amacı ile örgütün uzantısı tüm kurum/kuruluşları bir araya toplayacak, bu amaçlara ulaşmak için de kampanyaları ön planda tutarak kitlesel kanunsuz eylemleri organize edecek temel çatı yapılanması olması hedeflenmiştir.³⁷⁹

Ancak, KCK yapılanmasından hareketle KCK/TM yapılanma modelinin kısa sürede PKK/KONGRA-GEL'in yerini alması beklenmemelidir. Bunun yerine daha yavaş bir geçişle ve hâlihazırda işleyen sistematikteki bazı isimleri değiştirmek yoluyla KCK/TM'nin, PKK/KONGRA-GEL üzerinde ve sözde bir Devlet yapılanması olarak yerini alması planlanmaktadır. Bu çerçevede KCK/TM, gençlik yapılanması başta olmak üzere, bölücü örgüt adına ülke genelinde tüm yasadışı eylem ve faaliyetleri yönetmekte; çeşitli illegal toplantı ve etkinliklerle, halkı kin ve düşmanlığa tahrik ve teşvik ederek, eylemci grupları organize etmekte; örgüte gelir temin etmek amacıyla çeşitli kişi ve kurumlardan zorla ya da gönüllü para toplamakta; kırsal faaliyetlere lojistik ve eleman desteği sağlamakta; bölücü örgüte para transfer etmek için yerel yönetimlerde yolsuzluk ve usulsüzlükleri organize etmektedir. Ayrıca son süreçte Anayasa Değişikliği Referandumunda bölge insanın özgür iradesiyle oy vermesinin önüne geçmek amacıyla boykot faaliyetleri yürütmüş, Demokratik Özerklik ve KCK sözleşmesindeki hedeflerine yönelik olarak Öcalan ve örgütün üst düzey kadrolarının talimatlarını yerine getirmektedir.³⁸⁰

Diyarbakır Emniyet Müdürlüğü tarafından KCK/TM'ye yönelik olarak yapılan operasyonlarda KCK/TM yapılanmasının BDP'yi yönlendirme, milletvekillerini - belediye başkanlarını – parti meclis üyelerini – belediye meclis üyelerini belirleme, bu kişilere talimat verme ve işlerine son verme, terör örgütü adına çeşitli isimler ve kampanyalar adı altında para toplama, seçilmişleri örgüt

³⁷⁸ Emniyet Genel Müdürlüğü, Terörle Mücadele Kursu Çeşitli Ders Notları

³⁷⁹ Emniyet Genel Müdürlüğü, Terörle Mücadele Kursu Çeşitli Ders Notları

³⁸⁰ Emniyet Genel Müdürlüğü, Terörle Mücadele Kursu Çeşitli Ders Notları

mensupları aracılığıyla sorgulama ve cezalandırma yoluna gitme, kadınları ve gençleri eylemlere yöneltme, belediyeler gibi yerel yönetimlere müdahale ederek işçi alma – çıkarma, işçilerden para toplama, yurtdışında finansman amacıyla para toplama, ölen örgüt mensuplarının, gözaltında ve cezaevlerinde bulunanların ailelerine sahip çıkma, örgüt açısından önemli günlerde kitlesel ve şiddet içerikli eylemler düzenleme, seçimlere ilişkin çalışmalar yürütme, Öcalan’la ilgili faaliyetleri yürütme, uyuşturucu ticareti yapma, yurtdışına sahte evrak ve pasaportla giriş yapma gibi faaliyetlerde bulunduğu anlaşılmaktadır.³⁸¹

Van 4. Ağır Ceza Mahkemesi’nde görülen bir KCK davasında; mahkeme KCK’nın terör örgütü olduğunu belirtmiş ve KCK yapılanmasını; “*Teröristbaşı Abdullah Öcalan’ın yakalanması neticesinde, emir ve direktifleri ile oluşturulan, kırsal terörü kentsel teröre dönüştürmek, Kürtler’in yaşadığı bölgelerde ‘Özerklikten Bağımsızlığa’ geçişi hedefleyen, PKK’yi dağdan şehre indirme planıdır. Amaç; Türkiye dahil 4 ülkede önce bir kısım kültürel ve kimlik haklarıyla ‘Demokratik Özerklik’ kazanmak, daha sonra ‘Demokratik Konfederalizm’ ilan ederek 4 parçalı Konfederal Kürdistan kurmaktır. KCK sözleşmesi bir devlet anayasası şeklindedir. KCK sistemi daha önce ilan edilen Koma Komalen Kürdistan (KKK) sistemiyle aynıdır. Sözleşmeye göre; KCK sistemi yasama, yürütme, yargı erkleri bulunan bir devlet yapısını esas almış, askeri kanat olan HPG’yi de içine alan, vergi toplayan, KCK üyeliği (vatandaşlığı) kabul eden bir yapıdır. İdeolojik, siyasi, sosyal, halk savunma (HPG) ve mali alanda faaliyet yürütür.*” Şeklinde değerlendirmiştir.³⁸²

4.5.5. KCK/TM Yapılanmasının Demokratik Özerklik Stratejisi

PKK, 1 Mayıs 2010 tarihinden itibaren Dördüncü Dönem-Topyekün Savunma adını verdiği ve dayanak noktasını ise Demokratik Özerklik modeli “*yerel birimlerin daha güçlü hale getirilmesi, idari yapıda özerk yönetim birimleri olarak yapılandırılacak bölgesel meclislerin kurulması, tüm yerel birimlerde meclis*

³⁸¹ Emniyet Genel Müdürlüğü, Terörle Mücadele Kursu Çeşitli Ders Notları

³⁸² KCK’nın Gizli Planını Mahkeme Deşifre Etti, 27.06.2011,

http://www.haberiniz.com/yazilar/haber34702-KCKnin_Gizli_Planini_Mahkeme_Desifre_Etti.html

(Erişim:Haziran 2011)

*sistemini esas alan bir modelin geliştirilmesi, bölgede emniyet ve adalet hizmetlerinin ortak yürütülmesi” şeklinde tarif edilen politik-idari yapılanmadır.*³⁸³

PKK, bu modelle devletin idari yapılanmalarına alternatif örgütlenmeler ve kent meclisi yapılanmaları oluşturmayı hedeflemektedir. BDP yöneticileri/belediye başkanları aracılığıyla Demokratik Özerklik kavramını yandaş kitleye anlatmaya çalışılmakta; bazı illerde belediyeler tarafından, Yerel Yönetimler Akademisi-Demokratik Siyaset Akademisi gibi isimler altında Demokratik Özerkliğe ilişkin eğitimler verilmektedir.³⁸⁴

Abdullah Öcalan tarafından Demokratik Özerklik “yerel otoritelerin güçlendirilmesi, idari, emniyet ve adalet vb. hizmetlerinin yürütülmesi işlemlerinin yerel otoritelere bırakılması” gibi talepleri içeren bir model gibi gösterilmeye çalışılsa da, özerkliğin ardından bağımsız bir devlet kurma hedefi açıkça görülmektedir.³⁸⁵

31 Mayıs 2010 tarihinden itibaren örgüt yanlısı basın yayın organlarında “yakın bir zamanda demokratik özerkliğin ilan edileceği” haberlerine yer verilmiş ve bu yönde şiddet ve kitlesel eylemlerin tırmandırılması amaçlanmıştır. PKK, KCK/TM, yandaş oluşumlar ve BDP’nin, demokratik özerklik ilan edilmesi çerçevesinde yürüttüğü faaliyetler ele alındığında, öncelikli olarak özerklik talebine zihni bir hazırlık oluşturulmaya çalışılmaktadır. Bu kapsamda yapılan çalışmalarla, Demokratik Özerkliğin son derece makul, Türkiye’nin sosyal, siyasal ve ekonomik yapısına uygun, diğer toplumlarca da kabul gören bir talepmiş gibi gösterilmeye ve başta yandaş kitle olmak üzere, bölge halkına benimsetilmeye çalışılmaktadır. Demokratik Özerklik stratejisinin hayata geçirilmesinde KCK/TM, BDP, DTK, DYG-M ve DÖKH aktif faaliyetler yürütmektedir.³⁸⁶

Demokratik Özerklik , BDP’nin resmi İnternet sitesinde, “Demokratik Çözüm İçin Demokratik Özerklik Projesi” başlığı ile yer almıştır. Raporda Demokratik Özerklik “Türkiye’nin demokratikleşmesi ve Kürt sorununda çözüme dair siyasi

³⁸³ Emniyet Genel Müdürlüğü, Terörle Mücadele Kursu Çeşitli Ders Notları

³⁸⁴ Emniyet Genel Müdürlüğü, Terörle Mücadele Kursu Çeşitli Ders Notları

³⁸⁵ Emniyet Genel Müdürlüğü, Terörle Mücadele Kursu Çeşitli Ders Notları

³⁸⁶ Emniyet Genel Müdürlüğü, Terörle Mücadele Kursu Çeşitli Ders Notları

tutum belgesi” olarak tanımlanmış ve “Türkiye’nin siyasi-idari yapısında reform ve Kürt sorununda çözüm modeli taslağı” olarak kamuoyu ile paylaşılmaktadır.³⁸⁷

BDP’nin bu raporunda Demokratik Özerklik: “Türkiye’nin siyasi ve idari yapısında demokratikleşmeyi sağlamak amacıyla köklü bir reformu öngördüğü; Sadece devlet sistemini değiştirerek sorunların çözülemeyeceğinden hareketle, toplumun öz yeterliliğini esas aldığı; Sorunların çözümünde geliştirilecek yöntemler için, yereli güçlendirme, halkı söz ve karar sahibi kılma felsefesiyle hareket ettiği; Halkın karar süreçlerine dâhil olması için demokratik katılımı savunduğu ve tüm yerel birimlerde meclis sistemini esas aldığı; Salt ‘Etnik’ ve ‘Toprak’ temelli özerklik anlayışı yerine kültürel farklılıkların özgürce ifade edildiği bölgesel ve yerel bir yapılanmayı savunduğu; ‘Bayrak’ ve ‘Resmi Dil’in tüm ‘Türkiye Ulusu’ için geçerli olmakla birlikte her bölge ve özerk birimin kendi renkleri ve sembolleriyle demokratik öz yönetimini oluşturmasını öngördüğü; Demokratik özerk yönetimin, ‘bölge meclisi’ olarak örgütlenmesini savunduğu ve meclislerde görev alan kişileri de ‘bölge meclis temsilcisi’ olarak tanımladığı; Bölgelerin her biri o bölgenin özel adı veya bölge meclisinin yetki sınırları içinde bulunan en büyük ilin adıyla anılacağı; Demokratik özerklik modelinde il valilerinin, hem merkezi hükümetin hem de bölge yürütme kurulunun aldığı kararları uygulamakla görevli olduğu, Bakanlıkların taşra teşkilatlarının da aynı prosedüre tabi olacağı, İl Genel Meclisleri, Belediye ve Muhtarlıklar gibi diğer idari yapıların varlığını korumaya devam edeceği şeklinde anlatılmıştır.³⁸⁸

Sonuç olarak, Demokratik Özerklik talebi ve stratejisi Türkiye’nin bütünlüğü içinde demokratik hakların geliştirilmesi ve barış ortamının tesisi için gündeme getirilen sadece politik yönü olan bir model değildir. PKK’nın “hakimiyet ve toprak” temelindeki nihai hedefine ulaşmada bir aşama stratejisinden ibarettir. Bu masumane görünümlü ancak bölücülüğe hizmet eden model talebinin yerine getirilmeyeceğini örgüt de örgütün uzantıları da farkındadır. Amaç ise iyi niyetli olarak bu modele inanmış insanların ve nihayetinde bütün Kürtlerin bu talebin reddiyle topyekün seferber edilmesi ve yeni bir mağduriyet algısının yaratılmasıdır. Bu sayede Kürt

³⁸⁷ Emniyet Genel Müdürlüğü, Terörle Mücadele Kursu Çeşitli Ders Notları

³⁸⁸ <http://www.bdp.org.tr/yayinlarimiz/demokratik-ozerklik/demokratik-ozerklik.html> (Erişim: Haziran 2011)

halkının duygusal ve psikolojik olarak devletten uzaklaşması, örgüte ise yaklaşması planlanmaktadır.

5. SONUÇ VE ÖNERİLER

Terör örgütlerinde ve terörist eylemlerde en dikkat çeken ve hareketi terör yapan unsur şiddettir. Ancak bu şiddet, kişilerin veya gurupların bireysel kaygılarından değil, beslendikleri ideolojik dayanaklardan kaynaklanmaktadır. Bu sebeple terör eylemlerinde, öldürülen kişi veya kişiler, ideolojik hedefe ulaşmada sadece birer araçtır. Dolayısıyla bu durum şiddete terör özelliği kazandırır. Terörist eylemlerde amaç, savunulan ideolojinin propagandasını yapmak ve insanları korku, panik ve çaresizliğe sevk ederek örgüt ideolojisinin benimsenmesini sağlamaktır.

Terörün her kesim tarafından kınanmasının sebebi ise, çocuklar, yaşlılar, turistler gibi savunmasız ve sorunla doğrudan ilgisi olmayan insanları da hedef alıyor olmasıdır. Buna rağmen devletler arasında terör konusunda halen tam fikir birliği veya işbirliği sağlanmış değildir. Terör ve terörizmin anlatıldığı birinci bölümde, bu durumun sebeplerine yeterince değinilmiştir. Bu açıklamalara ek olarak, devletlerin terör konusunda fikir birliğine varamamalarının asıl sebebi, devletlerin çıkış noktalarından kaynaklanmaktadır. Yani, bir örgütün faaliyetinin değil, ideolojisinin esas alınmasındandır. Şüphesiz hiçbir ideoloji, hiçbir fikir ve amaç terör ve terörist değildir. Ancak fikrin sunuş ve savunma biçimi terör olabilir. Bu yüzden değerlendirme yapılırken, ideolojinin değil eylemin esas alınması fikir birliğinin oluşması açısından yerinde olacaktır.

Türkiye Cumhuriyeti devleti kuruluşundan itibaren çeşitli isyanlarla ve terör hareketleriyle meşgul olmuştur. 30 yıla yakın bir süredir de PKK terör örgütü ile uğraşmaktadır. PKK'nın Türkiye'ye karşı yürüttüğü bu çatışma, terminolojik olarak bir Gerilla savaşıdır. Bu strateji kapsamında kuruluşundan itibaren sözde özgürlüklerini ve haklarını savunduğu Kürt halkını topyekün olarak çatışmaya ortak etmeye çalışmışlardır. Bu amaç doğrultusunda çeşitli şiddet stratejilerine başvuran PKK, Abdullah Öcalan'ın yakalanmasıyla askeri olarak mağlubiyete uğramış, ancak 2000 yılından itibaren kır savaşının yanında siyasallaşma faaliyetlerine ağırlık vermiştir.

Bu bağlamda, kır terörünün yanında, molotoflama, kundaklama, işgaller gibi şehir eylemleri yoğunlaştırılmış, yine siyasallaşma stratejisi kapsamında üniversitelerde ve alt kademe okullarda çeşitli yapılanmalara gitmişlerdir. Ayrıca örgüt, legal partiler aracılığıyla amaçlarını rahatça dile getirme imkanı bulmuş ve bu isteklerin Kürt halkının talepleriymiş gibi göstermeye çalışmışlardır. Yine düzenledikleri kampanyalar ve kitle organizasyonlarıyla da halkı örgüt ideolojisi doğrultusunda önce politize, daha sonra terörize etmeyi ve bu yolla örgüt ideolojisine kitlelilik kazandırmayı amaçlamışlardır. Nitekim KCK yapılanmasıyla, bütün bu faaliyetler bir çatı altında toplanmak istenmiştir.

PKK; 2000 yılından sonraki süreçte, kır terörü, bireysel veya guruplar halinde sokak eylemleri, örgüt uzantısı parti ve sivil toplum kuruluşlarının faaliyetleri ve kitlesel şiddet eylemleriyle topyekün olarak saldırıya geçmiş, şiddetin coğrafyası genişletilmiştir. Sonuç olarak örgüt ideolojisini, sadece Doğu ve Güneydoğu Anadolu bölgesinin kırsalında silahlı eylemleriyle değil; siyasi partiler aracılığıyla söylemlerle, şehrin sokaklarında molotof ve taşlarla, kentlerin meydanlarında düzenledikleri gösteri ve yürüyüşlerle ve kampanyalarla yaymaya çalışmaktadır. Netice itibariyle PKK terör örgütü 2000 yılından itibaren siyasallaşma faaliyetlerini yoğunlaştırarak, kendi kır savaşına destek olacak yeni bir çatışma alanı ortaya çıkarmıştır. Örgüt, parti ve şehir faaliyetleriyle ideolojisine daha fazla taraftar bulmuş ve bu kişileri yeri geldiğinde şehir eylemlerine, bazen de kıra çekerek silahlı faaliyetlerine ortak etmeye çalışmıştır.

PKK'nın, yerel halkın yeterli desteğini alabilmek için yürüttüğü bu kompleks ve girift faaliyetler karşısında, sadece askeri tedbirler yeterli olmayacaktır. Düşük yoğunluklu çatışma bölümünde de anlattığımız gibi bu çatışmada askeri kuvvetler tali unsurdur, çatışma esas itibariyle politiktir. Devletin ekonomik, hukuki, psikolojik, sosyolojik bütün ulusal güç unsurlarıyla çatışmaya müdahil olması gerekmektedir. PKK'nın çok çeşitli propaganda malzemeleri ancak devletin topyekün mücadelesi ile etkisizleştirilebilir. Konuyu somutlaştırmak gerekirse, devletin sadece asker, polis ve yargı organlarıyla değil, devlet kimliğiyle görev yapan tapu memurundan öğretmenine, doktorundan kaymakamına valisine kadar her devlet kademesinin terörle mücadele etmesi, edebilmesi gerekmektedir. Devletin asker ve polisi teröristle mücadele ederken, aynı devlette öğretmen olarak görevli başka bir kamu görevlisinin

okullarda örgüt propagandası yapması, hatta dağ kadrosu için eleman temin etmesi terörle mücadelenin bütünlüğü açısından büyük bir çelişkidir.

Doğu ve Güneydoğu Anadolu bölgesinde görev yapacak devlet görevlilerine bu çatışma konseptiyle ilgili gerekli eğitim verilmeli, motivasyonları üst seviyede tutulmalıdır. Çünkü düşük yoğunluklu çatışmalarda, toprakların korunması ancak ve ancak o topraklarda yaşayan halkın gönüllerinin ve kalplerin kazanılmasından geçer. Yani savaş toprak değil, insan kazanma savaşıdır. Daha öz bir ifadeyle teröristle değil, terörle mücadele edilmelidir. Bu söylem birçok dönemde devlet makamları tarafından dile getirilmişse de henüz tam anlamıyla pratiğe dökülmüş değildir. Nitekim uzun yıllar terörle mücadele, yalnız Türk Silahlı Kuvvetleri üzerinden yürütülmüştür. Ancak, 2000 yılından sonra bu sorunun askeri tedbirlerle çözülemeyeceği daha net görülmüştür.

Ayrıca PKK sorunu sadece Türkiye içinde alınacak önlemlerle bertaraf edilemez. PKK terörü, Kıbrıs sorununda, Yunanistan ile olan diğer anlaşmazlıklarda, Suriye ile olan ilişkilerde, Ermeni iddialarında, İran'ın bölgesel emellerinde, belki İsrail'e çekilen restte görülemiyorsa, soruna eksik bakılıyor demektir. Dolayısıyla PKK ve Türkiye'nin maruz kaldığı diğer tehditler, Türkiye'nin üzerinde ikame ettiği toprakların hassasiyetinden ve jeopolitik duruşundan kaynaklanmaktadır.

KAYNAKLAR

5 Soru 5 Cevap, (18.02.2001). Milliyet Gazetesi.

2004 Görüşme Notları. Rojaciwan com. E-Kitap Yayınları. (Abdullah Öcalan'ın Avukat Görüşmeleri)

Akagündüz, O. (2009). Terörden Kurtuluş Savaşı Terörün Ağırlık Merkezi. İstanbul: Talent Yayınları.

Akçura, E. (1998). *Tarihi Gelişimi İçinde Terör Örgütlerinin Türkiye Üzerindeki Emelleri ve İşbirlikçileri*. (Derleyen: Fırat Üniversitesi Rektörlüğü, Doğu Anadolu'da Güvenlik ve Huzur Sempozyumu) Elazığ.

Akkurt, M. (2010). *PKK Terör Örgütünü Gençlik Yapılanması*, İstanbul: IQ Kültür Sanat Yayıncılık.

Akyıldız, A. S. (2002). Uluslararası Terörizm Ve Terörizme Karşı Alınması Gereken Önlemler. (Derleyen: Fırat Üniversitesi Rektörlüğü, Türkiye'nin Güvenliği Sempozyumu). Elazığ.

Alçitepe, A. G. (1997). *Yunanistan Kıbrıs Rum Kesimi PKK Üçgeni*. Ankara: Esra Yayınları,

Alkan, N. (2002). *Gençlik Ve Terörizm*. Ankara: TEMUH Dairesi Başkanlığı Yayınları.

Altuğ, Y. (1995). *Terörün Anatomisi*. İstanbul: Altın Kitaplar Yayınevi.

ASALA (b.t.). Mart 2011. <http://tr.wikipedia.org/wiki/ASALA#Eylemleri>,

ASALA (b.t.). Mart 2011. <http://tr.wikipedia.org/wiki/ASALA#Tarihi>

ASALA (Ermenistan'ın Kurtuluşu İçin Ermeni Gizli Ordusu), (b.t.). Mart 2011. <http://www.ermenisorunu.gen.tr/turkce/teror/asala.html>

- Aydemir, S. (2006). *Soğuk Savaş Sonrası Uluslararası Terörizm*. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi. Kırıkkale Üniversitesi.
- Aydın, N. (2009). *Küresel Terör ve Terörizm*. İstanbul: Kum Saati Yayınları.
- BAGEH'ten Öcalan'a Özgürlük Kampanyası. (15.03.2005). Nisan 2011.
<http://www.rojaciwan.com/haber-3791.html>
- Bahçeşehir Üniversitesi Stratejik Araştırmalar Merkezi, (2008). Türkiye'nin Ulusal Güvenliğine Yönelik Etnik Ayrılıkçı Terör Tehdidinin ve Irak'ın Kuzeyinde Bir Kürt Devleti Kurulmasına İlişkin Değerlendirme. İstanbul.
- Bal, İ. (2006) *PKK Terör Örgütü: Tarihsel Süreç ve 28 Mart Diyarbakır Olayları Analizi*. (Uluslar arası Hukuk ve Politika Dergisi). Ankara: USAK Yayınları.
- Bal, İ. ve Özkan, E. (b.t.). *PKK Terör Örgütü Kronolojisi (1976-2006)*. Nisan 2011.
<http://www.usak.org.tr/dosyalar/dergi>
- Bal, M. A. (2003). *Savaş Stratejilerinde Terör*. İstanbul: IQ Kültürsanat Yayıncılık.
- Bayo, A. (1969) *One Hundred Fifty Questions to a Guerilla*. Colorado: Paladin pres.
- Baydemir: KCK Yapılanması PKK'nın ta Kendisi, (23.10.2010). Nisan 2011.
<http://www.haberaktuel.com/baydemir-kck-yapilanmasi-pkknin-ta-kendisi-haberi-321265.html>
- Bayraktar, M. (2009). *Batı'nın Kanatları Altında PKK*. İstanbul: Toplumsal Dönüşüm Yayınları.
- Beyaz Kitap, (1973). *Türkiye Gerçekleri ve Terörizm*. Ankara: Başbakanlık Basımevi.
- Bila, F. (28.11.2001). *MGK'da Neler Konuşuldu*. Milliyet Gazetesi.
- Chomsky, N. vd. (2000). *Terör Ne? Terörist Kim?*. Ankara: Ütopya Yayınevi.
- Çamsoy, Z. (2007) Milli Mücadele Döneminde Kürdistan Teali Cemiyeti. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi. Ankara Üniversitesi.

- Çanakkale'de Kürtçe Eğitim Eylemi.* (22.01.2002). Milliyet Gazetesi.
- Çaycı, S. (1989). *Düşük Yoğunluklu Çatışma.* Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi. Sosyal Bilimler Enstitüsü. Gazi Üniversitesi.
- Çe Tung, M. (1976). *Askeri Yazılar.* (Çev. N. Solukça). Ankara: Eriş Yayınları..
- Çınar, B. (1997). *Devlet Güvenliği İstihbarat ve Terör.* Ankara: Sam Yayınları.
- Çongar, Y. (10.12.2002). *ABD KADEK'i Terör Listesine Aldı.* Milliyet Gazetesi.
- Çora, A. N. (2008). *İrtica ve Terör.* İstanbul:Toplumsal Dönüşüm Yayınları.
- Davies, B. (2006). *Terörizm – Ortadoğu'da Şiddet Dünyada Terör.* (Çev. P. Bulut). İstanbul: Truva Yayınları, Yayın No: 114.
- Debray, R. (2003). *Devrimde Devrim.* Ankara: Der. Ve Çev. Eriş Yayınları.
- Demirören, M. K. (2008). *Yeni Dünya Düzeni Ve Kürdistan Hayali.* İstanbul: Kum Saati Yayınları.
- Dilmaç, S. (1997). *Terörizm Sorunu ve Türkiye.* Ankara: Emniyet Genel Müdürlüğü İDB Yayınları No:55.
- Diyarbakır Cumhuriyet Başsavcılığı. (25.05.2009). *2009/827 Esas - 2009/786 nolu İddianame.*
- Doğanay, R. (2002) *Cumhuriyet Dönemi İsyenların Mahiyeti.* (Derleyen: Fırat Üniversitesi Rektörlüğü, Türkiye'nin Güvenliği Sempozyumu). Elazığ.
- DTP Genel Başkanı Ahmet Türk: Barış sesine kulak verin, adam olun adam.* (15.07.2009). Hürriyet Gazetesi.
- DTP Kapatma Kararı Resmi Gazetede, (14.12.2009). Haziran 2011.
<http://www.haber34.com/dtp-kapatma-karari-resmi-gazetede--17522-haberi.html>

DTP'li Tuncel: Kürt sorununun muhatabı sayın Öcalan ve PKK'dır. (07.06.2009).
(<http://www.milliyet.com.tr/Siyaset/SonDakika>)

DTP'nin Kürtçe eğitim eylemi (b.t.). Mayıs 2011.
<http://www.tumgazeteler.com/?a=4222744&cache=1>

DTP PKK Değil Diyenlere Yeniçağ'dan Belgeselli Cevap. (08.08.2009). (Haziran 2011). http://www.mirhaber.com/haber.php?haber_id=29104&print=1

Duvaklı, M. (2010). *Terörden Devlete KCK*. Aksiyon Dergisi. Sayı:787.

Düğmeye Kim Bastı. (12.01.2002). Milliyet Gazetesi.

Dünyayı Değıştireceğiz Mesajı, 08.03.2008, Haziran 2011.
<http://www.firatnews.org/index.php?rupel=arsiv&anf=nuce&nuceID=38649>

Emniyet Genel Müdürlüğü TEMÜH Daire Başkanlığı. *PKK KONGRE-GEL Terör Örgütünün Kuruluşundan Günümüze Kadar Gençlik Yapılanmasının Tarihi Süreci*. Terörle Mücadele Şube Müdürlüğü, Ders Notları, Hizmete Özel.

Emniyet Genel Müdürlüğü Terörle Mücadele Daire Başkanlığı, *2008 Yılı PKK/KONGRE-GEL Değırlendirmesi*

Emniyet Genel Müdürlüğü, Terörle Mücadele Kursu Çeşitli Ders Notları

Ergil, D. (1980). *Türkiye'de Terör ve Şiddet Yapısal ve Kültürel Kaynaklar*. Ankara: Turhan Kitabevi.

Ergül, E. (2007). *Kürdistan İşçi Partisi (PKK) Terör Örgütü: Etnik Terörün Fikri Yapısı Anatomisi Ve Şiddet Stratejileri*. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi. Abant İzzet Baysal Üniversitesi.

Ersever, A. C. (2009). *Kürtler PKK Ve Abdullah Öcalan*. İstanbul: Milenyum Yayınları.

Erzurum'da PKK Yanlısı 13 Öğrenci Yakalandı. (08.12.2005). Hürriyet Gazetesi.

- Galula, D. (2008). *Kontrgerilla Savaşı Teori ve Pratik*. (Çev: D. Ateşok) İstanbul: Kawa Yayınları.
- Giap, V. N. (2003). *Vietnam Ulusal Kurtuluş Savaşı*. (Çev: Aşama Yayınları) Ankara: Eriş Yayınları.
- Guevara, E. C. (1989). *Gerilla Savaşı*. İstanbul: Yar Yayınları.
- Güler, N. M. (2010). KCK Dosyası Küresel Devlet Devletsiz Kürtler. İstanbul: Belge Yayınları.
- Gündüz, O. A. (03.12.2009). DTP; PKK'lı "Teröristlere Neden "Gerilla" Diyor?. 12.07.2010. <http://www.haberkapisi.com/yazi/dtp-pkcli-terorist-lere-neden-gerilla-diyor-6866.htm>
- Güvenlik ve Yargı Muhabirleri Derneği. (1990). *Türkiye ve Terör*. Ankara: Güvenlik ve Yargı Muhabirleri Derneği Yayınları.
- Güzel, C. (2002). Korkunun Korkusu: Terörizm. *Silinen Yüzler Karşısında Terör*. Ankara: Ed.: Cemal Güzel, Ayraç Yayınevi.
- HADEP'e PKK Yardımı*. (25.03.2000). Türkiye Gazetesi.
- HADEP kapatıldı, Sabih Kanadoğlu DEHAP için de kapatma davası açtı*. (14.03.2003). Zaman Gazetesi.
- HADEP'li Üç Başkana 15'er Yıl Hapis İsteniyor*. (25.04.2000). Sabah Gazetesi
- HPG-BİM, (2006). *Silahlı Mücadele Tarihimiz ve Komuta Sorunlarımız*. <http://www.bdp.org.tr/yayinlarimiz/demokratik-ozerklik/demokratik-ozerklik.html> (Erişim: Haziran 2011)
- İETT Aracını Kundaklayan Terörist Yakalandı*. (22.03.2006). Hürriyet Gazetesi.
- İnsan Taciri Örgüt*, (21.09.1996). Milliyet Gazetesi.
- İstanbul Valiliği İl Emniyet Müdürlüğü, (2004) *PKK Kongre-GEL*, İstanbul.

İşeri, R. (2008). Türkiye’de Etnik Terör: ASALA Ve PKK Örneği, Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi. Atılım Üniversitesi.

KADEK’ten Genel Af Kampanyası, (20.05.2003). Mayıs 2011.

<http://www.savaskarsitlari.org/arsiv.asp?ArsivTipID=5&ArsivAnaID=14044>

Kampanya Metropollere Kaydırıldı. (06.02.2006). Mayıs 2011.

<http://www.ciwanenazad.org/>

Karasu Eylemler Sonuç Alıcı Olmalı. (20.10.2003). Mayıs 2011.

<http://www.savaskarsitlari.org/arsiv.asp?ArsivTipID=1&ArsivAnaID=16477>

Karayılan: Türkiye Güney’e girerse bir daha çıkmaz. (28.01.2008). Haziran 2011.

<http://www.firatnews.org/index.php?rupel=arsiv&anf=nuce&nuceID=36443>

Kasımoğlu, H. (2010). *Terörün Küreselleşmesi ve AB’nin Terörle Mücadele Politikasındaki Dönüşüm*. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi. Bilecik Üniversitesi.

Kaytancıoğlu, K. (2008). *Soğuk Savaş Sonrası Dönemde Türkiye-Suriye İlişkilerinin Ortadoğu Politikasına Etkisi*. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi. Trakya Üniversitesi.

KCK’den Öcalan İçin Yeni Kampanya. (26.09.2007). Haziran 2011.

<http://www.firatnews.org/index.php?rupel=arsiv&anf=nuce&nuceID=30736>

<http://www.hanemiz.com/ozel-kuvvetler-istihbarat/148456> (03.08.2008). Haziran 2011

KCK Nedir? Örgüt Nereye Gidiyor? (17.12.2010). Nisan 2011.

<http://www.aktifhaber.com/kck-nedir-orgut-nereye-gidiyor-1-7549yy.html>

KCK’nın Gizli Planını Mahkeme Deşifre Etti. (27.06.2011). Haziran 2011.

<http://www.haberiniz.com/yazilar/haber34702>

[KCKnin Gizli Planini Mahkeme Desifre Etti.html](http://www.haberiniz.com/yazilar/haber34702)

- Keskin, A. (2007). *Türkiye’de Terör Sorunu Ve Sosyal Politika Stratejileri Açısından Çözümleri*. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi. Sakarya Üniversitesi.
- Keskin, H. ve Karakoç, E. (2002). Türkiye’de Bölücü Terör: PKK Örgütünün İncelenmesi. (Derleyen: Fırat Üniversitesi Rektörlüğü, Türkiye’nin Güvenliği Sempozyumu). Elazığ.
- Kışlalı, M. A. (1996). *Güneydoğu Düşük Yoğunluklu Çatışma*. Ankara: Ümit Yayıncılık.
- Klare, M. T. ve Kornbluh, P. (1996). *80’li Yıllarda Yeni Müdahalecilik: Low Intensity Warfare, Düşük Yoğunluklu Çatışma İlan Edilmemiş Savaş*. (Der. J. Hippler, Çev. S. Nazlı Kaya). İstanbul: Belge Yayınları.
- Korkmaz, G. (1998). *Tanımı Sorunlu Bir Kavram: Terör*. Polis Dergisi: S. 14.
- Korkmaz, G. (1999). *Terör ve Medya İlişkileri*. Ankara: Emniyet Genel Müdürlüğü Basımevi.
- Marghella, C. (1977). *Şehir Gerillası El Kitabı*. (Çev: M. Atilla). İstanbul: Evren Yayınları.
- Miles, S. (1996) *abd-dış politikasının ve askeri politikasının unsuru olarak lic, Düşük Yoğunluklu Çatışma İlan Edilmemiş Savaş*. (Der. J. Hippler, Çev. S. N. Kaya) İstanbul: Belge Yayınları.
- Naşir, R. T. (1993). *Günümüzde Gerilla ve Terörizm Şiddet Yoluyla Politika*. (Tercüme: E. B. Özbilen). İstanbul: Türk Dünyası Araştırmaları Vakfı.
- Netanyahu, B. (1986). “Defining Terroism”. *Terrorism-How the West can Win*. (Ed. By. B. Netanyahu). New York: Farrar Straus Giroux Press.
- Okur, E. (2008). *Uluslararası Uyuşturucu Kaçakçılığı, Terörizm ve PKK’nın Rolü*. Mayıs 2011. Bilge Adamlar Stratejik Araştırmalar Merkezi.
<http://www.bilgesam.org/>
- Onay, Y. (2009). *Etki Odaklı Hareket: Terör*. İstanbul: YeniYüzyıl Yayınları.

Öcalan Davası İddianame. (b.t.). Mayıs 2011.

<http://www.belgenet.com/dava/gerekce13.html>

Öcalan Davası İddianame. (b.t.). Nisan 2011.

<http://www.belgenet.com/dava/dava06.html>

Öcalan Davası İddianame. (b.t.). Nisan 2011.

<http://www.belgenet.com/dava/gerekce11.html>

Öcalan İçin İmza Topladılar. (27.02.2006). Mayıs 2011.

<http://www.kenthaber.com/dogu-anadolu/malatya/Haber/Genel/Normal/>

Özdağ, Ü. (2005). *Türkiye’de Düşük Yoğunluklu Çatışma ve PKK*. Ankara: Üçok Yayıncılık,

Özdemir, H. (2002). 11 Eylül: Post-Modern Savaşın Miladi Ya Da Dış Politika Mücadelelerinin Görünmeyen Boyutu, 17.01.2011.

<http://iibf.sdu.edu.tr/dergi/files/2002-1-10.pdf>

Özdemir, H. (2007). *Üç Jöntürk’ün Ölümü, Talat-Cemal-Enver*. İstanbul: Remzi Kitabevi.

Özhan T. ve Ete, H. (2008) *Kürt Meselesi Problemler ve Çözüm Önerileri*. Seta Analiz Dergisi.

Öznur, F. (2009) *Atatürk’ün Kürtleri*. İstanbul: Karakutu Yayınları.

Parmaksız, A. (2009). *PKK Gerçeği Terör Örgütünün İç Yüzü ve Çözüm Önerileri*. İstanbul: Pozitif Yayınları.

Perinçek, D. (2009). *Abdullah Öcalan İle Görüşmeler*. İstanbul. Kaynak Yayınları.

PKK İçin Beş Aşamalı Plan. (28.09.2003). Milliyet Gazetesi.

PKK/Kadek Ateşkesi Bitirdi. (29.05.2004). Mayıs 2011.

<http://hurarsiv.hurriyet.com.tr/goster/ShowNew.aspx?id=229487>

PKK Olmadı, KADEK O da Olmadı, KHK...(12.11.2003). Milliyet Gazetesi.

PKK Tunceli’de Yol Kesti Propaganda Yaptı. (25.06.2007). Haziran 2011.

<http://hurarsiv.hurriyet.com.tr/goster/ShowNew.aspx?id=6778231>

Sahibinden Orijinal PKK-DTP Belgeseli.(07.08.2009). Haziran 2011.

<http://www.yenicaggazetesi.com.tr/haberdetay.php?hit=21187>

Semiz, B. (2007). Çıkma Sokak PKK, Dağ Kadrosunun Metodolojisi ve Sosyolojisi.
Ankara: Lalezar Kitabevi.

Serwebun, www.serwebun.com/2001/09/hah.03.html (Aktaran: Emniyet Genel
Müdürlüğü)

Serxwebun, 2000 Aralık. Sayı:228

Serzenişe Gerek Yok. (12.12.2000). Milliyet Gazetesi.

Ses Getiren İtaatsizlik Eylemleri. (b.t.). Mayıs 2011.

http://www.keditor.org/yazilar_652.html

Ses Getiren 9 Büyük Kürt Kampanyası. (20.12.2007). Mayıs 2011.

<http://www.firatnews.org/index.php?rupel=arsiv&anf=nuce&nuceID=34716>

Shultz, G. P. (1986). “The Challenge to the Democracies”, *Terrorism-How the West
can Win.* (Ed. By. B. Netanyahu). New York: Farrar Straus Giroux Press.

Suçlama: PKK’ya Destek. (25.04.2000). Hürriyet Gazetesi.

Şahin, A. G. (1994) *Terörle Mücadele ve Polis.* Ankara: Lazer OFSET

Şehirli, A. (2000). Türkiye Terör Hareketleri ve Devletin Aldığı Tedbirler. İstanbul:
Burak Yayınevi.

Şimşir, B. N. (2009). *Kürtçülük II. (1924-1999).* Ankara: Bilgi Yayınevi

Tacar, P. Y. (199). *Terör ve Demokrasi.* Ankara: Bilgi Yayınları.

Tan, A. (2009). *Kürt Sorunu.* İstanbul: TİMAŞ Yayınları.

- TBB. (2006). Türkiye ve Terörizm – Rapor. Ankara: Türkiye Barolar Birliği Yayınları.
- Tehditleriniz Bıktırdı Artık. (23.06.2011). Haziran 2011.
http://www.habervakti.com/news_details?page=news_details&id=48916
- Tekin, A. (2009) *İmralı'daki Konuk*. İstanbul: Bilgeoğuz Yayınları.
- Terörden Siyasi Zemine*. (15.11.1998). Milliyet Gazetesi.
- Terörle Mücadele Kanunu. Ocak 2011. <http://mevzuat.basbakanlik.gov.tr/>
- Topal, H. (2005). Uluslararası Terörizm ve Terörist Eylemlere Karşı Kuvvet Kullanımı. İstanbul: Beta Basım Yayım Dağıtım A.Ş.
- Tse-Tung, M. Ve Guevara C. (1967). Gerilla Harbi. (Çev. C. Yücel). İstanbul: Payel Yayınevi.
- Törel, T. (2002). *PKK Terör Örgütü, Tarihsel ve Siyasi Gelişimi Bakımından İncelenmesi, 1978-1998*. Yayınlanmamış Doktora Tezi. Süleyman Demirel Üniversitesi.
- Türk Dil Kurumu. (1988). *Türkçe Sözlük*. Ankara: Türk Tarih Kurumu Basımevi.
- Türkiye'de Faaliyet Gösteren Terör Örgütleri.(b.t.). Ocak 2011
<http://www.egm.gov.tr/temuh/terorgrup1.html>
- Türkiye'de Faaliyet Gösteren Terör Örgütleri (b.t.). Nisan 2011.
<http://www.egm.gov.tr/temuh/terorgrup1.html>
- Urlu, M. (2008). *21. Yüzyılda PKK Terör Örgütünün Türkiye'de Kullandığı Propaganda Strateji ve Teknikleri*. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi. Marmara Üniversitesi.
- Usta, O. (2003). Güneydoğuda Terör Görünümü ve Devlet Siyaseti. Ankara: Siirt Valiliği Yayınları.

- Uyar, T. (2008). *Terörle Mali ve Hukuki Mücadele*, Ankara: Adalet Yayınevi.
- Üney, İ. (b.t.). *Organize Suç ve Terörizm İlişkisi, PKK Örneği*. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi. Mayıs 2011. <http://www.belgeler.com/blg/rus/>
- Y. Y. (1992). *Kolombiya: Gerilla Üzerine Tezler, Marksizm ve Gerilla Savaşı*. (Derleyen: Poweroy, W. J. Çev. A. Sarıali). İstanbul: Belge Yayınları.
- Yamaç, F. (1996) *11 Eylül 2001 Sonrası Fransız Terörle Mücadele Politikası*. (Derleyen: İhsan Bal, Terörizm). Ankara: USAK Yayınları.
- Yargıtay Cumhuriyet Başsavcılığı. (16.11.2007). *İddianame (Demokratik Toplum Partisi)*. Ankara.
- Yıldız, E. (2004). *Mark'tan Mao'ya Gerilla Savaşı*, İstanbul: Umut Yayıncılık.
- Yılmaz, H. (2006). *Iraktaki Silahlı Direniş Hareketinin Düşük Yoğunlukta Çatışma Kavramı Çerçevesinde İncelenmesi*. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi. Kara Harp Okulu.
- Yılmaz, S. (2007). *21. Yüzyılda Güvenlik ve İstihbarat*. İstanbul: Milenyum Yayınları.
- YÖK, (1985). *Türkiye'de Anarşi ve Terörün Sebepleri ve Hedefleri*. Ankara: YÖK Yayınları.
- Yurtsever Demokratik Gençlik Kuruluşunu Deklare Etti. (11.02.2008). Mayıs 2011. <http://www.rojaciwan.com/haber-32791.html>
- Yurtsever Demokratik Gençlik Yönetmeliği. (01.11.2009). Mayıs 2011. http://www.geleceksosyalizm.net/yurtsever-demokratik-genclik-yonetmeli-_____t647.html?s=dcbcf3a1aaf891c6b1237872c90532ed&
- Zedung, M. (2005). *Seçme Eserler Cilt 2*. (Düzenleyen: Eriş Yayınları) Ankara: Aydınlık Yayınları.

EKLER

EK : 1

* *Emniyet Genel Müdürlüğü Terörle Mücadele Daire Başkanlığı*

PKK TERÖR ÖRGÜTÜNÜN TARİHÇESİ

27 Kasım 1978 Abdullah ÖCALAN liderliğindeki Kürdistan Devrimcileri, Diyarbakır'ın Lice ilçesi Fis köyünde 1.Kongreyi gerçekleştirerek PKK' yı kurdular.

27 Haziran 1979 Abdullah ÖCALAN Suriye'ye geçti. Aynı yılın sonlarına doğru 60 civarında PKK mensubu sınırı gizlice geçerek eğitim amacıyla Lübnan'daki Filistin kamplarına geçmişlerdir.

30 Temmuz 1979 PKK mensupları AP milletvekili Mehmet Celal BUCAK' ın evine saldırı gerçekleştirerek PKK' nın partileştiğini ilan etti.

21 Mart 1982 Diyarbakır cezaevinde tutuklu bulunan Mazlum DOĞAN koşulları protesto etmek amacıyla kendini yakarak intihar etmiştir.

20-25 Ağustos 1982 PKK 2.Kongresini Suriye Şam' da gerçekleştirdi.

15 Ağustos 1984 PKK' nın askeri aparatı HRK-Kürdistan Kurtuluş Birlikleri Siirt-Eruh ve Hakkari-Şemdinli' ye silahlı baskın gerçekleştirerek kuruluşunu ilan etmiş, başına AGİT KOD Mahsum KORKMAZ getirilmiştir.

1 Mart 1985 Örgüte müzahir kitleleri çeşitli düzeylerde örgütlemek amacıyla Atina' da ERNK-Kürdistan Ulusal Kurtuluş Cephesi ilan edildi.

26-30 Ekim 1986 Lübnan' da gerçekleştirilen PKK 3.Kongresinde HRK lağvedilip, ARGK-Kürdistan Halk Kurtuluş Ordusu kuruldu.

26-31 Aralık 1991 PKK 4. kongresini Kuzey Irak Haftanın Bölgesinde gerçekleştirdi.

Subat 1992 PKK Türkiye'deki Marksist-Leninist çevrelerin desteğini sağlamak amacıyla TDHP-Türkiye Devrimci Halk Partisi adıyla paravan bir örgüt kurdu.

Mayıs 1993 PKK' lı teröristler Bingöl-Elazığ karayolunu keserek tezkere almış, 33 silahsız askeri şehit ettiler. Bu olay sonrasında 8 Haziran 1993'te Abdullah ÖCALAN sözde "ateşkesi" sona erdirdiklerini açıkladı.

05-15 Mart 1994 PKK 3.Konferansı yapıldı.

Temmuz 1994 PKK dindar ve alevi vatandaşlarımızı kendi saflarına katmak için, merkezi Avrupa' da olan KİH-Kürdistan İslami Hareketi ve PKK-KAB-Kürdistan Aleviler Birliği' ni kurmuştur.

08-22 Ocak 1995 PKK 5.Kongresi Kuzey Irak-Haftanın bölgesinde gerçekleştirildi.

12 Nisan 1996 PKK' nın güdümünde Hollanda' nın Lahey kentinde sürgünde Kürdistan Parlamentosu kuruldu.

Ocak 1999 PKK 6.Kongresi başladı.

15 Şubat 1999 Teröristbaşı Abdullah ÖCALAN Kenya' da yapılan bir operasyonla yakalanarak Türkiye' ye getirildi. Örgüt tarafından bu süreç "Emperyalizmin 9 Ekim Komplosu" olarak nitelendi. Ocak 1999 tarihinde başlayan PKK 6.Kongrede İmralı' da tutuklu bulunan Abdullah ÖCALAN, yeniden PKK Genel Başkanı seçildi.

29 Haziran 1999 Abdullah ÖCALAN idam cezasına çarptırıldı.

02-23 Ocak 2000 Kuzey Irak' ta 7.Olağanüstü kongre gerçekleştirilerek, İmralı savunmaları PKK' nın yeni manifestosu olarak kabul edildi.

28-12 Haziran-Temmuz 2001 PKK askeri aparatı HPG 1.Konferansı yapıldı.

04-10 Nisan 2002 PKK 8.Kongresinde örgütün ismi KADEK-Kürdistan Özgürlük ve Demokrasi Kongresi olarak değiştirildi. Bu aynı zamanda KADEK 1.Kongresi olarak kabul edildi.

27 Ekim-06 Kasım 2003 KADEK Kandil Dağı' ndaki 2.Kongresinde kendini fesh ederek KONGRA-GEL' i kurdu. Bu kongre KONGRA-GEL' in 1. kongresi olarak kabul edilmiştir.

16-26 Mayıs 2004 KONGRA-GEL' in 2.Kongresi yapılmıştır.

05-06 Haziran 2004 Avrupa yapılanması ile ilgili yoğun eleştirileri üzerine KNK olağanüstü kongre yaptı. KNK başkanı İsmet Şerif VANLI ve arkadaşları görevlerinden istifa ettiler.

9 Haziran 2004 DEP eski milletvekilleri Leyla ZANA, Hatip DİCLE, Selim SADAK, Orhan DOĞAN tahliye oldu.

02-05 Ağustos 2004 Reformcu grup FERHAT KOD Osman ÖCALAN ve BOTAN KOD Nizamettin TAŞ tarafından PWD-Demokrat Yurtsever Partisi ilan edildi.

17 Haziran 2 Temmuz 2004 PAJK 240 delege ve 50 dinleyicinin katılımıyla 5.Kongresini yaptı.

05 Ekim 2004 SİPAN KOD Şapur BADOŞİVEH KOMA KOMALEN KÜRDİSTAN örgütü tarafından sorgulanmak üzere silahlı militanlarca kaçırılarak öldürülmüştür.

21 EKİM 2004 Kurucular kurulu 80 delegenin katılımıyla Kurucular Kurulu Toplantısını gerçekleştirerek PWD' nin kurulduğu ilan edilmiştir.

26 Ekim-5 Kasım 2004 KOMA KOMALEN KÜRDİSTAN Yürütme Konseyi

Genişletilmiş Toplantısı gerçekleştirildi.

22 Ekim 2004 Demokratik Toplum Hareketi'nin (DTH) dönem sözcülüğüne DEP eski Milletvekili Leyla ZANA' nın seçildiği, ayrıca 14 kişilik merkezi bir kurul oluşturulduğu açıklanmıştır.

Ocak 2005 KOMA KOMALEN KÜRDİSTAN, sözde Yasama – Yürütme - Yargı olarak 3'e ayrılmış, Yürütmenin başkanlığına Murat KARAYILAN, yardımcılıklarına Duran KALKAN, Asya DENİZ, Canan KURTYILMAZ, Rüstem KOD ve Zaho KOD getirilmiştir.

22 Ocak 2005 PKK/KONGRA-GEL Başkan yardımcısı Remzi KARTAL Almanya' nın Nünberg kentinde yakalanmış, Türkiye' nin iade talebine rağmen 40 gün tutuklu kaldıktan sonra serbest bırakılmıştır.

Şubat 2005 PAJK-Kürdistan özgür Kadın Partisi' nin koordinasyonda yapılan toplantıda Koma Jina Bilind-Yüksek Kadın Grubu adı altında bir yapılanmaya gidilmiştir.

20 Şubat-8 Mart 2005 HPG 3. Konferansını gerçekleştirdi.

Nisan 2005 TECAK-Kürdistan Özgür Gençlik Hareketi gerçekleştirdiği 4.meclis toplantısında DEM-GENÇ-Demokratik Gençlik Konfederasyonu adı altında örgütlenme kararı aldı.

4-21 Mayıs 2005 PKK/KONGRA-GEL 3.Genel Kurul toplantısını Kandil Medya Savunma Alanlarında yaptı. Kongre sonrasında Kürdistan Demokratik Konfederalizm- Koma Komalen Kurdistan(KKK)(Kürdistan Dernekler Topluluğu) olarak 07 Haziran 2005'de açıklama yapmışlardır.

6 Mayıs 2005 DEM-GENÇ; BAGEH, Genç Bakış Dergisi ve DEHAP Gençlik Kollarının katılımıyla yaptığı açıklama ile kuruluşunu ilan etmiştir.

5-10 Haziran 2005 TECAK (Kürdistan Özgür Gençlik Hareketi) Avrupa örgütü 2.Olağan kongresini yaptı.

24-25 Haziran 2005 Koma Jinen Bilind ilk Yürütme Konseyi toplantısını yaptı.

01-05 Temmuz 2005 PRD-Partiya Rızgariye Demokratik-Demokratik Kurtuluş Partisi yapmış olduğu meclis toplantısı ile kendini fesh ederek DKB-Demokratik Kuruluş Birliği adını aldığını açıklamıştır.

11 Temmuz 2005 Tunceli Pülümür Karayolunda jandarma er Coşkun KIRANDI, PKK/KONGRA-GEL terör örgütü mensuplarınca kaçırıldı, akabinde 06.08.2005 tarihinde ailesine teslim edilmiştir.

26 Temmuz-06 Ağustos 2005 TECAK yapmış olduğu 2.kongre ile isim değişikliğine giderek Koma Komalen Ciwanen-Demokratik Gençlik Konfederalizmi adını almıştır.

10 Ağustos 2005 Kendilerine Barış ve Özgürlük Tugayları adını verdikleri canlı kalkan grubu (222 kişi) Kandil’ de bulunan Medya Savunma Alanlarına geçmiştir.

16 Ağustos 2005 DEHAP kendini fesh ederek Demokratik Toplum Hareketi’ ne katıldığını açıklamıştır.

20 Ağustos-20 Eylül 2005 HPG-Halk Savunma Birlikleri, bir aylık eylemsizlik sürecine girmişler, bu süreyi 20 Eylül 2005’ e kadar uzatmışlardır.

09-19 Kasım 2005 PJAK Kürdistan Özgür Yaşam Partisi 200 delegenin katılımı ile 2.Olağanüstü Kongresini yaptı.

12-16 Kasım 2005 KOMA KOMALEN KÜRDİSTAN Başkanlık Divanı ve daimi komisyonları Avrupa ile eş zamanlı olarak ikinci ortak olağan toplantısını KKK Yürütme Konseyi üyelerinin katıldığı (41) daimi komisyon üyesi ile gerçekleştirdi.

Kasım 2005 (527) Kişilik canlı kalkan grubu HPG’ ye katıldığını açıkladı.

12-13 Kasım 2005 Almanya’nın Dortmund kentinde YEKKOM-Almanya Kürt Dernekleri Federasyonu 12.Olağan kongresini yaptı.

Kasım 2005 (527) Kişilik canlı kalkan grubu HPG’ ye katıldığını açıkladı.

10-13 Aralık 2005 BAGEH-Bağımsız Gençlik Hareketi isim değişikliğine giderek YÖGEH-Yurtsever Özgür Gençlik Hareketi adını almıştır.

17-22 Nisan 2006 K.Irak’ta KONGRA-GEL 4.Kongre yaptı 3 Mayıs 2006 ‘da açıklanmıştır.

Bölücübaşı Abdullah Öcalan’ın İmralı’da cezasını çekmekte olduğu cezaevinden avukatları ile yapmış olduğu 02.04.2007 tarihindeki haftalık olağan görüşmedeki “*Kürtler için KCK sistemini öneriyorum*” şeklindeki talimatları neticesinde **16-22 Mayıs 2007** Tarihinde gerçekleştirilen Kongra-Gel 5.Genel Kurulu’nda Koma Komalen Kurdistan (KKK)’nin ismi **Koma Civaken Kurdistan (KCK)** olarak değiştirilmiş ve KONGRA-GEL Başkanlığı’na Zübeyir Aydar, KCK (*Koma Civaken Kurdistan*) Başkanlığına ise Murat Karayılan seçilmiştir.

EK : 2

** Doç. Dr. İhsan BAL & Emre ÖZKAN. DÜNYADA ÖNEMLİ OLAYLAR
KRONOLOJİSİ PKK (Partiya Karkeren Kürdistan-Kürdistan İşçi Partisi)
TERÖR ÖRGÜTÜ KRONOLOJİSİ (1976 – 2006.)*

TERÖR ÖRGÜTÜ PKK’NIN EYLEM KRONOLOJİSİ (1976 – 2006)

1976 : Ankara’da bir özel hastaneye soygun girişimi, terör örgütü PKK (Partiya Karkeren Kürdistan-Kürdistan İşçi Partisi) öncülleri tarafından gerçekleştirilen ilk eylemdir.

1979 : PKK terör örgütü, dönemin Adalet Partisi Şanlıurfa milletvekili Mehmet Celal Bucak'ın evine yaptığı baskın ile ilan edilmiş oldu. Bu baskında Celal Bucak yaralanırken sekiz yaşındaki oğlu hayatını kaybetti.

15 Ağustos 1984 : PKK terör örgütü, Siirt’in Eruh ilçesindeki Jandarma Karakol binasına karşı bombalı ve silahlı saldırıda bulunmuş ve saldırı sonucunda 1 jandarma eri şehit olmuş 6 er ve 3 sivil yaralanmıştır, Hakkâri ili Şemdinli ilçesinde de Jandarma subay açık hava gazinosu, subay lojmanları ve ilçe jandarma Karakolu’na silahlı saldırı düzenlemiş, bu saldırıda da 1 subay, 1 astsubay ve 1 er yaralanmıştır. Bu PKK’nın ilk büyük ölçekli silahlı eylemidir.

17 Ağustos 1984 : PKK, Siirt’teki bir karakola baskın düzenlemiştir.

22 Ocak 1987 : Hakkâri’nin Uludere ilçesi Ortabağ köyü katliamını gerçekleştiren PKK, soba içine koyduğu bombalarla 8 vatandaşı öldürmüştür.

23 Ocak 1987 : PKK, Midyat baskınını gerçekleştirmiş ve 10 vatandaşı öldürmüştür.

20 Haziran 1987 : Mardin ili Ömerli ilçesi, Pınarcık köyü katliamı gerçekleştirilmiştir. 16 çocuk, 6 kadın, 8 erkek, toplam 30 kişi katledilmiştir. Öcalan, bu katliamın ardından “Öldürelim, otorite olalım” açıklamasını yapmıştır.

9 Mayıs 1988 : Mardin'in Nusaybin ilçesi Taşköyü'nün Behmenin mezrasını basan PKK'lı teröristler, bir aileden 8'i çocuk, 2'si kadın 11 kişiyi öldürdüler, 2 çocuk ise ağır yaralandı. PKK'lı teröristlerin Şırnak baskınında kaçırdıkları 3 kişi de ölü bulundu.

26 Kasım 1989 : Hakkâri ili Yüksekova ilçesine bağlı İkiyaka köyünde 21 kişi öldürülmüş, 9 vatandaş kaçırılmıştır.

16 Nisan 1990: PKK, Elazığ'da 4'ü öğretmen, 5 kişiyi öldürdü.

11 Haziran 1990: PKK Şırnak'ın Çevrimli köyünü basarak 27 kişiyi öldürdü. Ölenlerden 12'sinin çocuk, 7'sinin de kadın olduğu açıklanmıştır. PKK'lı teröristlerle çıkan çatışmada ise 4 korucu şehit olmuştur.

14 Temmuz 1991 : Kahramanmaraş'ın Pazarcık ve Çağlayancerit ilçelerinde köyleri basan PKK terör örgütü mensupları, aralarında kadın ve çocukların da bulunduğu 9 kişiyi öldürdü. Otomatik silahlar ve bombalar kullanan teröristler, cesetleri de yakarak kaçtılar.

25 Aralık 1991 : İstanbul'da yürüyüş yapan bir grup PKK yanlısı, İstanbul Bakırköy'de Olağanüstü Hal Bölge Valisi Necati Çetinkaya'nın kardeşine ait alışveriş merkezine molotof kokteyli attı. Çıkan yangında 11 kişi öldü, 17 kişi yaralandı.

21 Mart 1992 : (Nevruz Olayları) PKK terör örgütü Nevruz Bayramını vesile ederek bölge halkını genel bir ayaklanmaya yönlendirmeye çalışmıştır. PKK terör örgütünün büyük hazırlıklar yaparak başlatmayı planladığı genel ayaklanmanın, güvenlik güçlerinin çabası ve bölge halkının sağduyulu yaklaşımlarıyla başarısızlıkla sonuçlanmıştır.

11 Haziran 1992 : Bitlis'in Tatvan ilçesinde PKK'lı teröristler, bir minibüsü durdurarak içinde bulunan 13 kişiyi kurşuna dizdiler.

27 Haziran 1992 : Silvan'ın Yolaç köyünü basan PKK'lı teröristler camide namaz kılan vatandaşları dışarı çıkarıp kurşuna dizdi. 10 vatandaş hayatını kaybetti.

1 Ekim 1992 : Bitlis'in Cevizdalı köyünü basan PKK'lı teröristler, aralarında çocuk ve kadınların bulunduğu 30 kişiyi öldürdüler, 25 kişiyi de yaraladılar. Köyü ateşe veren teröristler, 13 köy korucusunu da kaçırdılar.

5 Eylül 1992 : Bingöl-Genç karayolunu kesen PKK'lı teröristler, çeşitli araçlardan indirdikleri 7 kişiyi kurşuna dizdi.

04 Haziran 1993 : Bingöl ve Hakkâri'de köy basan PKK militanları 7 kişiyi öldürüp 3 kadını kaçırdılar.

15 Haziran 1993: Siirt'in Şirvan ilçesi Gözlüce köyü ile Bingöl'ün Ilıcalar Bucağı Üçpınar köyünü roketatarla basan PKK militanları 9 vatandaşı öldürüp 4'ünü kaçırdılar. Siirt-Eruh karayolunda bir sağlık memurunu da kurşuna dizmek suretiyle öldürdüler.

6 Temmuz 1993 : Başbağlar Katliamı - Erzincan'ın Kemaliye ilçesine bağlı Başbağlar köyüne silahlı baskın düzenleyen PKK'lı teröristler, aralarında kadınların da bulunduğu 28 kişiyi öldürdüler, 3 kişiyi yaraladılar. Köydeki 57 evi ateşe verip kaçtılar.

4 Ağustos 1993 : Bitlis'in Mutki ilçesine bağlı Kavakbaşı ve Yenidoğan köyleri arasında yol kesen PKK'lı teröristler, durdurdukları iki yolcu minibüsünde bulunan 28 kişiyi kurşuna dizdiler. Saldırıda 15 kişi öldürülmüş, 13 kişi de yaralanmıştır.

25 Ekim 1993 : Erzurum'un Çat ilçesine bağlı Yavi beldesine baskın düzenleyen PKK'lı teröristlerin, evlerinden silah zoruyla aldıkları vatandaşları bir kahvehaneye toplayarak PKK lehinde propaganda yaptıkları, daha sonra otomatik silahlarla taradıkları bildirilmiştir. Saldırıda, aralarında çocuk, kadın ve yaşlıların da bulunduğu 35 kişi ölmüş, 50 kadar kişi de yaralanmıştır. Teröristler, evleri de ateşe verdikten sonra kaçmışlardır.

22 Haziran 1996 : Diyarbakır'da yayın yapan söz TV stüdyoları ve aynı binada bulunan Altındağ Dinlenme Tesisi uzun namlulu silahlarla taranmıştır. Olayda 6 kişi öldü, 14 kişi de yaralandı.

25 Ekim 1996 : Adana Emniyet Müdürlüğü'ne bağlı Çevik Kuvvet binasının önünde gerçekleştirilen bombalı intihar saldırısında, 3'ü polis 4 kişi öldü, 12 kişi de yaralandı.

6 Temmuz 2005 : HADEP'in kapatılmasından önce bu partide uzun süre Genel Başkan Yardımcılığı yapan Hikmet Fidan, Kuzey Irak'ta PWD'li grupla toplantılar yaptıktan sonra Türkiye'deki faaliyetleri örgütlemek amacıyla Güneydoğu'ya dönerken Diyarbakır'ın Bağlar semtindeki bir binanın önünde susturucu takılmış tabancayla kafasına tek el ateş edilerek öldürülmüştür. Fidan PKK ile ters düştükten sonra Osman Öcalan'ın kurduğu PWD'nin Türkiye koordinatörlüğünü üstlenmişti. PWD, Hikmet Fidan'ın öldürülmeden kısa süre önce Kuzey Irak'ta Osman Öcalan ile görüşüğünü, cinayetin PKK'lı teröristler tarafından gerçekleştirildiğini açıklamıştır.

16 Temmuz 2005 : PKK, Kuşadası'nda aralarında İngiliz ve İrlandalı turistlerin de bulunduğu beş kişinin öldüğü, 13 kişinin de yaralandığı bombalı saldırı düzenledi.

17 Temmuz 2005 : PKK'nın Avusturya sorumlusu 'Yusuf-Salih' kod adlı Hasan Özen öldürüldü. Özen'in, PKK'nın son günlerdeki şiddet eylemlerine ve Abdullah Öcalan'ın açıklamalarına karşı çıkararak ayrılmak istediği, bunun üzerine öldürüldüğü iddia edilmiştir. Özen'in de Diyarbakır'da öldürülen kapatılan HADEP Genel Başkan Yardımcısı Hikmet Fidan gibi, kafasına sıkılan tek kurşunla infaz edildiği belirtilmiştir.

4 Mayıs 2006 : Hakkâri'de, asker çocuklarını da taşıyan öğrenci servis aracının geçişi sırasında meydana gelen patlamada 8'i asker, 11'i çocuk toplam 21 kişi yaralandı.

28 Ağustos 2006 : Muğla'nın Marmaris ilçesinde, biri minibüste ve 2'si çöp kutusunda olmak üzere 3 ayrı yerde meydana gelen patlamalar sonucu 10 İngiliz turist ile 11 Türk vatandaşının yaralandığı bildirildi.

28 Ağustos 2006 : Antalya'da Emniyet Müdürlüğü, Belediye İşhanı önünde meydana gelen patlamada, 3 kişi öldü, 1'i ağır 20 kişi de yaralandı.

13 Eylül 2006 : Diyarbakır'da, ailelerin dinlenmek için gittiği Koşuyolu Parkı yakınlarında bomba patladı. 17 kişinin yaralandığı saldırıda biri bebek olmak üzere 11 kişi yaşamını yitirdi.

EK: 3

* Diyarbakır Cumhuriyet Başsavcılığı. (25.05.2009). 2009/827 Esas - 2009/786 nolu İddianame.

KCK (KOMA CİWAKEN KÜRDİSTAN-KÜRDİSTAN TOPLULUKLAR BİRLİĞİ (SÖZLEŞMESİNİN KABULÜ VE YAPISI 16-22.05.2007) ;

Birinci Bölüm: -GENEL ESASLAR

Madde 1 - Sistemin Adı : Koma Cıvakên Kürdistan'dır. Kısaltılmış adı KCK'dir.

Madde 2 - Niteliği: Koma Cıvakên Kürdistan demokratik, toplumcu-konfederal bir sistemdir. Demokrasi, cinsiyet özgürlüğü ve ekolojik yaşamı esas alır. Toplumcu, yatay ve piramit tarzı, bir örgütlenmedir. Halk toplulukları iradesini komün, ocak, meclis ve kongreler ile ortaya koyar. Aynı zamanda seçilmiş ve denetlenebilir demokratik yönetimler yolu ile kendini yönetirler. Tabandan gelişen demokratik seçeneği gerçekleştirmek esastır. Topluluk demokrasisi, toplulukların eşit ve özgür bir arada yaşaması benimsenir. Her düzeyde katılımı öngörür. Burada söz, tartışma ve karar topluluklarıdır. İçte demokratik ulusu, dışta ise ulus üstünlüğü esas alır. Devlet olmayan örgütlenmiş, demokratik, siyasal ve toplumsal organizasyondur.

Madde 3 - Sembolleri : Amblemi, yirmi bir ışından oluşan sarı güneş içinde kırmızı yıldızdır. Bayrağı, yeşil zemin üzerinde, içinde kırmızı yıldızın yer aldığı yirmi bir ışınlı sarı güneşten oluşur. Ebadı ayrı bir yönetmelik ile belirlenir.

Madde 4 - İlkeleri :

a- Kürdistan toplumuna dayatılan siyasi anlamda sömürgecilik, ekonomik anlamda açlık, işsizlik, yoksulluk ve talan, kültürel olarak asimilasyon ve soykırım, askeri olarak da işgal konumuna karşı, Kürdistan toplumunun cinsiyet özgürlüğüne ve ekolojiye dayalı demokratik örgütlülüğünü, demokratik toplumcu konfederalizm

esaslarına göre ve radikal demokrasi çizgisinde yaratmak. Kürdistan demokrasisini komşu halklarla birlikte geliştirmek. Kürdistan toplumu içindeki her türlü gericiliğe karşı mücadele ederek, birey ve toplumun ruhsal, düşünsel ve maddi gelişimini demokratik hak ve özgürlükler çerçevesinde gerçekleştirip ilerletmek. Toplum içinde yaş, cins, sınıf, ulus, etnisite, inanç farklılıklarına özgürlük alanı oluşturmak ve bu farklılıklardan kaynaklanan eşitsizlikleri ortadan kaldırmak.

b- Koma Civakên Kürdistan bir devlet sistemi olmayıp, halkın devlet olmayan ve sınırları esas almayan demokratik sistemi olduğundan, başta kadınlar, gençler ve emekçiler olmak üzere halkın tüm kesimlerinin, halk ve toplulukların kendi demokratik örgütlenmesini yaratmasını, politikayı doğrudan ve özgür, eşit KCK yurttaşlığı temelinde yerelde kendi özgür yurttaşlık meclislerinde, öz güç ve öz yeterlilik ilkesine göre yapmasını sağlamak.

c- Her düzeyde erkek egemenliğine ve yarattığı toplumsal cinsiyetçi sisteme karşı kadın özgürlüğünü ve eşitliğini esas almak ve yaşamın her alanında cinsiyet özgürlüğünü sağlamak için mücadele etmek.

d- Erkek egemen sistemin ve iktidarcı yapıların gençlik üzerindeki yozlaştırıcı, kişiliksizleştirici ve baskıcı etkilerine karşı her düzeyde mücadele ederek, topluma özgür, eşit, iradeli katılan, dinamik ve donanımlı bir gençlik yaratmak.

e- Toplum içi baskı ve sömürüden kaynaklanan doğa üzerindeki egemenlik ve sömürüyü ortadan kaldırarak birey ve toplumun doğayla oluşan dengesizliğini gidermek için çalışmak. Ekolojik bilinç, örgütlenme ve mücadeleyi geliştirmek.

f- Siyasetin demokratikleştirilmesi temelinde Kürdistan üzerinde egemen olan devletleri köklü bir reforma yönelterek, küçülmelerini ve demokrasiye duyarlı hale gelmelerini sağlamak.

g- Devletçi, geleneksel yönetim anlayışlarına karşı mücadele ederek, toplumcu, iş ve rol koordineleri işlevi gören demokratik yönetim anlayışını geliştirmek.

h- Kürt sorununun demokratik çözümünü gerçekleştirerek, Kürt kimliğinin her düzeyde kabulünü ve Kürt dilinin, edebiyatının, sanatının ve kültürünün

gelişimini sağlamak. Anadili öğrenme, konuşma ve anadilde eğitim yapma özgürlüğünü esas almak, tüm kültürlerin, dillerin eşitliğini ve geliştirilmesini benimsemek.

ı- Metalaşma ve kara dayalı ekonomiden, kullanım değerine ve paylaşımaya dayalı komünal ekonomiye geçişi sağlamak.

j- Birey ve toplumsal hakları evrensel üç kuşak haklar temelinde sağlamak.

k- Demokratik Konfederalizm Önderliğine, ülkeye, halka ve özgürlüklere yönelen saldırılara karşı meşru savunma duruşu temelinde mücadele etmek.

l- Kürt halkının demokratik konfederasyon ilkeleri temelinde birliğini esas almak, bölge halklarıyla eşitlik ve kardeşlik temelinde Demokratik Toplumcu Ortadoğu Konfederasyonunu geliştirmek, küresel emperyalizme karşı halkların Küresel Demokrasi Kongresinin yaratılması temelinde mücadele ederek sömürsüz, baskısız, adil bir küresel sistem yaratmak.

Madde 5 - Sistemin yurttaşlığı: Özgür Yurttaşlık: Kürdistan’da doğup yaşayan veya KCK sistemine bağlı olan herkes yurttaşdır. KCK yurttaşı sisteme siyasal, toplumsal, kültürel bağla bağlı olan, kültürel kimliği ile katılan özgür iradeli, yurtsever, demokrat, katılımcı bireydir. Bu Sözleşmede belirlenen hak ve özgürlüklere sahiptir ve bu Sözleşmenin belirlediği yükümlülükleri yerine getirir.

Madde 6 - Yurttaş Olma ve Yurttaşlıktan Çıkarılma:

a-KCK yurttaşları başka yurttaşlıklar da edinebilirler.

b-Diğer uyruklardan olup da KCK yurttaşı olmak isteyen kişi, bulunduğu alanın en üst yürütme organına kendini tanıtan belgelerle başvurur. Söz konusu organın kararı ve alan meclisinin onayı ile yurttaşlık gerçekleşir.

c-KCK ilke ve amaçlarına ihanet eden ve suç işleyen kişi, halk özgürlük mahkemesinin kararı ve Kongra Gel’in onayı ile yurttaşlıktan çıkarılır.

d- KCK yurttaşlığından çıkma talebi ise alan meclisi tarafından karara bağlanıp Kongra Gel’in onayı ile gerçekleşir.

e-Yurttaşlıktan çıkma ve çıkarma ile ilgili karar ve işlemlere karşı yargı yolu sonuna kadar açık tutulur.

İkinci Bölüm: TEMEL HAKLAR, ÖZGÜRLÜKLER VE GÖREVLER

Madde 7 - Bireysel, Siyasal Hak ve Özgürlükler

a- Yaşam hakkı, en temel insan hakkıdır, bu hak ortadan kaldırılamaz, idam cezası uygulanamaz. Herkesin yaşama ve kişiliğini koruma özgürlüğü vardır.

b- Bütün insanlar yasa önünde eşittir. Tüm KCK yurttaşları, KCK sözleşmesinin tanıdığı haklardan ayrımsız yararlanır.

c- Herkes din, vicdan ve inanç özgürlüğüne sahiptir.

d- Herkesin düşünce, ifade ve örgütlenme özgürlüğü vardır.

e- Herkes seçme, seçilme, seçtiklerini geri çekme ve seçildiği görevden çekilme hakkına sahiptir.

f- Herkesin bilim-sanat faaliyetlerinde bulunma, kendini geliştirme ve bilgi edinme özgürlüğü vardır.

g- Basın özgürlüğü temel bir ilkedir, sansür uygulanamaz.

h- Herkesin doğuştan veya sonradan edinilen ve gönüllüce benimsenen kimliğiyle (etnik, cinsiyet, mezhep, din, kültür, dil) yaşama özgürlüğü vardır. Hiç kimse kimliğinden ve farklılığından dolayı aşağılanamaz ve ayrımcılığa tabi tutulamaz.

ı- Herkesin kendi onur ve haysiyetini koruma hakkı vardır. İnsan onuru ve haysiyeti dokunulmazdır. İşkence bir insanlık suçudur. Hiç kimse, işkence ve kötü muameleye tabi tutulamaz.

j- Herkesin uğradığı baskılara, haksızlıklara ve kötü muameleye karşı hukuki çerçevede kendini savunma hakkı vardır. Savunma hakkı sınırlandırılmaz.

k- Yurttaşların, toplu gösteri, yürüyüş, miting gibi demokratik yöntemlerle kendini ifade etme özgürlüğü vardır.

l-Hiç kimse kişilik haklarını zedeleyecek şekilde ve emeğinin karşılığı verilmeden çalıştırılmaz.

m- Herkesin haksız yollarla olmamak, sömürüye, statü eşitsizliğine ve dengesizliğe yol açmamak kaydıyla, ekonomik yaşamını örgütleme ve mülkiyet edinme hakkı vardır.

Madde 8 - Sosyal, Ekonomik ve Kültürel Hak ve Özgürlükler

- a. Herkes anadiliyle her düzeyde eğitim görme hakkına sahiptir.
- b. Herkesin doğayla uyum içinde ve sağlığa elverişli koşullarda yaşama, sağlık imkânlarından eşit yararlanma hakkı vardır.
- c. Herkes siyasal faaliyetlerde bulunma, parti, dernek, sendika, vakıf, kooperatif kurma ve bunlara üye olma hakkına sahiptir.
- d. KCK yurttaşlarının aile kurumunu sorgulamadan geçirerek, demokratik, cins eşitliğini hedefleyen, öz iradeye dayalı ortak yaşam esaslarını geliştirmek ve bu temelde aile kurma özgürlüğü vardır.
- e. Herkes yaşamın her alanında cinsiyetinden kaynaklanan ayrıma tabi tutulmadan yaşama, çalışma ve imkânlardan eşit yararlanma hakkına sahiptir.
- f. Herkesin yetenek ve yetkinleşme düzeyine göre toplumsal üretime katılma ve toplumsal yaşamda kendini ifade etme hakkı vardır. Kar ve metalaşmaya dayalı olmayan, kullanım değeri ve demokratik paylaşımaya dayalı üretim ve mülkiyet hakkına sahiptir.
- g. Emekçilerin, kamu ve özel sektör ayrımı yapılmadan sendika kurma, grev ve toplu sözleşme hakkı vardır.
- h. Zihinsel ve fiziksel engellilerin, özgünlüklerine göre oluşturulmuş koşullarda yaşama ve çalışma hakkı vardır.
- i. Çocukların zihinsel ve fiziksel eğitimini gözeten, gelişmelerine hizmet edecek koşullarda yetiştirilme, yaşama ve eğitilme, erken yaşta çalıştırılmama hakkı vardır.

- j. Yaşlıların bilgi ve tecrübelerini topluma demokratik bir şekilde dahil etme ve bu şekilde toplumla demokratik, eşitlikçi ve belli bir saygı-sevgi temelinde ve sosyal güvence altında yaşamlarını sürdürme hakkı vardır.
- k. Herkesin serbestçe bilgi edinme ve özgür iletişim hakkı vardır.
- l. Herkesin seyahat ve serbest dolaşım hakkı vardır.
- m. Her yaştaki KCK yurttaşlarının beden ve ruh sağlığını geliştirecek sportif aktivitelerde bulunma hakkı vardır.

Madde 9 - Topluluk ve Dayanışma Hak ve Özgürlükleri :

- a- Halkların Kendi Kaderini Tayin Hakkı benimsenir. Her toplum ve halkın başka toplum ve halklarla demokratik, eşit, özgür, bir arada yaşamak kadar demokratik, bağımsız geleceğini belirleme hakkı o topluluk veya halk tarafından belirlenir. Baskı, asimilasyon, imha ve sömürgeciliğe karşı topluluk ve halkların direnme hakkı meşru bir hak olarak kabul edilir.
- b- KCK sisteminde yaşayan kadınların, eşit özgür yurttaşlar olarak siyasal, sosyal, kültürel ve ekonomik yaşama eşit şekilde katılma hakları vardır. Erkek egemenliğinin her türlü baskı, şiddet ve tahakküm altına almaya dönük anlayış, yaklaşım ve uygulamalarına karşı direnme ve mücadele etmeleri meşru bir haktır. Tüm kadınlar bu sözleşmede belirtilen hak ve özgürlüklerden faydalanma hakkına sahiptir. Ayrıca her kadının pozitif ayrımcılıktan yararlanma hakkı vardır.
- c- KCK sisteminde yaşayan kadınların toplumsal cinsiyetçiliğe ve yapılarına karşı kadın kurtuluş bilinci temelinde mücadele etmek ve bunun için örgütlenmelere gitme hakkı vardır.
- d- Yaşamının her evresinde bedensel, ruhsal, düşünsel, duygusal yapılanması ve yaşamını yönlendirme konusunda öncelikli söz ve karar hakkı kadına aittir.

- e- Herkesin bir eko topluluk içinde ve ekolojik dengeye uygun yaşama özgürlüğü vardır.
- f- Herkesin kültürel gelişme ve ulusal kimlik özgürlüğü vardır.
- g- Çocukların düşüncesini özgürce açıklama hakkı vardır, onur ve itibarlarına haksız saldırılarda bulunulamaz, çocuklara karşı yapılacak olan her türlü şiddet ve cinsel istismar suç kapsamındadır.
- h- Bütün insanlar barış içinde bir arada yaşama hakkına sahiptirler.
- i- Herkesin doğal zenginlik ve kaynakları ekolojik ilke temelinde kullanma hakkı vardır.
- j- Yurtdışında yaşayan ve çalışan KCK yurttaşlarının ülkeye dönme, ülkedeki temel özgürlük hak ve görevlere katılma sorumluluğu vardır.

Madde 10 - Temel Görevler:

- a- Tüm KCK yurttaşları halkın, temel hak ve özgürlüklerin savunulması göreviyle yükümlüdürler. Ayrıca temel özgürlüklerin her alanda geçerli olması ve geliştirilmesi için çalışırlar.
- b- Baskı ve sömürüye karşı direnmekle yükümlüdür.
- c- Meşru savunma savaşı hali durumunda yurtseverliğin bir gereği olarak yurdun, temel hak ve özgürlüklerin savunulmasına aktif katılma yükümlülüğü vardır.
- d- Her KCK yurttaşı cinsiyet özgürlüğüne dayalı eşit yaşamı geliştirmek, toplumsal cinsiyetçi, hiyerarşik, sınıfsal ve geri geleneksel anlayış ve yapılarla mücadele etmekle sorumludur.

- e- Başta kadın olmak üzere, ezilen kimliklere pozitif ayrımcılık uygulanması ilkesiyle yaklaşım gösterir, aile içinde ve dışında kadın üzerindeki baskı, şiddet, sömürü ve aşağılamaya, kadın katliamına karşı mücadele içerisinde olur.
- f- Her yurttaş çevresini, genel doğa ve evreni, her canlı türünü kültürel ve tarihi zenginlikleri, koruma geliştirme, sorumluluğu ile yükümlüdür.
- g- Bölgesel ve uluslar arası alanda yaşanan her türlü haksızlık, sömürü, ayrımcılık ve doğa katliamına karşı duyarlı davranır, tutum alıp mücadele eder ve dayanışma içerisinde olur.
- h- Başta seçme olmak üzere, demokratik katılımın gereklerini yerine getirmekle yükümlüdür.
- I- Özgür ve demokratik toplum ahlakına uyma görevi vardır.
- i- Her KCK yurttaş mükellefiyeti gereği vergilerini ödemekle yükümlüdür.

Üçüncü Bölüm - GENEL ORGANLAR

Madde 11 - Reberiya Koma Civakên Kurdistan: Koma Civakên Kurdistan (Kürdistan Toplumlar Topluluğu- Kürdistan Demokratik Toplum Konfederalizmi) kurucusu ve Önderi, Abdullah Öcalan'dır. Ekolojiye ve cinsiyet özgürlüğüne dayalı demokrasinin felsefik, teorik ve stratejik kuramcısıdır. Her alanda bütün halkı temsil eden önderlik kurumudur. Kürdistan halkının özgür ve demokratik yaşamına ilişkin temel politikaları gözetir ve temel konulardaki en son karar merciidir. Kongra-Gel Genel Kurul kararlarının demokratik, ekolojik ve cinsiyet özgürlükçü devrim çizgisine uygunluğunu gözetir. Yürütme Konseyi Başkanını görevlendirir. Temel konulara ilişkin Yürütme Konseyi kararlarını onaylar.

Madde 12 - Kongra Gelê Kurdistan (Kürdistan Halk Meclisi)- Kongra Gel: Kürdistan Halk Meclisi, Koma Civakên Kurdistan'ın en yüksek karar

(yasama) organıdır. Buradaki hükümlere uygun olarak düzenlenen bir iç tüzüğe göre çalışır.

- a-** Kongra Gel, Kürdistan parçaları ve yurtdışındaki KCK yurttaşlarının nüfus oranına ve komünal örgütlülük durumuna göre, hazırlanan seçim yasasına uygun olarak, iki yılda bir halk tarafından seçilen 300 üyeden oluşur. %40 cins kotası uygulanır. Seçme ve seçilme yaşı 18'dir. Seçimler, somut koşullara göre ayrı bir yönetmelikle düzenlenir.
- b-** Kongra Gel seçilmiş üyelerinin salt çoğunluğunun katılımıyla her yıl Nisan ayında olağan toplantısını yapar. Önderlik veya Kongre Başkanlık Divanı veya Yürütme Konseyinin talebi veya üye tam sayısının dörtte birinin istemi üzerine olağanüstü de toplanabilir. Gerekli hallerde Yürütme Konseyi ve Kongra Gel Başkanlık divanının ortak kararı ile en fazla altı ay ertelenebilir. Kongra Gel üyeleri toplantıya Başkanlık Divanınca çağrılır.
- c-** Kongra Gel, Başkanlık Divanı tarafından idare edilir. Başkanlık Divanı bir başkan ve dört yardımcından oluşur. Başkan Genel Kurul üyeleri içinden salt çoğunluk ile seçilir. Başkan yardımcılarını ise Genel Kurul üyeleri içinden genel oyla seçilir. Genel Kurulun her yenilenmesinde Başkanlık Divanı yeniden seçilir. Bir kişi Kongra-Gel Başkanlığına üst üste en fazla iki dönem seçilebilir.
- d-** Başkanlık Divanı, Kongra Gel çalışmalarını düzenleyip yürütmekten sorumludur. Kongre hazırlıklarını organize eder ve Kongre çalışmalarını yönetir. Genel Kurulun toplantı halinde bulunmadığı zamanlarda Kongra Gel'i temsil eder, Başkanlık divanı ara dönem kurul toplantılarını düzenler ve komisyonları koordine eder. Siyasal ve diplomatik çalışmalarda aktif rol oynar. Halk Özgürlük Mahkemesi hâkimlerini ve Yüksek Seçim Kurulu üyelerini belirleyerek Genel Kurul onayına sunar.Kongra Gel

Başkanlık Divanı, Halk Meclisleri ile düzenli ilişkilendirir, onlardan gelen itirazları karara bağlar. Halk meclisleri ile düzenli ilişkilendirir ve oluşumunu takip eder.

- e- Kongra Gel komisyon esasına göre çalışır. Genel Kurulun toplu olmadığı dönemlerde Kongra Gel görevlerini yerine getirmek üzere Sosyal, Siyasal, İdeolojik, Maliye, Kadın, Halk savunma ve Halkla ilişkiler-Örgütlenme alanlarına göre yedi daimi komisyon örgütlenir. Komisyonlar Kongra Gel üyelerinden seçilir beş-on üç üyeden oluşur. Komisyonlar, Yürütme Konseyinden ve ilgili kurumlardan gelen proje ve karar tasarılarını değerlendirerek Genel Kurula sunulmak üzere son şeklini verir. Çeşitli konulara ilişkin araştırma- inceleme yaparak, projeler de hazırlayabilir. Komisyonlar çalışmalarında komisyon dışı uzman kişi ya da kuruluşlardan yardım alabilir.
- f- Genel Kurul'un toplantı halinde olmadığı dönemlerde, iki Genel Kurul arası, yasa ve tüzükler, Başkanlık Divanı ve Daimi Komisyonlardan oluşan Civata Dema Navber ya Kongra-Gel Kongra-Gel Ara Dönem Kurulu toplantısında görüşülür ve karara bağlanır.
- g- Kongra Gel; Başkanlık Divanı, Yürütme Konseyi ve Başkanlığını, İdari Adalet Divanı, Halk Özgürlük Mahkemesi Heyetini (hakimler) ve Yüksek Seçim Kurulunu seçer. Kongra-Gel; Başkanlık Divanının, Yürütme Konseyinin ve İdari Adalet Divanının çalışmalarını demokratik komünal-konfederal ilkeler temelinde denetler, sunduğu belgeleri inceleyerek karara bağlar. Bu denetlemeyi sözleşme ve Kongre Gel iç tüzüğündeki mekanizmalar yolu ile yerine getirir. Kürdistan halkının özgür ve demokratik ilerleyişine ve mücadelesine dair gerekli bütün kararları alır. Demokratik-ulus stratejisinin belirlenmesinden ve uygulanmasından da sorumludur. Plan ve projeleri çıkarır. Koma Civakên Kürdistan Önderliğinin itirazı olmayan karar ve projeler

kesinleşir. İtiraz konuları olursa bunlar Kongra Gel’de yeniden görüşülür.

- h-** Kongra Gel, KCK adına devletler ve milletler arası kuruluşlar ve farklı topluluklarla yapılan antlaşmaların onaylanmasını görüşüp karara bağlar. Evrensel, üç kuşak haklarına uygun, insanlığın kazanımı haline gelmiş antlaşma ve sözleşmeler ilkesel olarak benimsenir ve çıkarttığı kanunların bu antlaşma ve sözleşmelere uygunluğuna dikkat eder.

Madde 13 - Yürütme Konseyi:

Yürütme Konseyi, Kongra Gel tarafından iki yılda bir KCK yurttaşları arasından seçilen bir başkan ve otuz üyeden oluşur. Yürütme Konseyi Başkanı salt çoğunlukla, konsey üyeleri ise genel oyla seçilirler. Yürütme Konseyi Başkanı ve üyeleri en fazla iki dönem üst üste seçilebilir. Yürütme Konseyi Başkanı, Önderlik tarafından görevlendirilir ve Kongra Gel Genel Kurulu tarafından onaylanır. Genel Kurul tarafından onaylanmadığı takdirde Önderlik tarafından yeni görevlendirme yapılarak Genel Kurula sunulur. Yürütme Konseyi üyeleri, Yürütme Konseyi Başkanı tarafından belirlenir ve Genel Kurul tarafından onaylanır. Genel Kurulun onaylamadığı üyelerin yerine Yürütme Konseyi Başkanı tarafından yeni üyeler belirlenip Genel Kurula sunulur. Seçilen Yürütme Konseyi, Önderlik onayından geçer. Yürütme Konseyi Başkanı, Genel Kurula sunacağı Yürütme konseyi üye listesini hazırlarken Kürdistan Demokratik Toplum Konfederalizmi bileşenlerinin görüş ve önerilerini alır.

- a-** Yürütme Konseyi, Koma Civakên Kurdistan’ın en üst icra organıdır. KKK içindeki tüm kurum, örgüt ve komiteleri koordine eder. Önderliğin ve Kongra Gel’in kararlarını uygulamakla yükümlüdür. Faaliyetleri hakkında Önderliğe düzenli rapor sunar. Kongra Gel’in yıllık ve ara dönem kurul toplantılarına karşı sorumludur ve faaliyetleri hakkında rapor verir. Kongra Gel Divanının resmi talebi üzerine bilgilendirme yapar. Yine alt komite, kurum ve örgütlerden düzenli rapor alır

ve gerekli gördüğü hallerde genelgeler yayınlar. Halk Özgürlük Mahkemesi Savcılığını görevlendirir.

- b- Yürütme Konseyi Başkanı, sözleşmenin uygulanması sağlamak, Yürütme Konseyinin tüm çalışmalarını organize etmek ve Yürütme Konseyinin Önderlik ve Kongra Gel ile ilişkilerini düzenlemekten sorumludur. KCK sistemi içerisindeki tüm örgütlerin birbiri ile uyumlu çalışmasını ve birbirini tamamlamasını gözetir. Ülkeye ilişkin temel siyasi ve diplomasi faaliyetlerin yürütülmesini gözetir, görev kapsamında olanları yerine getirir. Kongra Gel'in yıllık ve ara dönem kurul kararları esas alınarak tüm dönemsel yürütme planlamaları ve kararları, yine yürütülecek siyaset Yürütme Konseyi ile birlikte alınır. Görev süresi boyunca Yürütme Konseyi üyeleri ile karşılıklı sorumluluk ilişkisi içinde çalışır. Gerekli gördüğü hallerde Halk Savunma Güçleri'nin Komuta Konseyi'ni toplantıya çağırır ve toplantıya başkanlık eder. İhtiyaca göre yürütme Konseyi içinden başkan yardımcıları da görevlendirilebilir.
- c- Yürütme Konseyi dört ayda bir salt çoğunlukla toplanır. Yürütme Konseyi Başkanı konsey toplantısına başkanlık eder. Başkanın veya üyelere üçte birinin istemi üzerine Konsey daha erken de toplanabilir veya toplantısını erteleyebilir.
- d- Yürütme Konseyi alan merkezleri ve koordinasyon esasına göre kendini örgütler ve çalışmalarını yürütür. Bunlar İdeolojik Alan, Siyasal Alan, Sosyal Alan, Ekonomik Alan, Halk Savunma Alan Merkezleri, Kürdistan'ın dört parçası ve yurtdışı sahalarına göre kurulmuş koordinasyonlar ile kadın ve gençlik koordinasyonlarıdır. Alan Merkezleri ve koordinasyonlar arası ilişki ve çalışmaları Yürütme Konseyi Başkanlığı koordine eder.

- e- Yürütme Konseyinin çeşitli nedenlerle dörtte bir oranında azalması durumunda Yürütme Konseyi Başkanının önerdiği isimler üzerinden Kongra Gel Başkanlık Divanı ve Daimi komisyonların ara dönem toplantısında yeni üyelerin seçimi yapılır.
- f- Yürütme Konseyi ve komiteleri ile koordinasyonlar ihtiyaç duyduğu temel politikalar ve yeni kuruluşlar için gerekli kararları Kongra Gel organlarına tasarılar sunarak gerçekleştirirler.
- g- Yürütme Konseyinin çalışma ve işleyiş esasları bir yönetmelikle düzenlenir.

Madde 14 - Alan Merkezleri : Yürütme Konseyi değişik faaliyet alanlarına göre beş alan merkezi biçiminde örgütlenerek, çalışmalarını yürütür. Alan Merkezleri 7–13 üyeden oluşur. Her alan merkezi üç kişilik koordinasyon tarafından yönetilir. Alan Merkezleri ayda bir faaliyetleri, plan ve projeleri hakkında Yürütme Konseyi Başkanlığına rapor sunarlar. Kongra Gel kararlarını ve Yürütme Konseyi genelgelerini uygularlar. Kendi çalışmalarını hazırladıkları program ve yönetmeliklerine göre yürütürler. Bunların Yürütme Konseyi Başkanlığınca onaylanması gerekir. Alan Merkezleri faaliyetlerinin özgünlüğüne göre ihtiyaç duyduğu kadar alt komite örgütler. Ayrıca alan merkezleri, komiteler ve koordinasyonlar kendi alanlarında çalışmaları etkin ve çok yönlü geliştirebilmek için ihtiyaca göre gerekli alt ve yan örgütler oluşturur, ya da bu tür örgütlerle ilişkilendirir.

1-İdeolojik Alan Merkezi : Önderlik çizgisi temelinde gereken teorik çalışma ve ideolojik mücadelenin yürütülmesinden, kadro ve halk eğitiminin sürdürülmesinden, kültür, sanat-edebiyat çalışmalarının geliştirilmesinden, propaganda-ajitasyon çalışmalarının yürütülmesinden ve süreklileştirilmesinden sorumludur. Hareketimizin tüm ideolojik çalışmalarının örgütlendirip yürütmesinden sorumlu kurumdur. Görevlerini daha etkin ve başarılı yürütmek için kendini aşağıdaki komiteler biçiminde örgütler.

- a- **Bilim-Aydınlanma Komitesi:** Önderlik tarafından belirlenen felsefik-ideolojik hattın uygulanması ve geliştirilmesinden sorumludur. Tarihin ve toplum yaşamının her alanına ilişkin

olarak farklı zeminlerde akademik örgütlülük temelinde yaygın ve derinlikli teorik-entelektüel çalışmalar yürütür. Temel ideolojik mücadele kurumudur. Bilimsel çalışmalar temelinde Kürdistan ve Ortadoğu aydınlanma hareketini geliştirir. KCK kadro ve çalışanlarının eğitimini yürütür ve halkın demokratik eğitimini teşvik eder.

- b- Kültür Komitesi:** Edebiyat ve sanat çalışmalarını yürütmekle sorumludur. Kürt kültürünün ve azınlık kültürlerin geliştirilmesi ve toplumun kültürel eğitiminin ilerletilmesi faaliyetlerini yürütür. Kültür-sanat örgütlenmelerini geliştirir ve destekler.
- c- Basın Komitesi:** Önderlik çizgisine göre basın- yaygın politikalarını oluşturur, basın örgütlenmesinin sağlanmasını ve geliştirilmesini destekler. İdeolojik ve ulusal birliğin pekiştirilmesine yönelik çalışmalar yürütür. Demokratik, ekolojik ve cinsiyet özgürlükçü toplum paradigması ekseninde toplumsal aydınlanmayı gerçekleştirmek için çalışmayı temel görev sayar. Demokrasinin oturtulması için kamusal alanda eleştiri, gözlem gücü ve temel bir denetleme mekanizması olarak işlev yürütür. Bilgi tekeline dayalı iktidarlaşmayı aşmak ve demokrasinin halka dayalı oluşumunu gerçekleştirmek amacıyla her türlü bilimsel bilginin genelleşmesini hedefler.

2- Siyasi Alan Merkezi: Kürdistan üzerindeki inkar ve imha siyasetine karşı ulusal demokratik siyasetin belirlenip uygulanmasından, Kürdistan parçalarındaki ve yurtdışındaki siyasi çalışmaların örgütlenmesinden, halkımızın bölge halkları ve demokratik kamuoyuyla ilişki ve ittifakının geliştirilmesinden, demokratik ekolojik toplumu kurma çalışmaları için örgütlenme ve eylem bilincinin oluşturulmasından, demokratik örgütlenme ve hukuk sisteminin yaratılmasından sorumludur. Bu görevleri aşağıdaki komiteler biçiminde örgütlenerek yürütür.

- a- Siyasi Komite:** Kürdistan parçalarındaki ve komşu ülkelerdeki siyasi örgütlenmeleri ve faaliyetleri yürütmek ve denetlemekten sorumludur.

KCK çizgisinde siyasi örgütlerin gelişmesi için çalıştığı gibi, yakın siyasi hareketlerle de dostluk ilişkisi ve ittifakının geliştirilmesinden yana olur.

- b- Ekoloji ve Yerel Yönetimler Komitesi:** Yerel yönetimlerin özgürlükçü, demokratik ve katılımcı hale getirilmesi için çalışır. Bu amaçla köy ve kentlerde komünal örgütlenmeyi geliştirir. Ekolojik bilinç, örgütlülük ve yaşamın geliştirilmesi için gerekli çalışmaları yapar. Bu amaçla Kürdistan ve uluslar arası alanda ekoloji, çevre ve yerel yönetim alanlarındaki örgüt ve kurumlarla dayanışma içinde olur. Yenilerinin gelişmesi için destek sunar.
- c- Hukuk Komitesi:** KCK'nin demokratik ve adil hukuk sistemini geliştirmeye, yargı düzenini ve kurumlarını oluşturmaya çalışır. Evrensel hukuk normları temelinde demokratik hukuk bilincini geliştirir. Hukuk ve insan hakları ihlallerini ve savaş suçlarını araştırır. Buna karşı mücadele eder. Kürt sorununun demokratik hukuk ölçüleri çerçevesinde çözümü için mücadele yürütür. Var olan insan hakları ve hukuk kuruluşlarıyla ilişki ve dayanışma içerisinde olur.
- d- Dış İlişkiler Komitesi:** KCK'nin dış politika çizgisini hayata geçirir. Kürdistan halkının özgürlük mücadelesini uluslar arası alanda tanıtmak için çalışır. Diplomasi çalışmalarını geliştirir. Stratejik ve taktik ittifaklar oluşturmaya çalışır.
- e- Azınlıklar ve İnanç Grupları Komitesi:** Azınlıkların ve inanç gruplarının özgür örgütlenmesi ve toplumsal yaşama eşit katılımı için çalışır. Farklılıkları tanımayan anti-demokratik ve gerici zihniyete karşı mücadele eder.

3- Sosyal Alan Merkezi : Cinsiyetçi, sınıflı toplum sisteminin alternatifi olan demokratik- ekolojik toplum sisteminin yaratılması için kadınlar, gençler, emekçiler başta olmak üzere tüm toplumsal kesimlerin bilinçlendirilip örgütlenmesinden, halk sağlığının korunması ve eğitiminin geliştirilmesi için gerekli politika ve kurumlarının oluşturulmasından sorumludur. Anadil eğitimini

geliştirmek için gereken çalışmaları yürütür. Aşağıdaki komiteler ve koordinasyonlar biçiminde örgütlenerek bu görevleri yerine getirir.

- a- **Sosyal Komite:** Demokratik toplum ve özgür birey yaratma hedefiyle yaşamın değişik alanlarında plan ve projeler geliştirir, uygular ve bunun için kurumlaşmalara gider. Örgütlü bir sivil toplum gücünü açığa çıkarmak için çalışır. İnsan hakları, spor, barış, göç, doğa ve çevre sorunları gibi toplumsal sorunları çözmek, üretim, toplumsal dayanışma vb alanlarda örgütlenmek için projeler oluşturur ve uygular. Bu alanlarda faaliyet gösteren örgüt ve kurumları destekler.
- b- **Halk Sağlığı Komitesi:** Halkın sağlık problemlerinin çözümü amacıyla gerekli projelerin oluşturulması ve uygulanması için çalışmalar yürütür. Bu amaçla kurumların oluşturulmasına öncülük eder, var olanları destekler ve bu kurumlar arasında eşgüdüm sağlar.
- c- **Dil ve Eğitim Komitesi:** Kürtçe'nin geliştirilmesi, okuma ve yazma dili olarak halk tarafından öğrenilmesi ve kullanılması faaliyetini yürütür. Çocukların, gençlerin ve halkın eğitimi için projeler geliştirir, kurumlaşmalar yaratır ve bunları hayata geçirir.
- d- **Emekçiler Komitesi:** İşçi, köylü, memur, esnaf gibi emekçi kesimlerin örgütlenmesi ve toplumsal yaşama aktif katılımının sağlanması için çalışır. Bu kesimlerin sosyal ve kültürel gelişimleri için projeler oluşturur ve hayata geçirir. Emek konfederasyonunun yaratılması ve geliştirilmesi için çalışma yürütür.
- e- **Şehit Aileleri ile Dayanışma ve Gaziler Komitesi:** Şehitlerin araştırılması, şehitliklerin geliştirilmesi ve şehit ailelerinin örgütlenmesi için çalışır. Gazilerin örgütlenmesi, eğitimi, yaşama ve mücadeleye etkin katılımları için gereken çalışmaları yürütür.
- f- **Gençlik Komitesi:** Özgür iradeli ve dinamik bir gençlik yaratmak için sosyal, siyasal, kültürel ve eğitsel projeler geliştirir ve uygular. Gençliği yozlaştıran ve kişiliksizleştiren sınıflı-cinsiyetçi toplum etkilerine ve geleneksel zihniyete karşı mücadele eder.

g- **YJA:** Kadın özgürlük çizgisi temelinde kadınların ve toplumun özgürleştirilmesi mücadelesini yürütür. Komün, kadın meclisleri, dernekler, insiyatif ve hareketler, kadın kültür evleri ve parkları, barış hareketi biçimlerinde örgütlenerek kadının sosyal alandaki yaşamını özgürlük ilkeleri temelinde örgütler. Kürdistan parçaları ve yurtdışı alanlarındaki kadın çalışmalarını yürütür ve koordine eder. Kadının özgürlüğünü ve yaşamın her alanına eşit katılımını amaçlayan tüm kadın hareketleriyle ilişkilendirir.

h- **Özgür Yurttaşlık Koordinasyonu:** Toplumun eşit ve özgür yurttaşlık temelinde örgütlenmesi amacıyla komün, meclis, hareket oluşumuna gider. Özgür yurttaşlık bilincinin kazandırılması ve toplumun her alanında kendi karar mekanizmalarının oluşturulması hedefiyle eğitim, örgütlenme ve eylemsellik faaliyetlerini geliştirir ve koordine eder.

4-Halk Savunma Alan Merkezi : Kürdistan halkının temel hak ve özgürlüklerinin korunması, Demokratik Konfederalizm Önderliğinin yaşamının ve özgürlüğünün güvence altına alınması, genel demokratik kazanımların korunması, meşru savunma çizgisi doğrultusunda halkın savunma bilincinin ve örgütlülüğünün geliştirilmesi, halk savunma kuvvetlerinin örgütlenilip yeterli kılınmasından sorumludur. Savunma politikalarının oluşturulmasına öncülük eder. Halk Savunma Kuvvetleriyle Yürütme Konseyi ve Kongre Gel arasındaki ilişkileri düzenler.

5- Ekonomik Alan Merkezi : Demokratik Toplum Konfederalizmin maliye ve ekonomi politikasını geliştirir ve uygular. Toplumun ihtiyaç duyduğu ekonomik ve mali örgütlenmelere gider. Kaynak, yatırım ve istihdam amaçlı projeler geliştirir. Halkın öz gücünü harekete geçirerek, ekonomik sorunlara çözümler üretir.

Madde 15 - Yüksek Adalet Divanı : Yüksek Adalet Divanı, Kongra Gel tarafından KCK yurttaşları arasından seçilen yedi asil, dört yedek üyeden oluşur. KCK sözleşmesinin yargı alanında uygulanmasını sağlamak, Sözleşmeye aykırılık durumlarını gidermekle görevlidir. KCK bileşenleri arasında çıkan Sözleşmeye dayalı uyuşmazlıkları da sonuca bağlar. KCK yargı sistemindeki tüm mahkemelerin en üst temyiz merciidir. Başkanlık Divanı, Yürütme Konseyi Başkanlığı ve

bireylerden gelen şikâyetleri inceleyerek sonuca bağlar. Kararları tüm organlar ve bireyler açısından bağlayıcıdır. Yüksek Adalet Divanının kararı kesindir. Yüksek Adalet Divanı aynı zamanda Halk Özgürlük Mahkemesi görevini de görür. Çalışma esasları ayrıca kendi yönetmeliğiyle belirlenir.

Madde 16 - Yüksek Seçim Kurulu: Yüksek Seçim Kurulu üyeleri Kongra Gel Başkanlık Divanı tarafından belirlenip Genel Kurulun onayından geçirilir. Görev ehliyeti olan dokuz üyeden oluşur. YSK, yasayla düzenlenmiş halk referandumları ve seçimlerini, Kongra Gel Genel Kurul bileşiminin seçimini, seçim yönetmeliğine uygun olarak planlamak, örgütlemek ve yürütmekten sorumlu en üst organdır. Alt seçim kurullarının hatalarına dair itirazlar burada karara bağlanır. Yüksek Seçim Kurulunun kararı kesindir

Dördüncü Bölüm - PARÇA ÖRGÜTLENMESİ

Madde 17 - Halk Meclisi: Söz konusu Kürdistan parçasındaki halkın karar organıdır. Parçanın büyüklüğüne, nüfus yoğunluğuna ve komünal örgütlülük durumuna göre yasayla düzenlenmiş seçimle belirlenen 100–250 arası üyeden oluşur. İç örgütlenmesinde ve çalışma düzeninde Kongra Gel sistemini esas alır. Halk meclisi söz konusu parçadaki halkın demokratik yaşamının ve mücadelesinin gerektirdiği kararları oluşturmakla görevlidir. Kararları Kongra Gel kararları ile çelişemez. Oluşturduğu proje, tasarı ve yasaları Kongra Gel'e göndererek ulusal meclisin kararlaşmalarına katılma sorumluluğuyla çalışır. Yıllık ve ara dönem toplantılarını yapar ve gündemini tamamlayana kadar çalışır. Halk meclisi, halk meclisi divanını, demokratik ekolojik toplum koordinasyonunu ve idari mahkeme heyetini seçer ve bu kurulların yıllık faaliyetlerini denetler. Halk meclisi Divanı, bir başkan ve iki yardımcısından oluşur. Halk Meclisi genel oturumunda genel oy sistemi ile seçilirler. Halk meclisinin yenilenmesiyle Divan yeniden seçilir. Bir kişi Halk Meclisi Divanı'na üst üste en fazla iki defa seçilir. Halk Meclisi Divanı, Meclis çalışmalarını yürütür, Meclis toplantı hazırlıklarını organize eder ve yönetir. Meclisin toplantı halinde bulunmadığı zamanlarda Meclis divanı ve komisyonlar, Halk Meclisini temsil eder, siyasal ve diplomatik çalışmalarda aktif rol oynar. Meclisin toplantı halinde olmadığı dönemlerde, iki toplantı arası, yasa ve tüzükler, Ara Dönem toplantısında görüşülür ve karara bağlanır. Halk meclisi, eyalet-bölge

meclisleri ile düzenli ilişkilendirir, alt meclislerden gelen karar tasarıları ve projeleri alır ve karara bağlar

Madde 18 - Demokratik Ekolojik Toplum Koordinasyonu: Söz konusu Kürdistan parçasındaki temel icra organıdır. Halk Meclisi tarafından seçilir. Kongra Gel ve Halk Meclisi kararları ile Yürütme Konseyi genelgelerini hayata geçirir. Faaliyetleri hakkında KCK Yürütme Konseyi Başkanlığı'na, Halk Meclisinin yıllık ve ara dönem toplantılarına düzenli rapor verir. Çalışmalarını yürütürken Yürütme Konseyi ile düzenli görüş alışverişi içinde olur. Demokratik Ekolojik Toplum Koordinasyonları, Kürdistan parçasının büyüklüğüne göre yeterli sayıda üyeden ve üç kişilik sözcülükten oluşur. Alanın ihtiyacı oranında komite ve çalışma örgütü oluşturarak çalışmalarını yürütür.

Madde 19 - Yurtdışı Alanları: Avrupa ve BDT alanları birer parça gibi ele alınarak, bu alanlarda yaşayan Kürt toplumu, alanın somut koşulları da gözetilerek bir parçanın örgütlenme esaslarına benzer bir biçimde demokratik örgütlülüğe kavuşturulur. Halkın demokratik iradesini ortaya çıkartan karar organları, bu karar organları tarafından seçilip denetlenen icra kurulları, öz yargı sistemleri ve ihtiyaca uygun olarak kurulmuş demokratik komünal örgütlenme sistemine göre çalışılır.

Madde 20 - Azınlık ve Kültürel Konfederasyonlar: Ülkenin herhangi bir parçasında bulunan herhangi bir azınlık veya etnik-kültürel-inanç kesimi kendi özgünlüğü içerisinde demokratik özgür örgütlülüğünü geliştirerek kendi kendini yönetirken, aynı zamanda demokratik toplum konfederalizmi içerisinde temsilini bulur.

Beşinci Bölüm - EYALET-BÖLGE ÖRGÜTLENMESİ :

Madde 21 - Eyalet-Bölge Meclisleri : Ülkenin coğrafi ve etnik-kültürel özelliklerine göre ayrıştırılması ile eyalet-bölgeler oluşur ve bu temelde örgütlenerek demokratik konfederalizm sistemi içinde yer alır. Eyalet-bölgelerin karar organı eyalet-bölge meclisleridir. Meclislerin sayı ve bileşimleri nüfus yoğunluğu ve örgütlülük durumuna göre belirlenir. Eyalet-Bölge Meclislerinin üye sayılarının yarısı doğrudan o eyalette yaşayan halk tarafından serbest seçimle, diğer yarısı ise

söz konusu eyalet-bölgedeki özgür toplum meclisleri ve Konfederalizmin bileşen örgütlerinin durumlarına göre uygun düzenlenmiş kota sistemi ile belirlenir. Çalışma düzeninde Kongra Gel ve Halk Meclisi sistemlerini esas alır. Eyalet-Bölge Meclisi söz konusu eyaletteki halkın yaşamının ve mücadelesinin gerektirdiği kararları oluşturmakla görevlidir. Yılda iki kez toplanır ve gündemini tamamlayana kadar çalışır. Eyalet Meclisi eyalet koordinasyonunu seçer ve faaliyetlerini denetler.

Madde 22 - Eyalet-Bölge Koordinasyonu: Söz konusu eyalet-bölgedeki temel icra organıdır. Eyalet-bölge meclisi tarafından seçilir. Yeterli sayıda üyeden oluşur. Konfederalizmin üst kurullarının kararları ile Eyalet-bölge meclisinin kararlarını hayata geçirir. Faaliyetleri hakkında Demokratik Ekolojik Toplum Koordinasyonu ile ilişki içinde olur. Bir sözcü ve iki yardımcısı tarafından koordine edilir. Yürütme Konseyi sistemine ve alanın özelliklerine göre kendi içinde bürolar sistemini geliştirir.

Altıncı Bölüm - ŞEHİR, KASABA VE MAHALLE ÖRGÜTLENMESİ

Madde 23 - Özgür Toplum Meclisleri : Söz konusu şehir, kasaba ya da mahallede seçimle belirlenen delegelerden, o alanda bulunan komünlerin ve sivil toplum örgütlerinin temsilcilerinden ve belediye meclisinin demokrat üyelerinden oluşur. Kendi yerleşim alanlarına ilişkin etkin politikaları üretme ve tüm sorunların tartışılıp çözüme götürülme yerleridir. Yerleşim yerlerinin ortak karar organıdır. Üç ayda bir toplanır. Kendi içinden seçtiği başkanlık divanı tarafından yönetilir. Kararları Kongra Gel ve halk meclisleri kararlarıyla uyumlu olmak zorundadır. Özgür Toplum Meclisleri, kararlarını hayata geçirecek şehir, kasaba veya mahalle koordinasyonlarını seçer ve çalışmalarını denetlerler.

Madde 24 - Şehir, Kasaba ve Mahalle Koordinasyonları: Yerleşim yerinin büyüklüğüne göre özgür toplum meclisi tarafından seçilen yeterli sayıda üyeden oluşur. Söz konusu yerleşim yerindeki yerel yönetici demokratik bir kişilik ise bu koordinasyonda yer alır. Söz konusu şehir, kasaba veya mahallede halkın demokratik işlerini yürüten organdır. Kongra Gel, Halk Meclisi ve Özgür Toplum Meclisinin kararlarıyla, Yürütme Konseyi ve Eyalet Koordinasyonunun genelgelerini

hayata geçirir. Çalışmaları hakkında Eyalet Koordinasyonuna düzenli rapor sunar. Yine Özgür Toplum Meclisi toplantısına faaliyetleri hakkında rapor verir.

Yedinci Bölüm - KÖY VE SOKAK ÖRGÜTLENMESİ

Madde 25 - Komün: Söz konusu köy ya da sokaktaki halkın örgütlü duruşudur. Çeşitli çalışma ve iş sahalarında iş ve rol komünleri de örgütlenir. Doğrudan demokrasinin uygulanma biçimidir. Halk yaşamının ekonomik, sosyal, siyasal, kültürel, sağlık, eğitsel, öz savunma alanlarına ilişkin temel kararların tüm halkın doğrudan katılımı ile alınmasını ifade eder. Köy veya sokak komünleri, halk yaşamının ihtiyaç duyduğu her an toplanarak gerekli kararları alır. Komün toplantılarını, seçilmiş başkan ve yardımcılardan oluşan başkanlık divanı düzenler. Komün işleyişi demokratik esaslar temelinde ve doğrudan demokrasi yöntemiyle gerçekleşir. Kararlarını, aleni ve komünün kurulduğu yerleşimdeki on altı yaşından büyük herkesin katılımı ile alır. Komün pratik görevlerinin yürütülmesini koordine edecek bir yönetim seçer ve faaliyetlerini denetler. Yerel yöneticiler bu yürütme kurulunda yer alırlar.

Madde 26 - Komün Yönetimi: Komün tarafından seçilen yeterli sayıda üyeden oluşur. Tüm KCK kararları ile söz konusu komünün aldığı kararları pratiğe uygulamayı koordine eder. Çalışmaları hakkında kasaba koordinasyonuna rapor sunar ve söz konusu komüne ise tüm faaliyetleri hakkında rapor verir. Komün yaşamının örgütlü ve etkin kılınabilmesi amacıyla, komün yönetimine bağlı olarak tarım, ticaret, hayvancılık, sağlık, eğitim, spor, sanat, kadın, gençlik, öz savunma, çevre vb. komisyonlar örgütlenir.

Madde 27 - Ocak : Demokratik toplumsal kültürün, manevi değerlerinin demokrasi ve özgürlük ilkeleri temelinde üretildiği, topluma ve özgür bireylerine de aktarıldığı örgütlenme alanlarıdır. Demokrasi evleri niteliğini taşır. Komünal toplumsallaşmanın merkezleridir.

Sekizinci Bölüm - YARGI

Madde 28 - Yargı Sistemi: Yargı bağımsızlığı, demokratik halk adaletinin esasıdır. Halkın ahlakını ve vicdanını temsil eder. Mevcut koşullarda halkın onurunu ve özgürlüğünü savunmaktan sorumlu Halk Özgürlük Mahkemesi, disiplin ve görev düzenini korumaktan görevli İdari Mahkemeler ve halk içindeki sorunları çözmekle görevli Halk Mahkemeleri olmak üzere üç tür yargı sistemi oluşur. Askeri alandaki suçlara Yüksek Askeri Mahkeme bakar. KCK'nin konfederal bileşenleri ve içinde yer alan örgütleri idari suçlara bakmak üzere kendi disiplin kurullarını örgütler. Disiplin kurullarının ve Halk Mahkemelerinin temyiz mercii İdari Mahkemedir. KJB sözleşmesine giren özgün konularda yargılamayı KJB yargı organları yapar.

Madde 29 - Halk Özgürlük Mahkemesi :

- a-** Halkın onurunu ve özgürlüğünü korumak, KKK sistemini ve Sözleşmesinin uygulanmasını gözetmekle sorumludur. Teslimiyet ve ihaneti yargılamak, halkın özgürlüğünü ve demokratik sistemini savunmakla görevlidir. Halk özgürlük alanında kurulur ve çalışır.
- b-** Halk Özgürlük Mahkemesi, iddia makamı ve karar kurulundan oluşur. İddia makamı bir savcı ve iki yardımcından oluşur ve Yürütme Konseyi tarafından belirlenir. Mahkeme heyeti beş üyeden oluşur ve üyeler Kongra Gel Başkanlık Divanı tarafından belirlenir ve Genel Kurul veya daimi komisyonların ortak toplantısı tarafından onaylanır.
- c-** Halk Özgürlük Mahkemesi, demokratik halk yargısının en üst kurumudur. Diğer yargı organlarının kararları açısından temyiz mahkemesi görevini de yerine getirir.
- d-** Halk Özgürlük Mahkemesinin çalışma esasları kendi yönetmeliğince belirlenir. Bu yönetmelik Genel Kurul onayından geçer.
- e-** Yüksek Adalet Divanı aynı zamanda Halk Özgürlük Mahkemesi görevini de görür.

Madde 30 - İdari Mahkemeler :

- a- Yüksek İdari Mahkeme: KCK sisteminin genel organlarında işlenen idari suçlara bakar. Ayrıca alt idari mahkemeler ve halk mahkemelerinden gelen idari davaların temyiz merciidir. Kongra Gel üyeleri arasından seçilen yedi asil ve dört yedek üyeden oluşur. Disiplin ihlalleri, görevden suistimal ve yapmama ve görev ile ilgili davalara bakar. Bu temelde Başkanlık divanı, Yürütme Konseyi ve bireylerden gelen şikayetleri inceleyerek sonuca bağlar. Kararları tüm Organlar ve bireyler açısından bağlayıcıdır. Çalışma esasları ayrıca kendi yönetmeliği ile belirlenir. Kararlarının temyiz mercii Yüksek Adalet Divanıdır
- b- İdari Mahkemeler: Her disiplin kurulu kendi alanındaki idari, disiplin ihlali, görev suiistimali vb. olaylara bakmakla yükümlüdür. Disiplin kurullarının temyiz organı İdari Adalet Divanıdır.

Madde 31 - Halk Mahkemeleri:

- a- Halk içinde ortaya çıkan olay ve sorunlara, halk içinde can ve mal güvenliğine yapılan saldırılara, ekonomik, sosyal, siyasal, kültürel vb. alanda çıkan ciddi ihtilaflara bakmak ve karara bağlamakla yükümlüdür.
- b- Her Halk Mahkemesi, bir savcı ve üç hakimden oluşur. Şehir veya kasaba düzeyinde örgütlenir ve çalışır. Savcılık makamı şehir veya kasaba koordinasyonu tarafından atanır: Hakimler ise Özgür Toplum Meclisi Başkanlık Divanı tarafından belirlenir ve aynı meclisin onayından geçerek görevlendirilir.
- c- Halk Mahkemelerinin yargılama usulleri, suçlar ve cezalar daha geniş ve ayrıntılı olarak yönetmeliklerle belirlenir.

Dokuzuncu Bölüm - MEŞRU SAVUNMA YÜKÜMLÜLÜĞÜ

Madde 32 - Meşru Savunma Yükümlülüğü:

- a- Herkes çerçevesi evrensel hukuk ile belirlenmiş meşru savunma bilincini edinmekle yükümlüdür.
- b- Herkes meşru savunma için hazırlıklı olmakla ve meşru savunma çalışmalarını desteklemekle yükümlüdür.
- c- Herkes meşru savunmayı gerektirecek değişik haller oluştuğunda koşulların gerektirdiği direniş mücadelesine girmekle yükümlüdür.

Madde 33 - Meşru Savunma Savaşı Hali : Devlet demokratik çözüme anlamlı, duyarlı biçimde ilgi ve şans tanımaz, halkın da elinde başka zorlama etkeni kalmazsa, yasalar eşit uygulanmazsa, demokrasinin çözüm rolüne ilgi gösterilmezse, tüm barışçıl eylemler boşa çıkarılırsa, ayaklanma ve öz savunmaya dayalı gerilla savaşları gündeme gelir. Koma Civakên Kurdistan sistemine ve Önderliğine karşıtlık fiili bir saldırıya dönüştüğünde, Kürdistan toplumuna dayatılan siyasi anlamda sömürgecilik, ekonomik anlamda açlık, işsizlik, yoksulluk ve talan, kültürel olarak asimilasyon ve soykırım, askeri olarak da işgal konumuna karşı, meşru savunma savaşı gerekli hale gelir

Madde 34 - Savaş ve Barış Kararı: Madde 33'deki hallerin oluşması durumunda Kongra Gel Genel Kurulu tarafından salt çoğunlukla direniş ya da meşru savunma savaşı kararı verilir. Bir savaş durumunda savaşın sona erdirilip barışın sağlanmasında da aynı prosedür uygulanır. Kongrenin toplanamadığı olağanüstü durumlarda ülkeyi, halkı ve tüm konfederasyonu ilgilendiren ve hayatiyet arz eden yasa çıkarma, savaş ve barış, başka güçlerle ikili anlaşma gibi konularda Başkanlık Divanı, Ara Dönem Kurulu, Yürütme Konseyi ve ilgili kurumlar ortak bileşimi Genel Kurul adına karar alabilir.

Onuncu Bölüm - DEMOKRATİK EYLEM

Madde 35 - Demokratik Eyleme İlişkin: Halkın her hareketliliği ve örgütlerin her faaliyeti bir eylemdir. Demokratik eylem, demokrasinin dilidir. Halkın temel talepleri göz ardı edildiğinde, demokrasinin birçok kurum, kural ve amacı tahrip edildiğinde demokratik eylem zorunlu çözüm aracı olur. Bu koşullarda eyleme geçmeyi başaramayan bir halk veya örgüt demokratikleşemez. Eylemler, basitten karmaşığa doğru, gösteri, toplantı, yürüyüş, seçim, miting, protesto, grev, şartları doğduğunda yasal direnme ve ayaklanmalara kadar gider. Eylemliliği besleyen halkların örgütlü gücüdür. Sivil toplum eylemleri temelde yapıcıdır ve demokrasilerde pozitif eylem anlayışı esastır.

On Birinci Bölüm - EKONOMİK VE MALİ SİSTEM

Madde 36 - Ekonomi ve Mali Sistemde Planlama ve Rejim:

- a- Ekonomi ve mali sistem, ekonomi ve maliye komitesinin koordinesinde ve bütçe sistemi içinde yıllık bir planlamayla yürütülür.
- b- Ekonomi sistemi, kar ve metalaşmaya dayalı olmayan, kullanım değeri ve demokratik paylaşımaya dayalı sistemi temsil eder. Özgür Toplum Meclislerine dayalı alanlarda üretimin ve mülkiyetin meclis yerleşim yerlerine bağlı olmasını benimser. Köy, kasaba ve şehirlerde kamu yararına olan, ihtiyaçların üretimini artıran bir verimlilikle yaratan sanayi ve ticaret rejimi ile tarım ve hayvancılık sistemini uygular. Ayrıca Kürdistan şartlarında orta ölçekli işletmeciliğe önem verdiği kadar, yerelde de yaygın kooperatifleşme, atölyeleşme, döner sermaye işletmeciliğini de geliştirmeye çalışır. Her yerleşim yerinin kendi örgütlülüğüyle temel gereksinimlerini karşılaması hedeflenir.
- c- Kürdistan ekonomisinin büyütülmesi ve refah düzeyinin artırılması için gerekli çalışmalar yürütülür. İşsizlik ve

yoksulluğun giderilmesi ve savaş mağduriyetinin ortadan kaldırılması için gerekli sosyal ve ekonomik projeler uygulanır.

- d- Kürdistan'da ekonomik kaynakların, yer altı ve yerüstü zenginliklerin korunması ve toplum yararına aktif bir şekilde işletilmesi sağlanır.
- e- Ekonomik üretimi geliştiren ve daha verimlilişmesini sağlayan meslek gruplarının örgütlenilmesi ve dayanışma içinde çalışmaları öngörülür.
- f- Bu ekonomik ve mali rejim ekolojiye uygunluk çerçevesinde yürütülür.

On İkinci Bölüm - DEMOKRATİK ÖRGÜTLENME SİSTEMİ:

Madde 37 - PKK : PKK, klasik parti olmayan, iktidarı hedeflemeyen, daha çok ideolojik ve ahlaki oluşumdur. Felsefe, bilim ve sanat alanında ideolojik ve özgür ahlaki bir örgütlenmedir. KCK sisteminin ideolojik gücüdür. Önderlik felsefe ve ideolojisinin hayata geçirilmesinden sorumludur. Bu çerçevede demokratik konfederalizm organlarının demokratik kurumlaşmasında yer alırlar. KCK sistemi içerisindeki her kadro ideolojik, ahlaki, felsefik ölçüler açısından PKK yapılanmasına bağlıdır. Aynı zamanda her kadro yer aldığı çalışmanın çalışma ilkeleriyle de faaliyet yürütür.

Madde 38 - Koma Jînên Bilind (KJB): Kadının komünal-konfederal topluluk sistemidir. KCK'nin temel organları, komiteleri, alan merkezleri içinde özgün, özerk yer alır ve örgütlenir. KJB üyeleri hem kendi organlarına karşı sorumludurlar hem de içinde buldukları KCK organlarına karşı sorumluluk taşırlar. KJB, KCK sisteminin konfederal bir bileşeni olarak KCK sistemine karşı sorumludur. **KJB dört temel bileşenden oluşur.** İdeolojik alan; kadının ideolojik öncü gücü olarak PAJK' tır. PAJK ayrı bir parti olarak örgütlenir. YAJK aynı çizgide özgün örgütlenir ve çalışmalarını PAJK ile ortaklaştırır. KJB'nin meşru savunma gücü YJA-Star, toplumsal alan örgütlenmesi kadının ayrı kitle örgütlülüğü olarak YJA' dır. Komalan Civan içerisinde örgütlenen genç kadın KJBnin gençlik bileşenidir. KJB'nin karar organı Kurultay ve uygulama gücü KJB Yürütme

Konseyi'dir. Demokratik Kürdistan toplumsallaşması içerisinde yaşamı, yer alışı, katılımı, topluluk hakları, sorumlulukları, görev ve örgütlenme sistemi ayrıca kendi sözleşmesinde tanımlanır.

Madde 39 - Komalan Ciwanen Demokratiken Kürdistan (Demokratik Gençlik Konfederalizmi): Bütün gençleri çatısı altında toparlayan, değişik gençlik gruplarının içinde yer aldığı kültürel, siyasal, sosyal bir örgütlenme olarak KCK içinde öncü bir misyonla yer alır. KCK'nin tüm organları, alan merkezleri ve komiteleşmelerinde özgün ve özerk örgütlenir ve yer alır. Ayrıca tüm çalışma sahalarına yönelik kendi örgütlenmelerinin geliştirir. En üst karar organı iki yılda bir gerçekleştirilen kongre ve icra organı da bu kongreden seçilen Komalan Ciwan Koordinasyonudur. Demokratik Gençlik Konfederalizmi görevlileri hem kendi organlarına karşı hem de içinde buldukları KCK organlarına karşı sorumluluk taşırlar.

Madde 40 - Partiler :

- a- Partiler, demokratik siyasetin temel geliştirici güçleri ve demokrasilerin vazgeçilmez öğeleridirler. Temel siyasal örgütler olarak; devlet odaklı olmayan, toplumsal talepleri esas alan, toplumu bilinçlendirme ve örgütlemeyle görevli olup, toplumu devlet karşısında sürekli güçlendiren ve toplum taleplerini devletle dengeleyen kurumlardır.
- b- Demokratik siyaset odaklı siyasal partiler, geniş demokratik toplum örgütlenmesinin ideolojik, teorik ve yönetsel esas gücüdürler.
- c- Partilerin demokratik oluşumu, örgüt içi demokratik işleyişi ve demokratik yönetimleri esastır. Tüm işleyişleri halka açıktır.
- d- Demokratik siyasal yaşamda partiler, demokratik ittifaklar geliştirebilirler.
- e- Irkçı ve despotik olmayan ve sistem içinde şiddeti öngörmeyen partiler meşru kabul edilir.

- f- Siyasal partiler serbest kurulurlar. KCK sisteminden çıkarılmaları ise, Halk Özgürlük Mahkemeleri kararı ile gerçekleşir.
- g- Partilerin kuruluş ve çalışma esasları siyasi partiler yasası ile ayrıca düzenlenir.

Madde 41 - Dernekler: Demokrasinin, halk tabanına köklü yayılması, birey ve toplum yaşamını demokratik tarzda geliştirme, doğal çevreyi koruma, geliştirme, yoksulluğu aşma ve toplumda çıkabilecek her hangi bir sorunu çözmeye amaçlı kurulan fonksiyonel kurumlaşmalardır. Özgün ihtiyaçlara göre her alanda kurulabilir. Demokratik işleyişin yerinde ve yetkince kullanılmasını esas alırlar. Kurulacak derneklerin demokratik konfederalizme karşı yıkıcı olmaması aranır.

Madde 42 - Birlikler: Üretim ve tüketim birlikleri, çevreyi koruma ve geliştirme birlikleri, köylüler birliği, kadın ve gençlik birlikleri, belediyeler arası birlikler ve toplumsal yaşamın her alanında birlikler kurulabilir. Birlikler kurulduğu alanlardaki işlerin dayanışma içinde ve koordineli yapılmasını sağlarlar, toplum içinde yaşanan olağanüstü koşullarda dayanışma ve yardımlaşma güçleri olarak rol oynarlar.

Madde 43 - Sendikalar: Devletçi ve iktidarcı yaklaşımdan uzak, demokratik toplumcu özgür sendikacılık anlayışıyla hareket eden, iş ve emek yaşamını düzenleyen, üretim ve çalışma düzenini sağlayan demokratik kurumlaşmalardır. Ekonomi ve emek alanının demokratik örgütlenişini sağlayarak demokrasinin toplumsal-ekonomik zemininin oluşmasına katkı sunarlar. Demokratik Emek Konfederasyonunu kurup bünyesinde çalışma yürütürler. Uluslar arası emek güçleriyle dayanışarak, bölgesel ve uluslar arası çalışmalar yaparlar ve ortak örgütlülükler giderler.

Madde 44 - Halk Savunma Güçleri: KCK sisteminin geliştirilip korunmasında halkın temel savunma ve barış gücüdür. Yeterli sayıda örgütlenilmesi ve donatılması esas alınır. Demokratik Toplum Konfederalizmi Önderliği ve Kongra Gel'in siyasi iradesi doğrultusunda hareket eder. Komünal demokratik örgütlülük temelinde halkın öz savunmasını geliştirir. Halk Savunma

Güçleri kararlarını gerçekleştirdiği konferanslarla alır. Halk Savunma Güçleri; KCK sistemi içinde özerk bir örgütlenmedir, sistemin diğer organları ile ilişkileri Halk Savunma Alan Merkezi üzerinden gerçekleşir. Kendi iç düzenlemesini yönetmenliğine göre yapar ve komuta konsey üyelerini, Yürütme Konseyi Başkanlığının onayına sunar

On Üçüncü Bölüm - ORTAK HÜKÜMLER

Madde 45 - Demokratik İşleyiş Esasları:

- a- Bütün yönetim organları seçimle belirlenir ve değişir.
- b- Bütün organlar birbirlerine rapor ve genelge sistemiyle bağlıdırlar.
- c- Demokratik katılımcılık, inisiyatif ve kolektivizm esastır.
- d- Seçimle göreve gelen tüm yönetimler seçen organlar tarafından yıllık denetime tabi tutulurlar. Seçen organlar gerektiğinde ve koşulların uygunluğuna göre görevlileri geri çekme hakkına sahiptir.
- e- Her çalışma alanında % 40 cins kotası gözetilir.
- f- Çalışmalar yürütülürken, başta kadın ve gençlik olmak üzere değişik kesimlerin kendi iç örgütlülükleri gözetilir.
- g- Bütün organlar halkın eleştiri ve önerilerine açıktır ve halka bilgilendirme yapar.
- h- Demokratik Konfederalizmde, kararları meclisler alır. Yürütme kurulları bu kararları uygulamakla görevlidir. Ayrıca karar alma ve yürütme organlarının dışında yargı ve denetleme organları da vardır.
- i- Görevi ihmal ve ağır suiistimal durumunda Yürütme Konseyi görevi durdurur ve Yüksek Adalet Divanına baş vurur.
- j- Demokratik işleyiş ilkelerine ters düşecek şekilde organlar ve bireyler birbirinin kurumsal varlığını hedefleyen teşhir edici tartışmalar geliştiremez, çalışmalarını sınırlayamaz, müdahale edemez, görev alanı dışında genelge yayınlamaz.
- k- Bu Sözleşme ile çelişen yasa ve yönetmelikler geçersizdir.

Madde 46 - Kürdistan Demokratik Konfederal Birliğine

İlişkin: KCK her Kürdistan parçasında halkın öz iradesini esas alır. Bu iradeyi demokratik konfederalizm esaslarına göre ortaya çıkartır. Demokratik ulus birliğini

hedefler. Parçalar arası ilişkide konfederal dayanışma ve birlik esastır. Bu dayanışma ve birlik, tüm parçalardaki ve yurtdışındaki halkın ortak karar, yürütme ve denetleme organları ile sağlanır. Ortak ekonomi ve eğitim politikaları, sosyal ve kültürel etkinliklerle ve ortak meşru savunma ile geliştirilir.

Madde: 47 - Sözleşmenin Değiştirilmesi: KCK Sözleşmesi Önderlik, Başkanlık Divanı, Yürütme Konseyi veya en az 50 Genel Kurul üyesinin yazılı talebi üzerine, Genel Kurul tarafından değiştirilebilir. Değişiklik önergesi genel esaslar çerçevesinde görüşülür ve oya sunulur. Değişikliğin kabulü için Genel Kurul üye tamsayısının salt çoğunluğu gereklidir.

On Dördüncü Bölüm - EK MADDELER

Ek Madde 1 - Kurucu Meclis: Kongra Gel II. Dönem Genel Kurulu aynı zamanda kurucu meclis işlevini de görür.

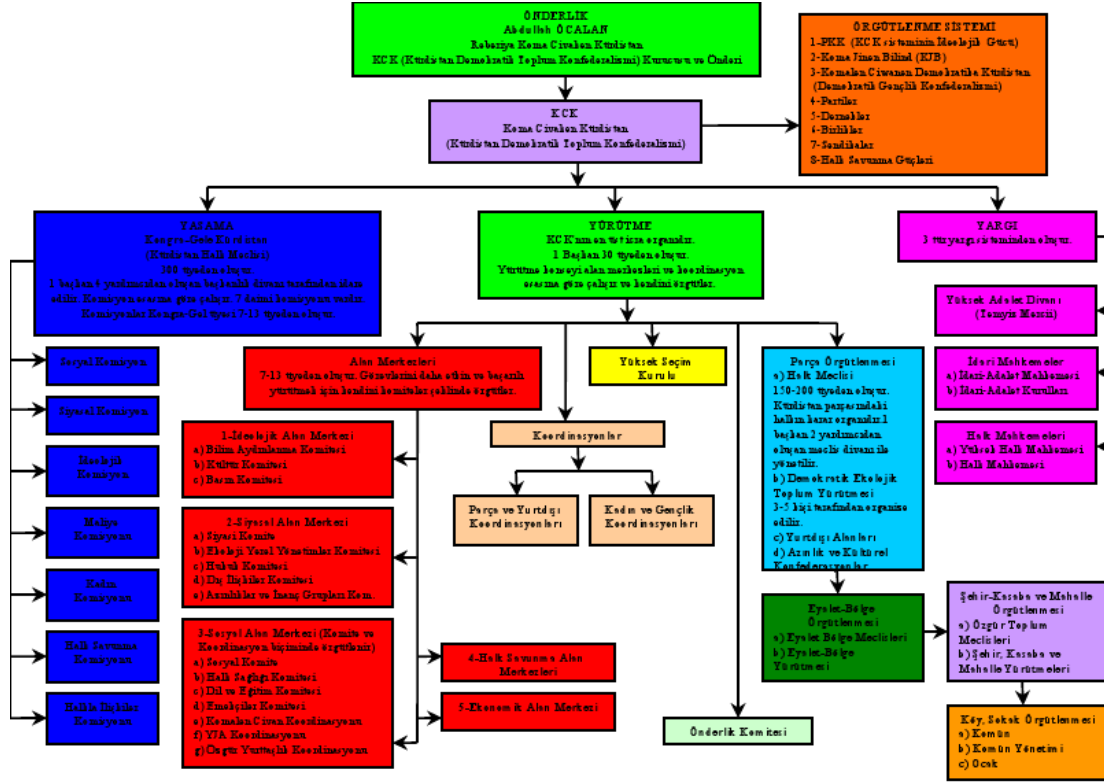
Ek Madde 2 - Kabul Ediliş Tarihi: Bu sözleşme Kongra Gel, Genel Kurulunun 17 Mayıs 2005 tarihli oturumunda kabul edilmiştir.

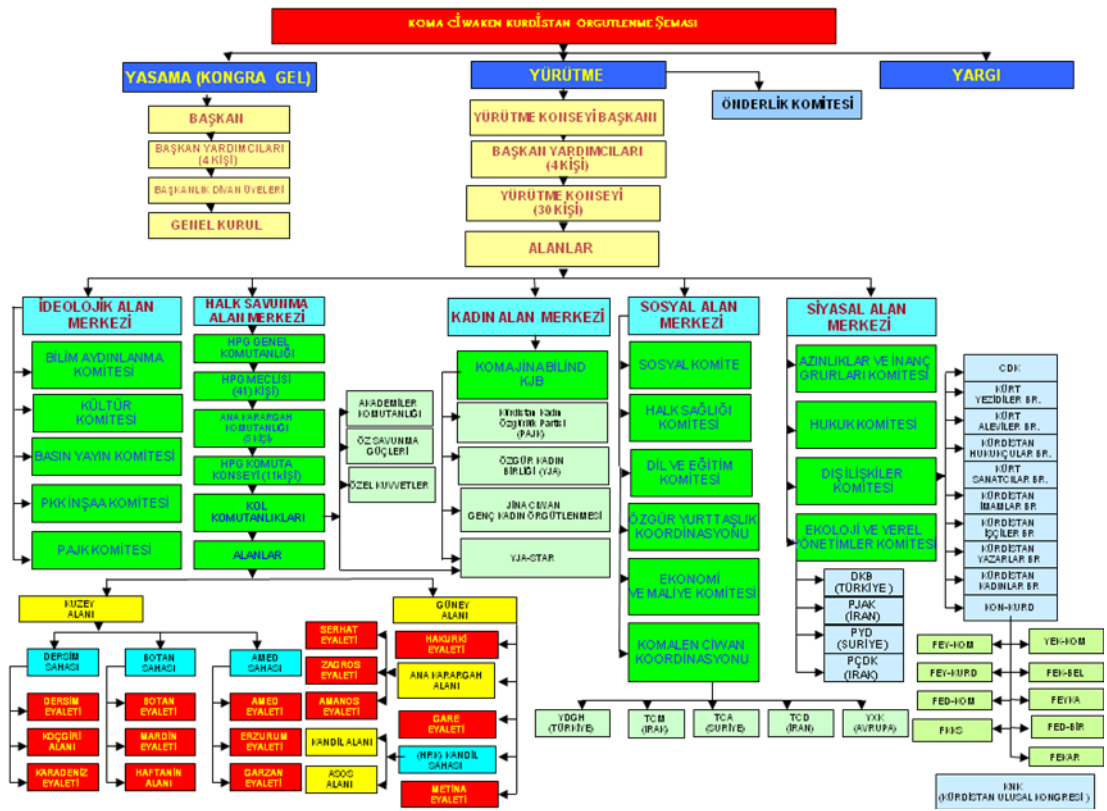
Ek Madde 3 - Yürürlük: Bu sözleşme yayımlandığı tarihten itibaren geçerlidir.

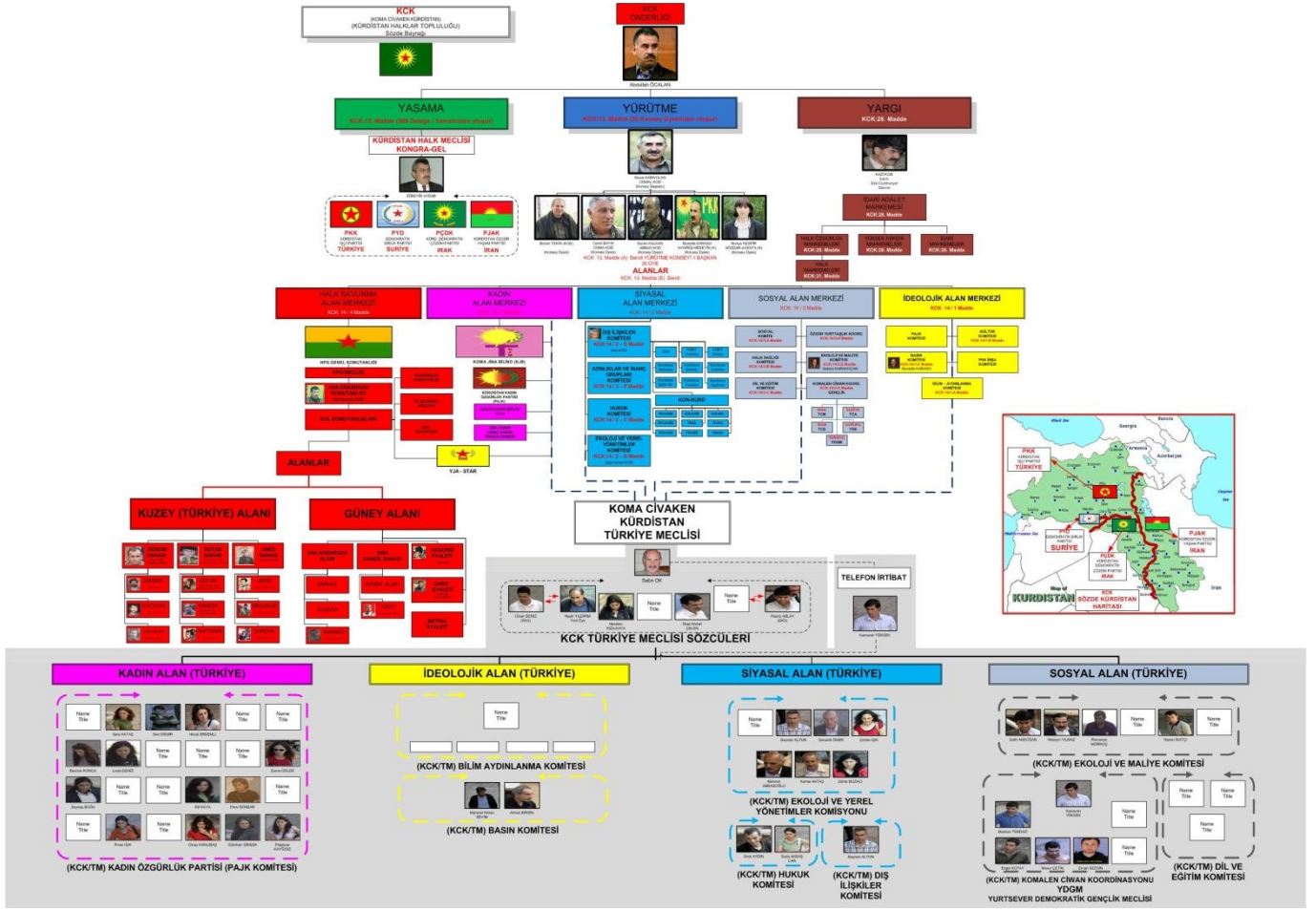
EK: 4

**Çeşitli İnternet Siteleri ve Emniyet Genel Müdürlüğü Kaynakları*

KCK Yapılanması İle İlgili Şemalar

ÖZGEÇMİŞ

6 Temmuz 1981 tarihi Karabük ili Ovacık ilçesi doğumluyum. İlk, orta ve lise öğrenimini aynı ilçede tamamladım. 2000 yılında Niğde Üniversitesi Fen ve Edebiyat Fakültesi, Türk Dili ve Edebiyatı bölümüne kaydoldum. Bu bölümden 2004 yılında mezun olduktan sonra, 2005-2006 yılları arasında Muş İl Jandarma Alay Komutanlığı'nda askerlik görevimi tamamladım. 2007 yılında Bilecik Polis Meslek Eğitim Merkezine dahil oldum ve altı aylık bir eğitimin ardından İstanbul İl Emniyet Müdürlüğü kadrosuna atandım. 2008 yılında Beykent Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsünde Uluslararası İlişkiler Anabilim dalında tezli yüksek lisans öğretimine başladım.

Alaattin KASIMOĞLU